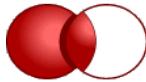

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH

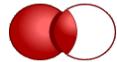

**REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2018./2019. GODINU**

Sarajevo, prosinac 2019. godine

**REVIZORSKO IZVJEŠĆE
O NAJVAŽNIJIM NALAZIMA I PREPORUKAMA
ZA 2018./2019. GODINU**

Broj: 01-14-2409/19

Sarajevo, prosinac 2019. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA	3
1. Uvod	4
2. Uloga i cilj revizije javnog sektora	4
3. Planirane i izvršene revizije za 2018./2019. godinu	5
3.1 Financijska revizija	8
3.1.1 Rezime najvažnijih nalaza	8
3.1.2 Mišljenja revizora	10
3.1.3 Dane preporuke za 2018. godinu i realizacija preporuka po prethodnim izvješćima	11
3.1.4 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH i korisnici Proračuna Federacije BiH	13
3.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke	14
3.1.5 Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici	31
3.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke	32
3.1.6 Gradovi i općine	44
3.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke	45
3.1.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	51
3.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke	53
3.1.8 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu.....	68
3.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke	69
3.2 Revizija učinka.....	84
3.2.1 Glavni zaključci revizije učinka.....	85
3.2.2 Glavni nalazi i preporuke revizije učinka.....	86
3.2.2.1 Revizija učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“	86
3.2.2.2 Revizija učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka	88
3.2.3 Praćenje realizacije preporuka revizije učinka	90
3.2.3.1 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Nedovoljna obnova šuma u Federaciji BiH kao posljedica neefikasnog sustava upravljanja šumama“	90
3.2.3.2 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima/županijama u FBiH“.....	91
4. Izvješće o reviziji Vladinog Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna – Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2018. godinu.....	93

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Zadovoljstvo mi je Parlamentu Federacije BiH prezentirati Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2018./2019. godinu, u kojem su predstavljeni najvažniji nalazi izvršenih finansijskih revizija i revizija učinka, kao i analiza implementacije preporuka danih u prethodnom razdoblju.

U ovoj godini Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine nastavio je pravovremenim i visokokvalitetnim izvješćivanjem o obavljenim revizijama ispunjavati zadatke u skladu sa zakonskim okvirom.

Programom rada za 2019. godinu i Planom revizije za 2018./2019. godinu predviđene su 83 finansijske revizije i četiri revizije učinka. Usljed ograničenih ljudskih resursa, ambiciozni plan ispunjen je zahvaljujući predanom radu revizorskog i drugog osoblja. Godišnjim planom revizije nastojale su se obuhvatiti ključne oblasti poput zdravstva, obrazovanja i zapošljavanja na cijelom teritoriju Federacije BiH.

Kao vrhovna revizijska institucija u FBiH, cilj nam je održati visoku kvalitetu revizija. Nastojimo ojačati interne procedure za osiguranje i kontrolu kvalitete, a tijekom 2019. godine SIGMA je izvršila eksterni kolegijalni pregled Ureda za reviziju.

Nadamo se da će se u narednom razdoblju formirati Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju, koja će izvješća iz revizijskog ciklusa 2018./2019. godine iskoristiti za praćenje učinka javnih institucija.

Ovim Izvješćem ispunili smo jednu od svojih zakonskih obaveza i predstavnicima zakonodavne vlasti ponudili snažan alat za zahtijevanje odgovornosti od revidiranih subjekata i za poduzimanje korektivnih mjera.

**Generalni revizor
Dževad Nekić, dipl. oec.**

1. Uvod

U skladu s člankom 16. stavak 6) Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH,¹ Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine sačinio je Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2018./2019. godinu.² U njega su inkorporirani najvažniji nalazi i preporuke iz obavljenih finansijskih revizija i revizija učinka, te Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu.

Godišnje izvješće za cilj ima objedinjavanje objektivnih informacija o korištenju i upravljanju javnim sredstvima u Federaciji BiH na jednom mjestu. Namijenjeno je prvenstveno Parlamentu Federacije BiH, ali i široj javnosti.

2. Uloga i cilj revizije javnog sektora

Ured za reviziju je vrhovna revizijska institucija³ koja vrši reviziju institucija u FBiH i koja o svom radu pravovremeno i javno informira Parlament FBiH i javnost. Njegova uloga, nadležnosti i djelokrug rada definirani su Zakonom o reviziji, a svojim radom promovira efikasnost, odgovornost, efektivnost i transparentnost javnog sektora.

Vrhovne revizijske institucije u Bosni i Hercegovini o svom radu prvenstveno informiraju nadležne parlamente kao najviša zakonodavna tijela. Parlamenti mogu, na osnovu revizijskih nalaza i preporuka, poduzimati odgovarajuće korektivne mjere s ciljem poboljšanja upravljanja javnim sredstvima i pružanja efikasnijih i učinkovitijih usluga građanima. Ured za reviziju surađuje i sa drugim nadležnim institucijama (npr. organima za provođenje zakona) kako bi osigurao što bolje efekte rada.

Prilikom obavljanja revizije Ured za reviziju primjenjuje standarde i smjernice Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija⁴ i revizijske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Standardi revizije koje izdaje INTOSAI zapravo predstavljaju nadogradnju IFAC standarda, koji se odnose na specifičnosti revizije javnog sektora i ogledaju se u kontroli upotrebe javnog novca, obvezi poštivanja zakona i namjenskom trošenju sredstava.

Glavni cilj Ureda za reviziju je da kroz provođenje revizija osigura neovisna mišljenja o izvršenju proračuna i finansijskim izvješćima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom Vlade, proračunskih i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.⁵ U izvješćima o finansijskoj reviziji daju se dva mišljenja: mišljenje o pouzdanosti finansijskih izvješća i mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima sa zakonima i drugim propisima.

---

¹ „Službene novine FBiH“, broj 22/06; u daljem tekstu: Zakon o reviziji

² U daljem tekstu: Godišnje izvješće

³ U daljem tekstu: VRI

⁴ Međunarodni standardi i smjernice koje primjenjuju vrhovne revizijske institucije obuhvaćeni su institucionaliziranim okvirom profesionalnih standarda, koji su formalno usvojeni na 19. INTOSAI kongresu, održanom u Meksiko Cityju u studenom 2007. godine.

⁵ Članak 3. Zakona o reviziji

Provodenjem revizije učinka Ured za reviziju vrši pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti, te nastoji doprinijeti efikasnijoj, efektivnijoj i ekonomičnijoj javnoj upravi.

Sva revizorska izvješća objavljaju se na internet-stranici Ureda za reviziju.

U Godišnjem izvješću prvo su dani opći podaci o izvršenim revizijama za 2018./2019. godinu, zatim glavni nalazi i preporuke finansijske revizije, revizije učinka, te je predstavljeno Izvješće o finansijskoj reviziji Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu.

3. Planirane i izvršene revizije za 2018./2019. godinu

Planom revizije za 2018./2019. godinu predviđene su 83 finansijske revizije, koje uključuju reviziju finansijskih izvješća za 2018. godinu i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima, te četiri revizije učinka. U planiranom roku izvršene su 82 finansijske revizije, a jedna⁶ je obustavljena jer se nisu stvorili uvjeti za njeno izvršenje. Izvršene su revizije Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i federalnih proračunskih korisnika, gradova, općina, zavoda, fondova, agencija, javnih ustanova i poduzeća s većinskim državnim kapitalom. Finansijskim revizijama obuhvaćeno je i praćenje realizacije preporuka danih u prethodnim revizijama, kao i analiza poduzetih mjera na osnovu preporuka.

Objavljena su i četiri izvješća revizije učinka, od kojih su se dva odnosila na praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća revizije učinka.

Pregled izvršenih revizija za 2018./2019. godinu:

A. FINANSIJSKA REVIZIJA		
R. B.	Naziv subjekta revizije	Proračun/ Finansijski plan u KM
	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH	2.989.661.837
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu	2.989.661.837
	Korisnici Proračuna FBiH	2.744.786.167
2.	Parlament Federacije BiH	14.598.036
3.	Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH	2.905.146
4.	Vlada Federacije BiH	15.625.338
5.	Federalno ministarstvo financija	1.337.363.583 ⁷
6.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	8.127.432
7.	Federalno ministarstvo pravde	4.157.075
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	27.192.447
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	331.935.582

⁶ Revizija Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju

⁷ U okviru planiranog proračuna Federalnog ministarstva financija, na otplatu vanjskog i unutarnjeg duga odnosi se 1.116.414.946 KM.

10.	Federalno ministarstvo zdravstva	40.407.818
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.467.766
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	6.148.979
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	77.024.688
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	325.855.693
15.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.936.825
16.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	13.131.742
17.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	448.489.269
18.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.759.533
19.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.343.328
20.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.472.264
21.	Odbor državne službe za žalbe/prizive	406.410
22.	Federalni zavod za geologiju	1.097.216
23.	Agencija za reviziju privatizacije	466.718
24.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	36.855.279
	Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici	1.016.328.729
25.	Tuzlanski kanton	386.209.683
26.	Zeničko-dobojski kanton	324.526.872
27.	Hercegbosanska županija/Kanton 10	81.023.500
28.	Županija Posavska	42.096.900
29.	Bosansko-podrinjski kanton	40.856.965
30.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona	18.636.797
31.	Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivodu Zeničko-dobojskog kantona	14.431.098
32.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije	2.214.254
33.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona	6.147.893
34.	Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona	8.671.380
35.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije	12.081.278
36.	Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke	4.063.100
37.	Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo	48.175.967
38.	Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo	11.729.290
39.	Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo	15.463.752
	Gradovi i općine	96.986.471
40.	Grad Zenica	56.001.115
41.	Grad Goražde	9.779.500
42.	Općina Čapljina	17.208.301
43.	Općina Bosanski Petrovac	4.181.635
44.	Općina Vareš	4.916.000
45.	Općina Foča	1.951.150
46.	Općina Teočak	2.106.400
47.	Općina Dobretići	842.370
	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	316.713.493
48.	Agencija za privatizaciju FBiH	3.431.600
49.	Agencija za vodno područje rijeke Save	25.024.482

50.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	4.475.000
51.	Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	5.554.061
52.	JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	28.828.626
53.	JU Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona	12.887.173
54.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije	14.134.794
55.	JU Apoteke Sarajevo	61.628.663
56.	JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo	31.123.585
57.	JU Kantonalna bolnica Goražde	5.638.646
58.	JU Kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar	19.397.000
59.	JZU Banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovno	3.170.951
60.	JU Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis	15.001.870
61.	JU Univerzitet u Tuzli/Universitas studiorum Tuzlaensis	36.072.732
62.	JU Kantonalna direkcija za puteve Srednjobosanskog kantona	30.188.043
63.	JU Direkcija regionalnih cesta Unsko-sanskog kantona	8.271.945
64.	Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ ⁸ Livno	11.884.322
Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu		653.113.200
65.	ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj	88.531.700
66.	JP „Rad“ Lukavac	6.609.466
67.	Javni servis „Radio-televizija Federacije BiH“	33.388.000
68.	KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo	46.400.000
69.	JP „Komunalac“ d.d. Gradačac	3.147.834
70.	KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo	4.210.674
71.	ZD Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Bila	17.657.050
72.	JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum ⁹	2.168.241
73.	„Ceste“ d.d. Mostar	11.800.200
74.	JP „Međunarodni aerodrom Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	53.407.000
75.	JKP „Tomislavgrad“ d.o.o. Tomislavgrad	2.327.804
76.	ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	135.968.925
77.	Lutrija BiH d.o.o. Sarajevo	31.494.000
78.	JP „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	199.588.000
79.	JP „Deponija“ d.o.o. Mostar	2.097.200
80.	„Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo	8.063.069
81.	Rudnici boksića d.o.o. za eksploraciju rude Široki Brijeg	3.186.894
82.	JKP „Čistoća“ d.o.o. Cazin	3.067.143
B. REVIZIJA UČINKA		
R. B.	Naziv revizije učinka	
1.	Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja	
2.	Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka	
3.	Praćenje realizacije preporuka iz izvješća revizije učinka „Nedovoljna obnova šuma u Federaciji BiH kao posljedica neefikasnog sustava upravljanja šumama“	
4.	Praćenje realizacije preporuka iz izvješća revizije učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima/županijama u FBiH“	

⁸ Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno – nije donesen godišnji finansijski plan za 2018. godinu; iskazan ostvaren prihod za 2018. godinu

⁹ JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum – nije donesen godišnji finansijski plan za 2018. godinu; iskazan ostvaren prihod za 2018. godinu

Struktura izvršenih revizija u 2018. godini

3.1 Finansijska revizija

3.1.1 Rezime najvažnijih nalaza

Izvršenim revizijama utvrđeni su propusti koji su utjecali na mišljenja o finansijskim izvješćima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i drugim propisima. Najčešći propusti, utvrđeni u nalazima izvješća, daju se u nastavku.

- **Planiranje, donošenje i izvršenje proračuna i finansijskih planova nije vršeno u skladu sa zakonskim i ostalim propisima, niti su mjereni učinci u odnosu na uložena javna sredstva. Rashodi i izdaci stvarani su u većem iznosu od ostvarenih prihoda i primitaka, što je za posljedicu imalo povećanje deficit-a, nevidljivo prenošenje obaveza u tekućoj i njihovo prenošenje u sljedeću fiskalnu godinu.**
- **Nabavke roba i usluga nisu vršene u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Nepravilnosti i nedostaci kod provođenja javnih nabavki utvrđeni su u dijelu: planiranja nabavki, blagovremenog pokretanja postupka nabavki, izbora postupka nabavki, izrade tenderske dokumentacije, zaključivanja i realizacije ugovora sa izabranim dobavljačima. Kod značajnog broja nabavki ponavljan je postupak, dio nabavki izvršen je po ugovorima zaključenim u prethodnom razdoblju i bez provođenja postupka javnih nabavki.**

- Obveze po osnovu pravomoćnih sudske presude i sudske rješenja o izvršenju iz radnog odnosa i stečenih prava po važećim zakonskim propisima, nastale u tekućoj i prethodnim godinama, nisu iskazane na odgovarajućim bilančnim pozicijama rashoda i izdataka u skladu sa zakonskim propisima i važećim aktima, što je utjecalo na točnost iskazanih finansijskih rezultata u pripadajućim obračunskim periodima, kao i akumuliranih deficitova.
- Odgađanje rješavanja i izmirenja obaveza ima za posljedicu povećanje izdataka na teret javnih sredstava po osnovu obračunatih zateznih kamata i sudske troškove.
- Godišnji popis imovine i obaveza i usklajivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije se vršilo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa, zbog čega se ne može potvrditi da je uspostavljen adekvatan nadzor nad zaštitom javne imovine.
- Značajan broj institucija i organa za dio stalnih sredstava (zemljišta i građevinski objekti) iskazanih u poslovnim knjigama ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju kojom se potvrđuje vlasništvo nad njima.
- Nije riješen status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom razdoblju prešle na državnu razinu (nekadašnje Federalno ministarstvo obrane i Vojska Federacije BiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija).
- Odobravanje, realizacija i nadzor nad namjenskim korištenjem dijela tekućih i kapitalnih transfera nisu vršeni uz dosljednu primjenu zakonskih i drugih važećih propisa. To se posebno odnosi na donošenje programa utroška sredstava sa odgovarajućim kriterijima, realizaciju i praćenje njihovog izvršenja, kao i na mjerjenje učinka u odnosu na uložena javna sredstva, zbog čega se ne može potvrditi transparentnost i opravdanost dodijeljenih sredstava i izvršenih ulaganja. Dio tekućih i kapitalnih transfera planiran je i odobren, a da prethodno nisu doneseni strateški planovi.
- Porezi i doprinosi ne uplaćuju se u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i drugim propisima, što utječe na priljev sredstava u fondove mirovinsko-invalidskog osiguranja, zdravstva i zapošljavanja.
- Ugovori o djelu zaključivani su sa vanjskim suradnicima za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija i poslova utvrđenih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji, što nije u skladu sa zakonskim i ostalim propisima. Suradnici su angažirani bez utvrđenih pravila i procedura u pogledu vrste posla, visine naknade, trajanja ugovora i izvještavanja o obavljenom poslu.
- Naknade članovima komisija isplaćivane su i za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija, koji predstavljaju redovne poslove zaposlenika utvrđene pravilnicima o unutarnjoj organizaciji, zbog čega se ne može potvrditi opravdanost isplate.

- Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu prilikom sastavljanja finansijskih izvješća nisu u potpunosti primjenjivala odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je za posljedicu imalo da nisu realno iskazana sredstva, obveze, finansijski rezultat, a samim time ni kapital.**
- Finansijsko upravljanje i kontrola u javnom sektoru još uvijek nisu uspostavljeni i dizajnirani u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH.**
- Interna revizija kod većine subjekata nije uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH,¹⁰ iako je ovaj Zakon donesen još 2008. godine.**
- U Federaciji BiH još uvijek nisu usvojeni Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Svrha usvajanja ovih standarda je izrada pouzdanih finansijskih izvješća, koji će biti interno i eksterno usporedivi.**

3.1.2 Mišljenja revizora

U sljedećoj tabeli nalazi se sumarni pregled danih mišljenja, prema razini vlasti i načinu organiziranja.

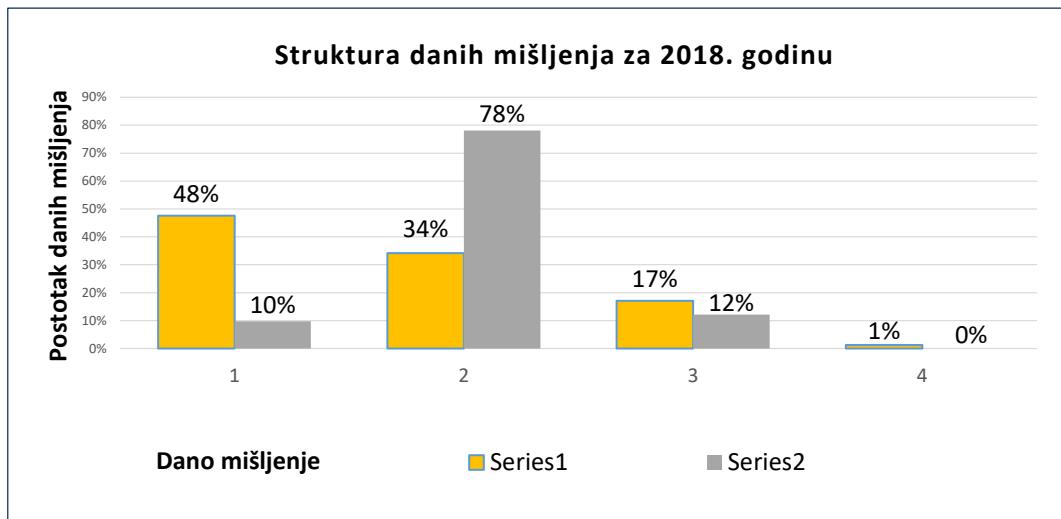
Redni broj	Grupe subjekata revizije	Dano mišljenje								Ukupno revidirano	
		o finansijskim izvješćima				o usklađenosti sa zakonskim propisima					
		Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu i korisnici Proračuna FBiH	18	5	0	1	6	18	0	0	24	
2	Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici	7	8	0	0	1	14	0	0	15	
3	Gradovi i općine	4	4	0	0	0	7	1	0	8	
4	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	7	8	2	0	1	13	3	0	17	
5	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	3	3	12	0	0	12	6	0	18	
Ukupno:		39	28	14	1	8	64	10	0	82	

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, broj 47/08

Napominjemo da je u 22 izvješća (u 11 izvješća sa pozitivnim mišljenjem,¹¹ devet sa mišljenjem s rezervom i u dva sa negativnim mišljenjem), u skladu sa ISSAI-jem 1706,¹² uz dana mišljenja o finansijskim izvješćima skrenuta pozornost na određena pitanja koja su od značaja za korisnike izvješća, a koja nisu utjecala na dana mišljenja.

Također, uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima, u 33 izvješća (dva sa pozitivnim mišljenjem, 29 sa mišljenjem s rezervom i dva sa negativnim mišljenjem), skrenuta je pozornost, odnosno istaknuta su određena značajna pitanja.

3.1.3 Dane preporuke za 2018. godinu i realizacija preporuka po prethodnim izvješćima

Izvršenim finansijskim revizijama za 2018. godinu za 82 subjekta dane su 1503 preporuke. Kod 43 subjekta izvršena je analiza i ocjena postupanja po preporukama danim u izvješćima iz prethodnih godina. Kod tri subjekta nije vršena ocjena postupanja po preporukama s obzirom na to da je od prethodne revizije proteklo deset i više godina, a preostalih 36 subjekata revidirano je prvi put.

U tabeli je pregled preporuka za 2018. godinu i pregled postupanja po preporukama danim u prethodnim revizijama:

¹¹ Pozitivno mišljenje o finansijskim izvješćima – mišljenje koje je izrazio revizor kada je zaključio da su finansijska izvješća sastavljena, u svim značajnim odredbama, u skladu sa primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja. Pozitivno mišljenje o usklađenosti – mišljenje koje je izrazio revizor kada je zaključio da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

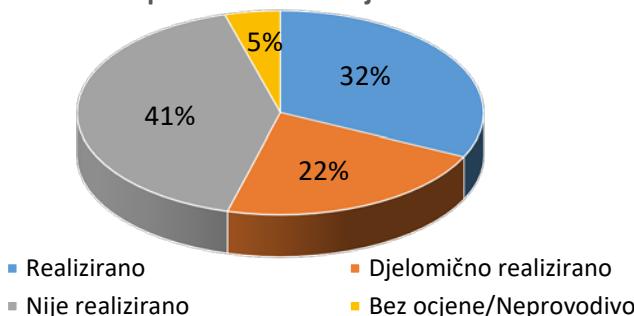
¹² Odjeljci za isticanje pitanja i odjeljci o drugim pitanjima u nezavisnom revizorskem izvješću.

Red. br.	Grupe subjekata revizije	Broj danih preporuka za 2018. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvešćima u prethodnim godinama				
			Realizirano	Djelomično realizirano	Nije realizirano	Bez ocjene/neprovodivo	UKUPNO
1	2	3	4	5	6	7	8 (4+5+6+7)
1.	Izvješće o finansijskoj reviziji izvješća o Izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu i korisnici Proračuna FBiH	385	81	86	207	7	381
	postotak		21%	23%	54%	2%	100%
2.	Kantoni/županije i kantonalni/ županijski proračunski korisnici	294	22	23	58	7	110
	postotak		20%	21%	53%	6%	100%
3.	Gradovi i općine	158	53	16	22	6	97
	postotak		55%	16%	23%	6%	100%
4.	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	290	71	36	16	5	128
	postotak		55%	28%	13%	4%	100%
5.	Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu	376	42	24	44	12	122
	postotak		34%	20%	36%	10%	100%
U K U P N O		1503	269	185	347	37	838
	postotak		32%	22%	41%	5%	100%

Kao što se vidi iz tabele, značajan broj preporuka danih u izvešćima o reviziji nije realiziran ili je djelomično realiziran, što znači da nisu otklonjeni ranije utvrđeni propusti i nepravilnosti. Kod 43 subjekta kod kojih je vršena ocjena postupanja po danim preporukama, od 838 preporuke realizirano je samo 269 preporuka. S obzirom na to da je slična situacija utvrđena i prethodnih godina, može se utvrditi da realizacija preporuka nije na zadovoljavajućoj razini i da bi u sljedećem razdoblju trebalo konačno poduzeti ozbiljne aktivnosti i mјere na njihovoj realizaciji, a sve u cilju efikasnijeg i efektivnijeg korištenja javnog novca.

Postupanje po preporukama danim u prethodnim revizijama

3.1.4 Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH i korisnici Proračuna Federacije BiH

Revizija Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu i finansijskih izvješća korisnika Proračuna FBiH za 2018. godinu provedena je na način da je izvršena revizija finansijskih izvješća planiranih korisnika i o njima su sačinjena pojedinačna izvješća, te revizija finansijskih transakcija Proračuna FBiH, prihoda i primitaka, servisiranje unutarnjeg i vanjskog duga koji se evidentira kroz Glavnu knjigu Riznice.

U 2018. godini iz Proračuna FBiH financiran je 61 korisnik, ako se uzme u obzir da su Parlament Federacije BiH (Dom naroda Parlamenta FBiH, Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Zajedničke službe Parlamenta FBiH) i Ured predsjednika Federacije BiH i dva potpredsjednika revidirani kao dva subjekta revizije. Revidirana su 23 proračunska korisnika, sa odobrenim proračunom od 2.527.360.930 KM, što je 85% u odnosu na ukupan Proračun FBiH za 2018. godinu (2.989.661.837 KM). Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu, sa ukupno ostvarenim rashodima i izdacima u iznosu od 2.421.291.342 KM, za finansijska izvješća i za usklađenost ocijenjen je sa rezervom, uz isticanje pitanja.

Ukupni prihodi i primici Proračuna FBiH za 2018. godinu iskazani su u iznosu od 2.412.917.070 KM, od čega se na prihode odnosi 2.158.066.511 KM (prihodi od poreza, neporezni prihodi, primljeni transferi i donacije), a na primitke 254.850.559 KM (primici od prodaje stalnih sredstva i domaće zaduživanje). Ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.421.291.342 KM, od čega se na rashode i kamate odnosi 1.389.738.327 KM, kapitalne izdatke 201.553.810 KM i otplate primljenih kredita i zajmova 814.138.565 KM. Višak rashoda nad prihodima iskazan je u iznosu od 8.374.273 KM. Iskazani finansijski rezultat u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu ne može se potvrditi najmanje za 139.302.133 KM s obzirom na to da su rashodi koji se odnose na kapitalne transfere više evidentirani za 153.000.000 KM, dok obveze na osnovu tekućih transfera u iznosu od 13.697.867 KM nisu iskazane na poziciji rashoda. Za 2018. godinu trebao je biti iskazan pozitivan finansijski rezultat. Najveće nepravilnosti utvrđene su kod realizacije tekućih i kapitalnih transfera koji su iskazani u iznosu od 1.172.357.101 KM (tekući transferi i drugi tekući rashodi 1.003.860.587 KM i kapitalni transferi 168.496.514 KM). Od navedenog iznosa tekućih transfera, na rashode po osnovu prava iz boračko-invalidske i socijalne zaštite odnosi se 756.306.812 KM, što je regulirano posebnim zakonskim propisima iz ove oblasti.

U tabeli je prikazan pregled ostvarenih rashoda i izdataka po proračunskim korisnicima, sa danim mišljenjem.

Red. broj	Subjekti revizije	Ostvareni rashodi i izdaci u KM	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu	2.421.291.342	S rezervom	S rezervom
2.	Parlament Federacije BiH	13.386.168	Pozitivno	S rezervom
3.	Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH	2.307.777	Suzdržano	S rezervom

Red. broj	Subjekti revizije	Ostvareni rashodi i izdaci u KM	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
4.	Vlada Federacije BiH	28.843.185	Pozitivno	S rezervom
5.	Federalno ministarstvo financija	968.998.347	Pozitivno	S rezervom
6.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	6.931.572	Pozitivno	Pozitivno
7.	Federalno ministarstvo pravde	3.799.352	Pozitivno	S rezervom
8.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije	21.063.481	Pozitivno	S rezervom
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	192.147.241	S rezervom	S rezervom
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	41.174.868	Pozitivno	S rezervom
11.	Federalno ministarstvo trgovine	1.353.138	Pozitivno	Pozitivno
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	5.111.724	Pozitivno	S rezervom
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	75.348.233	Pozitivno	S rezervom
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	322.965.229	Pozitivno	S rezervom
15.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.676.894	Pozitivno	S rezervom
16.	Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta	12.479.725	Pozitivno	Pozitivno
17.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	442.923.630	S rezervom	S rezervom
18.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.876.230	S rezervom	S rezervom
19.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	25.009.030	Pozitivno	Pozitivno
20.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.430.841	Pozitivno	S rezervom
21.	Odbor državne službe za žalbe	287.406	Pozitivno	Pozitivno
22.	Federalni zavod za geologiju	1.056.334	Pozitivno	Pozitivno
23.	Agencija za reviziju privatizacije	347.459	Pozitivno	S rezervom
24.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	15.528.869	S rezervom	S rezervom

3.1.4.1 Glavni nalazi i preporuke

U izvješćima o provedenim finansijskim revizijama pojedinačnih proračunskih korisnika FBiH za 2018. godinu i Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu dani su odgovarajući nalazi i preporuke. Iako Ured za reviziju već niz godina ukazuje na probleme u upravljanju i raspolažanju javnim sredstvima i u skladu s tim daje preporuke, značajan broj preporuka još uvijek nije realiziran.

Kako se utvrđene nepravilnosti ponavljaju iz godine u godinu, od suštinske važnosti bilo bi da se ubuduće one pravovremeno otklone, što bi ponajprije utjecalo na unapređenje transparentnosti, zakonitosti i namjenskog trošenja javnog novca. Glavni nalazi i preporuke su:

- Sustav internih kontrola kod većine revidiranih korisnika Proračuna FBiH još uvijek nije uspostavljen prema prihvaćenom modelu sustava internih kontrola (COSO model) u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i ostalim pratećim zakonskim i drugim propisima koji reguliraju ovu područje. Zbog neadekvatno uspostavljenog sustava internih kontrola u revidiranim institucijama, kod većine je zakazala institucionalna odgovornost, što je jednim dijelom uticalo na netransparentno trošenje javnog novca.

U cilju uspostavljanja funkcionalnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru, potrebno je da Vlada FBiH i Federalno ministarstvo financija u okviru svojih nadležnosti poduzmu aktivnosti na provedbi Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Strategije javne interne finansijske kontrole u FBiH.

- Planiranje javne potrošnje i dalje se, u većini slučajeva, vrši bez strateških dokumenata i realnih potreba. Nije uspostavljeno odgovarajuće praćenje izvršenja odobrenih proračuna i ne vrši se mjerjenje učinaka u odnosu na uložena sredstva. Za izradu raznih strategija u prethodnom razdoblju uložena su značajna sredstva, ali one nisu realizirane u skladu sa donesenim akcijskim planovima.

Planiranje javne potrošnje vršiti na bazi strateških dokumenata i stvarnih potreba, te uspostaviti adekvatan sustav praćenja učinaka u odnosu na uložena sredstva.

- Obveze iz prethodnih godina, kao i obveze iz tekuće godine, u finansijskim izvješćima nisu iskazane ili su iskazane na pogrešnim pozicijama. Obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima i obveze za poticaje u poljoprivredi evidentirane su na vanbilančnoj evidenciji i razgraničenim rashodima, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Nadležni nisu pravovremeno poduzimali odgovarajuće aktivnosti u planiranju izmirenja ovih obaveza, što će u sljedećem razdoblju imati za posljedicu obračun zateznih kamata i povećanje ukupnih troškova i izdataka na teret proračuna.

Potrebno je da se Vlada FBiH, Federalno ministarstvo financija i proračunski korisnici dosljedno pridržavaju važećih zakonskih i drugih propisa u dijelu utvrđivanja, evidentiranja i iskazivanja obaveze na propisanim pozicijama u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala.

- Kod revidiranih subjekata koji su bili predmet pojedinačnih revizija utvrđena su odstupanja kod sistematiziranih i popunjениh radnih mjesta, što može ukazivati da postojeća sistematizacija nije optimalna, jer korisnici obavljaju poslove iz nadležnosti sa postojećim brojem izvršilaca.

Potrebno je da Vlada FBiH, u skladu s nadležnostima, nastavi aktivnosti na unapređenju rada i organizacije federalnih ministarstava i drugih tijela federalne uprave, u cilju uspostavljanja optimalnog broja zaposlenih za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti i radi što efikasnijeg rada javne uprave.

- Planiranje nabavki, neblagovremeno pokretanje postupka, izbor postupka, dijeljenje nabavki, izrada tenderske dokumentacije, nastavak suradnje sa dobavljačima iz prethodnog razdoblja te praćenje realizacije ugovora propusti su koji su uočeni kod primjene Zakona o javnim nabavkama.

U potpunosti primjenjivati Zakon o javnim nabavkama i provedbene akte, te pratiti realizaciju zaključenih ugovora u skladu s prihvaćenim ponudama.

- Dio tekućih transfera planiran je, odobravan i realiziran netransparentno i bez jasnih kriterija. Ocjene i rangi
- ranje zahtjeva za dodjelu jednog dijela transfera i utvrđivanje iznosa sredstava nisu bili u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu, te nije obavljen propisani nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava (poticaji za biljnu i animalnu proizvodnju i ostale vrste potpori, transfer kantonima/županijama i općinama, transfer za sport i kulturu i institucije obrazovanja i kulture od značaja za FBiH, udruženja građana iz područja kulture i transfer za mlade, razvoj turizma, organizacije i udruženja civilnih invalida, institucije od značaja za BiH). Na poziciji tekućih transfera pojedine institucije planirale su raspodjelu, iako nije postojala zakonska osnova za to.

Prilikom planiranja i raspodjele sredstva tekućih transfera treba jasno definirati kriterije i namjenu, utvrditi obavezu izvještavanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati nadzor nad utroškom sredstava.

Popis imovine, obaveza i izvora sredstava kod većine proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije nije obavljen u skladu s važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Nepravilnosti vezane za popis dvojake su prirode: sustavni problemi (neriješen status državne imovine) i problemi tehničke prirode. Problemi tehničke prirode uglavnom se odnose na provođenje popisa, što je navedeno u pojedinačnim izvješćima proračunskih korisnika, a to su: neadekvatna priprema i planiranje popisa, obavljanje samo naturalnog popisa bez usklajivanja knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, knjigovodstveno neevidentiranje viškova i manjkova utvrđenih popisom. Ne može se potvrditi ni da je vršen stvarni popis obaveza i potraživanja. Status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom razdoblju prešle na državnu razinu nije riješen (Nekadašnje FMO i Vojska FBiH; Carinska uprava i OSA).

Utvrđeno je da pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju (zemljišnoknjižni izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo vlasništvo Federacije BiH, a jedan dio imovine nije bio ni dostupan, što je u konačnici dovelo u pitanje točnost i istinitost iskazane imovine.

Potrebno je da nadležni organi i institucije ubrzaju proces rješavanja pitanja državne imovine i njenog vlasništva i da se po završetku procesa izvrši njen uknjiživanje i evidentiranje u poslovnim knjigama.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano.

- Angažirani su vanjski suradnici po osnovu ugovora o djelu za poslove iz nadležnosti revidiranih subjekata i poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjoj organizaciji. Za njihovo angažiranje nije provedena procedura u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori sa izvršiocima zaključivani su u kontinuitetu tijekom cijele godine, pa i tijekom više godina. Nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu.

Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim proračunskim korisnicima poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje ugovora i da se oni zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, sa točno definiranim poslovima koje treba uraditi.

Obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta i angažiranje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Naknada članovima komisija plaćana je i za obavljanje poslova iz nadležnosti revidiranih subjekata. Jedan broj proračunskih korisnika nije poštovao Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela koje je osnovala Vlada FBiH i rukovodioci federalnih organa državne službe. Ovo se odnosi na utvrđivanje visine naknade članovima komisija i njene isplate bez sačinjenog izvješća kojim se potvrđuje opravdanost urađenog posla. Naknada se isplaćivala i članovima komisija koji su zaposlenici revidiranih institucija i koji su dužni u radno vrijeme obavljati poslove i zadatke za koje ostvaruju redovna primanja iz radnog odnosa, a poslove u komisijama trebali su obavljati van radnog vremena. Obračun naknada nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak, jer se u skladu sa ovim zakonom oporezuju i naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažiranje u raznim komisijama vezano za radni ciklus.

Bez obzira na to što su komisije osnovane u skladu sa Uredbom i posebnim propisima, uvažavajući činjenicu da se radi o angažiranju zaposlenika vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne može se potvrditi opravdanost isplata naknada članovima komisija.

Potrebno je da se poslovi iz nadležnosti institucije definiraju pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i da ih zaposlenici obavljaju bez isplate naknade.

Obračun i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa na naknade treba vršiti u skladu s važećim zakonskim i drugim propisima.

U sljedećoj tabeli je pregled danih preporuka po proračunskim korisnicima za 2018. godinu, kao i postupanje po preporukama iz prethodno revidiranog razdoblja.

Br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu	47	36			10	28	26	72		
2.	Parlament Federacije BiH	19	23	1	4%	3	13%	19	83%		
3.	Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH	12	11	1	9%	2	18%	8	73%		
4.	Vlada Federacije BiH	19	22	5	23%	3	14%	14	63%		
5.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	11	11	2	18%	2	18%	7	64%		
6.	Federalno ministarstvo pravde	14	20	3	15%	2	10%	13	65%	2	10%
7.	Federalno ministarstvo financija	27	27	2	7%	4	15%	21	78%		
8.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	11	12	4	33%	3	25%	5	42%		
9.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	18	15	2	13%	5	33%	8	54%		
10.	Federalno ministarstvo zdravstva	16	15	5	33%	3	20%	6	40%	1	7%
11.	Federalno ministarstvo trgovine	6	2					2	100%		
12.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	18	18	5	28%	3	17%	9	50%	1	5%
13.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	19	22	8	36%	2	9%	12	55%		
14.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	25	26	8	31%	13	50%	5	19%		

Br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
15.	Federalno ministarstvo razvoja poduzetništva i obrta	15	19	9	47%	8	42%	2	11%		
16.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	25	25	4	16%	9	36%	11	44%	1	4%
17.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	24	31	8	26%	8	26%	15	48%		
18.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	9	9	1	11%	2	22%	5	56%	1	11%
19.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5	10	7	70%	1	10%	2	20%		
20.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	12	12	3	25%	2	17%	6	50%	1	8%
21.	Odbor državne službe za žalbe	5								Nije vršena revizija	
22.	Federalni zavod za geologiju	2								Nije vršena revizija	
23.	Agencija za reviziju privatizacije	8								Nije vršena revizija	
24.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	18	15	3	20%	1	7%	11	73%		
Ukupno		385	381	81	21%	86	23%	207	54%	7	2%

Najznačajniji nalazi po subjektima revizije, koji su bili osnova za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2018. godinu/Najznačajniji nalazi	
	1	2
Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <p>1. Iskazani rashodi u Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna precijenjeni su najmanje za 139.302.133 KM zbog njihovog pogrešnog evidentiranja, što je uticalo na finansijski rezultat. Navedeno se odnosi na više iskazane rashode po osnovu kapitalnih transfera za izgradnju autoputova i brzih puteva u iznosu od 153.000.000 KM, te manje iskazane rashode po osnovu poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju i veterinarstvo u iznosu od 8.015.010 KM i transfere iz oblasti socijalnih prava u iznosu od 5.682.857 KM;</p> <p>U Proračunu za 2018. godinu, kao i za prethodne godine, nije planirano izmirenje dospjelih obaveza po osnovu pravomoćnih presuda i sudske rješenja o izvršenju, evidentiranih na razgraničenim rashodima i vanbilančnoj evidenciji u iznosu od 63.001.325 KM, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultati obračunskih razdoblja u kojima su obveze nastale. Ovakav način evidentiranja nije u skladu s člankom 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, člankom 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člankom 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p>	

Isticanje pitanja

- Na dan 31. 12. 2018. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 15.483.442 KM i kratkoročna potraživanja i plasmani u iznosu od 183.656 KM, koji se odnose na Carinsku upravu i Obaveštajno-sigurnosnu službu koje su u ranijem razdoblju prešle sa federalne na državni razinu. Za ove dvije institucije i dalje nije riješen status imovine, potraživanja i obaveza u skladu sa zakonskim propisima;
- Vlada FBiH nije poduzimala aktivnosti u vezi s okončanjem raspolažanja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom nekadašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH, kao ni na utvrđivanju točnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obaveza nastalih do 1. 1. 2006. godine, u skladu sa Zakonom o obrani BiH i Zakonom o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH, u cilju zaštite i namjenskog korištenja pokretne i nepokretne imovine koja je ostala u nadležnosti Federacije BiH. Na datum bilance u Glavnoj knjizi Riznice FBiH iskazana su stalna sredstva od 12.895.849 KM, kratkoročna potraživanja i plasmani od 16.080.118 KM, dugoročne i kratkoročne obveze i razgraničenja od 71.835.970 KM, koja se odnose na ove institucije.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnova za izražavanje mišljenja

1. Planiranje Proračuna FBiH za 2018. godinu nije u cijelosti vršeno u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH s obzirom na značajna odstupanja u realizaciji planiranih prihoda i rashoda. Uspostava Registra proračunskih korisnika Federacije BiH nije izvršena u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, što je također uticalo na planiranje Proračuna FBiH, kao i na planiranje i realizaciju proračuna Parlamenta FBiH, predsjednika i dva dopredsjednika FBiH, Ministarstva pravde i kazneno-popravnih zavoda u FBiH;
2. Značajan broj proračunskih korisnika nije u potpunosti primjenjivao kriterije za raspodjelu dijela tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 262.790.030 KM, koji su utvrđeni programima utroška sredstava, niti se njihova raspodjela vršila primjenom jasnih i mjerljivih kriterija. Proračunski korisnici nisu osigurali adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih transfera niti su vršili procjenu efekata ulaganja, kako je utvrđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna FBiH za 2018. godinu;
3. Nisu poduzete adekvatne mjere za naplatu potraživanja po kreditima u iznosu od 171.896.201 KM, koji su na osnovu supsidijarnih ugovora sa FBiH preneseni na krajnje korisnike (JP Ceste FBiH, JP Željeznice FBiH, Tuzlanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton, Unsko-sanski kanton, Zapadnohercegovačka županija i drugi), što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH;
4. Građevine i zemljište kod jednog broja proračunskih korisnika iskazani su u Glavnoj knjizi Riznice, za šta nije osigurana relevantna dokumentacija o posjedu i vlasništvu, zbog čega se ne može potvrditi iskazana vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izyješćima;
5. Popis imovine i obaveza kod jednog broja proračunskih korisnika nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, s obzirom na to da njima nisu obuhvaćena sva sredstva i obveze niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom;
6. Pojedini proračunski korisnici zaključivali su ugovore o djelu za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta revidiranih korisnika te isplaćivali naknade za rad u komisijama za poslove iz nadležnosti, što nije u skladu sa zakonskim propisima koji definiraju ove oblasti.

	<p>Na naknade za rad u komisijama nisu obračunati uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak;</p> <p>7. Vlada Federacije BiH i Federalno ministarstvo financija nisu postupili u skladu sa člankom 16, točka 3. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH i obavijestili Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH o poduzetim mjerama na realizaciji preporuka iz prethodnog revizorskog Izvješća. Predmetnom revizijom je utvrđeno da se preporuke dane u prethodnim razdobljima nisu implementirale.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor. U skladu sa člankom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, primjenjuju se propisi vezani za proračunske korisnike i vanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzanih finansijskih izvješća koji će biti interno i međunarodno usporedivi; • Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu ne sadrži sve informacije o izvršenju Proračuna, propisane člankom 97. Zakona o proračunima u FBiH, koje bi omogućile nadležnim organima i institucijama praćenje namjenskog utroška javnih sredstava.
Parlament Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obračun i isplata dijela naknada troškova izabralih dužnosnika nije izvršena na osnovu relevantne dokumentacije, kojom bi se potvrdila isplata navedenih naknada, u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH i Odlukom o ostvarivanju prava na plaće, naknade plaća i druga materijalna prava izabralih dužnosnika i savjetnika u Domu naroda i Predstavničkom domu Parlamenta FBiH; 2. Pravilnik o unutarnjoj organizaciji Parlamenta FBiH nije usklađen sa Zakonom o državnoj službi FBiH i Zakonom o namještencima u organima državne službe u FBiH.
Ured predsjednika i dva potpredsjednika FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Suzdržano mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnje finansijsko izvješće za 2018. godinu za predsjednika i potpredsjednika Federacije BiH nije sačinjen niti dostavljen nadležnim organima i institucijama u zakonski utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Zakonom o proračunima u Federaciji BiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u Federaciji BiH. Sačinjeni su pojedinačna izvješća i dostavljeni Federalnom ministarstvu financija u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predsjednika i potpredsjednika Federacije nije uređen način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika i namještenika, opis i podjela poslova, što nije u skladu sa Uredbom o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, niti su finansijska izvješća i izvršenje proračuna sačinjeni u skladu s važećim zakonskim propisima za jedan organ, s jednim identifikacijskim brojem, u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji BiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze na osnovu pravomoćnih sudske presude iz radnog odnosa u iznosu od 76.643 KM evidentirane su u vanbilančnoj evidenciji, po instrukciji Federalnog ministarstva financija iz 2016. godine.
Vlada Federacije BiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Prilikom donošenja odluka i zaključaka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine nisu u potpunosti poštovane odredbe Poslovnika o radu Vlade FBiH, kao ni odredbe Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu u dijelu donošenja odluka o usvajaju program utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera za proračunske korisnike. Navedeno je imalo utjecaj na izvršavanje Proračuna FBiH za 2018. godinu i visinu utrošenih sredstava; Kod odobravanja i korištenja sredstava Tekuće rezerve nisu u potpunosti poštovane odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Na osnovu prijedloga Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i na osnovu mišljenja Federalnog ministarstva financija i Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije, Vlada FBiH donijela je odluku o davanju suglasnosti za otvaranje namjenskog projektnog računa Federalnog ministarstva prometa i komunikacija izvan Jedinstvenog računa Riznice na koji je u prosincu 2018. godine preneseno 153.000.000 KM.
Federalno ministarstvo unutarnjih poslova	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Ministarstvo nije upisano kao nosilac prava vlasništva nad građevinskim objektima i zemljištem koje koristi i koje je u knjigovodstvenim evidencijama iskazano u iznosu od 5.507.690 KM nabavne vrijednosti. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p>

Federalno ministerstvo pravde	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planiranje, odobravanje i raspodjelu proračunskih sredstava za kazneno-popravne zavode, koji su posebne federalne ustanove i imaju svojstvo pravnog lica, te izradu finansijskih planova, analiza, izvješća, konsolidiranih periodičnih i završnih računa, unos i obradu narudžbenica, fakturiranje i unos faktura, sustavni obračun plaća i naknada i internu reviziju obavlja Ministarstvo, iako mu nisu, u skladu s važećim zakonima i podzakonskim propisima, dani u nadležnost; 2. Za provedenu zajedničku nabavku motornih vozila za kazneno-popravne zavode u vrijednosti od 335.783 KM, postupak javne nabavke nije poništen, iako je ponuda odabranog dobavljača bila iznad procijenjene vrijednosti nabavke, niti je ugovor o nabavki zaključen u skladu sa uvjetima navedenim u tenderskoj dokumentaciji, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama; 3. Naknade za rad komisija i naknade po osnovu ugovora o djelu isplaćivane su i za redovne poslove koji su u nadležnosti Ministarstva.
Federalno ministerstvo financija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po osnovu ostalih pravomoćnih presuda sudskih izvršnih rješenja, upravnih i radnih sporova i obveze po drugim osnovama iz prethodnih godina u iznosu od 3.984.811 KM iskazane su u okviru dugoročnih obaveza <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raspodjela sredstava tekućih transfera drugim razinama vlasti u iznosu od 18.000.000 KM na ime sufinanciranja u projektima i finansijske potpore kantonima/županijama i općinama nije izvršena u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu i Odlukom Vlade FBiH o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava; 2. Uspostavljeni Registar proračunskih korisnika Proračuna u FBiH nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika Proračuna u FBiH, što je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, predsjednika i dva potpredsjednika FBiH i kazneno-popravnih zavoda u FBiH; 3. Ministarstvo nije osiguralo provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura i propisa o knjigovodstvu, prema članu 78. Zakona o proračunima u FBiH i članu 8. Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, što je uticalo na točnost i istinitost iskazanih pozicija u finansijskim izvješćima proračunskih korisnika, kao i na Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH; 4. Popisom imovine, potraživanja i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Federalno ministarstvo financija dalo je suglasnost na osnovu kojeg je Vlada FBiH donijela odluku o otvaranju namjenskog projektnog računa Federalnom ministarstvu prometa i komunikacija izvan Jedinственог računa Riznice, za sredstva „Kapitalnog transfera javnim poduzećima – Transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta,” na koji je u prosincu 2018. godine prebačeno 153.000.000 KM.
Federalno ministarstvo energije, rударства i industrije	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Subvencije za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje od 1.469.768 KM i financiranje razvojnih projekata za poduzeća iz oblasti namjenske industrije nisu realizirane primjenom jasnih i mjerljivih kriterija, čime nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima u skladu sa Zakonom o izvršenju proračuna u FBiH za 2018. godinu. Također, Ministarstvo nije osiguralo potpun nadzor nad korisnicima subvencija s obzirom na to da jedan broj korisnika nije u definiranom roku dostavio uvjerenje Porezne uprave FBiH da su osobe za koje je odobren poticaj ostvarile pravo za odlazak u mirovinu. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Pristojba za uspostavu rezervi naftnih derivata Operator – Terminali Federacije nije realizirao za nabavu rezervi naftnih derivata, kako je to predviđeno odredbama Zakona o naftnim derivatima u FBiH, već su sredstva deponirana na računima korisnika. Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih na osnovu pristojbe, za uspostavu rezervi naftnih derivata za namjenski utrošak sredstava, pored Operatora, zaduženo je i Ministarstvo.
Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> U Godišnjim finansijskim izvješćima nisu iskazana novčana sredstva na posebnom namjenskom projektnom računu i obveze po osnovu kapitalnog „Transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta“ u iznosu od 153.000.000 KM, što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Na osnovu odluka Vlade FBiH iz 2012. godine evidentirani su dugoročni plasmani u iznosu od 35.266.036 KM, koji se odnose se na udjele Vlade FBiH u osnovnom kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo, koji je prestao sa radom i za koji se vodi stečajni postupak; Za izradu studije „Glavni projekt izgradnje pristana i gradske marine u Neumu“ u 2007. godini utrošeno je 432.187 KM, što je evidentirano na stalnim sredstvima u obliku prava studije izvodljivosti, projektne pripreme i projektiranja. Realizacija projekta nije započeta s obzirom na to da je Općinsko vijeće Neum u maju 2008. godine obavijestilo Ministarstvo da ga ne prihvata. Vlada FBiH je zaključkom iz 2013. godine ocijenila da je navedeni projekt nepotpun jer se pri izradi nije osigurala suglasnost lokalne zajednice, tako da se ne može implementirati dok se ne ispuni ovaj uvjet. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

	<p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršen potpun i adekvatan nadzor nad utroškom sredstava tekućih i kapitalnih transfera koja su doznačena: JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, JP „Međunarodna zračna luka Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar, JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Tuzla. Odlukama o usvajanju programa utroška tekućih i kapitalnih transfera nije predviđen način i rokovi izvještavanja u skladu sa člankom 37. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu. Navedena poduzeća nisu u utvrđenom roku dostavila izvješće o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, u skladu sa zaključenim ugovorima; Naknade po osnovu ugovora o djelu u neto iznosu od 77.974 KM isplaćene su za poslove iz nadležnosti Ministarstva, koji su utvrđeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.
Federalno ministerstvo zdravstva	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Realizacija dijela tekućih transfera nije izvršena u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu i podzakonskim aktima s obzirom na to da se ne može potvrditi način primjene kriterija za raspodjelu sredstava koji su utvrđeni programima utroška sredstava, a koje je donijela Vlada FBiH. Navedeni transferi odnose se na: Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, Klinički centar Univerziteta u Sarajevu, Sveučilišnu kliničku bolnicu Mostar, Univerzitski klinički centar Tuzla, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH i Agenciju za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u FBiH; Obveze po osnovu naknada za rad u komisijama i obveze prema zdravstvenim ustanovama za obavljanje specijalizantskog staža u iznosu od 103.921 KM nisu evidentirane u tekućoj godini u skladu s načelom modificiranog nastanka događaja, niti su popisane prilikom redovnog godišnjeg popisa u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH; Na isplaćene neto naknade zaposlenicima za rad u komisijama u iznosu od 110.655 KM nisu obračunati i plaćeni puni porezi i doprinosi utvrđeni Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.
Federalno ministerstvo trgovine	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obveze po pravomoćnim sudskim presudama iz radnog odnosa u iznosu od 267.673 KM, po instrukciji Federalnog ministarstva financija, iskazane su na poziciji razgraničenih rashoda i obaveza, što nije u skladu sa Zakonom o Proračunima FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Nije u potpunosti implementiran Pravilnik o načinu evidentiranja i kontroli prometa naftnih derivata putem ugrađene opreme na benzinskim pumpama u FBiH, niti se može opravdati dosadašnje ulaganje sredstava u opremu i troškove njenog redovnog održavanja.

Federalno ministarstvo prostornog uređenja	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Procedure usvajanja pojedinih faza prostornih i regulacijskih planova i provedene javne rasprave i korekcije postupanja po dostavljenim primjedbama traju veoma dugo, kao i vrijeme koje protekne od prihvatanja pojedine faze od strane Ministarstva, do razmatranja iste na sjednici Vlade, odnosno Parlamenta FBiH. Ministarstvo je u razdoblju od 2008. do 2012. godine pokrenulo aktivnosti na izradi prostornih i regulacijskih planova za koje je u prethodnom razdoblju utrošeno 7.589.702 KM i koji do 31. 12. 2018. godine nisu okončani. Sudionici u realizaciji prostornih i regulacijskih planova nisu blagovremeno poduzimali aktivnosti na njihovom donošenju i implementaciji. Pokrenuta je tužba protiv Ministarstva radi utvrđenja ništavnosti ugovora i naknade štete u vrijednosti od 1.079.619 KM u vezi zaključenog Ugovora za izradu digitalnog orto-foto plana FBiH iz 2006. godine.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela tekućih i kapitalnih transfera, kao i interventnih sredstava po istima, u ukupnom iznosu od 3.101.000 KM, izvršena je na osnovu kriterija i podkriterija koji su općeniti, nisu mjerljivi i dovoljno razrađeni, što nije u skladu sa Zakonom o izvršenju proračuna u FBiH za 2018. godinu. Tijekom 2018. godine u komisijama su bili angažirani zaposlenici Ministarstva, od čega je značajan broj zaposlenika bio angažiran u više radnih tijela, što nije u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe. Na isplaćene naknade zaposlenicima za rad u komisijama i radnim tijelima u iznosu od najmanje 95.480 KM nisu obračunani i uplaćeni puni porezi i doprinosi utvrđeni Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.
Federalno ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Potencijalne obveze po osnovu Programa novčanih potpora za biljnu i animalnu proizvodnju u iznosu 7.785.786 KM, koje su nastale na osnovu obračuna nadležnih kantonalnih/županijskih ministarstava, kao i obveze po osnovu Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine u iznosu od 10.756.202 KM, iskazane su na vanbilančnoj evidenciji sa 31. 12. 2018. godine. Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Nisu poštovane odredbe članka 10. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojim je regulirano da se razmjerno smanji visina sredstava za potporu pojedinom klijentu, kada ukupni zahtjevi za potporu unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom potpori i odobrenim Proračunom FBiH. Popisom stalnih sredstava i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje obaveza i potencijalnih obaveza, niti njihovo usklađivanje sa knjigovodstvenim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Implementacija i izvještavanje nadležnih institucija o utrošku sredstava razvojno-investicijskih projekata u nadležnosti Ministarstva, koji se financiraju iz ino-kredita i donatorskih sredstava, nije vršeno u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH.
Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava Transfera za pomoć u zapošljavanju boračkih kategorija putem boračkih zadruga u iznosu od 2.000.000 KM, Transfera udruženjima proisteklim iz posljednjeg obrambeno-oslobodilačkog rata u iznosu od 460.000 KM i Transfera za sufinanciranja izgradnje spomen-obilježja, uređenja mezarja i groblja od 150.000 KM, nije izvršena uz primjenu mjerljivih kriterija utvrđenih programima utroška sredstava, kako bi se potvrdila visina odobrenih sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2018. godinu. Također, nije vršen adekvatan nadzor kojim bi se utvrdilo da li su sredstva utrošena za predviđene namjene. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Neusklađenost članka 7. stavak (3) Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite sa Zakonom o upravnom postupku, kojim u prethodnom razdoblju korisniku prava nije omogućeno sudjelovanje u postupku, imala je za posljedicu da su presudama sudova korisnici vraćeni u pravo i retroaktivno im izvršen obračun i isplata naknada koje su u 2018. godini iznosile 7.737.142 KM i evidentirane su na poziciji invalidnina.
Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Sredstva od priređivanja igara na sreću u iznosu od 158.776 KM dodijeljena su bez primjene mjerljivih kriterija, što nije u skladu sa Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću.
Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Više stvorene obveze u odnosu na planirani Proračun FBiH za 2018. godinu prema Federalnom zavodu PIO/MIO po osnovu priznatog posebnog staža za pripadnike oružanih snaga u iznosu od 3.921.949 KM i obveze po osnovu obiteljske mirovine u iznosu od 1.769.907 KM nisu evidentirane na poziciji rashoda i obaveza u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, što je imalo za posljedicu manje iskazane rashode i obveze izvjesnog razdoblja; U Godišnjim finansijskim izvješćima iskazana je imovina u iznosu od 539.778 KM za koju Ministarstvo ne posjeduje dokaze o vlasništvu, niti je u njenom posjedu, što je imalo za posljedicu da su stalna sredstva precijenjena za ovaj iznos.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obveze po sudskim presudama i izvršnim rješenjima iz radnog odnosa u iznosu 380.651 KM, po Instrukciji Federalnog ministarstva financija o načinu za postupanje po osnovu pravomoćnih sudske presude i rješenja o izvršenju iz radnog odnosa zaposlenih u Ministarstvu, iskazane su na poziciji razgraničenih rashoda.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tekući transferi neprofitnim organizacijama u iznosu od 1.171.000 KM i kapitalni transferi u iznosu od 700.000 KM dodijeljeni su bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu, niti se može potvrditi opravdanost kontinuiranog financiranja ustanova socijalne zaštite u FBiH. Također, nisu u potpunosti provedeni postupci praćenja i evaluacije namjenskog utroška sredstava doznačenih transfera.
	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U prethodnom razdoblju Savezu invalida FBiH odobrena su sredstva na ime realizacije projekta izgradnje „Tvornice urinira i mokraćnih kesa sa priključcima“ u iznosu od 650.000 KM. Međutim, ni u revidiranoj godini nije prezentirana dokumentacija da je projekt završen.
Federalno ministarstvo kulture i sporta	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnja finansijska izvješća nisu sačinjena u skladu s članovima od 30. do 32. Pravilnika o izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH s obzirom na to da nije sačinjena Analiza, odnosno tekstualni dio, a u Bilanci stanja na 31. 12. 2018. godine nije ispravno iskazano stanje razgraničenja na datum bilance, s obzirom na to da nisu preuzeta iz Glavne knjige Riznice, kako je propisano člankom 23. Pravilnika. 2. Sredstva transfera za obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa od najmanje 553.000 KM i dio sredstava koja se dodjeljuju u okviru transfera za sport od značaja za FBiH u iznosu od najmanje 491.750 KM nisu planirana i iskazana na poziciji kapitalnih transfera, već na poziciji tekućih transfera, zbog čega je pozicija tekućih transfera precijenjena, a pozicija kapitalnih transfera podcijenjena za navedene iznose, što nije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu i posjedu zgrade čija je nabavna vrijednost u Bilanci stanja na 31. 12. 2018. godine iskazana u iznosu od 855.321 KM.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raspodjela dijela tekućih transfera u iznosu od 4.184.750 KM i interventnih sredstava u iznosu od 375.250 KM nije izvršena u skladu s općim i posebnim kriterijima utvrđenim Programom utroška sredstava, što nije u skladu sa članovima 33, 37. i 38. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu. Ova sredstva odnose se na transfere za sport od značaja za FBiH, kulturu od značaja za FBiH, obnovu kulturnog i graditeljskog naslijeđa, institucije nauke i kulture od značaja za BiH, mlade i udruženja građana i organizacije iz oblasti kulture. Interventna sredstva nisu korištena za hitne, nepredviđene i specifične namjene, kako je utvrđeno Programom.

	<p>2. Nisu poduzete dovoljne mjere i aktivnosti kako bi se izvršio adekvatan nadzor nad utroškom sredstava tekućih transfera dodijeljenih korisnicima i osiguralo namjensko i efikasno raspolaganje proračunskim sredstvima, što je obaveza u skladu sa članovima 44. i 46. Zakona o proračunima u FBiH, te člankom 5. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu.</p>
Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnova za izražavanje mišljenja
	<p>1. U okviru tekućih transfera na ime sredstava rezerve realizirano je 205.091 KM za projekte koji nisu ispunjavali kriterije propisane programima utroška sredstava, što nije u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu.</p>
Federalno ministarstvo okoliša i turizma	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnova za izražavanje mišljenja
	<p>1. Planiranje, realizacija, nadzor i izvještavanje o efektima rezultata utroška sredstava nije izvršeno u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu za tekuće transfere „Akcijski plan strategije okoliša“ i “Transfer za razvoj turizma u FBiH“. Ne možemo potvrditi raspodjelu interventnih sredstava u okviru “Transfera za razvoj turizma u FBiH”, u iznosu od 154.800 KM, koja su raspodijeljena krajem revidirane godine, na osnovu podnesenih zahtjeva, bez javnog poziva i primjene jasnih i mjerljivih kriterija;</p> <p>2. Ne može se potvrditi da je izvršen adekvatan i blagovremen nadzor nad namjenskim utroškom dodijeljenih sredstava transfera iz prethodne godine u skladu sa odlukama Vlade FBiH o usvajanju programa utroška sredstava tekućih transfera, potpisanim ugovorima sa korisnicima sredstava i rješenjima ministrike o imenovanju komisije za nadzor.</p>
Odbor državne službe za žalbe	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
Federalni zavod za geologiju	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Isticanje pitanja
	<ul style="list-style-type: none"> • U okviru kratkoročnih obaveza iskazano je 65.813 KM koje se odnose na obveze za neisplaćene doprinose za zdravstveno osiguranje i za zapošljavanje iz ranijeg razdoblja, kada Zavod nije bio proračunski korisnik.
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje

Agencija za reviziju privatizacije	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agencija nije ispoštovala rok za provođenje revizija privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama u skladu sa Zakonom o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama, koji je istekao 5. 7. 2017. godine. U 2018. godini nisu okončane revizije predviđene Planom rada za 2018. godinu niti je Agencija poduzimala Zakonom predviđene mjere za njihovo okončanje. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na osnovu Zakona o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama od 5. 7. 2012. godine, Vlada FBiH je donijela Uredbu o osnovama organizacije i načinu poslovanja Agencije za reviziju privatizacije u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja je stupila na snagu 1. 3. 2014. godine. Direktor Agencije imenovan je 24. 4. 2014. godine (dvije godine poslije donošenja Zakona), kada je Agencija zvanično počela da radi. Vlada FBiH i Agencija nisu pravovremeno poduzimale aktivnosti kako bi se ispoštovali rokovi provođenja revizija utvrđeni Zakonom, niti su u prethodnom razdoblju izvršene izmjene i dopune Zakona u dijelu produženja utvrđenog roka za obavljanje revizija privatizacije. Također, Vlada FBiH nije poduzimala adekvatne mjere po pitanju upravnog nadzora nad radom Agencije.
Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nekretnine nisu evidentirane na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava o vlasništvu, što je u konačnici uticalo na točnost i istinitost visine iskazanih stalnih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Za ulaganja u zgradu Geodetskog zavoda BiH, Salu u zgradu Parlamenta FBiH, Dom odmora Trpanj i Vilu Braun u Sarajevu nisu riješeni imovinskopravni odnosi, iako su izvršena značajna ulaganja u njih; 2. Nisu poštovane odredbe članova 53. i 54. Zakona o javnim nabavkama u dijelu pripreme tenderske dokumentacije kojom bi se zadovoljio princip jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača; 3. Godišnji popis sredstava i obaveza nije izvršen u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člankom 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na osnovu zakupa 77 poslovnih prostora nekadašnjeg Federalnog ministarstva obrane, u tijeku su sudski postupci za koje ukupni tužbeni zahtjevi iznose 4.402.177 KM. Naplate ovih potraživanja je upitna zbog neriješenog statusa imovine i nelikvidnosti značajnog broja korisnika poslovnih prostora protiv kojih je pokrenut sudski postupak; • Služba je dala suglasnost Moneux d.o.o. Sarajevo o zaključivanju ugovora o podzakupu dijela poslovnog prostora u Sarajevu, Ulica Maršala Tita broj 11, iako Ugovorom o zakupu poslovnog prostora nije regulirano davanje ovog prostora u podzakup, niti Služba ima saznanje kome je i pod kojim uvjetima dio prostora dan u podzakup.

Ugovorena cijena zakupnine od 27 KM/m² nije u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH, kojim je određeno da se visina zakupnine za poslovne prostore nekadašnjeg Federalnog ministarstva obrane utvrđuje u visini zakupnine koju su utvrdile općine na čijem se području nalazi poslovni prostor, niti je Služba preispitala zaključeni ugovor s ciljem zaštite javne imovine.

3.1.5 Kantoni/županije i kantonalni/županijski proračunski korisnici

U izvještajnom razdoblju obavljene su financijske revizije pet kantona/županija, devet kantonalnih/županijskih ministarstava i jedne kantonalne/županijske uprave. Od ukupno planiranih proračuna svih 10 kantona/županija za 2018. godinu u iznosu od 2.501.132.330 KM, revidirano je pet kantona/županija koji nisu bili predmet revizije za prethodnu, 2017. godinu, i to: Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton, Hercegbosanska županija/Kanton 10, Bosansko-podrinjski kanton i Županija Posavska. Proračuni ovih kantona/županija planirani su u ukupnom iznosu od 869.629.578 KM i čine 34,97% planiranih proračuna svih kantona/županija. U tri kantona/županije koji su revidirani (Tuzlanskom, Zeničko-dobojskom i Hercegbosanskoj županiji) izvršene su i posebne revizije po jednog ministarstva, kao i šest ministarstava i jedne uprave iz kantona/županije koji nisu revidirani, čiji su proračuni planirani u ukupnom iznosu od 141.614.809 KM.

Ukupni prihodi i primici pet revidiranih kantona/županija u 2018. godini ostvareni su u iznosu od 825.278.198 KM, dok su rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 804.850.288 KM. Tri kantona/županije, Tuzlanski, Zeničko-dobojski i Hercegbosanska županija, iskazala su pozitivne financijske rezultate, a preostala dva, Bosansko-podrinjski i Županija Posavska, negativne financijske rezultate.

Neovisno o tome, svi revidirani kantoni/županije još uvijek iskazuju viškove rashoda nad prihodima, tzv. akumulirane deficite. Tako je ukupan višak rashoda nad prihodima kod pet revidiranih kantona/županija iskazan u iznosu od 101.391.957 KM. Međutim, treba naglasiti da iskazani viškovi rashoda nad prihodima nisu realni s obzirom na to da u njih nisu uključene sve dospjele obveze. Najveći dio odnosi se na pravomoćne presude i izvršna sudska rješenja po osnovu tužbi iz radnih odnosa, koje je trebalo evidentirati na pripadajuće bilančne pozicije.

U strukturi rashoda i izdataka, najveći dio u iznosu od 493.638.080 KM ili 61,33% odnosi se na plaće i naknade troškova zaposlenih, 167.091.487 KM ili 20,76% na tekuće i kapitalne transfere, a preostalih 144.120.721 KM ili 17,91% čine ostali materijalni izdaci.

U tabeli je pregled iskazanih rashoda i izdataka sa danim mišljenjima revidiranih kantona/županija i kantonalnih/županijskih proračunskih korisnika.

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2018. (u KM)	Dano mišljenje	
			o financijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Tuzlanski kanton	342.142.398	S rezervom	S rezervom
2.	Zeničko-dobojski kanton	315.856.042	S rezervom	S rezervom

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2018. (u KM)	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
3.	Hercegbosanska županija/Kanton 10	70.054.953	S rezervom	S rezervom
4.	Županija Posavska	41.188.246	S rezervom	S rezervom
5.	Bosansko-podrinjski kanton	35.608.649	S rezervom	S rezervom
6.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona	9.374.600	Pozitivno	S rezervom
7.	Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona	6.544.198	S rezervom	S rezervom
8.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije	1.759.479	Pozitivno	Pozitivno
9.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona	5.140.230	Pozitivno	S rezervom
10.	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona	8.070.413	S rezervom	S rezervom
11.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	8.729.236	Pozitivno	S rezervom
12.	Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke	3.762.155	Pozitivno	S rezervom
13.	Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo	40.830.939	Pozitivno	S rezervom
14.	Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo	11.145.242	S rezervom	S rezervom
15.	Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo	10.437.281	Pozitivno	S rezervom

Napominjemo da su kod dva subjekta, odnosno u dva izvješća, uz dana pozitivna mišljenja o finansijskim izvješćima istaknuta određena značajna pitanja.

I kod mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su značajna pitanja kod tri subjekta kojima su dana mišljenja s rezervom.

3.1.5.1 Glavni nalazi i preporuke

- Sustav internih kontrola kod revidiranih kantona/županija, kantonalnih/županijskih ministarstava i uprave nije uspostavljen u potpunosti u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima, odnosno prema COSO modelu.

Nisu doneseni svi propisani akti i pisane procedure, nisu imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu, nije uspostavljena interna revizija ni odgovarajući proračunski nadzor, što u konačnici ima utjecaj na transparentnost u trošenju javnog novca.

U cilju potpune uspostave sustava internih kontrola prema COSO modelu, donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, dosljedno i u potpunosti ih poštovati i vršiti kontinuirani nadzor nad njihovom primjenom, u skladu sa propisima.

- Zbog neevidentiranih dospjelih obaveza na propisani način, a prije svih pravomoćnih presuda i izvršnih sudskih rješenja, pojedini kantoni/županije u proteklim godinama nisu točno iskazivali finansijski rezultat i ukupan višak rashoda nad prihodima. Iako su prvi sudski postupci okončani prije više godina, ni proračunima za 2018. godinu nije planirano evidentiranje obaveza i priznavanje rashoda u skladu sa člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. Nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju ovog pitanja za posljedicu će imati obračun zateznih kamata, što će rezultirati povećanjem rashoda i značajnim odljevom proračunskih sredstava u sljedećem razdoblju.

Radi realnog iskazivanja finansijskih rezultata i finansijskih položaja kantona/županija, pravomoćne presude i rješenja o izvršenju, koje u biti predstavljaju dospjele obveze, evidentirati na pripadajuće bilančne pozicije u skladu sa propisima.

- Planiranje proračuna nije se vršilo u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i realnim mogućnostima. Nije planirano pokriće propisanog dijela akumuliranog deficit-a, niti su izmjenama i dopunama proračuna prethodno planirani proračuni svedeni u realne okvire. Zakonima o izvršenju proračuna nije jasno definiran i uređen način izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka, što je posebno izraženo kod tekućih i kapitalnih transfera. Ovim zakonima nije propisano ni donošenje programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele, niti je predviđeno da korisnici sredstava podnose izvješće o njihovom utrošku. Ni finansijsko izvještavanje nije vršeno u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Planiranje proračuna vršiti u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i prema realnim mogućnostima, zakonima o izvršenju proračuna jasno definirati način izvršavanja pojedinih izdataka, za tekuće transfere utvrditi obavezu donošenja programa utroška sa kriterijima raspodjele, a finansijsko izvještavanje vršiti u skladu sa navedenim Pravilnikom.

- Nabavke roba, radova i usluga nisu se u svim slučajevima provodile u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i ostalim podzakonskim propisima o javnim nabavkama, s obzirom na to da se nisu primjenjivali propisani postupci ili se nisu pokretali blagovremeno, zbog čega su se nabavke vršile na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama.

Pojedini proračunski korisnici su određene nabavke vršili bez provođenja propisanih postupaka i procedura. Posebno naglašavamo problem izostanka adekvatnog nadzora nad realizacijom ugovora.

Sve nabavke započinjati blagovremeno, uz pravilan odabir postupaka, dosljednu primjenu procedura propisanih važećim propisima o javnim nabavkama i kontinuiran nadzor nad realizacijom ugovora.

- Aktivnosti na redovnim godišnjim popisima nisu započinjale blagovremeno, popisi se nisu provodili u potpunosti, nisu se završavali u utvrđenim rokovima, niti se vršilo usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, što nije u skladu sa člankom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članovima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Godišnji popis započinjati blagovremeno, provoditi ga u potpunosti i u utvrđenim rokovima, uz obavezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, u skladu sa propisima o popisu.

- Raspodjela sredstava tekućih transfera vršila se bez jasno utvrđenih, mjerljivih kriterija, sa korisnicima sredstava nisu se zaključivali ugovori, nisu se sačinjavali ni izvješća o utrošku sredstva niti je vršen adekvatan nadzor nad trošenjem tih sredstava.

Raspodjelu sredstava tekućih transfera vršiti na osnovu prethodno utvrđenih jasnih i mjerljivih kriterija i osigurati adekvatan nadzor nad njihovim utroškom, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH;

- Nadležna kantonalna/županijska ministarstva nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji eksploraciju prirodnih bogatstava i dalje vrše bez naknade, zbog čega kantoni/županije i jedinice lokalne samouprave po tom osnovu ostvaruju manje prihode i gube značajna sredstva. Nije se redovno vršilo ni fakturiranje, a ni naplata koncesijskih naknada, u skladu za zaključenim ugovorima, što nije u skladu sa člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH i odredbama članka 23. Zakona o koncesijama.

Nadležna kantonalna/županijska ministarstva zadužena za koncesije trebaju zaključiti ugovore sa svim korisnicima prirodnih bogatstava, blagovremeno fakturirati koncesijske naknade, a ministarstva financija vršiti redovan nadzor nad ispunjenjem obaveza iz ugovora i poduzimati sve zakonom propisane radnje na naplati ovih naknada.

- Kod većeg broja kantona/županija i kantonalnih/županijskih ministarstava nismo mogli potvrditi iskazana potraživanja po različitim osnovama s obzirom na to da su nepotpuna i nepouzdana, a nisu se poduzimale ni sve propisane mjere naplate.

U cilju realnog iskazivanja potraživanja, poduzimati aktivnosti i postupati u skladu sa člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH.

- I dalje se angažiraju lica po osnovu ugovora o djelu za poslove koji su sistematizirani pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji, što nije u skladu s važećim propisima o radu.

Ugovore o djelu zaključivati samo za jednokratne i točno definirane poslove koji traju određeno vrijeme, a za obavljanje poslova utvrđenih pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta angažirati izvršioce u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

- Pojedina ministarstva nisu sačinjavala sve obrasce finansijskih izvješća, propisane važećim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u FBiH.

Finansijska izvješća sačinjavati u rokovima utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

U tabeli je pregled danih preporuka za 2018. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama iz prethodnih revizija za koje je izvršena ocjena.

Red. br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama									
			Ukupno			Realizirano			Djelomično			Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	Broj	%	Broj	Broj	%	
1.	Tuzlanski kanton	26	26	6	24%	10	38%	10	38%	0	-	
2.	Zeničko-dobojski kanton	45	15	4	26%	1	7%	9	60%	1	7%	
3.	Hercegbosanska županija/Kanton 10	23	31	7	23%	7	23%	13	41%	4	13%	
4.	Županija Posavska	24	13	1	8%	5	38%	7	54%	0	-	
5.	Bosansko-podrinjski kanton	31	25	4	16%	0	-	19	76%	2	8%	
6.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona										Nije vršena revizija	
7.	Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona										Nije vršena revizija	
8.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije										Nije vršena revizija	
9.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona										Nije vršena revizija	

Red. br.	Subjekti revizije	Broj danih preporuka	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/ neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
10.	Ministarstvo prosjekte, znanosti, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona										Nije vršena revizija
11.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanske županije/kantona										Nije vršena revizija
12.	Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke										Nije vršena revizija
13.	Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo										Nije vršena revizija
14.	Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo										Nije vršena revizija
15.	Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo										Nije vršena revizija
Ukupno		149	110	22	20%	23	21%	58	53%	7	6%

Najznačajniji nalazi po subjektima revizije, koji su bili osnova za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije		Dano mišljenje za 2018. godinu/Najznačajniji nalazi
1	2	
Tuzlanski kanton		Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
		Osnova za izražavanje mišljenja
	1.	Proračunom Tuzlanskog kantona za 2018. godinu nije planirano izmirenje dospjelih obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju, koje su na datum bilance, bez zateznih kamata, iznosile najmanje 2.195.952 KM, a koje nisu evidentirane u skladu sa člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi obračunskih razdoblja u kojima su nastale, a samim tim nisu točno iskazivani ni finansijski rezultati tih razdoblja, kao ni ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima;
	2.	Kratkoročna potraživanja i razgraničenja po osnovu ugovora o koncesijama podcijenjena su za najmanje 739.880 KM, s obzirom na to da nisu evidentirana u razdoblju na koji se odnose.
		Mišljenje o usklađenost: Mišljenje s rezervom
		Osnova za izražavanje mišljenja
	1.	Nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o izvršenju Proračuna Tuzlanskog kantona za 2018. godinu s obzirom na to da su pojedini proračunski korisnici stvorili rashode preko visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, i da nisu poštivani utvrđeni prioriteti izvršavanja Proračuna Tuzlanskog Kantona za 2018. godinu;

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Projekti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona u vrijednosti od 6.859.628 KM odobreni su i uvršteni u Program ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede, bez primjene kriterija definiranih Odlukom o kriterijima za utvrđivanje prioritetnih projekata iz oblasti upravljanja vodama od gradskog i općinskog značaja za Program ulaganja sredstava, od kojih je u 2018. godini realizirano 2.011.510 KM; 3. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora kod JU Univerzitet u Tuzli o angažmanu sa vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave u iznosu od 1.497.426 KM, koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, s obzirom na to da to nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima; 4. Namjenska novčana sredstva u iznosu od 12.696.282 KM, koja se po Zaključku Vlade Tuzlanskog kantona iz 2011. godine koriste za održavanje tekuće likvidnosti, na datum bilance 2018. godine nisu bila raspoloživa za propisane namjene.
	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proračunom Kantona za 2018. godinu planirano je evidentiranje i izmirenje samo manjeg dijela dospjelih obaveza po osnovu sudskih rješenja o izvršenju, u iznosu od 1.214.000 KM, koje su na datum bilance, bez zateznih kamata, iznosile 153.663.955 KM. Iako su prvi sudski postupci okončani prije više od deset godina, obveze po istom osnovu nisu se planirale, niti su se rashodi priznavali u skladu sa člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, a samim tim nisu točno iskazani ni finansijski rezultati tih razdoblja, zbog čega ne možemo potvrditi ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima.
Zeničko-dobojski kanton	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojedini proračunski korisnici stvorili su obveze iznad iznosa operativnih proračuna, te iskazali rashode i izdatke na poziciji bruto plaća i naknada, odnosno prekoračenje proračuna u ukupnom iznosu od 6.052.961 KM (škole osnovnog obrazovanja 5.613.003 KM, škole srednjeg obrazovanja 482.771 KM i Ministarstvo unutarnjih poslova 1.028.060 KM), što nije u skladu sa člankom 57. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 11, točka (4) Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu; 2. Namjenska novčana sredstva u iznosu od 22.017.924 KM na datum bilance nisu bila raspoloživa za propisane namjene jer su korištena za održavanje tekuće likvidnosti u Kantonu; 3. Tekući i kapitalni transferi u iznosu od 4.664.661 KM nisu realizirani u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu i Zakonom o proračunima u FBiH, jer su dodijeljeni bez prethodno donesenih jasnih i mjerljivih kriterija. Isti se odnose na Ministarstvo zdravstva, u iznosu od 1.504.760 KM, Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, u iznosu od 1.327.577 KM, Kantonalnu upravu civilne zaštite, u iznosu od 917.000 KM, Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, u iznosu od 700.000 KM i Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, u iznosu od 215.324 KM. Nije vršen ni nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava, niti izvještavanje;

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Nije osigurano efikasno trošenje namjenskih sredstava, najvećim dijelom za vodne naknade i naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, jer je Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu od ukupno planiranih 10.233.200 KM po programima utroška, realiziralo samo 2.932.133 KM ili 28,65%, što nije u skladu sa člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 4, točka (5) Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu. Nije sačinjena ni adekvatna analiza o postignutim efektima u odnosu na odobrena sredstva, kako je propisano člankom 54. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu; 5. Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje sredstava i obaveza, a samim tim nije bilo moguće izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Hercegbosanska županija/Kanton 10	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> 1. Proračunom Županije za 2018. godinu planirano je izmirenje samo manjeg dijela (500.000 KM) dospjelih obveza temeljem pravomoćnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju, koje su na datum bilance, bez zateznih kamata, iznosile 2.601.241 KM, a koje nisu evidentirane sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi obračunskog razdoblja u kojem su nastali, a samim tim nisu točno iskazani ni finansijski rezultati tih razdoblja, kao ni ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima.
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> 1. Transferi za kulturu, u iznosu od 276.646 KM i Transfer za šport, u iznosu od 228.945 KM Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa i Transfer sredstava zaštite okoliša Ministarstva graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša, u iznosu od 408.759 KM, nisu u cijelosti realizirani sukladno odredbama Zakona o izvršenju Proračuna Hercegbosanske županije za 2018. godinu i provedbenih propisa; 2. Nisu u potpunosti poštivane procedure i postupci propisani Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima, s obzirom na to da su nabavke uredskog materijala, tonera i punjenja za printere, faks aparate i aparate za kopiranje, tiskanica, goriva za motorna vozila, lož-ulja i usluga tekućeg održavanja vozila u prvoj polovini 2018. godine vršene bez prethodno provedenih postupaka i zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima; 3. Nije proveden cjelovit popis stalnih sredstava, potraživanja i obveza, te samim tim nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članaka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članaka od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Županija Posavska	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja, priznavanja i iskazivanja nisu svi rashodi i izdaci klasificirani u skladu sa kontnim planom propisanim Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, zbog čega su tekući transferi precijenjeni za najmanje 791.455 KM, dok su istovremeno za isti iznos podcijenjeni kapitalni transferi; 2. Izvješće o novčanim tijekovima ne obuhvaća sve primitke i izdatke novca, a u konsolidiranoj balanci stanja nisu pravilno iskazane pozicije novčanih sredstava i kratkoročnih razgraničenja, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja, donošenja i izvršavanja Proračuna Županije za 2018. godinu nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2018. godinu; 2. Raspodjela transfera za oblast kulture i sporta i transfera za zdravstvene institucije i centre za socijalni rad, u ukupnom iznosu od 876.800 KM, nije izvršena uz primjenu kriterija utvrđenih programima utroška sredstava koje je donijela Vlada, što nije u skladu s članovima 25. i 28. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2018. godinu. Raspodjela transfera braniteljskim udruženjima, u iznosu od 301.650 KM, izvršena je bez utvrđenih mjerljivih kriterija; 3. Nabavke roba, u iznosu od najmanje 306.861 KM, izvršene su bez provođenja propisanih procedura i postupaka javnih nabavki i bez zaključenih ugovora sa dobavljačima, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a u pojedinim slučajevima odabir postupaka nije izvršen u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama.
Bosansko- podrinjski kanton	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dospjele obveze po temelju glavnice kredita III – Stand by aranžman Međunarodnog monetarnog fonda, u ukupnom iznosu od 8.700.000 KM, nisu izmirivane u razdobljima u kojima su dospjevalе, radi čega nisu iskazani ni izdaci po tom osnovu, što za posljedicu ima za isti iznos i manje iskazan ukupan višak rashoda nad prihodima. Obveze po navedenom osnovu nisu iskazane na poziciji kratkoročnih obveza; 2. Ukupan višak rashoda nad prihodima manje je iskazan za 1.171.579 KM, s obzirom na to da kamate i naknade po kreditu III – Stand by aranžman Međunarodnog monetarnog fonda u iznosu od 772.439 KM nisu evidentirane na pripadajućim pozicijama rashoda u izvještajnim razdobljima na koja se odnose, kako je propisano člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. Neutemeljeno su oprihodovana namjenska sredstva u prethodnim godinama u iznosu od 399.140 KM.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nisu poštovane odredbe Zakona o proračunima u FBiH, s obzirom na to da Proračun Kantona nije realno planiran, niti su poduzimane aktivnosti na njegovom uravnoteženju, uključujući operativne planove, planove izdataka za kapitalne investicije i izvješćivanje. Proračunski korisnici nisu dostavljali kvartalna izvješća Ministarstvu za financije, niti su sačinjavali analize uz finansijska izvješća, što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; 2. Dodjeljivanje sredstava tekućih i kapitalnih transfera nije u svim slučajevima vršena sukladno Programima donesenim Zakonom o izvršenju Proračuna Kantona, po kojima nisu utvrđene procedure, jasno definirani i mjerljivi kriteriji za odabir korisnika i način utvrđivanja iznosa odobrenih sredstava; 3. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine, obveza i potraživanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom na datum bilance, kako je to propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH;

	<p>4. Prilikom vršenja zajedničkih nabavki za kantonalne proračunske korisnike i nabava koje su samostalno provodili proračunski korisnici, nisu u svim slučajevima poštovane procedure propisane odredbama Zakona o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima.</p>
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Projekti u vrijednosti od 6.859.628 KM odobreni su i uvršteni u Program ulaganja sredstava vodnih naknada u oblasti vodoprivrede, bez primjene kriterija definiranih Odlukom o kriterijima za utvrđivanje prioritetnih projekata iz oblasti upravljanja vodama od gradskog i općinskog značaja za Program ulaganja sredstava, od kojih je u 2018. godini realizirano 2.011.510 KM.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Namjenska sredstva u iznosu od 4.093.167 KM na 31. 12. 2018. godine nisu bila raspoloživa za propisane namjene, s obzirom na to da su ista, na osnovu Zaključka Vlade iz 2011. godine, korištena za održavanje tekuće likvidnosti.
Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Potraživanja od koncesija u odnosu na razgraničene prihode po istom osnovu više su iskazana za 97.871 KM. Također, nije vršeno ni međusobno usuglašavanje potraživanja u skladu sa člankom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i člankom 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, niti je vršen nadzor nad ispunjenjem obveze plaćanja po ugovorima o koncesijama za korištenje voda.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Nije osigurano efikasno trošenje namjenskih sredstava, najvećim dijelom za vodne naknade i naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, jer je Ministarstvo od ukupno planiranih 10.233.200 KM po programima utroška, realiziralo samo 2.932.133 KM ili 28,65%, što nije u skladu sa člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 4, točka (5) Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu. Nije sačinjena ni adekvatna analiza o postignutim efektima u odnosu na odobrena sredstva, kako je propisano člankom 54. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu;</p> <p>2. Raspodjela namjenskih sredstava iz vodnih naknada za prioritetne projekte jedinicu lokalne samouprave na području Kantona u iznosu od 215.324 KM izvršena je bez prethodno utvrđenih kriterija, jer nisu utvrđeni Programom utroška sredstava vodnih naknada za 2018. godinu, kako je propisano člankom 46. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona za 2018. godinu. Na ovakav način nije osigurana transparentna raspodjela, što nije u skladu sa člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH;</p> <p>3. Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje sredstava i obaveza, a samim tim nije bilo moguće izvršiti ni uskladišvanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.</p>

	Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Namjenska sredstva u iznosu od 12.031.620 KM na dan 31. 12. 2018. godine nisu bila raspoloživa za propisane namjene, jer je Ministarstvo finansija ista koristilo za održavanja tekuće likvidnosti Kantona.
Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Nije proveden cjelovit popis potraživanja koja se odnose na robne kredite i nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istih, kako je propisano odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članka 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Nije sačinjena Analiza iskaza – tekstualni dio izvješća, kao sastavni dio godišnjih finansijskih izvješća, niti je godišnje finansijsko izvješće predato Financijsko-informatičkoj agenciji u propisanom roku, što nije u skladu sa člankom 36. i 44. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i članovima 19. i 21. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava tekućih transfera muzičkim školama u iznosu od 933.896 KM izvršena je bez prethodno sačinjenih kriterija i nije vršen nadzor nad utroškom tih sredstava, što nije u skladu sa člankom 33. Zakona o izvršavanju Proračuna Srednjobosanskog kantona za 2018. godinu. Također, za raspodjelu sredstava tekućih transfera iz oblasti kulture i sporta nije prezentirana dokumentacija o vrednovanju, rangiranju i načinu utvrđivanja visine dodijeljenih sredstava korisnicima u skladu sa programom utroška sredstava; Nabavka udžbenika za socijalno ugrožene učenike i učenike romske populacije u osnovnim školama u vrijednosti od 373.280 KM, koja je izvršena putem pregovaračkog postupka bez objave obavještenja, nije provedena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama; Godišnji popis sredstava, obaveza i potraživanja, te usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom nije izvršeno u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člankom 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanske županije/kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela namjenskih sredstava iz vodnih naknada jedinicama lokalne samouprave na području Hercegovačko-neretvanske županije/kantona u iznosu od 2.141.093 KM, izvršena je bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, zbog čega nije u potpunosti osigurana njihova transparentna raspodjela što nije u skladu sa člankom 3. Zakona o izvršenju Proračuna Hercegovačko - neretvanskog kantona/županije za 2018. godinu; Nije izvršen popis obaveza, a samim tim ni usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, što nije u skladu sa odredbama članka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i ostalim podzakonskim aktima.
Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu poštovane odredbe Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj i Zakona o proračunima u FBiH, s obzirom na to da nisu sačinjavani operativne planovi i planovi izdataka za kapitalne investicije, proračunski zahtjevi nisu jasni i ne prati se izvršenje. Ne sačinjava se ni analiza uz finansijska izvješća, niti se dostavljaju kvartalna izvješća Ministarstvu financija sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; Kod dodjele tekućih transfera, potpora u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvitu, koje se odnose na modele ostalih vrsta potpora, kao i sredstva pričuve u iznosu od 371.000 KM, nije utvrđen način dodjele sredstava, niti se vodi baza podataka o vrstama potpora, kako je propisano člankom 27. Zakona o novčanim potporama.
Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Naputkom o izradi i predaji Godišnjeg obračuna za 2018. godinu Ministarstva financija Kantona Sarajevo, naloženo je svim proračunskim korisnicima koja finansijska izvješća moraju sačiniti, te da Godišnje izvješće o izvršenju proračuna (GIB) sastavljaju samo korisnici koji imaju vlastite žiro-račune, na osnovu čega Ministarstvo nije sačinilo isti, iako je propisan člankom 19. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Ministarstvo je raspodjelu namjenskih sredstava iz vodnih naknada jedinicama lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo u iznosu od 3.820.265 KM izvršilo bez utvrđenih kriterija za raspodjelu sredstava i bez vrednovanja predloženih projekata, čime nije osigurana njihova transparentna raspodjela, kako je propisano člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Vlada Kantona Sarajevo nije formirala neovisno stručno tijelo Kantona za utvrđivanje troškova i formiranja cijena usluga zajedničke komunalne potrošnje, te na osnovu mišljenja tog tijela utvrdila cijene, kako je predviđeno člankom 22. Zakona o komunalnim djelatnostima, zbog čega ne možemo potvrditi pravilnost visine planiranih i doznačenih sredstava putem Ministarstva za subvencije javnim poduzećima. Aktivnosti po istom su započete u 2019. godini.
Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Kapitalni transfer odobren Općini Novi Grad u iznosu od 1.000.000 KM priznat je kao rashod 2018. godine, iako je obaveza za plaćanje nastala u siječnju 2019. godine, zaključivanjem Ugovora o zajedničkoj izgradnji između Ministarstva, Općine i Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo, što nije u skladu sa člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Kapitalni transferi za sanaciju, rekonstrukciju i izgradnju sportskih objekata u iznosu 1.855.000 KM raspoređeni su i odobreni bez prethodno utvrđenih procedura i kriterija za odabir projekata, što nije u skladu sa člankom 54. Zakona o sportu Kantona Sarajevo; Raspodjela sredstava za programe iz oblasti kulture i umjetnosti u iznosu od 1.783.312 KM vršena je bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, što nije u skladu sa članovima 6. i 12. Uredbe o kriterijima za financiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se financiraju/sufinanciraju iz Proračuna Kantona Sarajevo i člankom 22. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona Sarajevo za 2018. godinu; Raspodjela tekućih transfera iz oblasti sporta u iznosu od najmanje 766.130 KM izvršena je bez prethodno donesenih kriterija za odabir korisnika sredstava, što nije u skladu sa člankom 54. Zakona o sportu Kantona Sarajevo, člankom 12. Uredbe o kriterijima za financiranje programa i projekata neprofitnih organizacija i udruženja koji se financiraju/sufinanciraju iz Proračuna Kantona Sarajevo i člankom 22. Zakona o izvršavanju Proračuna Kantona Sarajevo za 2018. godinu.
Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Godišnje finansijsko izvješće Kantonalne uprave ne sadrži sva izvješća propisana Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; Kantonalna uprava je na osnovu zaključenih ugovora pružala usluge iz nadležnosti i na taj način ostvarila prihode u iznosu od 1.050.258 KM. Pružanje navedenih usluga, način ugovaranja, stjecanja i evidentiranja usluga nije regulirala aktima Kantonalne uprave niti je isto regulirano Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p>

Osnova za izražavanje mišljenja

1. Ne možemo potvrditi osnovanost Sporazuma zaključenog sa Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo u dijelu koji se odnosi na provođenje procedura odabira najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje predmetnih radova, s obzirom na to da člankom 24. Zakona o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona, u kojem su definirani stručni i drugi poslovi Zavoda, u ime i za račun Kantona, nije predviđeno da isti provodi procedure odabira najpovoljnijeg ponuđača i da preuzme ulogu ugovornog organa. Kantonalna uprava je dužna da, kao ugovorni organ iz članka 4. Zakona o javnim nabavkama, provodi sve postupke i procedure javnih nabavki u skladu sa ovim zakonom i njegovim provedbenim aktima;
2. Isplate naknada za prekovremene sate, u pojedinim slučajevima, nisu u skladu sa odredbama Pravilnika o plaćama i naknadama Kantonalne uprave;
3. U okviru izdataka po osnovu ugovora o djelu su i naknade licima koja su tijekom godine u kontinuitetu obavljala redovne, sistematizirane poslove iz nadležnosti Kantonalne uprave, kojima je po tom osnovu isplaćeno 48.600 KM. Nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su sistematizirani, s obzirom na to da predmeti ovih ugovora nisu regulisani propisima o radu i internim aktima Kantonalne uprave;
4. Nije izvršen popis obaveza, a samim tim ni usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim, što nije u skladu sa odredbama članka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i ostalim podzakonskim aktima.

3.1.6 Gradovi i općine

U izvještajnom razdoblju obavljene su finansijske revizije osam jedinica lokalne samouprave, od čega dva grada i šest općina. Predmet revizije bile su i tri preostale općine u Federaciji koje do sada nisu revidirane, i to: Foča FBiH, Teočak i Dobretići.

Planirani proračuni revidiranih gradova i općina iznosili su 96.986.471 KM, ostvareni prihodi i primici 82.691.136 KM, a rashodi i izdaci 82.731.505 KM.

Na osnovu utvrđenih propusta i nepravilnosti izražena su sljedeća mišljenja:

Red. broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci u 2018. (u KM)	Dano mišljenje	
			o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	4	5
1.	Grad Zenica	47.027.785	S rezervom	S rezervom
2.	Grad Goražde	9.453.310	S rezervom	S rezervom
3.	Općina Čapljina	13.898.887	S rezervom	S rezervom
4.	Općina Bosanski Petrovac	3.258.886	Pozitivno	S rezervom
5.	Općina Vareš	4.780.838	S rezervom	negativno
6.	Općina Foča FBiH	1.771.855	Pozitivno	S rezervom
7.	Općina Teočak	1.824.083	Pozitivno	S rezervom
8.	Općina Dobretići	715.861	Pozitivno	S rezervom

Napominjemo da su kod dva subjekta, odnosno izvješća, uz dana mišljenja o finansijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja, i to kod pozitivnog i mišljenja s rezervom.

I kod mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima istaknuta su određena pitanja kod dva subjekta kojima su dana mišljenja s rezervom.

3.1.6.1 Glavni nalazi i preporuke

Revizijom gradova i općina utvrđeni su propusti i nepravilnosti od kojih su značajniji imali utjecaja na izražavanje mišljenja i za koje su dane odgovarajuće preporuke, i to:

- Kao ni više razine vlasti, ni gradovi i općine nisu uspostavili odgovarajući sustav internih kontrola prema COSO modelu, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima. Nisu donesene računovodstvene politike, kao ni svi ostali akti kojima se trebaju regulirati značajniji procesi iz nadležnosti i segmenti upravljanja javnim sredstvima (pravilnici o plaćama i naknadama, reprezentaciji, korištenju telefona, upotrebi službenih vozila i potrošnji goriva, postupku direktnog sporazuma i sl.), niti su imenovani koordinatori za finansijsko upravljanje i kontrolu.

U cilju potpune uspostave sustava internih kontrola prema COSO modelu, donijeti sve potrebne akte i pisane procedure, dosljedno i u potpunosti ih poštovati i vršiti kontinuiran nadzor nad njihovom primjenom, u skladu sa naprijed navedenim propisima.

- Priprema, izrada i donošenje proračuna, kao i proračunsko izvještavanje, nisu se vršili u potpunosti u skladu sa odredbama članova Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Prilikom pripreme, izrade, donošenja proračuna i proračunskog izvještavanja dosljedno i u potpunosti postupati u skladu sa propisima kojim je regulirana ova stvar.

- Raspoljeda sredstava tekućih transfera nije se vršila na osnovu jasno utvrđenih mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, s ciljem transparentnog trošenja javnih sredstava. Odlukama o izvršavanju proračuna nisu definirana prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, nije utvrđena namjena sredstava, niti su se korisnici sredstava obavezivali da dostavljaju izvješće o namjenskom utrošku sredstava, radi čega nije uspostavljen ni nadzor nad namjenskim utroškom sredstava

U cilju transparentnog trošenja javnog novca, odlukama o izvršavanju proračuna jasno definirati prava i obveze korisnika sredstava proračuna, raspoljelu sredstava tekućih transfera vršiti na osnovu jasno utvrđenih mjerljivih kriterija i za jasno određene namjene, te uspostaviti nadzor nad namjenskim utroškom sredstava.

- Kod pojedinih jedinica lokalne samouprave stalna sredstva i njihovi izvori nisu usuglašeni, kako je to predviđeno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Poduzeti aktivnosti i konačno usuglasiti stalna sredstva i njihove izvore, u skladu sa važećim propisima.

- Godišnji popis imovine i obaveza nisu započinjali blagovremeno, nisu obavljeni cjeloviti popisi, niti se vršilo usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa člankom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, uz obavezno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, u skladu sa važećim zakonskim propisima.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu se vršile u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i njegovim provedbenim aktima, s obzirom na to da su se pojedine nabavke vršile bez provođenja propisanih postupaka i procedura; određeni postupci nabavki nisu započinjali blagovremeno, radi čega su se nabavke vršile na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama; predmeti nabavke su se dijelili, radi izbjegavanja primjene propisanog postupka i nije se pratila realizacija ugovora.

Sve postupke nabavki započinjati blagovremeno, uz pravilan odabir propisanog postupka, potpunu primjenu propisanih procedura i dosljedno praćenje realizacije ugovora.

- Sve općine još uvijek nisu okončale aktivnosti na uspostavljanju rizničkog načina poslovanja, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, kao ni registar proračunskih korisnika, u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH.

Poduzeti sve neophodne aktivnosti kako bi se u što kraćem roku uspostavio riznički način poslovanja, kao i registar proračunskih korisnika, u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH i Zakonom o proračunima u FBiH.

U sljedećoj tabeli daje se pregled danih preporuka za 2018. godinu, kao i postupanje po preporukama danim za prethodno revidiranu godinu za koju je izvršena ocjena postupanja:

R.B.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2018. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Grad Zenica	19	21	13	61%	2	10%	4	19%	2	10%
2.	Grad Goražde	23	34	11	32%	12	35%	8	24%	3	9%
3.	Općina Čapljina	20	17	11	65%	1	6%	4	23%	1	6%
4.	Općina Bosanski Petrovac	15	25	18	72%	1	4%	6	24%	0	-
5.	Općina Vareš	42	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama								
6.	Općina Foča FBiH	10	Nije vršena revizija								
7.	Općina Teočak	19	Nije vršena revizija								
8.	Općina Dobretići	10	Nije vršena revizija								
Ukupno:		158	97	53	55%	16	16%	22	23%	6	6%

U sljedećem pregledu daje se rezime najznačajnijih nalaza po subjektima revizije koji su bili osnova za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2018. godinu/Najznačajniji nalazi
1	2
Grad Zenica	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Ukupne obveze po pravomoćnim sudskim presudama u iznosu od 1.617.719 KM, kao i obveze po tom osnovu za 2018. godinu u iznosu od 122.001 KM, nisu iskazane na propisanim bilančnim pozicijama rashoda i obaveza, a što nije u skladu sa člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, radi čega za te iznose ne možemo potvrditi ukupno iskazani višak prihoda nad rashodima i finansijski rezultat za 2018. godinu.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Ugovori o obavljanju komunalnih djelatnosti u vrijednosti od 1.268.940 KM zaključeni su bez provođenja postupaka i procedura odabira najpovoljnijih ponuđača, što nije u skladu sa člankom 25. Odluke o izvršavanju Proračuna Grada Zenica za 2018. godinu i Zakonom o javnim nabavama. Prilikom izbora najpovoljnijih ponuđača za nabavku stalnih sredstava, postupci su nastavljeni i u slučajevima kada su sve formalno ispravne ponude u znatnoj mjeri premašivale procijenjene vrijednosti nabavke, iako je Grad, kao ugovorni organ, shodno članu 69. točka (2) Zakona o javnim nabavkama, bio obavezan iste poništiti, radi čega ne možemo potvrditi da je osigurano racionalno i efikasno raspolaganje proračunskim sredstvima;</p> <p>2. Nije proveden cijelovit popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, te samim tim nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, članka 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članova od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH;</p> <p>3. Obveze po osnovu garancija za nenaplaćena potraživanja za odvoz smeća od građana u iznosu od 262.000 KM priznate su bez odgovarajućeg dokaza o tome da su od strane izvršioca usluga poduzete sve raspoložive mjere u cilju naplate potraživanja po osnovu usluge odvoza smeća, kako je definirano člankom 10. Ugovora o obavljanju komunalnih djelatnosti i bez validne knjigovodstvene dokumentacije koja bi potvrdila stanje nenaplaćenih usluga, a što nije u skladu sa člankom 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i člankom 12. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugovorom o obavljanju komunalnih djelatnosti, zaključenim 1999. godine, Općina Zenica dodijelila je društvo „ALBA Zenica“ d.o.o. Zenica poslove obavljanja svih komunalnih usluga na razdoblje od 20 godina. Prema istom ugovoru, obujam usluga utvrđuje se godišnjim planom usluga i ne može se reducirati ispod razine iz prethodne godine, a Općina Zenica će preuzeti obavezu plaćanja 50% nenaplaćenih potraživanja od građana. Godišnjim planom za 2018. godinu ugovorene su usluge u iznosu od 2.556.977 KM. Ovakvim načinom ugovaranja nisu zaštićeni interesi tadašnje Općine, a sada Grada, s obzirom na to da je unaprijed uvjetovan obujmom usluga koje će se fakturirati i preuzimanjem obaveza izmirenja nenaplaćenih potraživanja od građana.

	Zaključeni ugovor nije bio povoljan, posebno ako se ima u vidu da Grad, koji ima manjinski udio vlasničkih i upravljačkih prava, nema značajnog utjecaja na poslovanje društva, a izdvaja značajna finansijska sredstva na godišnjoj razini.
Grad Goražde	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Na poziciji kapitalnih transfera iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od najmanje 1.027.646 KM, koji ne predstavljaju nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalnih sredstava, što nije u skladu s člankom 39. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Prilikom izvršavanja Proračuna Grada Goražde za 2018. godinu nisu se provodile mjere uravnoteženja ni izmjene i dopune Proračuna, te su preuzete obveze u iznosu od 770.772 KM iznad visine utvrđene u posebnom dijelu Proračuna za te namjene, što nije u skladu sa članovima 6., 36. i 37. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 9. Odluke o izvršavanju Proračuna Grada Goražde; Godišnjim popisom nije utvrđeno stvarno stanje stalnih sredstava i potraživanja, pa nije bilo moguće u potpunosti izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, što nije u skladu sa člankom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
Općina Čapljina	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Obveze po dugoročnim kreditima u iznosu od 8.728.661 KM nisu evidentirane u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor. Također, prihodi su precijenjeni za iznos od 113.425 KM, s obzirom na to da neutrošena namjenska sredstva na kraju godine nisu preknjižena na poziciju kratkoročnih razgraničenja. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Raspodjela sredstava tekućih transfera u iznosu od 1.691.444 KM nije izvršena u skladu sa Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine Čapljina za 2018. godinu. Kriteriji za raspodjelu sredstava u iznosu od 729.416 KM uopće nisu definirani, dok za raspodijeljeni iznos od 962.028 KM kriteriji nisu bili mjerljivi i odgovarajući po pojedinim vrstama tekućih transfera; Nisu se blagovremeno poduzimale mjere za uravnoteženje Proračuna Općine Čapljina, s obzirom na to da je i nakon drugih izmjena i dopuna Proračuna Općine Čapljina utvrđeno značajno odstupanje ostvarenih prihoda i primitaka i rashoda i izdataka u odnosu na plan, a što nije u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH i Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine Čapljina; U okviru izdataka po osnovu ugovora o djelu su i naknade licima koja su tijekom godine u kontinuitetu obavljala redovne, sistematizirane poslove iz nadležnosti Općine Čapljina i kojima je po tom osnovu isplaćeno najmanje 115.800 KM. Nije bilo osnova da se ugovori o djelu zaključuju za poslove koji su sistematizirani, s obzirom na to da predmeti ovih ugovora nisu regulisani važećim propisima o radu i internim aktima Općine Čapljina.

Općina Bosanski Petrovac	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete sve aktivnosti u skladu sa Odlukom o izvršavanju Proračuna Općine Bosanski Petrovac za 2018. godinu na naplati kratkoročnih potraživanja od pravnih lica, koja su iskazana u iznosu od 1.203.143 KM; Nije izvršen povrat pozajmljenih namjenskih sredstava po osnovu naknada od šuma u iznosu od 554.585 KM do 31. 12. 2018. godine, što nije u skladu sa člankom 18. Odluke o izvršavanju Proračuna Općine za 2018. godinu.
Općina Vareš	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom
Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Općina nije planirala i evidentirala namjenske prihode po utrošku u skladu sa posebnim propisima kojima je utvrđena namjena korištenja tih prihoda, niti su evidentirani razgraničeni prihodi za neutrošena sredstva, što nije u skladu sa članovima 20., 47. i 48. Zakona o proračunima u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi da su prikupljeni prihodi u iznosu od 849.732 KM korišteni namjenski, a samim tim i da su točno iskazani; Ne možemo potvrditi iznos iskazanih potraživanja, obzirom da su potraživanja po osnovu općinskih naknada u odnosu na razgraničene prihode po istom osnovu, manje iskazana za 485.027 KM i što su sumnjičiva i sporna potraživanja precijenjena za iznos od 420.046 KM zbog nenaplativosti duga. Isticanje pitanja <ul style="list-style-type: none"> Evidentirane su zalihe materijala i robe u iznosu od 231.932 KM, koje se odnose na zalihe robnih ratnih rezervi iz ranijeg razdoblja, za koje Općina nije provela aktivnosti za utvrđivanje stvarnog stanja. Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje	

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Općina nije uspostavila rizničko poslovanje kako je propisano člankom 27. Zakona o trezoru u FBiH. Općina je bila obavezna da u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona (12. 4. 2016. godine) uskladi svoje akte sa istim zakonom, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi riznički način poslovanja. S tim u vezi, aktivnosti nisu ni započete; 6. Imenovanje šest savjetnika načelnika Općine nije u skladu sa člankom 63. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, kojim je propisano da rukovodioći organa državne službe mogu imati savjetnike koji nemaju status državnog službenika i da se njihova radna mjesta utvrđuju pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, što nije ispunjeno.
Općina Foča – Ustikolina	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja, sačinjavanja i izvršavanja Proračuna Općine, nisu poštovane odredbe Zakona o proračunima u FBiH; 2. Kod provođenja postupaka javnih nabava nisu u svim slučajevima ispoštovane u potpunosti procedure propisane Zakonom o javnim nabavama. Vrijednost dodatnih radova nije utvrđena tenderskom dokumentacijom, a ni zaključenim ugovorom, niti je proveden pregovarački postupak za vrijednost dodatnih radova. Općina nije provodila postupke javne nabavke prilikom nabave materijala i usluga održavanja u vrijednosti od najmanje 22.637 KM, niti je realizacija radova kod pojedinih nabava izvršavana u ugovorenim rokovima.
Općina Teočak	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U finansijskim izvješćima na poziciji stalnih sredstava iskazane su i zgrade za koje Općina ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prilikom planiranja, donošenja proračuna i izvještavanja nisu poštovane odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH; 2. Za nabavu roba i usluga u vrijednosti od najmanje 40.755 KM nije proveden postupak javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U skladu sa člankom 27. Zakona o trezoru u FBiH, Općina je bila obavezna da u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedenog Zakona uskladi svoje akte sa istim, te da u roku od 12 mjeseci uspostavi riznički način poslovanja s javnim sredstvima. Općina je započela aktivnosti na uspostavljanju rizničkog načina poslovanja, ali iste nisu okončane do završetka predmetne revizije.
Općina Dobretići	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije utvrđeno stvarno stanje sredstava, obveza i potraživanja i nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to propisano odredbama članaka 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, člankom 18. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i člancima od 67. do 69. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH;

	2. Općina nije uspostavila riznični način poslovanja sukladno članku 27. Zakona o riznici u FBiH, iako je bila u obvezi da u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona, odnosno da do 12. 4. 2017. godine okonča sve aktivnosti na tome.

3.1.7 Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove

U izvještajnom razdoblju, od planiranih 18 obavljeno je 17 finansijskih revizija, od čega finansijska revizija jednog zavoda, tri fonda, tri agencije, osam javnih ustanova (četiri bolnice, dva univerziteta, jedna apoteka i jedan banjsko-rekreativni centar) i dvije kantonalne/županijske direkcije za puteve, u skladu sa Godišnjim planom i programom rada Ureda za reviziju za 2018./2019. godinu. Finansijska revizija Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju, koja je bila planirana ovim Godišnjim planom i programom, obustavljena je s obzirom na to da se nisu stvorili uvjeti za njeno izvršenje, o čemu je Ured za reviziju obavijestio Parlamentarnu komisiju odgovornu za reviziju, Vladu Federacije BiH i nadležno kantonalno/županijsko tužiteljstvo.

Kod izbora subjekata revizije prioritet je dan finansijskim revizijama subjekata koji nisu prethodno revidirani od strane Ureda za reviziju (12 subjekata), kao i subjektima kod kojih se finansijska revizija nije obavljala duže vremensko razdoblje.

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, finansijskog rezultata, te obveza kod revidiranih subjekata, dan je u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Revidirani subjekti	Prihodi i primici u 2018. godini	Rashodi i izdaci u 2018. godini	Iskazani finansijski rezultat za 2018. godinu	Obveze na dan 31. 12. 2018. godine
1	2	3	4	5	6
1.	Agencija za privatizaciju FBiH	43.870	1.933.574	(1.889.704)	1.665.802
2.	Agencija za vodno područje rijeke Save	21.091.493	18.864.928	2.226.565	8.322.315
3.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	4.242.008	3.933.328	308.680	1.342.711
4.	Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	5.575.287	6.824.963	(1.249.676)	1.076.075
5.	JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	21.695.438	19.446.401	2.249.037	2.545.910
6.	JU Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona	9.497.708	9.017.841	479.867	30.890.601
7.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona	13.337.841	13.323.071	14.770	2.319.306
8.	JU Apoteke Sarajevo	59.552.731	59.271.103	281.628	23.634.756
9.	JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo	32.225.649	32.107.097	118.552	3.907.177
10.	JU Kantonalna bolnica Goražde	5.380.301	5.534.250	(153.949)	1.036.628
11.	JU Kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar	20.366.431	20.235.801	130.630	15.330.990
12.	JZU Banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovno	3.254.051	2.797.043	457.008	1.935.994

Redni broj	Revidirani subjekti	Prihodi i primici u 2018. godini	Rashodi i izdaci u 2018. godini	Iskazani finansijski rezultat za 2018. godinu	Obveze na dan 31. 12. 2018. godine
13.	JU Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis ¹³	0	15.480.147	0	4.758.440
14.	JU Univerzitet u Tuzli/Universitas studiorum Tuzlaensis ¹⁴	0	31.947.797	0	7.691.944
15.	JU Kantonalna direkcija za puteve Srednjobosanskog kantona	17.442.907	12.768.735	4.674.172	7.455.195
16.	JU Direkcija regionalnih cesta Unsko-sanskog kantona	8.457.303	7.149.062	1.308.241	447.512
17.	Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno	11.884.322	12.291.892	(407.570)	13.912.359
Ukupno:			272.927.033		128.273.715

Četiri subjekta (Agencija za privatizaciju FBiH; Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH, JU Kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar i Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno), iskazala su negativan finansijski rezultat u ukupnom iznosu od 3.700.899 KM. Obveze na dan 31. 12. 2018. godine, iskazane su u iznosu od 128.273.715 KM i najvećim dijelom (92%) predstavljaju iskazane kratkoročne obveze.

Najznačajnije obveze iskazane su kod JU Služba za zapošljavanje Unsko sanskog kantona u iznosu od 30.890.601 KM i najvećim dijelom se odnose na neizmirene obveze za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba iz ranijeg razdoblja. Značajno je istaći da se 47% obaveza (60.833.979 KM) odnosi na iskazane obveze zdravstvenih ustanova.

U institucijama i javnim ustanovama koje su bile predmet revizije, na dan 31. 12. 2018. godine bilo je zaposleno 3.657 zaposlenika, od čega 2.196 zaposlenika u zdravstvenim ustanovama.

U sljedećoj tabeli daje se pregled zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova i danih mišljenja za 2018. godinu:

Redni	Revidirani subjekti	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	6	7
1.	Agencija za privatizaciju FBiH	Pozitivno	S rezervom
2.	Agencija za vodno područje rijeke Save	S rezervom	S rezervom
3.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	S rezervom	S rezervom
4.	Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	S rezervom	Negativno
5.	JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	Pozitivno	S rezervom

¹³ JU Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis je budžetski korisnik, zbog čega u tabeli nisu iskazani prihodi i primici i finansijski rezultat.

¹⁴ JU Univerzitet u Tuzli/Universitas studiorum Tuzlaensis je budžetski korisnik, zbog čega u tabeli nisu iskazani prihodi i primici i finansijski rezultat.

Redni	Revidirani subjekti	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
6.	JU Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona	S rezervom	S rezervom
7.	Služba za zapošljavanje HNK	S rezervom	S rezervom
8.	JU Apoteke Sarajevo	S rezervom	S rezervom
9.	JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo	Pozitivno	S rezervom
10.	JU Kantonalna bolnica Goražde	S rezervom	S rezervom
11.	JU Kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar	Pozitivno	Negativno
12.	JZU Banjско-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovko	Pozitivno	Pozitivno
13.	JU Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis	Pozitivno	S rezervom
14.	JU Kantonalna direkcija za puteve Srednjobosanskog kantona	Pozitivno	S rezervom
15.	JU Direkcija regionalnih cesta Unsko-sanskog kantona	S rezervom	S rezervom
16.	Županijska bolnica „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno	S rezervom	S rezervom
17.	Županijska bolnica „Fra Mihovil Sučić“ Livno	Negativno	Negativno

Napominjemo da su u šest izvješća, uz dana mišljenja o finansijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja. Istaknuta su pitanja u dva izvješća u kojima je dano pozitivno mišljenje, u tri uz mišljenje s rezervom i jedno uz dano negativno mišljenje.

Također, istaknuta su određena pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za 10 subjekata, od kojih je devet uz mišljenja s rezervom i jedan uz dano negativno mišljenje.

3.1.7.1 Glavni nalazi i preporuke

U tijeku obavljanja finansijske revizije zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti, za što su dane odgovarajuće preporuke.

- Kod značajnog broja revidiranih subjekata, sustav internih kontrola još uvijek nije uspostavljen prema propisanom COSO modelu, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i njihovim provedbenim aktima, što se prvenstveno odnosi na donošenje internih procedura kojima se reguliraju značajniji procesi iz nadležnosti subjekta. Neadekvatno uspostavljen sustav internih kontrola kod pojedinih subjekata revizije, značajnim dijelom je uticao na transparentnost trošenja javnog novca.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH uspostaviti i implementirati sustav finansijskog upravljanja i kontrole prema COSO modelu.

- Iako je zakonska obaveza, određeni revidirani subjekti nisu donosili finansijske planove, ili su ih donosili sa značajnim zakašnjenjem. Kod planiranja, izrade i donošenja finansijskih planova za 2018. godinu nije osigurano poštivanje zakonskih propisa, a u izvjesnim slučajevima su se stvarali rashodi i izdaci za koje nisu osigurana sredstva u finansijskom planu.

Osigurati dosljednu primjenu zakonskih propisa kod planiranja, izrade i donošenja finansijskog plana, te stvaranja obaveza samo u okviru iznosa odobrenog plana.

- Nisu poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja, posebno potraživanja koja su iskazana na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, a u pojedinim slučajevima je nastupila zastara. Određeni broj subjekata nije vršio usuglašavanje stanja potraživanja putem konfirmacija iako je obaveza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH.

Potrebno je da se poduzmu sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu kojih se ostvaruju javni prihodi, kao i usuglašavanje potraživanja putem konfirmacija u skladu sa zakonskim propisima.

- Prilikom vrednovanja i iskazivanja zaliha ne primjenjuju se dosljedno odredbe Međunarodnih računovodstvenih standarda i internih akata.

Vrednovanje i iskazivanje zaliha vršiti u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima i internim aktima.

- U knjigovodstvenim evidencijama iskazana je imovina koja se odnosi na poslovne objekte, za koje nije osigurana validna dokumentacija kojom se dokazuje vlasništvo.

Poduzeti aktivnosti u cilju rješavanja imovinsko – pravnih odnosa za poslovne prostore koji se koriste, te izvršiti uknjižbu prava vlasništva nad istim kod nadležnih sudova.

- Vršene su isplate stimulacija zaposlenim kod određenih revidiranih subjekata, iako nisu stvoreni uvjeti za isplate istih u skladu sa internim aktima.

Osigurati dosljednu primjenu internih akata kod isplate stimulacija zaposlenicima.

- Pojedini subjekti, prilikom isplata plaća nisu uplaćivali porez i doprinose, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o doprinosima i drugim važećim propisima.

Potrebno je da se obračun i uplata poreza i doprinosa na plaće vrši u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

- Za obavljanje poslova iz nadležnosti institucija koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjoj organizaciji se angažiraju fizičke osobe sa kojima se zaključuju ugovori o djelu, što nije u skladu sa zakonskim i drugim propisima.

Potrebno je da se ugovori o djelu zaključuju samo za poslove za koje je, u skladu sa zakonskim propisima, predviđeno zaključivanje istih, vodeći računa o opravdanosti i ekonomičnosti angažiranja fizičkih osoba.

- U kantonalnim/županijskim službama za zapošljavanje utvrđena je neefikasnost u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja, zbog čega realizacija plana i programa ne prati finansijski plan, kao i nedovoljna kontrola zaključenih ugovora u cilju efikasnog trošenja javnih sredstava i postizanja veće stope zaposlenosti.

Prilikom provođenja poticajnih mjera aktivne politike zapošljavanja osigurati poštivanje Zakona o proračunima u FBiH u dijelu zakonitog, namjenskog, efikasnog i ekonomičnog raspolažanja raspoloživim sredstvima.

- Prijem zaposlenika u radni odnos kod određenog broja revidiranih subjekata, se vršio bez raspisivanja javnog konkursa, čime se ne osigurava transparentnost u zapošljavanju.

Prijem zaposlenika na upražnjena radna mjesta vršiti raspisivanjem javnog konkursa, u cilju povećanja transparentnosti u radu i poslovanju.

- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem se nije vršio blagovremeno i sveobuhvatno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH i drugim relevantnim propisima o vršenju popisa.

Popis imovine i obaveza vršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te usklađivati knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to regulirano važećim zakonskim i drugim propisima.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom na to da pojedini subjekti revizije nisu donijeli plan javnih nabavi, nisu provodili propisane procedure javnih nabavki, a u pojedinim slučajevima nisu osigurali blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavki.

Prilikom nabavke roba, usluga i radova dosljedno i u potpunosti poštivati postupke i procedure propisane važećim propisima o javnim nabavkama.

- Kod određenog broja javnih ustanova evidentna je neusklađenost osnovnog kapitala iskazanog u poslovnim knjigama, sa iskazanim kapitalom u sudskom registru.

Poduzeti aktivnosti na usklađivanju osnovnog kapitala u poslovnim knjigama ustanova i sudskog registra.

- Na univerzitetima koji su bili predmet revizije, vršeno je angažiranje vanjskih suradnika (akademskog osoblja), kao i zaposlenika za izvođenje redovne nastave po ugovoru o djelu, za poslove iz nadležnosti institucija koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjoj organizaciji.

Angažiranje vanjskih suradnika za obavljanje redovnih sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave na visokoškolskim ustanovama, vršiti u skladu sa odredbama Zakona o radu.

U tabeli je pregled preporuka po revidiranim subjektima za 2018. godinu, kao i postupanje po preporukama datim u prethodnom revidiranom razdoblju:

R.B.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2018. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Ne-realizirano		Bez ocjene
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	Agencija za privatizaciju FBiH	11	11	4	37%	2	18%	3	27%	2	18%
2.	Agencija za vodno područje rijeke Save	14	31	22	73%	7	20%	2	7%	0	0%
3.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	22	36	18	50%	13	36%	5	14%	0	0%
4.	Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	19	Nije vršena revizija								
5.	JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog Kantona	9	14	8	57%	6	43%	0	0%	0	0%
6.	JU Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantonaK	15	24	11	46%	5	21%	5	21%	3	12%
7.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona	11	12	8	67%	3	25%	1	8%	0	0%
8.	JU Apoteke Sarajevo	19	Nije vršena revizija								
9.	JU Opća bolnica „Prim. dr. Abdulah Nakaš“ Sarajevo	11	Nije vršena revizija								
10.	JU Kantonalna bolnica Goražde	27	Nije vršena revizija								
11.	JU Kantonalna bolnica „Dr. Safet Mujić“ Mostar	27	Nije vršena revizija								
12.	JZU Banjisko-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovo	3	Nije vršena revizija								
13.	JU Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis	16	Nije vršena revizija								
14.	JU Univerzitet u Tuzli/Universitas studiorum Tuzlaensis	12	Nije vršena revizija								
15.	JU Kantonalna direkcija za puteve SBK/KSB	19	Nije vršena revizija								
16.	JU Direkcija regionalnih cesta USK	18	Nije vršena revizija								
17.	Županijska bolnica „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno	37	Nije vršena revizija								
Ukupno:		290	128	71	56%	36	28%	16	12%	5	4%

U sljedećem pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnova za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2018. godinu/Najznačajniji nalazi
1	2
Agencija za privatizaciju FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Nisu poduzete dovoljne aktivnosti iz nadležnosti Agencije vezane za planiranje i realizaciju Plana privatizacije za 2018. godinu, u skladu sa Zakonom o privatizaciji poduzeća i Pravilnikom o postupku prodaje imovine i dionica ili udjela poduzeća, što je imalo za posljedicu da nije izvršena prodaja državnog kapitala ni u jednom od četiri planirana poduzeća („Energopetrol“ d.d. Sarajevo, „Energoinvest“ d.d. Sarajevo, „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo i „Aluminij“ d.d. Mostar) u vrijednosti od 273.085.848 KM, a u maloj privatizaciji prodate su tri nekretnine u Sarajevu i Tuzli; Izvršena je isplata stimulacija zaposlenicima u bruto iznosu od 24.802 KM, koja nije u skladu sa Pravilnikom o plaćama zaposlenika Agencije. Navedena isplata nije osnovana, s obzirom na to da tijekom godine nije realizirana ni jedna prodaja državnog kapitala koja je planirana, zbog čega je ostvaren negativan finansijski rezultat od 1.889.704 KM. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o početnoj bilanci poduzeća i banaka, koji je donesen 2006. godine, predviđeno je da se formira Direkcija za pasivnu podbilancu poduzeća i banaka u cilju preuzimanja nadležnosti upravljanja Pasivnom podbilancu, odnosno zaštita stvari, prava i obaveza iz Pasivne podbilance poduzeća i banaka. Direkcija nije formirana, a na osnovu akata Vlade FBiH poslove vezane za Pasivnu podbilancu obavlja Agencija za privatizaciju u FBiH.
Agencija za vodno područje rijeke Save	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> U knjigovodstvenim evidencijama Agencija nije evidentirala pripadajući iznos potraživanja od pravnih lica po osnovu neizmirenih posebnih vodnih naknada, koji iznosi najmanje 4.218.896 KM, što nije u skladu sa člankom 18. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Prilikom izdavanja vodnih akata nisu dosljedno ispoštovane odredbe članova 121. i 170., stavak 2. Zakona o vodama u dijelu koji se odnosi na osiguranje dokaza da su podnosioci zahtjeva izmirili posebne vodne naknade, što je uticalo na smanjenu uplatu javnih prihoda po navedenom osnovu; Agencija nije uspostavila pouzdane evidencije svih obveznika po osnovu neizmirenih posebnih vodnih naknada, niti je poduzimala adekvatne aktivnosti u pogledu njihovog prikupljanja i realno izvještavala mjerodavne institucije o stupnju izmirenja obaveza po osnovu istih, što nije u skladu sa člankom 156., stavak 16) Zakona o vodama i odredbama Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku, rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada; Za provođenje mjera obavljanja poslova kojima se ostvaruje upravljanje vodama Agencija je u 2018. godini realizirala sredstva u iznosu od 7.875.094 KM, što predstavlja tek 60,16% planiranih sredstava za te namjene.

	<p>Navedeno je jednim dijelom posljedica načina rada, odnosno provedbe ugovorenih aktivnosti općinskih organa na čijem području se izvode radovi, zbog čega nisu ostvareni očekivani efekti na zaštitu od voda, što nije u skladu sa člankom 2. Zakona o vodama i člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obavljenom revizijom utvrdili smo da postoji problem neplaćanja utvrđenih obaveza po osnovu posebnih vodnih naknada od pravnih subjekata, u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku, rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada, koji je donesen na osnovu Zakona o vodama. Navedeno je posljedica nedostataka u postojećem pravnom okviru koji se odnosi na kontrolu obračuna i plaćanja posebnih vodnih naknada, zbog neusuglašenosti Zakona o vodama i Zakona o Poreznoj upravi FBiH, kao i provedbenih propisa donesenih na osnovu istih.
Agencija za vodno područje Jadranskog mora	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> U knjigovodstvenim evidencijama Agencija nije evidentirala pripadajući iznos potraživanja od pravnih lica po osnovu neizmirenih posebnih vodnih naknada, koji iznosi najmanje 4.340.145 KM, što nije u skladu sa člankom 18. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Prilikom izdavanja vodnih akata nisu dosljedno ispoštovane odredbe članova 121. i 170., stavak 2) Zakona o vodama u dijelu koji se odnosi na osiguranje dokaza da su podnosioci zahtjeva izmirili posebne vodne naknade, što je imalo utjecaja na smanjenu uplatu javnih prihoda po navedenom osnovu; Agencija nije uspostavila adekvatne evidencije svih obveznika po osnovu neizmirenih posebnih vodnih naknada, što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirenja opće i posebnih vodnih naknada koji je donesen na osnovu članka 174. Zakona o vodama; Ne može se potvrditi osnovanost i opravdanost isplaćenih stimulacija svim zaposlenicima, u ukupnom neto iznosu od 47.570 KM, što nije u skladu sa člankom 34. Pravilnika o radu; Nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama u dijelu koji se odnosi na provođenja e-aukcije u sustavu e-Nabavke i na zaključivanje provedbenih ugovora za radove tekućeg održavanja i obrane od poplava na zaštitnim objektima u vlasništvu FBiH, ukupne vrijednosti 540.577 KM. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Obavljenom revizijom utvrdili smo da postoji problem neplaćanja utvrđenih obaveza po osnovu posebnih vodnih naknada od strane pravnih subjekata, u skladu sa Pravilnikom o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza po osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada, koji je donesen na osnovu Zakona o vodama. Navedeno je posljedica nedostataka u postojećem pravnom okviru koji se odnosi na kontrolu obračuna i plaćanja posebnih vodnih naknada, zbog neusuglašenosti Zakona o vodama i Zakona o Poreznoj upravi FBiH, kao i provedbenih propisa donesenih na osnovu istih.

Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Kapitalni izdaci iskazani u iznosu od 248.027 KM precijenjeni su za iznos od 133.477 KM zbog pogrešnog evidentiranja nabavi stalnih sredstava. U 2018. godini evidentirane su nabave stalnih sredstava u iznosu od 135.491 KM, koje su izvršene u 2017. godini, dok je nabava stalnih sredstava u 2018. godini od 2.014 KM evidentirana u 2019. godini, što nije u skladu sa člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Navedeno je imalo utjecaja na iskazani finansijski rezultat za 2018. godinu. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> U finansijskim izvješćima, na poziciji stalnih sredstava iskazane su zgrade i stanovi za koje Zavod ne posjeduje adekvatnu knjigovodstvenu dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno evidentiranje u poslovnim knjigama.
JU Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Prijem 15 zaposlenika na određeno vrijeme u 2018. godini izvršen je bez raspisivanja javnog konkursa na osnovu pojedinačnih odluka direktorice Zavoda. Na ovaj način nije osigurana transparentnost kod zapošljavanja u Zavodu, koji se najvećim dijelom financira iz javnih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja ostala su raspoloživa sredstva u iznosu od 982.057 KM, što čini 55 % planiranih sredstava za ovu namjeru u 2018. godini.

	<p>Zbog prijenosa preuzetih obaveza iz prethodne u narednu godinu, čime se financiranje programa iz prethodne godine vrši iz planiranih sredstava tekuće godine, nisu u potpunosti ostvareni očekivani efekti realizacije programa na smanjenje stope nezaposlenosti, što nije u skladu sa člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U 2018. godini u radni odnos primljeno je 14 osoba bez javnog konkursa/oglasa, što je neprimjereni s obzirom na to da je Služba javna ustanova, čija je nadležnost utvrđena Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kojoj se u skladu sa ovim Zakonom, sredstva za rad u potpunosti osiguravaju iz doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti. Ovakav način zapošljavanja dovodi u pitanje transparentnost informacija o mogućnostima zapošljavanja i nejednak pristup informacijama svih nezaposlenih osoba koje su ispunjavale potrebne uvjete za upražnjena radna mesta.
JU Služba za zapošljavanje USK	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Služba nije evidentirala sva potraživanja, niti je poduzimala sve zakonom propisane radnje radi naplate ili eventualnog otpisa potraživanja, što nije u skladu sa člankom 46. Zakona o proračunima u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor. Zbog navedenog, ne možemo potvrditi iskazano stanje potraživanja u iznosu od 600.622 KM; 2. Knjigovodstveno stanje stalnih sredstava u Glavnoj knjizi više je iskazano za 102.759 KM nego u pomoćnoj knjizi stalnih sredstava, što je posljedica nepravilnog evidentiranja nabavi i rashodovanja stalnih sredstava. Iskazano stanje ne možemo potvrditi i iz razloga jer na dan 31. 12. 2018. godine nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava; 3. Ne možemo potvrditi iskazani iznos dugoročnih potraživanja po osnovu izvršenih plasmana u iznosu od 517.284 KM, od čega je 495.864 KM nastalo 2008. godine u cilju izmirenja zaostalih naknada demobiliziranim borcima i 21.420 KM po osnovu plasiranih komisionih kredita za poticaj zapošljavanju; 4. U finansijskim izvješćima iskazane obveze po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba manje su za 29.412.596 KM u odnosu na obveze prema evidencijama Porezne uprave FBiH. Služba nije postupila po Rješenju Porezne uprave FBiH od 15. 11. 2005. godine, kojim je naloženo plaćanje utvrđenih obaveza po navedenom osnovu za razdoblje od 1. 1. 2002. do 30. 9. 2005. godine, zbog čega se osnovni dug povećavao. Prema Informaciji Porezne uprave FBiH od 30. 1. 2019. godine, ukupan dug za neuplaćene doprinose, dospjele obračunate zatezne kamate i troškove prinudne naplate na dan 31. 12. 2018. godine iznosi 59.453.346 KM. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnjim popisom imovine i obaveza za 2018. godinu nije utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza, niti je u poslovnim knjigama usklađeno knjigovodstveno sa stvarnim stanjem istih, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Protiv Službe je pokrenuto 16 tužbi iz radnog odnosa, koje predstavljaju potencijalne obaveze za naredni razdoblje.
	<p>Revizorsko izvješće o najvažnijim nalazima i preporukama za 2018./2019. godinu</p>

Služba za zapošljavanje HNŽ/HNK	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Izdaci za nabavu softvera Carmen (informatički sustav za objedinjenje evidencija nezaposlenih osoba na razini Službe) i softvera za rizničko poslovanje, realizirani u ranijem razdoblju, kao i izdaci za nadogradnju istih u 2018. godini, evidentirani su na poziciji tekućih izdataka, što je za posljedicu imalo da je iskazani iznos stalnih sredstava podcijenjen. Efekti na finansijska izvješća nije moguće utvrditi.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na poziciji dugoročnih razgraničenih rashoda iskazane su potencijalne obveze u iznosu od 2.633.312 KM po osnovu razlike novčanih naknada demobiliziranim braniteljima po Zakonu o pravima demobiliziranih branitelja i članova njihovih obitelji, koji je prestao važiti u 2010. godini. U Informaciji Federalnog zavoda za zapošljavanje, dostavljenoj Službi u ožujku 2019. godine, navodi se da su presudom Vrhovnog suda FBiH od 30. 4. 2018. godine odbijeni zahtjevi demobiliziranih branitelja za vanredno preispitivanje presuda Županijskog suda u Mostaru, te da ne postoji rizik da mogu nastupiti novčane obveze po tom osnovu koje mogu uticati na finansijsku likvidnost, stabilnosti i održivost Službe. Shodno navedenom, direktor je 29. 5. 2019. godine donio odluku o povratu navedenog iznosa sredstava Federalnom zavodu za zapošljavanje; • U finansijskim izvješćima, na poziciji stalnih sredstava iskazano je osam poslovnih prostora za koje Služba ne posjeduje adekvatnu knjigovodstvenu dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno njihovo evidentiranje u poslovnim knjigama. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Popis stalnih sredstava i usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem stalnih sredstava na dan 31. 12. 2018. godine nije izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.</p> <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijem zaposlenika u 2018. godini je vršen bez raspisivanja javnog konkursa na osnovu pojedinačnih odluka direktora Službe. Na ovaj način nije osigurana transparentnost kod zapošljavanja u Službi za čiji rad se osiguravaju sredstva iz doprinosu za zapošljavanje, a ista predstavljaju javni prihod.
JU Apoteke Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih rabata nije vršeno u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima 2 - Zalihe i 18 – Prihodi, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost zaliha robe u iznosu od 15.693.785 KM i ostalih prihoda i dobitaka u iznosu od 5.066.803 KM. Efekti pogrešnog načina evidentiranja rabata na finansijska izvješća nije moguće kvantificirati.</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <p>1. Prilikom nabave informatičke opreme u iznosu od 233.415 KM, zaključivanja Aneksa I na osnovni Ugovor za adaptaciju apoteke Centar 121.380 KM, angažiranja dobavljača za usluge održavanja objekata 44.096 KM i reklama u elektronskim i printanim medijima 149.697 KM nisu dosljedno ispoštovane propisane procedure odabira dobavljača, što nije u skladu sa članovima 14. 21., 24. i 49. Zakona o javnim nabavama;</p>

2. Prilikom zaključivanja Ugovora o licenciranju i implementaciji „Reinženjering poslovnih procesa“ sa poduzećem „Logosoft“ d.o.o Sarajevo 9. 2. 2017. godine u vrijednosti od 650.756 KM, koji nije bio realiziran do okončanja revizije, nije zaštićen interes Apoteke u vidu traženih garancija i definiranja kaznenih odredbi za kašnjenje u realizaciji, što nije u skladu sa članovima 3. i 61. Zakona o javnim nabavama.

Isticanje pitanja

- Utvrdili smo da nisu donesene procedure kojima se regulira postupak, vođenje pregovora i način zaključivanja ugovora sa dobavljačima od strane menadžmenta. Obzirom da nije sačinjen poseban dokument na osnovu kojeg bi mogli izvršiti analizu i komparaciju zaključenih ugovora, ne možemo potvrditi da je u informacionom sustavu status „primarnog dobavljača“ određenog artikla unijet na bazi ugovorenih odredbi, odnosno da se prilikom nabavi roba ista kupuje od najpovoljnijeg dobavljača. Navedeno naglašavamo jer je na dan bilanca vrijednost zaliha robe iskazana u iznosu od 15.693.785 KM i obveze prema dobavljačima u iznosu od 23.510.600 KM.

**JU Opća bolnica
„Prim. dr. Abdulah
Nakaš“ Sarajevo**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno mišljenje**Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom****Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Prilikom provođenja procedura za: nabavu MRI aparat i njegovu nadogradnju (1.831.809 KM), nabavu bolesničkih kreveta sa pratećom opremom, trapeza i traktičkih sustava za bolesničke krevete (1.310.778 KM), nabavu gama kamere (584.834 KM) i nabavu hrane (132.656 KM) nisu dosljedno ispoštovane odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu koji se odnosi na efikasno korištenje javnih sredstava i pripremu tenderske dokumentacije;
2. Po osnovu bolovanja preko 42 dana, za razdoblje 2016-2018. godine, u iznosu od najmanje 203.247 KM, nisu sačinjeni zahtjevi za povrat sredstava prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, što nije u skladu sa članovima 46. i 47. Zakona o zdravstvenom osiguranju;
3. Popis bolesničkih kreveta i goriva, kao i uskladihanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istih, nije izvršen u skladu sa članovima 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH;
4. Rashodovana stalna sredstava sadašnje vrijednosti od 5.630 KM (CT aparat, RTG aparat, elektroauter neurokirurški, ultrazvučni dijagnostički sustav i dr. medicinska oprema ukupne nabavne vrijednosti od 3.611.519 KM), u potpunosti su isknjižena iz poslovnih evidencijskih, bez prezentiranja dokaza njihovog uništenja, prodaje ili doniranja, što nije u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o usvajanju Elaborata o popisu imovine, obaveza i potraživanja za 2018. godinu, odlukama direktora o rashodovanju i Rješenjem o imenovanju Akcijskog tima za otpis i uklanjanje materijalnih sredstava koja nisu u upotrebi.

**JU Kantonalna
bolnica Goražde**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Na dan bilance nije vršena procjena umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Posljedica je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima MRS-a 36.

Isticanje pitanja

- Gubitak tekuće godine iskazan je u iznosu od 153.949 KM, dok je akumulirani gubitak na dan 31. 12. 2018. godine iskazan u iznosu od 953.883 KM. Odredbama članka 41. Zakona o ustanovama definirano je da osnivač subsidijarno odgovara za obveze ustanove i da je dužan pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna. Člankom 11. Odluke o preuzimanju prava i obaveza osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja Bolnice također je definirano da je osnivač subsidijarno odgovaran za obveze Bolnice, što podrazumijeva da je za svoje obveze odgovorna Bolnica svom svojom imovinom kojom raspolaže, dok osnivač u vezi sa obvezama Bolnice intervenira tek ako su iscrpljene sve zakonom definirane mogućnosti Bolnice, te poduzima zakonom propisane mјere. Osnivač nije poduzimao aktivnosti.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

- Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu sa vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za pružanje zdravstvenih usluga, koji se obavljaju tijekom cijele godine, u iznosu od 104.101 KM. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima;
- Vršena je nabava roba (lijekova i medicinskog potrošnog materijala) u iznosu od najmanje 433.000 KM, bez provođenja postupaka javne nabavke, iako je to bila obaveza u skladu sa člankom 4. Zakona o javnim nabavama;
- Nije izvršen cjelovit popis sredstava i obaveza, kao ni usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na dan 31. 12. 2018. godine, u skladu sa članovima 25, 26. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Isticanje pitanja

- Prijem 15 zaposlenika u 2018. godini izvršen je bez raspisivanja javnog konkursa. Na ovaj način nije osigurana transparentnost kod zapošljavanja u Bolnici, koja se najvećim dijelom financira iz javnih sredstava.

JU Kantonalna/
Županijska bolnica
„Dr. Safet Mujić“
Mostar

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje**Isticanje pitanja**

- Upravni odbor i osnivač (Skupština Hercegovačko-neretvanske županije) nisu poduzimali aktivnosti na pokriću gubitka. Naglašavamo da je odredbama članka 41. Zakona o ustanovama definirano da osnivač subsidijarno odgovara za obveze ustanove, ako aktom o osnivanju nije drugačije određeno. Istim člankom definirano je da kada je osnivač odgovoran za obveze ustanove, dužan je pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna. Dužnost pokrivanja gubitka od strane osnivača definirana je i člankom 42. Statuta. U vezi s navedenim, skrećemo pozornost na to da ugovor između Bolnice i osnivača (koji bi trebao regulirati rješavanje gubitka), u skladu sa točkom VII. Odluke o osnivanju, nikada nije zaključen.

Bolnica je u razdoblju od 2012. do 2017. godine konstantno ostvarivala gubitak. Na 31. 12. 2018. godine iskazan je akumulirani gubitak u iznosu od 16.402.005 KM koji prelazi visinu iskazanog kapitala za iznos od 3.645.386 KM (gubitak iznad visine kapitala). Za 2018. godinu ostvarena je dobit neprekinutog poslovanja u iznosu od 130.630 KM.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje

	Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> 1. U razdoblju od 2013. do 2017. godine nisu redovno uplaćivani doprinosi za mirovinsko osiguranje prilikom isplate plaće, tako da su na dan 31. 12. 2018. godine iskazane obveze po navedenom osnovu u iznosu od 6.775.573 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o doprinosima i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinos; 2. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu za redovne poslove koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, a posebno ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu za pružanje zdravstvenih usluga. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima; 3. Plan javnih nabavi nije sačinjen na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka javne nabavke, propisanih Zakonom o javnim nabavama, kako bi se osiguralo transparentno i ekonomično trošenje sredstava. Za pokretanje postupaka javnih nabavi nisu donesene odluke o pokretanju u skladu sa člankom 18. Zakona. Osim navedenog, nije predviđeno provođenje e-aukcija u skladu sa Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja e-aukcije; 4. Popis stalnih sredstava na 31. 12. 2018. godine, kao i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, nije izvršeno u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o popisu sredstava i izvora sredstava. Rashodovanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti u iznosu od 8.186 KM (ukupne nabavne vrijednosti od 530.526 KM), isknjižavanje istih iz bilančne evidencije i evidentiranje u okviru vanbilančne evidencije, izvršeno je a da prethodno nije izvršen naturalni popis tih sredstava i utvrđen njihov status, što je bila obaveza u skladu sa odredbama navedenog Zakona.
JZU Banjsko-rekreativni centar „Aquaterm“ Olovka	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Pozitivno mišljenje
JU Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje
	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom
	Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o održavanju nastave sa vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave u iznosu od 1.190.492 KM, a koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima. Za angažiranje nastavnog osoblja i stručnih suradnika na osnovu ugovora o održavanju nastave za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima; 2. Univerzitet nije osigurao neophodne uvjete za isporuku i montiranje mjerne stanice i pružanje usluge „izrada registra postrojenja i zagađivanjima Zeničko-dobojskog kantona“, koji se financiraju iz namjenskih sredstava u vrijednosti od 290.891 KM, što je uticalo na poštivanje ugovorenih rokova, a samim tim i na efikasno trošenje odobrenih sredstava u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH. Također, postupak nabave radova na adaptaciji objekta u iznosu od 157.512 KM nije blagovremeno okončan, zbog čega ugovor nije realiziran u godini za koju su osigurana sredstva za navedene namjene.

JU Univerzitet u Tuzli/Universitas studiorum Tuzlaensis	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o angažmanu sa vanjskim suradnicima za obavljanje redovnih, sistematiziranih poslova vezanih za izvođenje nastave u iznosu od 1.497.426 KM, a koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine. Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima. Za angažiranje nastavnog osoblja i stručnih suradnika na osnovu ugovora o angažmanu za obavljanje redovnih poslova, obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa nisu izvršeni kao za redovan rad, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima; 2. U pojedinim slučajevima nije osigurano blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavi izvođenja radova u godini za koju su osigurana sredstva za navedene namjene. Također, Univerzitet nije osigurao neophodne uvjete za početak izvođenja radova (sanacija fasade, rekonstrukcija elektroinstalacija i implementacija mrežne infrastrukture) u vrijednosti od 293.705 KM, što je uticalo na poštivanje rokova izvršenja radova, a samim tim i na efikasno trošenje odobrenih sredstava u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH.
JU Kantonalna direkcija za puteve SBK/KSB	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Investicije u tijeku se ne evidentiraju po pojedinačnom investicijskom projektu. Aktiviranje okončanih investicija se provodi 31. 12. tekuće godine, a ne u trenutku stavljanja istih u upotrebu, zbog čega obračun amortizacije nije u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, što za posljedicu ima nerealno iskazivanje stalnih sredstava i izvora sredstava u knjigovodstvenim evidencijama. Za dio investicija u tijeku u iznosu od 644.665 KM, koje se odnose na izvršena ulaganja u razdoblju od formiranja Direkcije do 2017. godine, nije prezentirana dokumentacija koja se odnosi na navedena ulaganja, zbog čega ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilance za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pregovarački postupak bez objave obavijesti za nabavu usluga zimskog održavanja regionalne ceste R413a: Turbe – Vitovlje – granica općine Skender Vakuf nije u potpunosti proveden u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavama; 2. Nije proveden cjelovit popis sredstava u dijelu investicija u tijeku i dаниh avansa na dan 31. 12. 2018. godine, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. <p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • U skladu sa člankom 108. Zakona o cestama FBiH, Vlada Kantona Središnja Bosna/Srednjbosanskog kantona je bila obavezna da u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona (23. 3. 2010. godine) donese odgovarajuće odluke i poduzme potrebne radnje za organiziranje i početak rada javne kantonalne ustanove za ceste. Aktivnosti na procesu usklađivanja rada i poslovanja Kantonalne direkcije za puteve Srednjbosanskog kantona započete su u 2010. godini, ali iste još uvjek nisu okončane.

JU Direkcija regionalnih cesta USK	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> U knjigovodstvenim evidencijama nisu evidentirana stalna sredstva nabavljena u ranjem razdoblju i 2018. godini (saobraćajna signalizacija i oprema) niti je evidentirana izvršena nadogradnja istih u 2018. godini, za koje su izdaci u 2018. godini iznosili 257.042 KM, što je za posljedicu imalo da su stalna sredstva podcijenjena. Efekti na finansijska izvješća nije moguće utvrditi s obzirom na to da je u vrijednosti novonabavljenih stalnih sredstava sadržana i vrijednost održavanja nabavljenih stalnih sredstava. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije osigurano blagovremeno pokretanje postupaka javnih nabavi radova za projekte građenja, rekonstrukcije, održavanja i zaštite regionalnih cesta u godini za koju su osigurana sredstava za navedene namjene. U pojedinim slučajevima Direkcija nije osigurala neophodne uvjete za početak radova, što je uticalo na efikasnost trošenja odobrenih sredstava za navedene projekte. Od ukupno planiranih sredstava za projekte u 2018. godini (8.353.209 KM), utrošeno je sredstava u iznosu od 1.851.860 KM, a ostala su neutrošena sredstva u iznosu od 6.501.349 KM. Zbog navedenog nisu ostvareni očekivani efekti realizacije projekata, niti su ispoštovani principi efikasnosti i ekonomičnosti u skladu sa člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH; Godišnji popis nije obavljen u cijelosti, niti je u potpunosti izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem na 31. 12. 2018. godine, u dijelu popisa stalnih sredstava, obaveza i vanbilančne evidencije, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.
Županijska bolnica „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Nije izvršeno mjerjenje nadoknadive vrijednosti sredstava na dan 31. 12. 2018. godine u skladu sa zahtjevima MRS 36 – <i>Umanjenje imovine</i>. Na poziciji materijalnih sredstava u pripremi iskazan je iznos od 695.541 KM, koji datira iz ranijih razdoblja, za koji nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se utvrdilo na što se ista odnose. Zbog navedenog ne možemo potvrditi vrijednost iskazanih stalnih sredstava na datum bilance; Potraživanja starija od 12 mjeseci, u iznosu od 227.659 KM nisu vrijednosno usklađena, što je bila obaveza u skladu sa paragrafom 33., 37. i 85. <i>Okvira za sastavljanje i prezentiranje finansijskih izvješća</i>. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultat precijenjeni za navedeni iznos; Nije vršena procjena ishoda za sudske sporove ukupne vrijednosti od 266.847 KM, te na datum bilance nisu priznata adekvatna rezerviranja po izvjesnim sudskim sporovima u skladu sa zahtjevima MRS 37 – <i>Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina</i> i Pravilnika o računovodstvenim politikama. Efekti na finansijska izvješća nije moguće utvrditi; Iskazane vrijednosti u Izješču o novčanim tijekovima i Izješču o promjenama na kapitalu nisu usklađene s iskazanim vrijednostima u Bilanci stanja. Bilješke uz finansijska izvješća nisu sačinjena u skladu sa zahtjevima MRS 1 – <i>Prezentiranje finansijskih izvješća i zahtjevima ostalih MRS i MSFI</i>. Posljedica navedenog je da finansijska izvješća nisu sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI.

Isticanje pitanja

- Bolnica konstantno od 2007. godine ostvaruje gubitak (iskazan gubitak iznad visine kapitala u iznosu od 9.585.845 KM, gubitak tekuće godine u iznosu od 407.570 KM). Organi rukovođenja i upravljanja, kao i osnivač (Skupština Hercegbosanske županije) nisu poduzimali aktivnosti na pokriću iskazanog gubitka. Naglašavamo da je odredbama članka 41. Zakona o ustanovama definirano da osnivač supsidijarno odgovara za obveze ustanove, ako aktom o osnivanju nije drugačije određeno. Istim člankom definirano je da kada je osnivač odgovoran za obveze ustanove, dužan je pokriti višak rashoda nad prihodima u roku od 60 dana od dana usvajanja godišnjeg obračuna. Dužnost pokrivanja gubitka od strane osnivača definirana je i člankom 69. Statuta.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Financijski plan, Plan rada i razvoja i Godišnji program rada za 2018. godinu nisu sačinjeni, a samim tim nisu ni odobreni od Upravnog vijeća, što je bila obaveza u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i odredbama Statuta Županijske bolnice „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno;
2. Prilikom isplate plaća u 2018. godini za razdoblje od listopada do prosinca 2018. godine nisu uplaćivani pripadajući porezi i doprinosi u iznosu od 537.517 KM. Osim toga, Županijska bolnica „Dr. Fra Mihovil Sučić“ Livno je za razdoblje 2002. – 2008. godine isplaćivala plaće bez uplate pripadajućih poreza i doprinosa, tako da su na dan 31. 12. 2018. godine iskazane obveze po neuplaćenim porezima i doprinosima u iznosu od 6.599.359 KM. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak;
3. Prilikom isplate naknada za odvojeni život u iznosu od 85.388 KM i naknada za službena putovanja (pratnja pacijenata) isplaćenih u iznosima većim od zakonski utvrđenih neoporezivih iznosa, nije vršen obračun i uplata pripadajućih poreza i doprinosa u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima;
4. Ne možemo potvrditi osnovanost zaključivanja ugovora o djelu za obavljanje redovitih poslova koji se obavljaju u kontinuitetu tijekom cijele godine, a posebno zaključivanje ugovora o djelu za pružanje zdravstvenih usluga. Naprijed navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o radu i Zakona o obveznim odnosima;
5. Blagajničko poslovanje uspostavljeno je putem dvije glavne blagajne, što nije u skladu sa Pravilnikom o blagajničkom poslovanju. Osim toga, gotov novac, ostvaren obavljanjem registrirane djelatnosti, najčešće nije polagan na transakcijski račun, nego je korišten za podmirivanje troškova. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o unutarnjem platnom prometu i Uredbi o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem;
6. Nije proveden cjelovit popis imovine i obaveza na dan 31. 12. 2018. godine, te nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu.

3.1.8 Poduzeća u većinskom državnom vlasništvu

Ured za reviziju planirao je i izvršio finansijsku reviziju 18 poduzeća u većinskim državnim vlasništvu¹⁵ (u daljem tekstu poduzeća) za 2018. godinu.

Pregled ostvarenih ukupnih prihoda, rashoda, finansijskog rezultata i kratkoročnih obaveza kod revidiranih subjekata je sljedeći:

Redni broj	Subjekti revizije	Prihodi u 2018. godini u KM	Rashodi u 2018. godini u KM	Dobit (gubitak) u 2018. godini u KM	Kratkoročne obaveze na dan 31. 12. 2018. godine u KM
1	2	3	4	5	6
1.	ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj	68.596.242	82.313.907	(13.717.665)	108.713.252
2.	JP „Rad“ Lukavac	6.411.990	6.408.939	3.051	5.843.616
3.	Javni servis „Radio-televizija Federacije BiH“	34.759.146	34.605.234	153.912	22.666.049
4.	KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo	37.731.810	60.629.008	(22.897.198)	225.902.690
5.	JP „Komunalac“ d.d. Gradačac	2.854.798	2.698.290	156.508	745.251
6.	KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo	4.406.183	4.380.330	25.853	972.261
7.	ZD Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Bila	12.335.995	14.121.703	(1.785.708)	39.090.700
8.	JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum ¹⁶	2.168.241	2.163.143	5.098	1.094.978
9.	„Ceste“ d.d. Mostar	11.231.935	12.128.928	(896.993)	1.673.716
10.	JP „Međunarodni aerodrom Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	52.455.433	36.771.736	15.683.697	5.244.842
11.	JKP „Tomislavgrad“ d.o.o. Tomislavgrad	2.308.989	2.205.195	103.794	365.871
12.	ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	100.501.577	125.883.214	(25.381.637)	231.694.960
13.	Lutrija BiH d.o.o. Sarajevo	32.960.809	31.881.751	1.079.058	8.697.250
14.	JP „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	201.517.705	84.019.292	117.498.413	105.063.463
15.	JP „Deponija“ d.o.o. Mostar	2.585.491	2.097.552	487.939	878.994
16.	„Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo	7.705.415	7.701.958	3.457	3.262.905
17.	Rudnici boksita d.o.o. za eksploraciju rude Široki Brijeg	2.460.891	2.451.321	9.570	645.507
18.	JKP „Čistoća“ d.o.o. Cazin	3.079.061	3.298.594	(219.533)	1.219.066
	Ukupno:	586.071.711	515.760.095	70.311.616	763.775.371

Ostvareni prihod revidiranih poduzeća u 2018. godini iskazan je u iznosu 586.071.711 KM, a ukupni rashodi 515.760.095 KM. Šest poduzeća iskazali su ukupni gubitak u poslovanju u iznosu od 64.898.734 KM, a preostalih 12 poduzeća dobit u ukupnom iznosu od 135.210.350 KM.

¹⁵ Nadležnosti Ureda za reviziju obuhvaćaju i poduzeća u kojima država ima vlasnički udjel od 50% plus jednu dionicu ili više (Zakon o reviziji institucija u FBiH, članak 11, stavak 3).

¹⁶ JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum nije sačinilo trogodišnji, a ni godišnji plan poslovanja.

Kratkoročne obveze, na dan 31. 12. 2018. godine, za revidirana poduzeća iskazane su 763.775.371 KM. U revidiranim poduzećima na dan 31. 12. 2018. godine bilo je 8.665 zaposlenika.

U sljedećoj tabeli je pregled poduzeća i danih mišljenja o finansijskim izvješćima i usklađenosti sa zakonskim propisima:

R.B.	Subjekti revizije	Dano mišljenje	
		o finansijskim izvješćima	o usklađenosti sa zakonskim propisima
1	2	3	3
1.	ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj	Negativno	Negativno
2.	JP „Rad“ Lukavac	Negativno	S rezervom
3.	Javni servis „Radio-televizija Federacije BiH“	Negativno	S rezervom
4.	KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo	Negativno	Negativno
5.	JP „Komunalac“ d.d. Gradačac	Negativno	S rezervom
6.	KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo	Negativno	Negativno
7.	ZD Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Bila	Negativno	Negativno
8.	JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum ¹⁷	Negativno	S rezervom
9.	„Ceste“ d.d. Mostar	Pozitivno	S rezervom
10.	JP „Međunarodni aerodrom Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	Pozitivno	S rezervom
11.	JKP „Tomislavgrad“ d.o.o. Tomislavgrad	Negativno	S rezervom
12.	ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	Negativno	Negativno
13.	Lutrija BiH d.o.o. Sarajevo	Pozitivno	S rezervom
14.	JP „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	S rezervom	S rezervom
15.	JP „Deponija“ d.o.o. Mostar	S rezervom	S rezervom
16.	„Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo	Negativno	Negativno
17.	Rudnici boksita d.o.o. za eksploataciju rude Široki Brijeg	Negativno	S rezervom
18.	JKP „Čistoća“ d.o.o. Cazin	S rezervom	S rezervom

Napominjemo da su u dva izvješća, u kojima je dano jedno negativno mišljenje i jedno mišljenje s rezervom, uz mišljenja o finansijskim izvješćima, istaknuta određena pitanja.

Također, istaknuta su pitanja i uz mišljenja o usklađenosti sa zakonskim propisima za šest subjekata, od kojih je jedan uz dano negativno mišljenje i pet uz mišljenje s rezervom.

3.1.8.1 Glavni nalazi i preporuke

Najveći propusti i nepravilnosti utvrđeni prilikom obavljanja revizija za 2018. godinu, zbog kojih su izražena naprijed navedena mišljenja, odnose se na sljedeće:

¹⁷ JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum nije sačinilo trogodišnji a ni godišnji plan poslovanja.

- Veći broj poduzeća nije u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH uspostavilo odgovarajući sustav internih kontrola po COSO modelu. U skladu sa navedenim Zakonom, poduzeća nisu odredila koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, niti su sačinila godišnje izvješće o funkcioniranju sustava finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu.

Sustav internih kontrola uspostaviti u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

- Prilikom sastavljanja finansijskih izvješća nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obveze, finansijski rezultat, a samim time ni kapital.

Prilikom sastavljanja i prezentacije finansijskih izvješća, obavezna je primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), kako je propisano odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

- Na datum bilance nije vršeno mjerjenje nadoknadive vrijednosti iskazane imovine u skladu sa zahtjevima MRS 36 – Umanjenje imovine, koji zahtijeva da se na kraju svakog izvještajnog razdoblja ocjeni da li postoji bilo koji pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Posebno naglašavamo da određeni broj poduzeća ulaganja u investicije u tijeku vodi veoma dugo, a nije vršena procjena nadoknadivih ulaganja, te iskazane nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi ne ispunjavaju uvjete i zahtjeve za priznavanje sredstva u skladu sa MSFI, koji nalaže da se sredstvo prizna u bilanci stanja kada je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritjecati u pravnu osobu i kada sredstvo ima cijenu ili vrijednost koja se može pouzdano izmjeriti.

Na datum bilance vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva u skladu sa MRS 36 – Umanjenje imovine, te izvršiti ocjenu priznavanja sredstava u bilanci stanja u skladu sa zahtjevima MSFI.

- Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha u skladu sa zahtjevima MRS 2-Zalihe, koji zahtijeva da se zalihe mjere po trošku stjecanja ili neto utrživoj vrijednosti, zavisno o tome šta je niže, zbog čega nije moguće utvrditi efekte odstupanja između proizvedene i realizirane količine, te efekte između prodajne cijene i cijene koštanja.

Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata, uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvodnju i skladištenje zaliha. Izvršiti vrednovanje odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS 2-Zalihe.

- Nije vršena ispravka vrijednosti svih zastarjelih i nenaplativih potraživanja, a nisu ni poduzimane sve zakonom propisane radnje naplate, kako ne bi nastupila zastara.

Intenzivirati aktivnosti naplate potraživanja, kako ne bi došlo do zastare, te vršiti umanjenje vrijednosti potraživanja do naplativog iznosa na teret rashoda poslovanja.

- Rezerviranja po osnovu izvjesnih sudskih sporova nisu vršena u skladu sa zahtjevima MRS 37.-Rezervisanja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, koja se priznaju kada poduzeća imaju sadašnju obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja; kada je vjerojatno da će odljev resursa koji sadrže ekonomski koristi biti potreban za izmirenje obaveza i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezerviranja po osnovu izvjesnih sudskih sporova vršiti u skladu sa zahtjevima MRS 37-Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi financijska izvješća po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno financijski položaj i rezultat poslovanja.

Nisu blagovremeno izmirivane obveze za poreze, doprinose i posebne naknade na isplaćene plaće, što nije u skladu sa člankom 11. Zakona o doprinosima, člankom 27. Zakona o porezu na dohodak, člankom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i člankom 169. Zakona o vodama.

Obveze za poreze, doprinose i posebne naknade izmirivati blagovremeno uz isplatu plaće u skladu sa člankom 11. Zakona o doprinosima, člankom 27. Zakona o porezu na dohodak, člankom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i člankom 169. Zakona o vodama.

Nisu blagovremeno izmirivane obveze za porez na dodanu vrijednost u skladu sa zahtjevima Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Obveze po osnovu poreza na dodanu vrijednost izmirivati pravovremeno, kako nalaže članak 39. Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

- Nabave roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama i provedbenim aktima (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabave su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama).

Nabave u potpunosti vršiti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima vezanim za javne nabavke.

- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim poduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano člankom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Popis imovine i obaveza vršiti detaljno i sveobuhvatno, tj. utvrditi stvarno stanje, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

- Bilješke uz finansijska izvješća, za dio poduzeća, nisu sastavljane u skladu sa točkom 25. MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju finansijskih izvješća nije procijenio i objavio sposobnost poduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju.

Bilješke uz finansijska izvješća sastavljati u skladu sa točkom 25. MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvješća.

U sljedećoj tabeli daje se pregled danih preporuka za 2018. godinu, kao i pregled postupanja po preporukama danim u prethodnim revizijama za koje je izvršena ocjena:

Br.	Subjekti revizije	Dane preporuke za 2018. godinu	Postupanje po preporukama danim u izvješćima u prethodnim godinama								
			Ukupno		Realizirano		Djelomično		Nerealizirano		Bez ocjene/Neprovodivo
			Broj	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1.	ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj ¹⁸	34	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama								
2.	JP „Rad“ Lukavac	18	Nije vršena revizija								
3.	Javni servis „Radio-televizija Federacije BiH“	32	32	6	19%	5	16%	19	59%	2	6%
4.	KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo	36	22	2	9%	1	5%	12	55%	7	32%
5.	JP „Komunalac“ d.d. Gradačac	15	Nije vršena revizija								
6.	KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo	28	Nije vršena revizija								
7.	ZD Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Bila	34	Nije vršena revizija								
8.	JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum ¹⁹	23	Nije vršena revizija								
9.	„Ceste“ d.d. Mostar	12	13	6	46%	5	38%	2	15%	-	-
10.	JP „Međunarodni aerodrom Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	4	7	4	57%	2	29%	1	14%	-	-
11.	JKP „Tomislavgrad“ d.o.o. Tomislavgrad	17	Nije vršena revizija								
12.	ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla ²⁰	24	Nije vršena ocjena postupanja po preporukama								
13.	Lutrija BiH d.o.o. Sarajevo	11	26	16	62%	7	27%	-	-	3	12%
14.	JP „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar	14	9	6	67%	1	11%	2	22%	-	-
15.	JP „Deponija“ d.o.o. Mostar	12	Nije vršena revizija								
16.	„Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo	19	13	2	15%	3	23%	8	62%	-	-
17.	Rudnici boksita d.o.o. za eksploataciju rude Široki Brijeg	18	Nije vršena revizija								
18.	JKP „Čistoća“ d.o.o. Cazin	25	Nije vršena revizija								
Ukupno:		376	122	42	34%	24	20%	44	36%	12	10%

¹⁸ ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj posljednji put revidirano 2006. godine

¹⁹ JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum nije sačinilo trogodišnji, a ni godišnji plan poslovanja.

²⁰ ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla posljednji put revidirano 2005. godine

U sljedećem pregledu daju se najznačajniji nalazi po subjektima revizije koji su bili osnova za izražavanje mišljenja:

Subjekti revizije	Dano mišljenje za 2018. godinu/Najznačajniji nalazi
1	2
ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije izvršilo mjerjenje nadoknadive vrijednosti sredstava na dan 31. 12. 2018. godine, u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine. Posljedica navedenog je da se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja, opreme u upotrebi i investicija u tijeku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema navedenom standardu; 2. Na datum bilance nije izvršeno rezerviranje po osnovu rekultivacije zemljišta u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, iako Društvo ima zakonsku obavezu obnove zemljišta korištenog za vađenje rude. Efekte istog na finansijski rezultat nije moguće procijeniti; 3. Akumulirani gubitak Društva na 31. 12. 2018. godine iznosi 117.953.413 KM, te prelazi osnovni kapital za 25.371.058 KM. Kratkoročne obveze iskazane su 108.713.252 KM, tekuća imovina 9.709.508 KM, a protiv Društva se vode sudski sporovi ukupne vrijednosti od 104.049.180 KM. Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvješća, Uprava nije postupila u skladu sa točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije izmirilo 72.657.517 KM doprinosa na isplaćene plaće iz ranijeg razdoblja poslovanja (sa 31. 12. 2016. godine), što nije u skladu sa člankom 11. Zakona o doprinosima niti sa člankom 41. Zakona o javnim poduzećima u FBiH. Također, nije izmireno 2.310.494 KM posebnih naknada, što je obaveza Društva propisana člankom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i člankom 169. Zakona o vodama. Od iskazanog iznosa neplaćenih naknada, na prethodne godine odnosi se 2.075.417 KM, a obaveza 2018. godine iznosi 235.077 KM; 2. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu izbora odgovarajućeg postupka nabave, pravilnog ocjenjivanja ponude, izrade tenderske dokumentacije, a određene nabave su vršene bez zaključenih ugovora o nabavci. Navedeno se odnosi na nabave usluga prijevoza kopanog uglja u iznosu od 531.765 KM, čelične trapezne podgrade u iznosu od 677.688 KM, rezervnih dijelova za širokočelnu opremu u iznosu od 1.270.000 KM, dizel goriva u iznosu od 1.782.729 KM, te eksploziva za površinsku eksplotaciju i direktnе sporazume. <p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nije izvršena procjena naplativosti, a ni ispravka vrijednosti dugoročnih potraživanja u iznosu od 677.043 KM do visine naplativosti, kako je definirano MRS-om 39 – Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi obračunskog razdoblja podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen. Efekti na finansijska izvješća nije moguće kvantificirati;
JP „Rad“ Lukavac	

2. Nije izvršena ispravka potraživanja na teret rashoda razdoblja za sumnjičiva i sporna potraživanja u iznosu od 2.960.874 KM i za tekuća potraživanja koja nisu naplaćena u razdoblju dužem od 12 mjeseci od datuma dospjeća u iznosu od 434.725 KM, što nije u skladu sa točkama 33, 37. i 85. MSFI-ja – Okvir za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi razdoblja podcijenjeni za 3.395.599 KM, a za isti iznos finansijski rezultat i potraživanja precijenjeni;
3. Pri sastavljanju finansijskih izvješća, Uprava nije izvršila procjenu sposobnosti Poduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju, u skladu sa točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Ukupne dospjele neizmirene obveze po osnovu poreza i doprinosa na i iz plaća iskazane su u iznosu od 1.144.601 KM, a najvećim dijelom se odnose na 2018. godinu (933.814 KM). Poduzeće ne izmiruje navedene obveze u skladu sa odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak, članka 11. Zakona o doprinosima i njihovim provedbenim propisima i članka 41. Zakona o javnim poduzećima u FBiH;
2. Poduzeće nije izmirilo obveze za posebne vodne naknade za korištenje voda u iznosu od 189.995 KM, od čega se na 2018. godinu odnosi 31.366 KM, što nije u skladu sa člankom 170. Zakona o vodama i poglavljem III, točka 12. Pravilnika o načinu obračunavanja i postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontrolu podmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada.

Isticanje pitanja:

- Poduzeće nabavlja vodu za potrebe vodoopskrbe građana i ostalih korisnika u Općini Lukavac od „Global ispat koksna industrija“ d.o.o. Lukavac (GIKIL) bez važećeg ugovora o nabavci. Naime, ranije zaključeni Ugovor broj 1/13, između Poduzeća i GIKIL-a istekao je 31. 12. 2013. godine, a njime je bila utvrđena cijena isporučene vode. Navedenim Ugovorom bilo je regulirano i to da može doći do promjene cijene vode, na zahtjev jedne od potpisnica Ugovora, s tim da će se zajednički utvrditi nova cijena, odrediti datum od kada se primjenjuje, te navedene izmjene Ugovora regulirati Aneksom, koji mora biti prihvatan i potписан od predstavnika obiju ugovornih strana. Međutim, GIKIL je 30. 6. 2014. godine jednostrano povećao cijenu vode za 47,15%, koju Poduzeće nije prihvatalo. Poduzeće je od Općinskog vijeća zatražilo da se očituje o jednostranoj promjeni cijene vode i da da suglasnost na eventualno povećanje cijene vode prema krajnjim korisnicima. Općinsko vijeće se nije odredilo prema povećanju nabavne cijene vode od GIKIL-a, niti prihvatilo zahtjev za povećanje cijene vode prema krajnjim korisnicima. Nabavu vode Poduzeće iskazuje u svojim knjigovodstvenim evidencijama po cijenama iz Ugovora iz 2013. godine, a isporuke krajnjim korisnicima vrši u skladu sa važećom cijenom odobrenom od Općinskog vijeća 2003. godine.

**Javni servis
„Radio-televizija
Federacije BiH“**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje

Osnova za izražavanje mišljenja

1. Za iskazana potraživanja po osnovu RTV pristojbe od 10.572.464 KM ne postoje podaci o ročnoj strukturi. RTV BiH nije vršila vrijednosno usklađivanje ovih potraživanja u skladu s točkama 33, 37, i 85. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća, što je imalo za posljedicu da su rashodi podcijenjeni, a imovina (potraživanja) i finansijski rezultat precijenjeni. Efekte navedenog na finansijska izvješća nije moguće kvantificirati;

2. Na poziciji pasivnih vremenskih razgraničenja iskazan je iznos od 9.277.074 KM, koji predstavlja redovne obveze prema BHRT-u. Navedeni način evidentiranja nije u skladu s točkama 33. i 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća i člankom 35. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva;
3. Uprava pri sastavljanju finansijskih izvješća nije procijenila niti objavila sposobnost RTV BiH da nastavi poslovati u vremenski neograničenom razdoblju u skladu s točkom 25. MRS 1 Prezentacija finansijskih izvješća.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Raspodjela prihoda prikupljenih od RTV pristojbi nije vršena u skladu sa odredbama članka 18. Zakona o Javnom servisu Radio-televizije FBiH i članka 23. Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu BiH.

Isticanje pitanja

- Parlament FBiH nije imenovao Upravni odbor, što mu je obaveza prema članku 25. Zakona o Javnom servisu Radio-televizije FBiH, čime nisu stvoreni preduvjeti za imenovanje generalnog direktora. Parlament FBiH je 2009. godine imenovao predsjednika i tri člana Upravnog odbora RTV BiH. Nakon isteka mandata i podnesenih ostavki u razdoblju 2010–2013. godine, od imenovanih članova Upravnog odbora samo jedan član, kojem je također istekao mandat, vrši funkciju Upravnog odbora. Mandat generalnog direktora, imenovanog 2008. godine, istekao je 18. 8. 2013. godine;
- Statut RTV BiH je iz 2007. godine, kada je RTV BiH bila osnovana kao društvo sa ograničenom odgovornošću. Iako je Zakon o Javnom servisu RTV BiH stupio na snagu 7. 8. 2008. godine, Statut RTV BiH još uvijek nije usuglašen sa ovim Zakonom. Statut donosi Upravni odbor, a potvrđuje ga Parlament FBiH;
- Korporacija javnih radio-televizijskih sustava, kao zajednička upravljačka struktura između javnih RTV servisa, predviđena Zakonom o Javnom servisu RTV BiH još uvijek nije formirana. Zbog navedenog, poslovne aktivnosti za koje je predviđeno da ih obavlja Korporacija, obavlja RTV BiH.

**KJKP „Gradski
saobraćaj“ d.o.o.
Sarajevo**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Društvo nije uspostavilo adekvatne interne kontrole koje bi bile usmjerene na prevenciju i otkrivanje moguće zloupotrebe u procesu štampanja, predaje i prodaje karata što stvara sumnju u iskazani prihod od prijevoza putnika u iznosu od 19.739.229 KM, a time i u finansijski rezultat;
2. Na poziciji materijalnih sredstava u pripremi iskazan je iznos od 4.875.420 KM, a odnosi se na tramvaje čija je proizvodnja započela 2000. godine (4.125.420 KM) i autopraonice za minibuse koje su nabavljene 2009. godine (750.000 KM). S obzirom na to da Društvo dugi niz godina navedena sredstva nije stavilo u funkciju, kao i da nije izvršilo mjerenje nadoknade vrijednosti stalnih sredstava u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine, knjigovodstvena vrijednost stalnih sredstava, opreme u upotrebi i investicija u tijeku može se značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima navedenog Standarda;
3. U okviru iskazanih zaliha od 10.896.502 KM najznačajniji dio su rezervni dijelovi za vozila kojim je Društvo raspolagalo u ranijim godinama, kao i neupotrebljive zalihe koje nemaju perspektivu dalje upotrebe, a za koje nije izvršena procjena neto nadoknade vrijednosti u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. Zbog navedenog ne možemo potvrditi vrijednost zaliha na datum bilance;

4. Ne možemo potvrditi točnost iskazanog stanja novčanih sredstava na dan 31. 12. 2018. godine u iznosu od 53.093 KM jer su utvrđena neslaganja sa stanjem kod Intesa Sanpaolo Banke Sarajevo, kao i sa pomoćnim evidencijama;
5. Nije izvršena procjena za rezerviranje dijela sudskeh sporova u iznosu od 6.939.800 KM. Navedeno nije u skladu sa MRS-om 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. Efekte istog na finansijski rezultat nije moguće procijeniti;
6. Ukupni akumulirani gubitak Društva iznosi 325.747.424 KM, od čega je gubitak iznad visine kapitala 217.432.622 KM. Kratkoročne obveze iznose 225.902.690 KM, dok su kratkoročna potraživanja 2.619.304 KM, a protiv Društva se vode sudske sporove ukupne vrijednosti od 71.821.665 KM. Navedene okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvješća, Uprava nije postupila u skladu sa točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva.

Isticanje pitanja:

- Skupština Kantona Sarajevo donijela je Zaključak broj 01-05-25024/17 od 31. 7. 2017. godine u kojem se u 45 točaka navode mjere za sanaciju i reorganizaciju Društva, za koje su zaduženi Vlada Kantona Sarajevo, Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo i Privremeni upravitelj. Vlada Kantona Sarajevo je radi provođenja privremenih mera imenovala Privremenog upravitelja koji je upravljao od lipnja 2017. godine do svibnja 2018. godine. U navedenom razdoblju, isključen je rad upravljačkih tijela Društva. Privremeni upravitelj je bio obavezan da svaka tri mjeseca izvijesti Vladu i Skupštinu Kantona Sarajevo o provedenim mjerama sanacije. Privremeni upravitelj razriješen je dužnosti Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo od 3. 5. 2018. godine i u rad su ponovo uključena upravljačka tijela Društva.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Društvo nije izmirilo 93.320.076 KM poreza, doprinosa i posebnih naknada na isplaćene plaće iz razdoblja od 2008. do 2016. godine, što nije u skladu sa člankom 11. Zakona o doprinosima, člankom 27. Zakona o porezu na dohodak, člankom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i člankom 169. Zakona o vodama;
2. Društvo nije izmirilo 28.466.850 KM poreza na dodatnu vrijednost, od čega se na obveze za 2018. godinu odnosi 6.016.415 KM. Navedeno nije u skladu sa člankom 39. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost;
3. Nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog i stanja utvrđenog popisom jer nisu uspostavljene potpune materijalne i pomoćne evidencije i nisu osigurani potrebni dokazi o usuglašavanju stanja potraživanja i obaveza, što nije u skladu sa članovima 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH;
4. Nisu primjenjivane odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu izbora odgovarajućeg postupka nabave, pravilnog ocjenjivanja ponuda i procedure odabira dobavljača. Navedeno se odnosi na nabavu rabljenih zglobnih trolejbusa u iznosu od 699.230 KM, rezervnih dijelova od 249.268 KM, komprimiranog prirodnog plina od 50.000 KM, usluge reklame i sponzorstva i direktnе sporazume.

JP „Komunalac“ d.d. Gradačac	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stalna sredstva i kapital precijenjeni su za iznos 424.540 KM, s obzirom da Društvo nije isknjžilo iz poslovnih evidencija sva dobra u općoj upotrebi u skladu sa Ugovorom o javnim vodnim uslugama zaključenim sa Općinom Gradačac. Navedeno nije u skladu sa paragrafima 33. i 38. Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća, 2. Nije izvršena ispravka vrijednosti potraživanja od Općine Gradačac iskazanih u iznosu 672.635 KM, što nije u skladu sa paragrafima 33., 37. i 85. MSFI - Okvira za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvješća. Navedeno je imalo za posljedicu da su rashodi tekućeg i prethodnih razdoblja podcijenjeni, a potraživanja i finansijski rezultati precijenjeni za navedeni iznos. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U 2018. godini izvršene su nabave u vrijednosti od 170.129 KM bez važećeg ugovora o nabavci. Nisu u svim slučajevima poštovane odredbe članka 65. Zakona o javnim nabavama u dijelu pravilne ocjene primljenih ponuda u skladu sa kriterijem za dodjelu ugovora utvrđenim tenderskom dokumentacijom.
KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ne možemo potvrditi vrijednost iskazanog poljoprivrednog zemljišta u iznosu od 110.965.100 KM, a samim tim ni kapitala za navedeni iznos, jer Društvo ne raspolaže dokumentacijom o pravu posjeda ili pravu raspolaganja; 2. Društvo ne vrši obračun proizvodnje gotovih proizvoda i ne utvrđuje cijenu koštanja, u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, koji nalaže iskazivanje vrijednosti zaliha po prodajnoj ili cijeni koštanja, zavisno od toga koja je niža. Efekte na zalihe i finansijski rezultat nije moguće utvrditi; 3. Društvo nije izvršilo rezerviranje u iznosu od 51.627 KM za pravomoćna sudska rješenja u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina, zbog čega je precijenjen finansijski rezultat. Izvršenim rezerviranjem za navedeni iznos finansijski rezultat bio bi negativan. <p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije osiguralo adekvatne kontrole prilikom utvrđivanja kvalitete mlijeka, a samim tim ni pouzdanu osnovu za obračun vrijednosti isporučenih količina. Kvaliteta mlijeka, kao osnovu za određivanje prodajne cijene, utvrđivao je kupac, što nije u skladu sa Ugovorom o kupoprodaji mlijeka, zaključenim sa MILKOS d.o.o. Sarajevo; 2. Društvo je izdalо u zakup 66.350 m² poljoprivrednog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe i to: „FK Sarajevo“ za formiranje trening-kampa i „Rail Cargo Logistics BH“ d.o.o. Sarajevo za pristupni put, što nije u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu; 3. Pri nabavama koncentrirane smjese za muzne krave, junad i telad u iznosu od 658.466 KM, multifunkcionalnog traktora sa kabinom i priključcima u iznosu od 93.517 KM, angažiranja dobavljača za radove na izgradnji mreže odvodnje tehnoloških, otpadnih i oborinskih voda, faza I, u iznosu od 155.708 KM i nabave usluga uređenja riječnog korita i okrupnjavanja parcele u iznosu od 30.000 KM, nisu dosljedno poštovane propisane procedure odabira dobavljača, što nije u skladu sa članovima 3, 54. i 69. Zakona o javnim nabavama.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uprava Društva je sačinila analizu poslovanja za razdoblje 2003–2016. godine, kojom su za ovaj razdoblje utvrđene nepravilnosti u poslovanju. Tijekom 2017. i 2018. godine Uprava Društva je sa utvrđenim stanjem upoznala: Vladu Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo i Pravobranilaštvo Kantona Sarajevo i ostale nadležne organe za provođenje zakona. Također, Kantonalmom tužilaštvu Sarajevo podnesene su krivične prijave, a Skupština Društva je 6. 4. 2018. godine uputila inicijativu Skupštini Kantona Sarajevo vezano za zaštitu imovine i imovinskog interesa Društva i Kantona Sarajevo.
ZD Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Bila	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Na datum bilance nisu izvršena rezerviranja obaveza za kamate i pripadajuće troškove pokretanja postupka prinudne naplate za neizmirene doprinose u iznosu od 6.568.110 KM, koliko je utvrđeno rješenjima Porezne uprave FBiH. Također, nisu izvršena rezerviranja po aktuelnim sudskim presudama, kao ni rezerviranja po osnovu rekultivacije zemljišta, u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva. Ne možemo procijeniti efekte ovih odstupanja na finansijski rezultat; 2. Društvo nije izvršilo mjerjenje nadoknadive vrijednosti sredstava na dan 31. 12. 2018. godine u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Posljedica toga je da se iskazana knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u tijeku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima navedenog Standarda; 3. Nije izvršena procjena neto prodajne vrijednosti zaliha, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa MRS-om 2 – Zalihe. Nismo mogli utvrditi efekte koje bi usklađivanje moglo imati na finansijska izvješća; 4. Akumulirani gubitak Društva na dan 31. 12. 2018. godine iznosi 15.011.709 KM i prelazi osnovni kapital za 3.215.189 KM. Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 39.090.700 KM, a tekuća imovina u iznosu od 3.261.233 KM, a protiv Društva se vode sudski sporovi ukupne vrijednosti od 2.862.236 KM. Ove okolnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvješća, Uprava nije postupila u skladu sa točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva.
	<p>Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije uspostavilo potpune kontrole i evidencije o proizvedenim i isporučenim količinama uglja, u skladu sa zaključenim ugovorima sa Vladajućim društvom za isporuke uglja termoelektranama Kakanj i Tuzla, s ciljem točnog i potpunog iskazivanja prihoda, kao i zaštite imovine Društva; 2. Društvo ne izmiruje obveze za doprinose na isplaćene plaće, koje su na datum bilance iskazane u iznosu od 26.083.933 KM, od čega se na 2018. godinu odnosi 4.181.412 KM, što nije u skladu sa člankom 11. Zakona o doprinosima i člankom 41. Zakona o javnim poduzećima u FBiH; 3. Nisu primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama u dijelu izbora odgovarajućeg postupka nabave i u dijelu osiguravanje garancija za uspješno izvršenje ugovora. Navedeno se odnosi na nabave usluge prijevoza uglja na relaciji rudnik Bila – TE Tuzla u iznosu od 813.500 KM, nabavu rabljenog mini busa u iznosu od 12.870 KM, električnih detonatora u iznosu od 217.800 KM i HTZ opreme u iznosu od 47.963 KM;

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Ne možemo potvrditi opravdanost uvećanja plaća po osnovu individualne norme menadžmentu, neproizvodnim i proizvodnim radnicima u iznosu od 302.439 KM, s obzirom na to da prilikom obračuna nije osigurana relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdila ispunjenost uvjeta utvrđenih kriterijima u Pravilniku o mjerilima i normama rada, visini iznosa satnice, normativima i kriterijima za vrednovanje ostvarenih rezultata rada; 5. Godišnji popis imovine nije izvršen u skladu sa člankom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum ²¹	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo nije uspostavilo materijalno (robno) knjigovodstvo zaliha u skladu sa članovima 20. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, niti vrši vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe. Efekte usklađenja vrijednosti zaliha na finansijski rezultat nismo mogli utvrditi; 2. Iskazano stanje obaveza prema J.P. „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar manje je za 510.188 KM u odnosu na ovjерено i usuglašeno stanje po IOS-ima između Društva i J.P. „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar na dan 31. 12. 2018. godine. Zbog navedenog su rashodi i obveze podcijenjeni, a finansijski rezultat precijenjen za navedeni iznos; 3. U finansijskim izvješćima iskazane su bilančne pozicije ostalih osnovnih kapitala (1.225.973 KM) i revalorizacijske rezerve (666.404 KM), ali nije prezentirana relevantna dokumentacija na osnovu koje bi se potvrdila osnovanost iskazivanja istih. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plan poslovanja Društva nije sačinjen u skladu sa članovima od 22. do 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH; 2. Obveze za komunalne naknade građana, iskazane u iznosu od 433.299 KM, nisu izmirivane u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima niti su usuglašene sa Općinom Neum. Obveze za naknade za zaštitu voda, iskazane u iznosu od 105.969 KM, i naknade za korištenje voda u iznosu od 86.275 KM, nisu izmirivane u skladu sa Zakonom o vodama i podzakonskim aktima, niti su usuglašene sa Agencijom za vodno područje Jadranskog mora; 3. Godišnji popis imovine i obaveza nije izvršen u skladu sa člankom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
„Ceste“ d.d. Mostar	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Naknade za rad na terenu u iznosu od 299.450 KM, kao ni naknade za prijevoz zaposlenika u iznosu od 296.666 KM nisu obračunavane i isplaćivane u skladu s Pravilnikom o radu i drugim zakonskim i podzakonskim propisima; 2. Postupci nabavi asfaltne mase, radova na zimskom održavanju cesta, goriva i košenja trave nisu provedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavama i internim aktima.

²¹ JP „Komunalno Neum“ d.o.o. Neum nije sačinilo trogodišnji, a ni godišnji plan poslovanja.

	<p>Isticanje pitanja</p> <ul style="list-style-type: none"> Izdaci za gorivo iskazani su u iznosu od 952.962 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 218.963 KM. Od strane Društva na kraju godine nije izvršena odgovarajuća analiza, kojom bi se utvrdio razlog i opravdanost navedenog povećanja utroška goriva, obzirom da su u 2018. godini ostvareni manji poslovni prihodi i veći gubitak u odnosu na prethodnu godinu.
JP „Međunarodni Aerodrom Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Pozitivno mišljenje</p> <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Za nabavu usluga građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova u iznosu od 36.068.577 KM tenderska dokumentacija nije izrađena u skladu sa procedurama propisanim člankom 53. Zakona o javnim nabavama i člankom 3, stavak (2), točka (e) Naputka za pripremu modela tenderske dokumentacije. Društvo je propustilo tenderskom dokumentacijom definirati zahtjeve za podugovaranje u skladu sa navedenim propisima, a što je uzrokovalo žalbe i kašnjenje u realizaciji građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova.
JKP „Tomislavgrad“ d.o.o. Tomislavgrad	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Knjigovodstveno evidentiranje sredstava u pripremi iskazanih u iznosu od 883.395 KM nije izvršeno u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 20 - Računovodstveno obuhvaćanje državnih donacija i objavljivanje državne pomoći. Navedeno ima za poslijedicu da su rashodi tekućeg razdoblja (a i ranijih) podcijenjeni, a finansijski rezultat i kapital precijenjeni. Efekte pogrešnog načina evidentiranja sredstava u pripremi na finansijska izvješća nije moguće kvantificirati. <p>Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Nabava univerzalnog komunalnog stroja u iznosu od 120.000 KM nije provedena u skladu sa procedurama propisanim u članovima 45. i 68. Zakona o javnim nabavama u dijelu odbacivanja ponuda za koje nije dostavljena sva tražena dokumentacija kojom dokazuje ispunjenje kvalifikacionih uvjeta definiranih tenderskom dokumentacijom; Izvršenim popisom nije u potpunosti utvrđeno stvarno stanje imovine, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa odredbama članova 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.
ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla	<p>Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje</p> <p>Osnova za izražavanje mišljenja</p> <ol style="list-style-type: none"> Društvo ne vrši evidentiranje zaliha uglja u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, jer ne vrši obračun proizvodnje uglja, zbog čega nije moguće utvrditi efekte razlike između prodajne cijene i cijene koštanja uglja; Na datum bilance nije izvršeno rezerviranje po osnovu rekultivacije zemljišta u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezerviranja, potencijalne obvezе i potencijalna sredstva, iako Društvo ima zakonsku obavezu obnove zemljišta korištenog za vađenje rude. Ne možemo procijeniti efekte ovog odstupanja na finansijski rezultat;

3. Društvo nije izvršilo mjerenje nadoknadive vrijednosti sredstava na dan 31. 12. 2018. godine u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine. Posljedica navedenog je da se iskazana knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u upotrebi i investicija u tijeku može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila prema zahtjevima navedenog standarda ;
4. Akumulirani gubitak Društva na dan 31. 12. 2018. godine iznosi 418.341.225 KM i prelazi osnovni kapital za 64.715.851 KM. Kratkočrne obveze na dan 31. 12. 2018. godine iskazane su u iznosu od 231.694.959 KM, tekuća imovina u iznosu od 29.156.474 KM, a protiv Društva se vode sudski sporovi ukupne vrijednosti od 34.713.576 KM. Navedene aktivnosti stvaraju sumnju u sposobnost Društva da nastavi sa vremenski neograničenim poslovanjem. Prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izvješća, Uprava nije postupila u skladu sa točkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća, jer nije izvršila procjenu niti objavila značajnu neizvjesnost u vezi stalnosti poslovanja Društva.

Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje

Osnova za izražavanje mišljenja

1. Postupci javnih nabavi nisu provedeni u skladu sa Zakonom o javnim nabavama u dijelu sačinjavanja tenderske dokumentacije i u dijelu dijeljenja predmeta nabave s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka nabave. Navedeno se odnosi na nabave usluga angažiranja mehanizacije u iznosu od 9.144.734 KM i angažiranje radnika u iznosu od 2.111.667 KM za obavljanje poslova iz redovne djelatnosti Društva;
2. Društvo nije izmirilo obveze za doprinose za isplaćene plaće iz razdoblja 2012-2017. godine u iznosu od 75.678.151 KM, što nije u skladu sa člankom 11. Zakona o doprinosima i člankom 41. Zakona o javnim poduzećima u FBiH;
3. Nisu izmirene obveze po osnovu PDV-a u iznosu od 5.686.345 KM u skladu sa člankom 39. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost BiH, kao i obveze za koncesije u iznosu od 11.958.156 KM (od čega se na 2018. godinu odnosi 1.148.534 KM) u skladu sa Ugovorom o koncesijama;
4. Plan poslovanja za razdoblje 2018-2020. godine nije sačinjen na osnovu Detaljnih smjernica Vladajućeg društva i u skladu sa člankom 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH;
5. Godišnji popis imovine nije izvršen u skladu sa člankom 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Lutrija BiH d.o.o.
Sarajevo

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Positivno mišljenje

-

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom

Osnova za izražavanje mišljenja

1. Društvo je nabave vozila za potrebe nagradnog fonda u vrijednosti od 1.332.123 KM vršilo na osnovu Ugovora zaključenih u 2010. i 2014. godini, što nije u skladu sa člankom 32. stavak 3. Zakona o javnim nabavama. Također, za izvršene nabave usluga održavanja i nadogradnje softvera u vrijednosti od 517.423 KM nisu provedene procedure za odabir adekvatnog postupka nabave u skladu sa člankom 3. Zakona o javnim nabavama.

JP „Autoceste
Federacije BiH“
d.o.o. Mostar

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom

Osnova za izražavanje mišljenja

1. Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 201.352.184 KM što nije u skladu sa zahtjevima MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, jer u cijelosti ne predstavljaju prihode od poslovnih aktivnosti s obzirom da su u okviru poslovnih prihoda iskazani javni prihodi od trošarina u iznosu od 165.487.185 KM.

Posljedica navedenog je finansijsko izvješće koje nije sačinjeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, MRS i MSFI.

Isticanje pitanja

- Prema Rješenju Porezne uprave iz srpnja 2016. godine, utvrđena je poreska obaveza po osnovu poreza na dobit i poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti u iznosu od 45.414.618 KM sa pripadajućim kamatama. Dodatno utvrđene obveze poreza na dobit odnose se na razdoblje od 2011.-2015. godine. Na navedeno Rješenje Poreske uprave Društvo je podnijelo žalbu. Konačno Rješenje Federalnog ministarstva financija, po kom se žalba odbija, doneseno je 16. 10. 2018. godine. Društvo je 23. 11. 2018. godine pokrenulo upravni spor protiv Rješenja Federalnog ministarstva financija. Nalog za prinudnu naplatu izdat je 19. 12. 2018. godine, a Rješenje o pokretanju postupka prinudne naplate 31. 1. 2019. godine. Kantonalni/županijski porezni ured Mostar 14. 2. 2019. godine donio je Rješenje o prekidu postupka prinudne naplate poreznih obaveza do okončanja upravnog spora.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

- Za dva ugovora koji su potpisani sa EBRD-om, za dionice Buna – Počitelj i Donja Gračanica – tunel Zenica, Društvo je platilo naknadu za nepovučena sredstva u iznosu od 2.916.038 KM, s obzirom na to da sredstva nisu realizirana u skladu sa Planom poslovanja i planom aktivnosti na izgradnji autosece i brzih cesta za 2018 godinu;
- Društvo je propustilo blagovremeno izvršiti izmjene i dopune plana nabavi za 2018. godine, što je imalo za posljedicu da 24 ugovora u ukupnom iznosu od 6.032.454 KM nisu obuhvaćena usvojenim Planom javnih nabavi. Također, nije osiguran nadzor organa upravljanja u pogledu primjene provedbenog propisa o postupku nabave, te važećih propisa o nabavci. Navedeno nije u skladu sa člankom 17. Zakona o javnim nabavama i člankom 2. Pravilnika o javnim nabavama Društva, kao i člankom 36, stavak b) Zakona o javnim poduzećima u FBiH;
- Tenderska dokumentacija za pojedine postupke nije sačinjena u skladu sa člankom 53. Zakona o javnim nabavama, u cilju jednakog tretmana i nediskriminacije potencijalnih ponuđača.

Isticanje pitanja

- Na poziciji „Materijalna sredstva u pripremi“ na dan 31. 12. 2018. godine iskazano je 360.641.320 KM, od čega se najveći dio odnosi na započete projekte izgradnje autosece. U tijeku 2018. godine aktivirano je samo 10.875.084 KM. S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi efikasnost realizacije projekata;
- Izvršena je emisija obveznica u prosincu 2018. godine u ukupnom iznosu od 48.998.800 KM za pred-financiranje dionica na Koridoru V-c, kao i brzih cesta. Sredstva nisu iskorištena, a samo za prva tri mjeseca 2019. godine na ime kamate plaćeno je 312.775 KM.

JP „Deponija“
d.o.o. Mostar

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

- U finansijskim izvješćima, u okviru dugoročnih obaveza za kredit, Društvo je iskazalo iznos od 259.299 KM koji predstavlja kratkoročne obveze dospjele na plaćanje na dan 31. 12. 2018. godine, što nije u skladu sa točkom 69. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvješća i člankom 34. Pravilnika o kontnom okviru, sadržaju konta i primjeni kontnog okvira za privredna društva. Navedeno je imalo za posljedicu da su kratkoročne obveze podcijenjene, a dugoročne obveze precijenjene za navedeni iznos.

	Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Poslovanje i organizacija rada Društva nije usklađena sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o javnim poduzećima i Odlukom o osnivanju javnog poduzeća za upravljanje komunalnim otpadom. Osnivač Grad Mostar i Gradonačelnik nisu uspostavili organe upravljanja u Društvu: Skupštinu, Nadzorni odbor i Odbor za reviziju. Mandat privremenog Nadzornog odbora istekao je 20. 3. 2011. godine i od tada nije bilo novog imenovanja, a funkciju Uprave obavlja direktor i nakon isteka mandata u 2012. godini. Neuspostavljanjem Nadzornog odbora u Društvu nisu stvoreni poduvjeti za imenovanje direktora nakon isteka mandata. Skupština, čija ovlaštenja vrši Osnivač, posljednju sjednicu održala je 23. 5. 2011. godine, dok Odbor za reviziju nikad nije uspostavljen. Navedeno je imalo utjecaja na rad Društva, kao i donošenje odluka i akata u skladu sa zakonskim propisima.
„Sarajevoputevi“ d.d. Sarajevo	Mišljenje o finansijskim izvješćima: Negativno mišljenje Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Društvo nije izvršilo mjerjenje vrijednosti nadoknadivog iznosa ulaganja u Društvo za proizvodnju građevinskog materijala Misoča d.o.o. Ilijaš u iznosu od 197.588 KM, u skladu sa točkom 5.2.1 MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, što ima za posljedicu da su ostali dugoročni finansijski plasmani i finansijski rezultat precijenjeni, a rashodi podcijenjeni za navedeni iznos; Prihodi tekućeg razdoblja više su iskazani za 125.497 KM, a rashodi manje za 166.831 KM, jer nisu evidentirani u razdoblju kojem pripadaju, što nije u skladu sa člankom 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i točkama 4.47 i 4.49 Okvira za finansijsko izvještavanje. Navedeno je imalo za posljedicu da je finansijski rezultat precijenjen za 292.328 KM; Ne možemo potvrditi strukturu stalnih sredstava i iskazanog kapitala u iznosu od 1.901.700 KM na dan 31. 12. 2018. godine, jer je Društvo u prethodnim godinama povećanje vrijednosti zemljišta evidentiralo na pozicijama „Investicione nekretnine“ i „Prihodi“, umjesto na pozicijama „Zemljište“ i „Kapital – revalorizacijske rezerve“.
Rudnici boksite d.o.o. za eksploataciju rude Široki Brijeg	Mišljenje o usklađenosti: Negativno mišljenje Osnova za izražavanje mišljenja <ol style="list-style-type: none"> Nabave roba i usluga u 2018. godini, u vrijednosti od 5.319.736 KM, izvršene su bez provođenja postupaka i procedura propisanih Zakonom o javnim nabavama.

	3. Amortizacija građevinskih objekata i dio amortizacije transportnih sredstava u ukupnom iznosu od 30.456 KM, evidentirana je na direktno umanjenje kapitala (smanjenje statutarnih rezervi), umjesto na rashod razdoblja kako nalaže parografi 48. i 49. MRS – 16 Nekretnine, postrojenja i oprema. Navedeno ima za posljedicu da su rashodi tekućeg razdoblja podcijenjeni, a i finansijski rezultat precijenjen za navedeni iznos; 4. Rezerviranja za obnovu zemljišta korištenog za vađenje rude nisu izvršena u skladu sa MRS 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva i Zakonom o rудarstvu FBiH, niti za koncesijske naknade utvrđene Ugovorom, što ima za posljedicu da su obveze i rashodi podcijenjeni. Efekte na finansijska izvješća nije moguće kvantificirati.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Društvo je usluge prijevoza rude u iznosu od 478.461 KM, nabavu goriva 51.289 KM i kupovinu rabljenih vozila 32.000 KM, vršilo bez provođenja odredbi Zakona o javnim nabavama;
2. Popisom imovine i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže članovi 25. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

**JKP „Čistoća“
d.o.o. Cazin**

Mišljenje o finansijskim izvješćima: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja**

1. Nije izvršeno evidentiranje fakturiranih troškova naknade za korištenje deponije u iznosu od 184.892 KM, od čega se na 2018. godinu odnosi 70.224 KM. To je imalo za posljedicu da su obveze i rashodi tekućeg i prethodnog razdoblja podcijenjeni, a akumulirani finansijski rezultat precijenjen za navedeni iznos.

Mišljenje o usklađenosti: Mišljenje s rezervom**Osnova za izražavanje mišljenja:**

1. Nabava goriva u iznosu od 373.001 KM izvršena je bez zaključenog ugovora i provedenog postupka javne nabavke, što nije u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama. Nije osigurano praćenje realizacije svih zaključenih ugovora, budući da nije vršen obračun penala zbog kašnjenja u isporuci teretnog motornog vozila u skladu s odredbama zaključenog ugovora, niti je u situacijama nedostavljanja garancije za uredno izvršenje ugovora u ostavljenom roku postupljeno u skladu s odredbama članka 72. istog Zakona;
2. Popis stalnih sredstava nije izvršen, zbog čega se ne može potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, a što nije u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnika o računovodstvu.

3.2 Revizija učinka

Sukladno članku 14. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti i o tome izvještavati na način koji određuje ovaj Zakon.

U provođenju revizije učinka primjenjuju se Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija. Revizija učinka treba doprinijeti boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stupnju transparentnosti i javne odgovornosti.

Najčešće obuhvaća višegodišnje razdoblje, te se ne veže za kalendarsku godinu. U revizijskom ciklusu 2018./2019. godine objavljena su četiri izvješća revizije učinka:

1. Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja;
2. Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka;
3. Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Nedovoljna obnova šuma kao posljedica neefikasnog sustava upravljanja šumama“;
4. Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u županijama u FBiH“.

Prva dva izvješća predstavljaju nove revizije učinka u kojima su, osim nalaza i zaključaka, dane i preporuke. Preostala dva izvješća odnose se na praćenje realizacije preporuka iz raniјe objavljenih izvješća revizije učinka, te su u njima predstavljeni nalazi i zaključci.

3.2.1 Glavni zaključci revizije učinka

Na osnovu provedenih revizija učinka i ustanovljenih propusta u radu institucija, doneseni su sljedeći zaključci:

- Ciljevi programa sufinanciranja zapošljavanja nisu bili postavljeni na odgovarajući način s obzirom na to da su bili usmjereni na kratkoročno zapošljavanje nezaposlenih osoba, a ne na dugoročnije rješavanje problema nezaposlenosti. Iako su programi prevashodno trebali biti ciljani na zapošljavanje teže zapošljivih i dugoročno nezaposlenih osoba, većina poticajnih mjera nije bila usmjerena na ove ciljne grupe. Zaključeno je da nije osigurana efikasna realizacija programa sufinanciranja zapošljavanja zbog činjenice da se svaki od njih provodio kroz dugi niz godina i nijedan nije realiziran u planiranom iznosu. Federalni zavod za zapošljavanje nije osigurao odgovarajuće praćenje efekata i vrednovanje provedenih programa sufinanciranja zapošljavanja, kako bi se dokazala opravdanost ulaganja javnog novca u programe i unaprijedila njihova efikasnost i efektivnost.
- U Federaciji BiH nije uspostavljen odgovarajući regulatorni okvir za smanjenje zagađenosti zraka, što je ostavilo prostor za neefikasno djelovanje nadležnih institucija na smanjenju zagađenosti zraka. Na određenim područjima FBiH ne vrši se ni povremeni monitoring kvalitete zraka. Na većini područja na kojima je monitoring uspostavljen, podaci pokazuju da je kvaliteta zraka nezadovoljavajuća i da predstavlja rizik za zdravlje stanovništva i okoliš. Federalno i većina kantonalnih ministarstava nadležnih za okoliš nisu poduzela odgovarajuće aktivnosti na planiranju i realizaciji mjera za smanjenje zagađenosti zraka. Realizacija planova nije bila efikasna, a nadležne institucije ne raspolažu podacima o efektima poduzetih mjeru. Nejasnoće i nedorečenosti regulatornog okvira otežavaju provođenje inspekcijskog nadzora, posebno kada su u pitanju emisije zagađujućih materija iz saobraćaja i individualnih ložišta. Nadzor nad emisijama iz industrijskih postrojenja nije adekvatan.

- Praćenje realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvješća revizije učinka pokazalo je kako institucije kojima su upućene preporuke nisu poduzele dovoljne aktivnosti u cilju njihove realizacije.

Također je zaključeno kako Parlament FBiH, odnosno Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju još uvijek nisu uspostavili funkcionalan mehanizam praćenja realizacije preporuka, s obzirom na to da još uvijek nije osigurano da institucije dostavljaju povratne informacije o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuka.

3.2.2 Glavni nalazi i preporuke revizije učinka

U objavljenim izvješćima revizije učinka date su 24 preporuke, koje su upućene na 37 subjekata. Uzorkom su bila obuhvaćena 22 subjekta revizije.

R.B.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih uzorkom revizije	Broj subjekata kojima su dane preporuke	Broj danih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja	<ul style="list-style-type: none"> Federalni zavod za zapošljavanje; Kantonalne/županijske službe za zapošljavanje 	6	13	11	2015-2018
2.	Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka	<ul style="list-style-type: none"> Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalni hidrometeorološki zavod; Federalna uprava za inspekcijske poslove; Kantonalna/županijska ministarstva nadležna za okoliš u svih deset kantona/županija; Kantonalne uprave za inspekcijske poslove u KS, TK i ZDK. 	16	24	13	2016-2018
UKUPNO:			22	37	24	

3.2.2.1 Revizija učinka „Upravljanje programima sufinanciranja zapošljavanja“

Cilj revizije bio je ispitati da li Federalni zavod za zapošljavanje efikasno upravlja programima sufinanciranja zapošljavanja.

Glavni nalazi revizije:

- U razdoblju 2015-2018. godine, Federalni zavod za zapošljavanje je od ukupno utrošenih cca 90,1 milion KM za mjere aktivne politike zapošljavanja, sredstva u iznosu od cca 55,3 miliona KM utrošio u programe sufinanciranja zapošljavanja. Svaki od realiziranih programa imao je veliki broj različitih poticajnih mjer, čija realizacija se prenosila na razdoblje od više godina (tri, a nekada i četiri).

- Od ukupno planiranih cca 100 miliona KM, do kraja 2018. godine realizirano je ukupno 55% planiranih sredstava (cca 55,3 miliona KM).
- Federalni zavod za zapošljavanje započinjao je sa realizacijom novih programa, a da prethodno nije završio započete programe i potvrđio opravdanost ulaganja u njih. Primjera radi, navodi se da do kraja 2018. godine nije okončan ni program sufinanciranja zapošljavanja koji je započet još u 2015. godini.
- Ciljevi programa sufinanciranja zapošljavanja bili su uopćeni, široko postavljeni i nisu u dovoljnoj mjeri usmjeravani na konkretnе ciljne grupe nezaposlenih osoba kojima je pomoć u zapošljavanju bila najpotrebnija, kao i osoba koje su godinama prijavljene na biro za zapošljavanje. Tako je u mјere koje nisu imale definirane konkretnе ciljne grupe („Prilika za sve“, „Sezonsko zapošljavanje“ i slično) utrošeno cca 31,7 miliona KM, što predstavlja 57% od ukupno utrošenih sredstava.
- Programi su bili više orijentirani na poslodavce, nego na nezaposlene osobe. Nedovoljna efikasnost prepoznata je i kod objava i realizacije javnih poziva poslodavcima za učešće u programima, jer su najčešće ostajali otvoreni vrlo kratko i samo najbržim poslodavcima je bilo omogućeno da se prijave, a time i „rezerviraju“ sredstva.
- Kriteriji za učešće poslodavaca u programima sufinanciranja zapošljavanja nisu bili adekvatno utvrđeni, zbog čega se događalo da isti poslodavci iz godine u godinu koriste sredstva programa bez obveze da dugoročnije zaposle nezaposlenu osobu. Od osoba koje su bile obuhvaćene programima nisu dobivene povratne informacije o uticaju programa na mogućnost njihovog daljnog angažovanja.
- Identificirano je više uzroka neodgovarajućeg praćenja efekata programa, a revizijom je posebno ukazano na neadekvatne evidencije o nezaposlenim osobama, nedostatak procedura za praćenje efekata programa i neadekvatne indikatore za ocjenu učinka provedenih programa.
- Podaci o planiranju, realizaciji i efektima programa nisu precizni, sveobuhvatni i usporedivi. Upitno je da li Federalni zavod za zapošljavanje i njegovi organi upravljanja imaju kontrolu nad realizacijom programa i utroškom sredstava.

Shodno utvrđenim nalazima i zaključcima revizije, dane su preporuke, prezentirane u tabeli:

R. B.	Subjekti kojima su dane preporuke	Dane preporuke
1	2	
1.	Parlament Federacije BiH	<i>Donijeti Strategiju zapošljavanja u Federaciji BiH.</i>
2.	Parlament Federacije BiH i Vlada Federacije BiH	<i>Izraditi i donijeti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.</i>

R. B.	Subjekti kojima su dane preporuke	Dane preporuke
3.	Vlada Federacije BiH	<i>Uspostaviti odgovarajući nadzor nad realizacijom programa sufinansiranja zapošljavanja i utroškom javnih sredstava za realizaciju programa.</i>
4.	Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje	<i>Uspostaviti kvalitetne evidencije o nezaposlenim osobama. Osigurati aktivnije posredovanje službi između nezaposlenih osoba i poslodavaca prilikom realizacije programa sufinansiranja zapošljavanja.</i>
5.	Federalni zavod za zapošljavanje	<i>Precizno definisati razdoblje trajanja programa sufinansiranja zapošljavanja i osigurati efikasnu realizaciju programa, u skladu s finansijskim planom. Jasno definisati ciljeve programa sufinansiranja zapošljavanja i ciljne grupe, a period sufinansiranja prilagoditi potrebama nezaposlenih osoba kojima je program namijenjen. Sredstva za sufinansiranje zapošljavanja dodjeljivati poslodavcima koji povećavaju broj zaposlenih i dugoročnije zapošljavaju sufinansiranu osobu iz ciljne grupe. Izraditi procedure za praćenje efekata programa sufinansiranja zapošljavanja i analizirati efekte svakog pojedinačnog programa. Ojačati sistem internih kontrola kako bi se osiguralo efikasno, efektivno i transparentno upravljanje sredstvima programa sufinansiranja zapošljavanja, te kontrola utroška sredstava. Osigurati precizne i transparentne podatke i informacije o planiranju i realizaciji programa sufinansiranja zapošljavanja.</i>

3.2.2.2 Revizija učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka

Cilj revizije bio je ispitati efikasnost nadležnih institucija u FBiH na smanjenju zagađenosti zraka.

Glavni nalazi revizije:

- Postojeća regulativa koja uređuje oblast zaštite zraka nije u potpunosti usklađena sa EU direktivama u oblasti zaštite okoliša i zahtijeva određena prilagođavanja i unapređenja. Nedostaci regulatornog okvira ogledaju se u nejasno propisanim ulogama i odgovornostima institucija u pogledu monitoringa kvalitete zraka, neadekvatno propisanoj provjeri i dostavi podataka o emisijama zagađujućih materija i neadekvatnim kaznenim odredbama u slučaju nepoštivanja propisa iz ove oblasti.
- Na području pet kantona/županija (Hercegovačko-neretvanska, Unsko-sanski kanton, Hercegbosanska, Posavska i Županija Zapadnohercegovačka) nije uspostavljen kontinuirani niti povremeni monitoring kvalitete zraka, dok su u preostalih pet županija uspostavljene mjerne stanice, ali ni tu nije osiguran sveobuhvatan monitoring. Ne mijere se svi propisani parametri kvalitete zraka u toku godine. Nije uspostavljen ni sistem osiguranja i kontrole kvalitete (QA/QC) koji bi trebao osigurati validnost i uporedivost podataka o monitoringu kvalitete zraka.

- Nisu osigurane sveobuhvatne i pouzdane informacije o emisijama zagađujućih materija na području FBiH. Federalno ministarstvo okoliša i turizma ne vodi Registar emisija u zrak, što je još od 2010. godine, shodno odredbama Zakona o zaštiti zraka, trebalo učiniti. Ministarstvo je uspostavilo Registar o postrojenjima i zagađivanjima, ali podaci iz njega su nepotpuni, neažurirani i neverificirani.
- Nadležna kantonalna/županijska ministarstva za okoliš nisu izradila sve potrebne planove zaštite zraka, a planovi koji su izrađeni najčešće nisu sadržavali dovoljno konkretnih mjera usmjerenih na smanjenje zagađenja zraka iz glavnih izvora zagađenja poput industrije, saobraćaja i individualnih ložišta. Značajan broj mjera zaštite zraka odnosio se na izradu stručnih studija, projektnih dokumentacija, baza, registara i sl., koje se smatraju početnim aktivnostima za planiranje i poduzimanje konkretnih mjera za smanjenje zagađenosti zraka.
- Većina ministarstava nadležnih za okoliš ne raspolaže informacijama o stupnju realizacije mjera ni nekoliko godina nakon donošenja planova zaštite zraka. Praćenje i izvještavanje o realizaciji trebaju obavljati radne grupe koje najčešće nisu formirane ili, ukoliko su formirane, nisu sačinjavale izvješće o realizaciji planova.
- Nije se provodio sveobuhvatan inspekcijski nadzor nad najznačajnijim izvorima zagađenja. Kada su u pitanju emisije iz industrije, inspekcijski nadzor najčešće nije podrazumijevao provjeru uređaja za mjerjenje emisija kako bi se utvrdilo da li su postavljeni na odgovarajućim mjernim mjestima, shodno propisanim standardima. Također, inspekcijski nadzor nije podrazumijevao uzimanje uzoraka i mjerjenje.

Shodno utvrđenim nalazima i zaključcima revizije, dane su preporuke koje se prezentiraju u narednoj tabeli:

R. B.	Subjekti kojima su dane preporuke	Dane preporuke
1	2	
1.	Parlament Federacije BiH	<i>Okončati proceduru donošenja Zakona o zaštiti okoliša.</i>
2.	Parlament Federacije BiH i Vlada Federacije BiH	<i>Izraditi i donijeti Zakon o zaštiti zraka.</i>
4.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	<i>Izraditi prijedlog Federalne strategije zaštite okoliša, čiji je sastavni dio Federalna strategija zaštite zraka, i uputiti je u proceduru donošenja. Propisati pragove uzbune za lebdeće čestice PM2.5 i PM10. Uspostaviti registar emisija u zraku. Izraditi prijedlog lokacija mjernih stanica federalne mreže i uputiti ga Vladi FBiH radi utvrđivanja. Osigurati redovno informisanje Vlade FBiH o kvalitetu zraka.</i>
5.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	<i>Utvrđiti adekvatne mjere čijom realizacijom će se osigurati smanjenje zagađenosti zraka iz saobraćaja.</i>

R. B.	Subjekti kojima su dane preporuke	Dane preporuke
6.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma i kantonalna ministarstva nadležna za okoliš	<i>U okolinskim dozvolama detaljno propisati mjere za zaštitu zraka.</i>
7.	Kantonalna ministarstva nadležna za okoliš	<i>Izraditi kantonalni plan zaštite okoliša, čiji je sastavni dio kantonalni plan zaštite zraka i osigurati efikasnu realizaciju mjeru iz plana.</i>
8.	Federalni hidrometeorološki zavod	<i>Osigurati sveobuhvatan monitoring kvaliteta zraka. Aktivno informisati nadležne institucije i javnost o kvalitetu zraka i štetnom uticaju zagađenog zraka na zdravlje.</i>
9.	Federalna i kantonalne uprave za inspekcijske poslove	<i>Prilikom provođenja inspekcijskog nadzora vršiti sveobuhvatnu provjeru poštivanja odredbi zakona i podzakonskih akata i uvjeta iz okolinske dozvole.</i>

3.2.3. Praćenje realizacije preporuka revizije učinka

Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen Međunarodnim standardima VRI. Riječ je o periodičnoj aktivnosti koja se provodi s ciljem osiguranja povratnih informacija za Ured za reviziju, zakonodavnu i izvršnu vlast o mjerama poduzetim na osnovu izvješća revizije učinka, a sve u cilju unapređenja buduće prakse postupanja po izvješćima i veće realizacije preporuka.

3.2.3.1 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Nedovoljna obnova šuma u Federaciji BiH kao posljedica neefikasnog sustava upravljanja šumama“

Cilj je bio ispitati poduzete aktivnosti nadležnih institucija na osnovu Izvješća revizije učinka „Nedovoljna obnova šuma u Federaciji BiH kao posljedica neefikasnog sustava upravljanja šumama“.

Predmetno Izvješće objavljeno je 2014. godine. U njemu je dano 11 preporuka, za čiju realizaciju su bili odgovorni Parlament FBiH, Vlada FBiH, kantonalne/županijske vlade, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i kantonalna/županijska ministarstva nadležna za šumarstvo.

Utvrđeno je da od 11 preporuka niti jedna nije potpuno realizirana, devet je djelomično realizirano, dok su za realizaciju dvije preporuke pokrenute početne aktivnosti.

Analizom podataka o poduzetim aktivnostima na realizaciji preporuke, utvrđeno je sljedeće:

- Na razini Federacije BiH nije uspostavljen pravni okvir kojim bi se jasno definirale obveze i odgovornosti nadležnih institucija za održivo upravljanje i gospodarenje šumama i precizno riješilo pitanje financiranja šumskouzgojnih mjera na cijelom području FBiH. Iako je Vlada FBiH polovinom 2017. godine uputila Prijedlog zakona o šumama u parlamentarnu proceduru, utvrđeno je da više od dvije godine Parlament FBiH nije razmatrao dostavljeni Prijedlog.
- U nedostatku Zakona o šumama na razini FBiH, devet kantona/županija donijelo je svoje zakone o šumama, kojima su različito propisali način upravljanja i gospodarenja šumama, kao i financiranja šumskoprivredne osnove za sva šumskoprivredna područja, dok u dva kantona/županije nisu potpisani ugovori o prijenosu poslova gospodarenja šumama na šumskoprivredna društva.
- Nije donezen Šumarski program FBiH kao osnovni strateški dokument sa jasnim ciljevima i smjernicama za održivo gospodarenje šumama u FBiH, niti je uspostavljen Jedinstveni informacioni sustav u oblasti šumarstva FBiH.
- U proteklim godinama nisu poduzimane konkretnе mjere na unapređenje organizacije i upravljanja u ŠPD, s ciljem osiguranja odgovornijeg gospodarenja državnim šumama.
- Postojeći mehanizmi nadzora nad korištenjem i obnovom šume nisu osigurali da šumskoprivredna društva, kojima su šume dane na korištenje, poštuju godišnje planove.
- Nisu transparentni podaci o prikupljenim i utrošenim sredstvima od naknada koje uplaćuju šumskoprivredna društva i naknadama prikupljenim iz ostalih izvora.
- Nije uspostavljen Jedinstven informacioni sustav za oblast šumarstva u FBiH.

3.2.3.2 Praćenje realizacije preporuka iz Izvješća revizije učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima/županijama u FBiH“

Cilj je bio ispitati jesu li vlade kantona/županija poduzele odgovarajuće aktivnosti na osnovu Izvješća revizije učinka „Unapređenje kapaciteta za planiranje razvojnih projekata u kantonima/županijama u FBiH“.

Predmetno Izvješće objavljeno je 2016. godine u i njemu je dano pet preporuka, koje su bile upućene vladama županija u Federaciji BiH. Praćenje je obuhvatilo aktivnosti koje su poduzele vlade svih deset županija u FBiH. Također, ispitano je postupanje Parlamenta Federacije BiH, odnosno Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju.

Utvrđeno je da su vlade kantona/županija poduzimale određene aktivnosti na realizaciji danih preporuka, ali da te aktivnosti nisu bile dovoljne. Kada je u pitanju jedinstven stupanj realizacije, praćenjem je utvrđeno da su preporuke djelomično realizirane.

Stupanj realizacije preporuka razlikuje se od županije do županije. Određene vlade županija većinu preporuka djelomično su realizirale, dok pojedine vlade nisu poduzimale aktivnosti na njihovoj realizaciji.

Analizom poduzetih aktivnosti na realizaciji preporuka utvrđeno je sljedeće:

- U većini kantona/županija još uvijek nisu uspostavljene funkcionalne organizacione jedinice koje imaju dovoljne ljudske kapacitete, a čiji je primarni zadatak izrada razvojnih projekata i upravljanje projektima.
- Sustav edukacije iz oblasti izrade i upravljanja projektima u kantonima/županijama još uvijek nije adekvatno uređen.
- Iako su u kantonima/županijama uglavnom imenovane organizacione jedinice za pružanje stručne potpore institucijama u kantonu/županiji iz oblasti upravljanja projektima, sustav kontrole kvalitete u izradi projektnih prijedloga nije u potpunosti uspostavljen.
- Nije u potpunosti uspostavljen funkcionalan mehanizam razmjene informacija, s obzirom na to da nije jasno propisan način distribucije informacija bitnih za izradu projekata u kantonu/županiji.
- Kantonalne/županijske vlade osnovale su tijela koja uključuju predstavnike općina, gradova, civilnog društva, privrede i nevladinog sektora. Međutim, ona nemaju jasno propisanu nadležnost u pogledu izrade razvojnih projekata.

4. Izvješće o reviziji Vladinog Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna – Izvješće o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2018. godinu

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2018. GODINU

Broj: 01-02-06-14-1-1378-4/19

Sarajevo, kolovoz 2019. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA.....	99
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	99
II.	KRITERIJI ZA REVIZIJU.....	105
III.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	106
1.	UVOD.....	106
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE	107
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	107
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	111
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE	120
6.	FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	124
6.1	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA	124
6.1.1	Prihodi i primici	124
6.1.2	Rashodi, izdaci i financiranje	125
6.1.2.1	Plaće i naknade troškova djelatnika.....	126
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	127
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi.....	132
6.1.2.3.1	Tekući transferi iz oblasti socijalnih prava	134
6.1.2.3.2	Tekući transferi – poticajna sredstva	138
6.1.2.3.3	Tekući transferi – subvencije	141
6.1.2.3.4	Tekući transferi – grant (nepovratna) sredstva	144
6.1.2.3.5	Tekući transferi za financiranje obveza Proračuna FBiH.....	148
6.1.2.3.6	Transferi iz namjenskih sredstava na podračunima u okviru Jedinstvenog računa Riznice	148
6.1.2.4	Kapitalni transferi	148
6.1.2.5	Interventna sredstva ili sredstva pričuve	152
6.1.2.6	Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava	153
6.1.2.7	Izdaci za kamate	154
6.1.2.8	Izdaci za finansijsku imovinu	154
6.1.2.9	Izdaci za otplatu dugova	155
6.1.3	Tekuća pričuva	157
6.1.4	Finansijski rezultat.....	158
6.2	BILANCA STANJA.....	159
6.2.1	Gotovina, kratkoročne tražbine, razgraničenja i zalihe	160
6.2.2	Stalna sredstva	161
6.2.3	Dugoročni plasmani.....	162
6.2.4	Kratkoročne obveze i razgraničenja	164
6.2.5	Dugoročne obveze i razgraničenja	167
6.2.6	Izvori sredstava	169

6.2.7 Popis imovine i obveza	169
6.2.7.1 Popis imovine i obveza institucija koje su prešle sa federalne na državnu razinu	171
7. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA	172
8. JAVNE NABAVE	173
9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA.....	174
IV. PRIVITAK KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINANSIJSKA IZVJEŠĆA I PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA	176
Konsolidirano godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2018. godinu	177
Konsolidirana Bilanca stanja na dan 31. 12. 2018. godine	183
Konsolidirano Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine	185
PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA U 2018. GODINI.....	187

I. IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Izvješće neovisnog revizora daje se temeljem provedene finansijske revizije koja obuhvaća reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju **Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu** koje obuhvaća konsolidirana izvješća: Bilancu stanja na dan 31. 12. 2018. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan i Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, finansijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Proračuna FBiH na 31. 12. 2018. godine, novčane tijekove i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. Iskazani rashodi u Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna precijenjeni su najmanje za 139.302.133 KM zbog njihovog pogrešnog evidentiranja, što je utjecalo na finansijski rezultat. Navedeno se odnosi na više iskazane rashode Federalnog ministarstva prometa i komunikacija po temelju kapitalnih transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 153.000.000 KM, te manje iskazane rashode po temelju poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju i veterinarstvo u iznosu od 8.015.010 KM i transfere iz oblasti socijalnih prava u iznosu od 5.682.857 KM. Ovakav način evidentiranja nije sukladan članku 76. Zakona o proračunima u FBiH (točke 6.1.2.3, 6.1.2.4, 6.1.4 i 7. Izvješća);
2. U Proračunu za 2018. godinu, kao i za prethodne godine, nije planirano izmirenje dospjelih obveza po temelju pravomoćnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju, evidentiranih na razgraničenim rashodima i vanbilančnoj evidenciji u iznosu od 63.001.325 KM, zbog čega su podcijenjeni rashodi i finansijski rezultati obračunskih razdoblja u kojima su obveze nastale. Ovakav način evidentiranja nije sukladan članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točke 5., 6.1.4 i 7. Izvješća).

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revisionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo od Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija sukladno ISSAI 30 – Etičkom kodeksu, kao i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeća pitanja:

- **Na dan 31. 12. 2018. godine iskazana su stalna sredstva u iznosu od 15.483.442 KM i kratkoročne tražbine i plasmani u iznosu od 183.656 KM, koji se odnose na Carinsku upravu i Obavještajno-sigurnosnu službu, a koje su u ranijem razdoblju prešle sa federalne na državnu razinu. Za navedene institucije i dalje nije riješen status imovine, tražbina i obveza sukladno zakonskim propisima (točka 6.2.7.1 Izvješća);**
- **Vlada FBiH nije poduzimala aktivnosti u vezi s okončanjem raspolažanja svim pravima i obvezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH, kao i na utvrđivanju točnog iznosa dugova, zaduživanja i ostalih obveza nastalih do 1. 1. 2006. godine, sukladno Zakonu o obrani BiH i Zakonu o prestanku važenja Zakona o obrani FBiH, u cilju zaštite i namjenskog korištenja pokretne i nepokretne imovine koja je ostala u nadležnosti Federacije BiH. Na datum bilance u Glavnoj knjizi Riznice FBiH iskazana su stalna sredstva od 12.895.849 KM, kratkoročne tražbine i plasmani od 16.080.118 KM, dugoročne i kratkoročne obveze i razgraničenja od 71.835.970 KM koja se odnose na ove institucije (točke 6.1.2.9, 6.2.4 i 6.2.7.1 Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za financijska izvješća

Ministarstvo financija i Vlada FBiH odgovorni su za izradu i fer prezentaciju Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu, sukladno prihvaćenom okviru finansijskog izvješćivanja, koji je definiran Zakonom o proračunima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBIH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika, donesene temeljem tih finansijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvješća, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola, relevantnih za reviziju, kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola proračunskih korisnika na razini FBiH;
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana, na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskog **Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Izvješća o izvršenju Proračuna za 2018. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Planiranje Proračuna FBiH za 2018. godinu nije u cijelosti vršeno sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, s obzirom na značajna odstupanja u realizaciji planiranih prihoda i rashoda. Također, uspostava Registra proračunskih korisnika Federacije BiH nije izvršena sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, što je također utjecalo na planiranje Proračuna FBiH, kao i na planiranje i realizaciju proračuna Parlamenta FBiH, predsjednika i dva dopredsjednika FBiH, Ministarstva pravde i kazneno-popravnih zavoda u FBiH (točka 5. Izvješća);**
2. **Značajan broj proračunskih korisnika nije u potpunosti primjenjivao kriterije za raspodjelu dijela tekućih i kapitalnih transfera u iznosu od 262.790.030 KM koji su utvrđeni programima utroška sredstava, niti se raspodjela istih vršila primjenom jasnih i mjerljivih kriterija. Proračunski korisnici nisu osigurali adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom doznačenih transfera, niti su vršili procjenu efekata ulaganja, kako je utvrđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna FBiH za 2018. godinu (točke 6.1.2.3 i 6.1.2.4 Izvješća);**
3. **Nisu poduzete adekvatne mjere za naplatu tražbina po kreditima u iznosu od 171.896.201 KM, koji su temeljem supsidijarnih ugovora sa FBiH preneseni na krajnje korisnike (JP Ceste FBiH, JP Željeznice FBiH, Tuzlanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton, Unsko-sanski kanton, Zapadnohercegovačka županija i drugi), što nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH (točka 6.2.1 Izvješća);**
4. **Građevine i zemljište kod jednog broja proračunskih korisnika iskazano je u Glavnoj knjizi Riznice, za što nije osigurana relevantna dokumentacija o posjedu i vlasništvu, zbog čega se ne može potvrditi iskazana vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izvješćima (točke 6.2.2 i 6.2.7 Izvješća);**

5. Popis imovine i obveza kod jednog broja proračunskih korisnika nije izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, s obzirom na to da njima nisu obuhvaćena sva sredstva i obveze, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom (točka 6.2.7 Izvješća);
6. Pojedini proračunski korisnici zaključivali su ugovore o djelu za poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mesta revidiranih korisnika, te isplaćivali naknade za rad u povjerenstvima za poslove iz nadležnosti, što nije sukladno zakonskim propisima koji definiraju ove oblasti. Na naknade za rad u povjerenstvima nisu obračunati uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi sukladno Zakonu o doprinosima i Zakonu o porezu na dohodak (točka 6.1.2.2 Izvješća);
7. Vlada Federacije BiH i Federalno ministarstvo financija nisu postupili sukladno članku 16., točka 3. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH i obavijestili Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH o preduzetim mjerama na realizaciji preporuka iz prethodnog revizorskog Izvješća. Predmetnom revizijom je utvrđeno da se preporuke dane u prethodnim razdobljima nisu implementirale (točka 3. Izvješća).

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 – Standardom za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo od Vlade FBiH i Ministarstva financija sukladno ISSAI 30 – Etičkom kodeksu, kao i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pozornost na sljedeća pitanja:

- Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor. Sukladno članku 33. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH primjenjuju se propisi vezani za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru. Svrha usvajanja standarda za javni sektor je izrada pouzdanih finansijskih izvješća koja će biti interno i međunarodno usporediva (točka 4. Izvješća);
- Izvješće o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu ne sadrži sve informacije o izvršenju Proračuna, propisane člankom 97. Zakona o proračunima u FBiH, koje bi omogućile nadležnim organima i institucijama praćenje namjenskog utroška javnih sredstava (točka 5. Izvješća).

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Ministarstva financija je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđivati da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrshodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Vlade FBiH i Ministarstva financija, prema definiranim kriterijima, sukladno zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 7. 8. 2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl. oec.

II. KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dani predmet revizije, tj. finansijska izvješća, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazan u finansijskim izvješćima, sukladan odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvješća su:

- Zakon o proračunima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu proračuna u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu proračuna u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriteriji za reviziju usklađenosti su:

- Zakon o proračunima u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu
- Proračun FBiH za 2018. godinu;
- Zakon o riznici u FBiH;
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda u FBiH;
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH;
- Zakon o Vladi FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o organizaciji organa uprave u FBiH;
- Zakon o pravima izabranih dužnosnika, nosilaca izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti FBiH;
- Zakon o igrama na sreću;
- Zakon o izmirenju obveza temeljem računa stare devizne štednje;
- Zakon o javnim nabavama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

III. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine je, sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH²² i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), izvršio reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu. Navedeno Izvješće Federalno ministarstvo financija (u dalnjem tekstu: Ministarstvo financija²³) je 25. 3. 2019. godine uputilo Vladi FBiH, koje je usvojeno 25. 4. 2019. godine. Izvješće o izvršenju Proračuna za 2018. godinu Vlada FBiH je uputila Parlamentu na usvajanje 26. 4. 2019. godine. Do momenta okončanja ovog Izvješća Parlament FBiH nije usvojio Izvješće o izvršenju Proračuna za 2018. godinu.

U Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje u 2018. godini iznosili su 2.412.917.070 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 117.118.933 KM. Rashodi, izdaci i otplate duga iskazani su u iznosu od 2.421.291.342 KM, a višak rashoda nad prihodima u iznosu od 8.374.272 KM.

U 2018. godini iz Proračuna FBiH financirana je 61 institucija. Ured za reviziju institucija u FBiH planirao je i izvršio reviziju 23 proračunska korisnika, kojima je odobren proračun u ukupnom iznosu od 2.527.360.930 KM, što je 85% od ukupno planiranih sredstava Proračunom FBiH za 2018. godinu (2.989.661.837 KM). Ukupno iskazani rashodi i izdaci kod revidiranih korisnika iznose 2.189.826.665 KM ili 90% ukupno realiziranih rashoda i izdataka u 2018. godini.

Ministarstvo financija upravlja Proračunom FBiH i opslužuje ga u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad korištenjem proračunskih sredstava, sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH²⁴ i Zakonu o riznici u Federaciji BiH.²⁵ Vlada FBiH sukladno navedenim zakonima donosi smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje od tri godine. Na prijedlog Ministarstva financija, premijer Vlade FBiH Prijedlog proračuna podnosi Parlamentu FBiH. Proračunski korisnici su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Proračuna FBiH. Proračunski korisnici koriste sredstva sukladno godišnjem finansijskom planu, a prema dinamici utvrđenoj tromjesečnim i mjesecnim planovima, koje odobrava ministrica financija, sukladno raspoloživim sredstvima.

U pojedinačnim izvješćima o finansijskoj reviziji proračunskih korisnika za 2018. godinu dana su mišljenja na finansijska izvješća i izvješća o usklađenosti aktivnosti finansijskih transakcija i informacija sa zakonskim i drugim propisima i objavljene su informacije o uočenim nepravilnostima u poslovanju federalnih institucija, koje su, pored ostalog, navedene i u ovom Izvješću.

²² „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

²³ Za ostala federalna ministarstva koristit će se samo naziv Ministarstvo, bez riječi Federalno

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

Određeni broj propusta i nepravilnosti koje se odnose na poslovanje pojedinih revidiranih proračunskih korisnika ponavlja se i sustavnog je karaktera, za čije rješavanje nije odgovoran samo revidirani subjekt, kod kojeg je utvrđena nepravilnost. Realiziranjem danih preporuka osigurala bi se veća transparentnost u korištenju javnog novca i poboljšala finansijska disciplina. Svi proračunski korisnici su se očitovali na dostavljene nacrte izvješća.

Konačna izvješća revidiranih proračunskih korisnika dostavljena su: predsjedniku FBiH, premijeru Vlade FBiH, predsjedavajućim Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i Ministarstvu financija. Nakon dostavljanja konačnih izvješća Parlamentu FBiH, objavljena su na Internet-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH: www.vrifbih.ba.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije je Izvješće o izvršenju Proračuna za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvješćima Vlade FBiH, ministarstva i drugih proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije, sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Predmet revizije nije bila implementacija razvojno-investicijskih projekata koji su u nadležnosti ministarstava, već samo koordinacija, nadzor, uspostava knjigovodstvenih evidencija i izvješćivanje, sukladno Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realiziranja programa javnih investicija u FBiH i ostalim propisima i aktima donesenim od nadležnih organa i institucija.

Cilj finansijske revizije je da temeljem provedene revizije izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Proračuna FBiH. Revizijom će se procijeniti da li su rukovodstva institucija primjenjivala zakone i propise i koristila sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

Revizija je provedena sukladno unutarnjim planskim dokumentima revizije, u razdoblju od studenog 2018. godine do lipnja 2019. godine, s prekidima.

Uzimajući u obzir da se revizija provodi ispitivanjem temeljenim na uzorku i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH izvršio je finansijsku reviziju Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu i dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka. U Izvješću o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu dano je mišljenje s rezervom o finansijskim izvješćima i izvješću o usklađenosti.

Vlada FBiH i Ministarstvo financija nisu postupili sukladno članku 16., točka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH²⁶ i obavijestili o poduzetim mjerama i aktivnostima na realizaciji danih preporuka u cilju premašivanja nepravilnosti identificiranih u Izvješću o finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2017. godinu.

Revizijom Izvješća o izvršenju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu i uvidom u poduzete aktivnosti, te analizom realizacije danih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Djelomično realizirane preporuke

- 1) Ministarstvo financija – Središnja harmonizacijska jedinica (SHJ) – nastavilo je aktivnosti na uspostavi i razvoju sustava finansijskog upravljanja i kontrole, sukladno važećim zakonskim i drugim propisima;
- 2) Nastavljane su aktivnosti Ministarstva financija – SHJ – na uspostavi operativnih i funkcionalnih struktura unutarnje revizije kod proračunskih korisnika u cilju objedinjavanja sustava finansijskog upravljanja i kontrole, kako bi upravljanje javnim sredstvima bilo što transparentnije, efikasnije i ekonomičnije;
- 3) Po Zaključku Vlade FBiH nastavljene su aktivnosti u 2018. godini na realizaciji Plana integriteta, prema Akcioneom planu za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016-2019. godine;
- 4) Vlada FBiH je u suradnji s nadležnim ministarstvima (Ministarstvo financija i Ministarstvo prometa i komunikacija) naplaćena sredstva od klijirinskog duga planirala u 2018. godini za izgradnju autocesta i brzih cesta Lašva – Nević Polje i južne obilaznice Mostar;
- 5) Za smještaj jednog broja federalnih organa i institucija koje imaju sjedište u Sarajevu riješen je smještaj kupovinom poslovne zgrade Energoinvesta d.d. Sarajevo;
- 6) Vlada FBiH, u suradnji s Ministarstvom financija i proračunskim korisnicima, kontinuirano radi na unapređenju unutarnje kontrole i osiguranju urednog vođenja evidencija uporabe službenih vozila, sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila i Pravilniku o obveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga;
- 7) Vlada FBiH je poduzela aktivnosti na osiguranju primjene Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama svih proračunskih korisnika;
- 8) Većina proračunskih korisnika blagovremeno predlaže programe utroška sredstava transfera, koji su u najvećem dijelu realizirani u godini za koju su i planirani;
- 9) Vlada FBiH je sa nadležnim ministarstvom poduzela aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja proračunskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH – Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, sukladno zaključenom Ugovoru o komisionim poslovima i Aneksima istog;

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 22/06

- 10) Proračunski korisnici su dospjele obveze po pravomoćnim sudskim presudama evidentirali prema Naputku Ministarstva financija na poziciji razgraničenih rashoda i razgraničenih obveza, ali to nije u suglasnosti sa Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Nerealizirane preporuke

- 1) Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji sa Središnjom harmonizacijskom jedinicom i Vladom FBiH nastavi aktivnosti u cilju konačne uspostave funkcije unutarnje revizije, sukladno važećim propisima, te da svi u lancu u okviru svojih nadležnosti ubrzaju aktivnosti na uspostavi funkcionalne unutarnje revizije u federalnim institucijama;
- 2) Potrebno je da Ministarstvo financija u suradnji sa Vladom FBiH i ostalim proračunskim korisnicima u okviru danih nadležnosti poduzme aktivnosti na oticanju utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na planiranje, izvršenje i izvješćivanje Proračuna FBiH, usklađivanje Registra proračunskih korisnika i donošenje jasnih uputa koje se odnose na evidentiranje knjigovodstvenih promjena i otvaranje namjenskih računa;
- 3) Vlada FBiH treba da poduzme aktivnosti na pokretanju konkursnih procedura i da okonča imenovanja rukovodećih državnih službenika, sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH;
- 4) Potrebno je da Ministarstvo financija, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, donese jasne instrukcije po pitanju evidentiranja pravomoćnih sudskih presuda iz radnog odnosa, a sve u cilju jedinstvenog postupanja svih proračunskih korisnika po istom;
- 5) Preporučujemo da Ministarstvom financija u suradnji sa Vladom FBiH i nadležnim Savezom nastavi aktivnosti na usvajanje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor;
- 6) Potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim institucijama preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koja nema karakter plaće, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života;
- 7) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, uvažavajući činjenicu da se značajan dio proračunskih sredstva izdvaja za naknade povjerenstvima čiji su članovi uposlenici proračunskih korisnika;
- 8) Potrebno je da Ministarstvo financija preispita dane upute koje se odnose na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava i da osigura da ih svi obračunavaju i plaćaju sukladno važećim zakonskim propisima;
- 9) Potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke predviđene zakonskim propisima, te da se oni zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi;

- 10) Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mesta, potrebno je da proračunski korisnici angažiranje izvršitelja vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- 11) Potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre i savjetnike;
- 12) Potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s nadležnim resornim ministarstvima, pristupi izmjeni zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, te da pristupi izmjeni potpora javnim poduzećima i braniteljsko-invalidskoj zaštiti;
- 13) Odlukama Vlade FBiH o raspodjeli sredstava tekućih transfera utvrditi mjerljive kriterije, jasno definirati svrhu odobravanja sredstava, utvrditi obvezu izvješćivanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati kontrolu nad utroškom ovih sredstava;
- 14) Potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s Ministarstvom pravde, Ministarstvom financija i proračunskim korisnicima, poduzme mjere za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost;
- 15) Programima utroška sredstava precizirati svrhu i način korištenja i izvješćivanja o utrošku, sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH;
- 16) Nadležni trebaju osigurati da se sredstva kapitalnih transfera realiziraju sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna FBiH, uz jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu i javno objavljivanje podataka o korisnicima, sa visinom dodijeljenih sredstava i osiguranjem adekvatnog nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava;
- 17) Potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s proračunskim korisnicima, planiranje i raspodjelu sredstava transfera vrši sukladno donesenim programima utroška sredstava, koji trebaju biti prilagođeni namjeni transfera i ne trebaju sadržavati interventna ili sredstva pričuve;
- 18) Sredstva tekuće pričuve Vlade Federacije BiH koristiti za namjene propisane Zakonom o proračunima u FBiH;
- 19) Potrebno je osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i zemljišta, temeljem kojih je izvršeno knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice;
- 20) Potrebno je da Ministarstvo financija sa nadležnim institucijama i organima poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu tražbina starijih od šest mjeseci, te iste evidentira na poziciji sumnjivih i spornih tražbina;
- 21) Potrebno je da Vlada FBiH preispita odluke o reprogramu tražbina od JP Željeznice FBiH i da poduzme sve zakonom propisane mjere za njihovu naplatu;
- 22) Izvršiti usuglašavanje stanja na kontima glavnih kategorija 16 i 36 (Financijski obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama), te evidentiranje na njima vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i Riznicu;

- 23) Potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena, koja su nastala odljevom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske;
- 24) Popis imovine, obveza i tražbina izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano;
- 25) Obveze, odnosno rashode, proračunski korisnici trebaju stvarati sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i njihovo evidentiranje vršiti sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu;
- 26) Potrebno je da proračunski korisnici u potpunosti primjenjuju Zakon o javnim nabavama i prate realizaciju zaključenih ugovora, te blagovremeno započinju procedure javnih nabava.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Sustav unutarnjih kontrola

Sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BIH, proračunski korisnici obvezni su urediti sustav unutarnje kontrole po međunarodnim standardima unutarnje kontrole, kako bi se osiguralo izvješćivanje o aktivnostima u okviru temeljne djelatnosti. Ministarstvo financija je, pored upravljanja prihodima i izdacima Ministarstva, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i unutarnji nadzor transakcija zaduživanja i duga. Ono također može obavljati nadzor nad računovodstvenim dokumentima prihoda i izdataka proračunskih korisnika, izvanproračunskih fondova, te kantona, gradova i općina i donositi instrukcije za uspostavu i održavanje sustava unutarnje kontrole.

Uspostavljanje i razvoj suvremenog sustava upravljanja javnim rashodima u institucijama u FBiH predstavlja kompleksan skup aktivnosti koje su institucije FBiH provele i provode, počev od izrade zakonodavnog okvira, organizacionog strukturiranja i pozicioniranja pojedinih segmenata strategijskog planiranja, srednjoročnog i godišnjeg budžetiranja, programiranja, pa do instaliranja i operativnog korištenja niza aplikativnih rješenja koja pomažu ostvarenju postavljenih ciljeva i, u konačnom, ostvarenju misije svake od institucija. Unutarnje finansijske kontrole u javnom sektoru predstavljaju cjelokupan sustav finansijskih i drugih kontrola koje uspostavlja rukovodilac institucije s ciljem uspješnog upravljanja i ostvarivanja ciljeva institucije. Unutarnje finansijske kontrole u institucijama obuhvaćaju mjere za kontroliranje prihoda, rashoda, imovine i obveza.

Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH (u daljem tekstu: FUK), unutarnje finansijske kontrole predstavljaju cjelokupan sustav koji uspostavlja izvršna vlast radi kontrole, revizije i izvješćivanja o uporabi proračunskih sredstava i radi efikasnog ostvarivanja poslovnih ciljeva i zadataka.

Cilj ovog sustava je da se osigura transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima i kontrola javnih sredstava. Navedenim Zakonom uređuje se finansijsko upravljanje i kontrola u javnom sektoru u FBiH i propisuju zajednički okvirni principi i standardi za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sustava FUK-a, kao i odgovornosti za uspostavljanje, razvoj i implementaciju sustava FUK-a, te nadležnosti Središnje harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva financija (u dalnjem tekstu: SHJ FMF).

Sustav unutarnjih kontrola u javnom sektoru čine tri temeljna elementa:

- Finansijsko upravljanje i kontrola,
- Unutarnja revizija,
- Središnja harmonizacijska jedinica (sektor u Federalnom ministarstvu financija, ovlašten za razvoj, rukovođenje i koordinaciju FUK-a i unutarnje revizije u javnom sektoru).

Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvaćaju objedinjeni sustav finansijskih i drugih kontrola koje su integrirane u sve aktivnosti institucije, uključujući i organizacionu strukturu, metode i procedure koje se primjenjuju na finansijske, operativne i strateške sustave proračunskih korisnika, što se odnosi na upravljačku odgovornost u oblastima: planiranja, programiranja, izrade i izvršavanja proračuna, računovodstva i izvješćivanja, kako bi se postigli postavljeni ciljevi i osigurala zaštita imovine od gubitaka, neadekvatne uporabe i prevara. Finansijsko upravljanje i kontrola provodi se putem pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola na temelju COSO modela²⁷ koje obuhvaćaju: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, te praćenje i procjenu.

Kod proračunskih korisnika kod kojih je izvršena finansijska revizija za 2018. godinu uočen je određeni napredak na uspostavi i unapređenju sustava finansijskog upravljanja i kontrole, ali on je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu koji se odnosi na:

- **Kontrolno okruženje** kod federalnih proračunskih korisnika još uvijek ne predstavlja pouzdan temelj za razvoj kvalitetnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole. U pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjeseta, kod većine proračunskih korisnika konstatirana su značajna odstupanja između sistematiziranih i popunjениh radnih mjeseta, što ukazuje na to da postojeća sistematizacija nije optimalna, s obzirom na to da korisnici funkcioniraju i obavljaju poslove iz nadležnosti s postojećim brojem izvršitelja. Provedenom revizijom za korisnike kod kojih je, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, obvezna revizija, utvrđeno je da nije uspostavljeno adekvatno upravljanje ljudskim resursima, koji predstavljaju ključni faktor uspješnog izvršenja postavljenih ciljeva.

²⁷ Komponente su utvrđene sa INTOSAI smjernicama za standarde unutarnje kontrole za javni sektor. Skraćenica COSO odnosi se na Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission)

Primjera radi, navodimo da su kod određenih proračunskih korisnika i federalnih institucija, odlukama Vlade FBiH, kao vršitelji dužnosti na određeno razdoblje, do okončanja konkursne procedure, imenovani ravnatelji – državni službenici. Konkursne procedure se ne pokreću u utvrđenom roku, tako da se u praksi dešava da isti obnašaju funkcije više godina. Ovakav način imenovanja rukovoditelja federalnih institucija nije reguliran zakonskim propisima, što dovodi u pitanje validnost obnašanja navedene funkcije. Ova praksa imenovanja ima štetne posljedice na funkcioniranje institucija, jer na neki način ugrožava zakonitost, neovisnost i efikasnost rada same institucije. Također, kod većine proračunskih korisnika proračun je planiran za veći broj izvršitelja, u odnosu na stvarni broj uposlenih. Navedeno naglašavamo jer kontrolno okruženje predstavlja etičke vrijednosti, integritet i kompetentnost uposlenih, način rukovođenja, postojanje planskog pristupa poslovanju, uređenu organizacijsku strukturu, sa jasno definiranim ovlaštenjima i odgovornostima. Većina proračunskih korisnika je u 2018. godini zaključivala ugovore o djelu, za redovne poslove iz nadležnosti i poslove koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu.

- **Upravljanje rizicima** je komponenta financijskog upravljanja i kontrole koja još uvijek nije razvijena u smislu da proračunski korisnici procijene rizike poslovanja (nizak, srednji ili visok), kako bi se spriječila neželjena dešavanja u poslovanju. Upravljanje rizicima treba sagledati kao cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve proračunskog korisnika, te poduzimanje potrebnih radnji, posebno kroz sustav financijskog upravljanja i kontrole. Upravljanje rizicima treba postati sastavni dio procesa planiranja i donošenja odluka. Provođenje procesa upravljanja rizicima prvenstveno bi se trebalo provoditi kroz dokumentiranje informacija o rizicima, izradu strategija upravljanja rizicima i slično.
- **Kontrolne aktivnosti** u poslovnim procesima i oblasti zaštite imovine, te kontrole usmjerene na osiguranje zakonitosti i pravilnosti kod donošenja financijskih i drugih odluka uglavnom su uređene unutarnjim aktima i procedurama. Međutim, kod jednog broja proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije utvrđeni su propusti kod planiranja, realiziranja i nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih kapitalnih i tekućih transfera. Ovo naglašavamo iz razloga što je značajan dio proračunskih sredstava usmjeren na tekuće i kapitalne transfere.
- **Informacije i komunikacije** još uvijek nisu na zadovoljavajućoj razini.
- **Praćenje i procjena** sustava financijskog upravljanja i kontrole, koja se izvršava putem pojedinačnih izvješća proračunskih korisnika, uglavnom pokazuje nedovoljnu razinu razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrole, koja se najviše odražava u dijelu praćenja uspostavljenih unutarnjih kontrola od nedovoljno obučenog kadra i poštivanja principa etičnosti.

Predmet pojedinačnih revizija bilo je 19 proračunskih korisnika, za koje su, sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji BiH, revizije obvezne i četiri proračunska korisnika za koje su revizije urađene sukladno Planu Ureda (Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH, Zavod za geologiju FBiH, Agencija za reviziju privatizacije FBiH i Odbor državne službe za prizive FBiH), koji su sačinili i podnijeli finansijska izvješća za 2018. godinu. Temeljem pregleda dostavljenih izvješća po proračunskim korisnicima utvrđeno je da pojedini korisnici uz finansijska izvješća nisu dostavili njihova tekstualna obrazloženja, sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Da unutarnje kontrole kod proračunskih korisnika nisu adekvatno uspostavljene, sukladno navedenim zakonskim i drugim propisima, potvrđuje i činjenica da proračunski korisnici unutarnje kontrole i kontrolne postupke nisu uredili prema Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH i Međunarodnim standardima unutarnje kontrole, kako bi osigurali izvršavanje aktivnosti u okviru temeljne djelatnosti, niti su uistinu utvrđene suštinske kontrole u cilju primjerenosti trošenja javnog novca i zaštite javne imovine. Kontrolnim aktivnostima nisu obuhvaćeni svi procesi rada iz zakonom utvrđene nadležnosti, niti su procijenjeni rizici za značajne procese poslovanja, niti su jasno definirani upravljački, administrativno-kontrolni i računovodstveno-kontrolni postupci, postupci procjene rizika i provođenja monitoringa menadžmenta nad uspostavljenim unutarnjim kontrolama. Iako su proračunski korisnici unutarnjim aktima uredili kontrole pojedinih rashoda i izdataka, u većini slučajeva nije vršen nadzor nad uspostavljenim kontrolnim aktivnostima, kao ni identifikacija slabosti i poslovnih aktivnosti koje treba poboljšati kako bi se unutarnji akti izmijenili i prilagodili stvarnim potrebama.

S obzirom na ovako uspostavljene unutarnje kontrole, tijekom revizije utvrđeni su određeni nedostaci i nepravilnosti u poslovanju svakog pojedinačno revidiranog korisnika, koji su dani u izvešćima o finansijskoj reviziji i koji upućuju na zaključak da sustav unutarnjih kontrola još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini i da je utjecao na konstatirane propuste u izvršenju Proračuna FBiH kao cjeline. Navedeno potvrđuje sljedeće: planiranje proračuna kod većine korisnika još uvijek nije utemeljeno na mjerljivim ciljevima i realnim ulaznim pokazateljima, sukladno donesenim programima rada, što automatski dovodi do toga da izvješćivanje nije utemeljeno na realiziranju planiranih ciljeva koji se mogu izmjeriti; akti vezani za putne troškove, troškove telefona, izdatke za gorivo i održavanje vozila kod jednog broja proračunskih korisnika se ne primjenjuju, ili se samo djelimično primjenjuju; nabave roba, usluga i ugovaranje radova pojedini proračunski korisnici nisu vršili sukladno Zakonu o javnim nabavama, a što se odnosi na blagovremeno pokretanje nabava i odabira odgovarajućeg postupka, dijeljenja nabava, neutemeljenog stvaranja obveza za narednu proračunsku godinu i praćenje zaključenih ugovora sa izabranim dobavljačima; Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu nije poštovan u dijelu planiranja, blagovremenog predlaganja i usvajanja programa raspodjele tekućih i kapitalnih transfera sa utvrđenim kriterijima, kao i izvješćivanja i praćenja namjenskog trošenja istih, te raspodjele i korištenja sredstava tekuće pričuve; provođenje godišnjeg popisa sredstava i obveza usuglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, utvrđenim popisom, nije bilo sukladno važećim zakonskim i drugim propisima;

značajan broj vanjskih suradnika angažiran je putem ugovora o djelu za poslove koji su u nadležnosti revidiranih korisnika i koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu; i dalje se značajni iznosi stvorenih obveza revidirane godine evidentiraju na izvanbilančnoj evidenciji ili na razgraničenim rashodima (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Federalno ministarstva rada i socijalne politike), što u konačnici utječe na točnost i istinitost iskazanih pokazatelja o ukupnim rashodima i izdacima.

Za utvrđene nepravilnosti dane su preporuke u izvješćima o izvršenoj finansijskoj reviziji za svakog revidiranog korisnika.

Kod proračunskih korisnika unutarnje kontrole nisu uspostavljene sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH. Većina proračunskih korisnika je imenovala koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu i dostavila godišnja izvješća o funkciranju sustava finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu. Međutim, ako se u obzir uzme činjenica da je navedeni Zakon na snazi već dvije godine, u prethodnom razdoblju i u tijeku 2018. godine nije bilo značajnijih aktivnosti na uspostavljanju efikasnog finansijskog upravljanja i kontrole, sukladno COSO modelu. Jedan broj proračunskih korisnika (Vlada FBiH, Ministarstvo financija, Ministarstvo rada i socijalne politike) uradio je mapu procesa i procjenu rizika na razini institucije, ali se one u revidiranoj godini nisu primjenjivale.

Preporuke:

- *potrebno je da Vlada FBiH sa Ministarstvom financija nastavi aktivnosti na potpunoj uspostavi sustava finansijskog upravljanja i unutarnjih kontrola, sukladno važećim zakonskim propisima;*
- *potrebno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti na pokretanju konkursnih procedura i da okonča imenovanja rukovodećih državnih službenika, sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH.*

Unutarnja revizija je neovisno, objektivno uvjeravanje i konzultantska aktivnost, kreirana s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Ona pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematican, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Sustav unutarnje revizije u federalnim institucijama uređen je Zakonom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH²⁸ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za unutarnju reviziju u javnom sektoru u FBiH.²⁹ Ovim Pravilnikom utvrđena je obveza uspostave 18 samostalnih jedinica za obavljanje unutarnje revizije za sve proračunske korisnike koji se financiraju iz federalnog Proračuna. Proračunski korisnici bili su obvezni uspostaviti jedinice unutarnje revizije i u svojim pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu planirati organizacijske jedinice do četiri izvršitelja.

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 82/13 i 74/14

Pregledom korisnika koji su bili predmet revizije utvrđeno je da je većina proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu utvrdila organizacijske jedinice unutarnje revizije, ali sistematizirana radna mjesta nije uopće, ili su ona samo dijelom popunjena, što je utjecalo na pravovremenos i kvalitet obavljenog posla unutarnje revizije. Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, Federalna uprava civilne zaštite, Federalno ministarstvo pravde i Federalno ministarstvo kulture i sporta su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predvidjeli organizacijske jedinice unutarnje revizije, ali ih nisu popunili. Parlament Federacije, iako je bio u obvezi da uspostavi jedinicu unutarnje revizije, istu nije čak ni pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu predvidio. Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije za 2018. godinu FBiH upućeno je Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje 27. 5. 2019. godine i isto je Vlada FBiH usvojila 27. 6. 2019. godine. Prema navedenom Izvješću, na federalnoj razini od ukupno 18 ministarstava i organa javne uprave – obveznika uspostave unutarnje revizije, njih 14 ima jedinicu unutarnje revizije sukladno propisima za ovu oblast. Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH se u travnju 2019. godine obratila SHJ-u sa zahtjevom za mišljenje u vezi s uspostavom jedinice za unutarnju reviziju. Generalni sekretarijat Vlade FBiH i Vrhovni sud FBiH do kraja 2018. godine pokrenuli su aktivnosti na izmjeni Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu kako bi se umjesto samostalnog izvršitelja pristupilo uspostavi jedinice za unutarnju reviziju, dok Parlament Federacije nije poduzeo nikakve radnje ka uspostavi unutarnje revizije.

Za one korisnike koji nisu obvezni uspostaviti jedinice unutarnje revizije reviziju obavlja Ministarstvo financija. U revidiranoj godini Jedinica za unutarnju reviziju pri Ministarstvu financija obavila je revizije sukladno Planu rada za 2018. godinu. Planirana je revizija četiri procesa u Federalnom ministarstvu financija i četiri revizije kod proračunskih korisnika (Ustavni sud Federacije BiH, Federalni zavod za statistiku, Ured Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima u EU i Arhiv Federacije BiH), od kojih je jedna prenesena u Godišnji plan rada Jedinice za 2019. godinu. Kod ostalih proračunskih korisnika izvršena je revizija sljedećih oblasti: blagajničko poslovanje, upravljanje ljudskim resursima, godišnji popis, službena putovanja, plaće i naknade koje nemaju karakter plaće, rad u povjerenstvima, izrada i izmjena plana javnih nabava, vrste postupaka, poštivanje propisanih procedura u dijelu tenderske dokumentacije, planiranje i izrada prijedloga proračuna, trošenje vlastitih prihoda, planiranje, upravljanje, postupak dodjele, te praćenje namjenskog trošenje kapitalnih i tekućih transfera kod kojih su konstatirani propusti u neblagovremenom usvajaju Programa utroška sredstava. Obavljanjem pojedinačnih revizija nismo se u potpunosti mogli osloniti na rad unutarnje revizije, i to u dijelovima koji se odnose na tekuće i kapitalne transfere i na primjenu Zakona o javnim nabavama. **Također, prilikom donošenja i usvajanja Plana unutarnjih revizija nisu planirane revizije za visokorizične procese kod proračunskih korisnika.**

Navedeno ukazuje na to da implementacija zakonskih i drugih propisa, koji se odnose na uspostavu unutarnje revizije, traje sporo i neefikasna je.

Primjera radi, u institucijama koje raspolažu ukupnim proračunom od oko 90 miliona KM nije uspostavljena unutarnja revizija, a trebala je biti uspostavljena sukladno važećim zakonskim i drugim propisima (Federalno ministarstvo unutarnjih poslova; Federalno ministarstvo pravde sa kazneno popravnim zavodima; Federalno ministarstvo kulture i sporta i Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH).

Godišnje izvješće o radu unutarnje revizije, sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, Jedinica za unutarnju reviziju dostavila je ministrici finančija i Središnjoj harmonizacijskoj jedinici. Jedinica za unutarnju reviziju provodi strateško planiranje tako što obavlja pregled ciljeva, organizacijskih jedinica i aktivnosti organizacije. Pregled je utemeljen na informacijama koje su prikupljene putem: podataka iz strategijskih planova, godišnjeg plana rada, sastanaka i intervjeta, analiza rezultata iz prethodnih revizija, dostupnih javnih informacija, izvješća Ureda za reviziju institucija u FBiH i drugih izvora. Uvidom u Izvješće o radu unutarnje revizije konstatirano je da je od 17 danih preporuka u konačnim revizorskim izvješćima vezano za Ministarstvo finančija, provedeno 12 preporuka. Najveće nepravilnosti kod ostalih proračunskih korisnika gdje je vršena revizija odnose se na provođenje postupaka nabave roba, radova i usluga, pri čemu se postupci nabave ne obavljaju sukladno Zakonu o javnim nabavama.

Temeljem navedenog ne možemo potvrditi da je unutarnja revizija na razini FBiH i Proračuna FBiH uspostavljena sukladno Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, imajući u vidu činjenicu da je taj Zakon donesen prije 10 godina. Također, ni na nižim razinama vlasti u FBiH nije u potpunosti uspostavljena funkcija interne revizije.

Vlada FBiH je 27. 6. 2019. godine usvojila Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije u javnom sektoru FBiH u 2018. godini i zadužila organizacije javnog sektora u Federaciji BiH, koje su obvezne uspostaviti unutarnju reviziju, da je uspostave do 31. 12. 2019. godine.

Preporuka:

- potrebno je da svi proračunski korisnici na razini Proračuna FBiH okončaju aktivnosti na uspostavi funkcionalne unutarnje revizije u svojim institucijama.**

Središnja harmonizacijska jedinica (u daljem tekstu SHJ-FMF), sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu, uspostavljena je kao Sektor u Ministarstvu finančija prema Zakonu o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH i ovlaštena je za razvoj u oblasti unutarnje revizije i nadzor nad implementacijom propisa koji se odnose na unutarnju reviziju. U okviru ovog Sektora sistematizirana su tri odsjeka, i to: Odsjek za razvoj sustava unutarnje revizije, Odsjek za razvoj financijskog upravljanja i kontrole i Odsjek za poslove certifikacije, edukacije i informiranja, sa planiranim 13 izvršitelja. SHJ-FMF je, između ostalog, nadležan za koordinaciju rada jedinica unutarnje revizije u Federaciji BiH, održavanje registra unutarnje revizije i izradu godišnjeg konsolidiranog izvješća unutarnje revizije u javnom sektoru u Federaciji BiH.

Koordinacija pritom uključuje suradnju s jedinicama unutarnje revizije na svim razinama vlasti u FBiH i imenovanim koordinatorima za FUK, kako bi finansijsko upravljanja i kontrola harmonizirali proračunskom sustavu i kako bi se osigurao jednoobrazan pristup u razvoju sustava finansijskog upravljanja i kontrole za sredstva iz svih izvora. Sačinjeno je Godišnje konsolidirano izvješće unutarnje revizije u javnom sektoru u FBiH i dostavljeno Vladi FBiH na razmatranje.

Konsolidirano izvješće o sustavu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama u Federaciji BiH za 2018. godinu sačinjeno je sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru. U istom je prezentirano da ministarstva financija Srednjobosanskog, Zeničko-dobojskog i Bosansko-podrinjskog kantona nisu dostavila konsolidirana izvješća o sustavu finansijskog upravljanja i kontrole na razini kantona.

Preporuke:

- ***potrebno je da Ministarstvo financija i Vlada FBiH u okviru svojih nadležnosti uspostave funkciju unutarnje revizije u javnom sektoru, sukladno važećim propisima;***
- ***potrebno je da proračunski korisnici poduzmu sve neophodne aktivnosti kako bi se uspostavila operativna i funkcionalna unutarnja revizija u cilju transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog upravljanja javnim sredstvima.***

Proračunska inspekcija je počela s radom u 2018. godini. Prema Godišnjem planu rada Federalnog ministarstva financija za 2018. godinu, u dijelu „Nadzor nad upravljanjem javnim sredstvima“ planirana je aktivnost Jedinice za proračunsku inspekciju: „Provođenje inspekcijskog nadzora zakonitosti, blagovremenosti i namjenske uporabe proračunskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti.“ Jedinica za proračunsku inspekciju vršila je inspekcijski nadzor temeljem Zakona o proračunima u Federaciji BiH, Uredbe o proračunskom nadzoru, Zakona o finansijskom poslovanju³⁰ i drugim propisima. Nije prezentirana dokumentacija o tome na koji način je izvršen izbor proračunskih korisnika koji su bili predmet inspekcije. Prema navodima nadležnih, temelj za planiranje i provođenje inspekcijskog nadzora bila su revizorska izvješća Ureda za reviziju institucija u FBiH.

Nakon obavljanja proračunskog nadzora kod federalnih ministarstava, a u cilju sagledavanja zakonitosti, pravovremenosti i namjenske uporabe proračunskih sredstava temeljem transfera, izvršen je proračunski nadzor nad utroškom transfera iz nadležnosti pojedinih federalnih ministarstava, s obzirom na to da je člankom 80. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, pored ostalog, propisano da se proračunski nadzor vrši kod proračunskih korisnika i izvanproračunskih fondova, pravnih i fizičkih korisnika sredstava iz proračuna. Jedinica za proračunsku inspekciju je prikupljala podatke o pojedinim korisnicima transfera za 2018. godinu, iz nadležnosti federalnih ministarstava kod kojih je izvršen proračunski nadzor u proteklom razdoblju.

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 48/16

Prilikom određivanja redoslijeda obavljanja proračunskog nadzora kod korisnika transfera, kao princip uzet je iznos i datum dodjele sredstava, kao i namjena i dinamika realizacije transfera prema projektima za apliciranje i zaključenim ugovorima.

U postupku proračunskog nadzora ukupno je utvrđena 71 nepravilnost, i shodno tome naložene su mjere s rokovima za njihovo otklanjanje. Od navedenog broja nepravilnosti, 22 su otklonjene, 18 je u postupku realizacije, a 31 se odnosi na postupanja u vezi s Proračunom Federacije BiH za 2019. godinu, sa definiranim rokovima i obvezom izvješćivanja s relevantnim dokazima.

Preporuka:

- ***potrebno je da proračunska inspekcija utvrdi kriterije za izbor proračunskih korisnika koji će biti predmet inspekcijskog nadzora.***

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS) na razini Federacije BiH ni u tijeku 2018. godine nisu usvojeni. Sukladno Strategiji reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2017.-2020., u Federaciji Bosne i Hercegovine je planirana implementacija MRS-a JS, za koju je zaduženo Ministarstvo financija, sa rokom I kvartalom 2019. godine. Savez računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije BiH (SRRIF-FBiH) zadužen je za prijevod i objavljivanje MRS-a JS. Usvajanjem ovih Standarda osigurala bi se izrada izvješća koje bi bilo interno i međunarodno relevantno. Sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH³¹ do objavljivanja MRS-a JS proračunski korisnici i fondovi u Federaciji BiH primjenjivat će posebne propise za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru.

Preporuka:

- ***preporučujemo da Ministarstvo financija, u suradnji s Vladom FBiH, poduzme aktivnosti u vezi s usvajanjem Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.***

Prevencija korupcije

Vlada FBiH je 16. 9. 2016. godine donijela Odluku o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije 2016.-2019. Federacije BiH i Odluku o usvajanju Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2016.-2019. Federacije BiH.³² Strategijom su definirani ciljevi (prevencija korupcije, suzbijanje korupcije, razvijanje svijesti o štetnosti korupcije i suradnja sa građanskim društвom i koordinacija, monitoring i evaluacija antikorupcijskih aktivnosti) i strateški programi kojima se oni postižu. Akcionim planom za provedbu Strategije detaljnije su planirane mјere, aktivnosti, nosioci aktivnosti i vremenski rokovi za realizaciju aktivnosti, koje se, između ostalog, odnose i na praćenje ostvarenih rezultata. Koordinaciju i praćenje realizacije planiranih aktivnosti iz Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije vrši Antikorupcioni

³¹ „Sl. novine FBiH“, br.83/09

³² „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

tim Vlade FBiH koji je imenovan 7. 4. 2016. godine. On je sačinio i dostavio godišnje izvješće koje je Vlada FBiH usvojila zaključkom od 7. 2. 2019. godine.

Definirano je da Antikorupcioni tim nastavi aktivnosti sukladno zadacima iz Rješenja o njegovom formiranju. Programom rada Antikorupcionog tima za 2018. godinu planirane su aktivnosti na uspostavi antikoruptivne mreže kroz određivanje fokusnih točaka, izrada planova integriteta, realizacija zaključaka Vlade FBiH, suradnja sa NVO i antikorpcionim timovima iz BiH te edukacija koordinatora. U 2018. godini održano je devet sjednica i razmatrano 59 točaka koje su se odnosile na: implementaciju Strategije i Akcionog plana (17 točaka ili 29%); suradnju sa NVO, Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, antikorupcionim timovima u kantonima, suradnju sa međunarodnim organizacijama, ambasadama i sl. (9 točaka ili 15%); logistička pitanja i pitanja načina rada, organizacije, planiranja i izvješćivanja Antikorupcionog tima (11 točaka ili 19%) i operativna pitanja (22 točke ili 37%). U izvješću se navodi da je od 132 federalna organa uprave, federalne upravne organizacije, pravne osobe u kojima federalni organi uprave i upravne organizacije imaju nadležnost temeljem zakonskih i vlasničkih prava, određeno 128 koordinatora antikorupcijskih aktivnosti. Identificirano je 88 obveznika za izradu Plana integriteta kao preventivnog antikorupcijskog alata koji su temelj za definiranje rizika svakog radnog mjesta i otklanjanje uvjeta koji pogoduju nastanku korupcije, a planove integriteta je izradilo i usvojilo 72 obveznika (81%).

Jedan od strategijskih ciljeva Antikorupcionog tima je osiguranje normativnog okvira za učinkovitu borbu protiv korupcije u FBiH. Shodno navedenom, Vlada FBiH je 29. 3. 2018. godine usvojila Prednacrt zakona o zaštiti prijavilaca korupcije u FBiH. Predstavnički dom Parlamenta FBiH 20. 6. 2018. usvojio je Nacrt zakona o zaštiti prijavilaca korupcije u FBiH. Zakon o sukobu interesa u organima vlasti FBiH je u završnoj fazi prednacrta u Ministarstvu pravde.

U Izvješću je navedeno da je Antikorupcioni tim pozicioniran kao ključni koordinator antikorupcijskih aktivnosti na razini FBiH i da će, sukladno nadležnostima, kontinuiranoinicirati i koordinirati provođenje aktivnosti koje su započete, koje su u tijeku provođenja, kao i aktivnosti čija realizacija nije započeta. Prema prezentiranoj dokumentaciji, ne možemo potvrditi da su realizirane sve aktivnosti i zadaci koji su definirani Strategijom i Akcionim planom.

Preporuka:

- *nastaviti aktivnosti na ispunjenju strategijskih ciljeva utvrđenih Strategijom za borbu protiv korupcije 2016.-2019. i Akcionim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2016.-2019. godine.*

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE PRORAČUNA I IZVJEŠĆIVANJE

Proračun FBiH za 2018. godinu³³ Parlament Federacije BiH je usvojio 19. 1. 2018. godine u iznosu od 2.882.661.837 KM. Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2018. godinu³⁴ usvojene su 22. 5. 2018. godine i objavljene 6. 6. 2018. godine.

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 5/18

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 44/18

Temeljem dijela ostvarenog suficita iz prethodne godine u iznosu od 107.000.000 KM kapitalni transferi su uvećani za navedeni iznos. Prihodi i primici uravnoteženi su sa rashodima i izdacima i planirani u iznosu od 2.989.661.837 KM.

U strukturi planiranih rashoda i izdataka najznačajnije učešće imaju: tekući transferi i drugi tekući rashodi od 1.031.151.245 KM (34,49%), izdaci za otplate dugova od 1.116.414.946 (37,34%), kapitalni transferi od 309.701.000 KM (10,36%) izdaci za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade djelatnika od 241.435.893 KM (8,08%), izdaci za kamate od 124.912.528 KM (4,18%) i izdaci za materijal i usluge od 93.158.683 KM (3,12%). Preostali dio sredstava u iznosu od 72.887.542 KM ili 2,44% planiran je za izdatke za nabavu stalnih sredstva: 47.282.542 KM, izdatke za finansijsku imovinu: 20.450.000 KM i tekuću pričuvu: 5.155.000 KM.

Ministarstvo financija je Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu dostavilo Vladi Federacije BiH i drugim nadležnim organima i institucijama, sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku.

Provedenom revizijom planiranja i izvršavanja Proračuna FBiH, te finansijskog izvješćivanja, utvrđene su najznačajnije neusuglašenosti sa Zakonom o proračunima u FBiH, a koje se odnose na:

- 1) Ministarstvo financija je, između ostalog, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, odgovorno u ime Vlade FBiH za računovodstvo i unutarnji nadzor transakcija, zaduživanja i izmirenje duga. Ono osigurava provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura, donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu finansijskog izvješćivanja za sve proračunske korisnike i izvanproračunske fondove. Po Instrukciji Ministarstva financija iz veljače 2019. godine većina proračunskih korisnika obveze po temelju pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova evidentirala je na pozicijama razgraničenih rashoda i obveza. **S obzirom na to da obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima predstavljaju dospjele obveze, one nisu planirane i iskazane sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja. To je utjecalo na iznos iskazanih obveza i rashoda u finansijskim izvješćima jer su manje iskazani, odnosno podcijenjeni;**
- 2) Izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2018. godinu planiran je iznos od 107.000.000 KM na prihodovnoj strani, temeljem neraspoređenog viška prihoda nad rashodima iz prethodne godine, a koji se odnosi na naplaćena sredstva klirinškog duga Ruske federacije. Navedena sredstva su planirana za izgradnju autocesta i brzih cesta u okviru kapitalnog transfera. Od ukupno planiranog transfera u iznosu od 309.701.000 KM iskazana je realizacija od 168.496.514 KM ili 54%. Obavljenom revizijom je konstatirano da je u realizirani iznos uključena i realizacija kapitalnog transfera u iznosu od 153.000.000 KM za izgradnju autocesta i brzih cesta, koji nije realiziran jer su samo sredstva prenesena na poseban namjenski račun, izvan Jedinstvenog računa Riznice;

- 3) Programima utroška sredstava tekućih transfera nisu jasno definirani kriteriji raspodjele, niti je izvršeno utvrđivanje procjene efekata postignutih utrošenim sredstvima transfera, a što bi utjecalo na planiranu visinu i namjenu sredstava za narednu godinu;
- 4) Registr proračunskih korisnika FBiH nije usuglašen sa Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH. Parlament FBiH, predsjednik i dva dopredsjednika FBiH proračun i dalje planiraju kao tri proračunska korisnika, bez obzira na to što se „vode“ pod jednim identifikacijskim brojem, a Kazneno-popravni zavodi kao jedan proračunski korisnik, iako se radi o sedam posebnih pravnih osoba;
- 5) Sredstva za rad Kazneno-popravnih zavoda Proračunom FBiH za 2018. godinu planirana su za sve zavode u jednom iznosu (za jednu proračunsku glavu), a ne pojedinačno, u okviru razdjela Ministarstva pravde (proračunska glava 1502), iako Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave nije navedeno da su isti u sastavu Ministarstva pravde, dok sukladno Zakonu o izvršavanju kaznenih sankcija u FBiH zavodi imaju svojstvo pravne osobe. Ovo ima za posljedicu da raspodjelu Proračunom odobrenih sredstava za kazneno-popravne zavode vrši Ministarstvo pravde, bez za to utvrđenih zakonskih nadležnosti, a ne nadležno zakonodavno tijelo (Parlament FBiH). Zbog ovakvog načina raspodjele sredstava za kazneno-popravne zavode, rukovoditelji zavoda nisu izravno odgovorni za planiranje, izvršavanje i izvješćivanje odobrenog proračuna. Navedeno ima za posljedicu da se izvješća o izvršenju proračuna kazneno popravnih zavoda ne sačinjavaju sukladno Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH;
- 6) Sredstva za kupovinu zgrade Energoinvesta d.d. Sarajevo nisu bila planirana u okviru Vlade FBiH, pa su odlukama Vlade FBiH od 25. 9. 2018. godine i 12. 12. 2018. godine sa razdjela Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (planirana na pozicijama za smještaj i rekonstrukciju zgrade institucija Vlade FBiH), prenesena u Tekuću pričuvu Vlade FBiH u iznosu od 18.950.000 KM i odobrena Sekretarijatu za isplatu temeljem zaključenog Ugovora i aneksu Ugovora;
- 7) Instrukcija o načinu vođenja knjigovodstva, finansijskog izvješćivanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicijske projekte krajem 2014. godine stavljena je van snage, a nije donesena nova, što može značajno utjecati na primjenu određenih zakonskih propisa kod resornih ministarstava, u dijelu finansijskog izvješćivanja o realizaciji i nadzoru nad implementacijom razvojno-investicijskih projekata;
- 8) Po prijedlogu Ministarstva prometa i komunikacija i temeljem mišljenja Ministarstva financija i Ureda za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Europske unije, Vlada FBiH je donijela odluku o davanju suglasnosti za otvaranje namjenskog projektnog računa Ministarstva prometa i komunikacija izvan Jedinstvenog računa Riznice na koji je u prosincu 2018. godine preneseno 153.000.000 KM.

Uvažavajući navedeno, ne može se potvrditi da su Vlada FBiH i Ministarstvo finansija dosljedno ispoštovali zakonsku proceduru vezano za planiranje i odobravanje sredstava po pojedinim proračunskim razdjelima za jedan broj proračunskih korisnika. Prezentirano Izvješće o izvršenju Proračuna nije sačinjeno sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Registrar proračunskih korisnika je sačinjen na način da je prihvaćeno postojeće stanje, što u konačnici može utjecati na neracionalnost uporabe ljudskih i materijalnih resursa.

Izvješće o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu nije sačinjeno sukladno sadržaju i klasifikaciji računa proračuna, jer ne sadrži sve informacije i podatke propisane člankom 97. Zakona o proračunima u FBiH. Izvješće ne sadrži informacije o početnom stanju Jedinstvenog računa Riznice, početnom i krajnjem stanju imovine, obveza i izvora vlasništva, objašnjenje većih odstupanja, podatke o svim promjenama temeljem zaduživanja i upravljanja dugom i o garancijama danim tijekom fiskalne godine, kao ni potpune informacije o poduzetim korektivnim radnjama u cilju realiziranja preporuka revizije iz prethodne godine. U njemu nije navedena ni informacija o razvojno-investicijskim projektima i njihovom izvršenju, kao ni o namjenskom utrošku sredstava sa podračuna otvorenih u okviru Jedinstvenog registra računa. **Imajući u vidu navedeno, ne može se potvrditi da je Ministarstvo finansija na adekvatan način izvijestilo Vladu FBiH o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.** Ovakvim načinom izvješćivanja korisnici finansijskih izvješća ne dobivaju jasnu sliku o izvršenju Proračuna FBiH, a ne daje se ni dovoljno informacija nadležnim organima i institucijama za praćenje namjenskog utroška javnih sredstava.

Preporuke:

- **potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo finansija u okviru nadležnosti poduzmu aktivnosti na otklanjanju utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na planiranje, izvršenje i izvješćivanje Proračuna FBiH;**
- **Ministarstvo finansija Registrar proračunskih korisnika treba uskladiti sa Zakonom o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH;**
- **dospjele obveze po sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima potrebno je planirati i iskazati sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, odnosno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.**

6. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

6.1 GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA

6.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu ukupno ostvareni prihodi, primici i financiranje iskazani su u iznosu od 2.412.917.070 KM, što je u odnosu na plan (2.882.661.837 KM) manje za 469.744.767 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.530.036.002 KM) manji su za 117.118.932 KM. Dan je tablični pregled ostvarenih prihoda i primitaka:

Naziv	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2018. g.	Ostvareni prihodi i primici za 2018. godinu	Ostvareni prihodi i primici za 2017. godinu	Index (3/2X100)	Index (3/4X100)
1	2	3	4	5	6
I. Prihodi od poreza (I+II+III+IV)	1.661.978.242	1.662.674.175	1.600.100.698	100	104
Prihodi od neizravnih poreza	1.594.356.622	1.577.669.663	1.524.473.931	99	103
Porez na dobit	67.521.620	84.968.827	75.573.677	126	112
Ostali porezi	100.000	34.590	46.671	35	74
Prihodi po temelju zaostalih obveza	0	1.095	6.419	-	17
II. Neporezni prihodi	607.683.595	495.290.316	519.692.850	82	95
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	465.953.366	388.145.136	384.038.165	83	101
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	126.456.262	93.691.849	121.724.415	74	77
Novčane kazne	15.273.967	13.453.331	13.930.270	88	97
III. Primljeni transferi i donacije	0	102.020	40.929	-	249
A Ukupno (I+II+III)	2.269.661.837	2.158.066.511	2.119.834.477	95	102
IV. Primici od prodaje stalnih sredstava		161.868	120.165.998	-	0
V. Primici od zaduživanja	613.000.000	254.688.691	290.035.527	42	88
Zajmovi primljeni kroz državu (MMF – Stand by aranžman)	227.000.000	194.393.542	0	86	-
Primici od inozemnog zaduživanja	0	308.742	203.645	-	152
Primici od domaćeg zaduživanja (Dugoročne obveznice)	26.000.000	19.986.407	29.999.154	77	67
Primici od domaćeg zaduživanja (Trezorski zapisi)	360.000.000	40.000.000	259.832.728	11	15
B Financiranje (IV+V)	613.000.000	254.850.559	410.201.525	42	62
Ukupno (A+B)	2.882.661.837				
C Višak prihoda nad rashodima iz prethodne godine	107.000.000				
Ukupno (A+B+C)	2.989.661.837	2.412.917.070	2.530.036.002	84	95

Prihodi i primici iskazani su u iznosu od 2.158.228.379 KM, a u strukturi istih najveći udio imaju porezni prihodi ostvareni u iznosu od 1.662.674.175 KM i neporezni prihodi od 607.683.595 KM (82% u odnosu na plan). U odnosu na prethodnu godinu porezni prihodi su veći za 4%. Neporezni prihodi u odnosu na prethodnu godinu manji su za 5%, dok su u odnosu na plan realizirani manje za 18% ili 112.392.184 KM. Imajući u vidu navedeno, ne možemo potvrditi da su nadležne institucije poduzimale sve potrebne aktivnosti za naplatu ovih prihoda.

Primici od zaduživanja iskazani su u iznosu od 254.688.691 KM, od čega su najznačajniji zajmovi putem MMF-a – Stand by aranžman i zaduženje od IBRD-a u iznosu od 194.393.542 KM, kratkoročnog zaduživanja od 40.000.000 KM temeljem emisija trezorskih zapisa i primici od dugoročnog zaduživanja temeljem emisije dugoročnih obveznica u iznosu od 19.986.407 KM.

Preporuka:

- ***potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu aktivnosti na tome da proračunski korisnici, koji u okviru svoje nadležnosti ostvaruju javne prihode, sukladno zakonskim propisima planiraju, prate i poduzimaju aktivnosti u cilju blagovremene naplate javnih prihoda.***

6.1.2 Rashodi, izdaci i financiranje

U Godišnjem Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 2.421.291.342 KM, što je u odnosu na plan (2.989.661.837 KM) manje za 568.370.495 KM. U odnosu na prethodnu godinu (2.417.874.272 KM) manji su za 3.417.070 KM. Dan je tablični pregled ostvarenih rashoda i izdataka:

u KM

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BIH za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Index (3/2 x100)	Index (3/4x 100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Tekući rashodi	1.490.658.349	1.389.738.327	1.379.727.628	93	101	57
1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	218.038.117	199.162.418	198.077.369	91	101	8
1.2. Doprinosi poslodavca	23.397.776	21.466.613	21.378.197	92	100	1
1.3. Izdaci za materijal i usluge	93.158.683	68.985.934	69.550.001	74	99	3
1.4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.031.151.245	1.003.860.587	992.870.357	97	101	41
1.5. Izdaci za kamate	124.912.528	96.262.775	97.851.704	77	98	4
2. Tekuća pričuva Vlade FBiH	5.155.000			0		0
3. Kapitalni izdaci	356.983.542	201.553.810	38.984.908	56	517	8
3.1. Nabava stalnih sredstava	47.282.542	33.057.296	15.079.909	70	219	1
3.2. Kapitalni transferi	309.701.000	168.496.514	23.904.999	54	705	7
4. Izdaci za finansijsku imovinu	20.450.000	15.860.640	2.661.700	78	596	1
4.1. Izdaci za kupovinu dionica	6.090.000	1.500.640	661.700	25	227	0
4.2. Ostala domaća pozajmljivanja	14.360.000	14.360.000	2.000.000	100	718	1
5. Otplate dugova	1.116.414.946	814.138.565	996.500.036	73	82	34
5.1. Vanjski dug	570.219.501	537.215.566	561.261.461	94	96	22
5.2. Domaća pozajmljivanja	480.000.000	219.976.879	400.379.528	46	55	9
5.3. Unutarnji dug	64.695.445	56.946.120	34.859.047	88	163	2
5.4. Izdane garancije	1.500.000	0	0	0		
RASHODI I IZDACI (1+2+3+4+5)	2.989.661.837	2.421.291.342	2.417.874.272	81	100	100

6.1.2.1 Plaće i naknade troškova djelatnika

Plaće i naknade troškova djelatnika iskazane su u iznosu od 199.162.418 KM, od čega se na bruto plaće i naknade odnosi 174.428.582 KM i na naknade troškova zaposlenih 24.733.837 KM. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su veći za 1.085.049 KM.

Plaće i naknade troškova izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u organima zakonodavne i izvršne vlasti Federacije BiH, državnih službenika i namještenika, zatvorskih policajaca – stražara i službenika sudske policije uređene su Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti u FBiH.³⁵ Osnovica za obračun plaća za djelatnike koja se primjenjivala u revidiranoj godini, kao i prethodne godine, iznosila je 315 KM. Prema Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu, na dan 31. 12. 2018. godine u federalnim institucijama bilo je uposleno 6.764 djelatnika, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 74.

Obračun plaća i naknada plaća djelatnika kod proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije vršen je sukladno zakonskim i drugim propisima i unutarnjim aktima.

Naknade troškova djelatnika ostvarene su u iznosu od 24.733.837 KM. One se najvećim dijelom odnose na naknade za: topli obrok u iznosu od 12.049.954 KM, prijevoz na posao i sa posla od 4.925.732 KM, regres za godišnji odmor od 2.940.343 KM, otpremnine za odlazak u mirovinu od 1.096.793 KM, pomoći u slučaju smrti, težih i ostalih bolesti od 1.836.941 KM, odvojeni život od obitelji u iznosu od 927.309 KM, najam stanova od 523.421 KM, prijevoz u dane vikenda za državne službenike i savjetnike od 223.545 KM, naknade polaznicima Policijske akademije od 114.350 KM, kao i za troškove smještaja dužnosnika od 76.440 KM.

U okviru naknada troškova zaposlenih evidentirane su i naknade za prijevoz na posao i sa posla. Povjerenstvo za rješavanje statusnih pitanja članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika, odnosno Administrativno povjerenstvo oba doma Parlamenta, za izabrane dužnosnike, nositelje izvršnih funkcija i savjetnike, čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta rada institucije, donosi rješenja o naknadi troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji. Istim se ostvaruje pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji, do četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u drumskom ili željezničkom prometu na relaciji koju koriste. Kod jednog broja korisnika koji su bili predmet revizije uočeno je da se navedena naknada za prijevoz korisnicima odvojenog života obračunava i isplaćuje svaki mjesec, uglavnom četiri puta mjesečno u visini cijene karte prijevoza u drumskom prometu na relaciji koju koriste.

Uredbom o naknadama koje pripadaju članovima Vlade FBiH i njihovim savjetnicima koje nemaju karakter plaće³⁶ propisano je pravo na naknadu troškova prijevoza do mjesta prebivališta obitelji, do četiri puta mjesečno, ali istom nije uređen način uporabe navedenog prava, koji bi bio temelj za isplatu, što ima za posljedicu da je plaćan maksimalno odobreni iznos.

³⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10,20/17

³⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 87/10, 22/11,45/13 i 09/16

S obzirom na to da je Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće³⁷ državnim službenicima i namještenicima navedeno pravo ukinuto 2012. godine, a odredbe ove dvije uredbe u dijelu nisu usuglašene, ne možemo potvrditi temelj navedenih isplata.

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada FBiH preispita propise vezane za ostvarivanje prava naknade članovima Vlade FBiH, njihovim savjetnicima i izabranim dužnosnicima, koje nemaju karakter plaća, u dijelu ostvarivanja prava na naknade za prijevoz korisnicima odvojenog života.*

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 68.985.934 KM, što je u odnosu na planirana sredstva od 93.158.683 KM manje za 24.172.749 KM (26%). Vrsta i struktura navedenih izdataka prikazana je u sljedećoj tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Index (3/2x 100)	Indeks (3/4x 100)	KM % udjela
1	2	3	4	5	6	7
1. Putni troškovi	3.010.550	2.393.050	2.461.753	79	97	3
2. Izdaci za energiju	6.127.810	5.246.579	5.293.518	86	99	8
3. Izdaci za komunikacije i kom. usluge	5.955.230	5.306.296	5.429.742	89	98	8
4. Nabava materijala i sitnog inventara	17.716.129	16.224.462	14.730.624	92	110	24
5. Izdaci za usluge prijevoza i goriva	3.291.480	2.252.424	1.973.363	68	114	3
6. Unajmljivanje imovine i opreme	8.941.953	7.700.518	8.127.781	86	95	11
7. Izdaci za tekuće održavanje	5.834.009	4.011.519	3.895.863	69	103	6
8. Izdaci osiguranja, bankarski i platni promet	2.380.123	1.311.719	1.513.221	55	87	2
9. Ugovorene druge i posebne usluge	39.901.399	24.539.367	26.124.136	62	94	36
UKUPNO	93.158.683	68.985.934	69.550.001	74	99	100

Izdaci za ugovorene usluge iskazani su u iznosu od 24.539.367 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.584.769 KM. U okviru navedenih izdataka najznačajniji iznosi se odnose na ugovore o djelu, naknade povjerenstvima, izdatke za hardverske usluge, troškove spora i zatezne kamate po sudskim sporovima.

Naknade temeljem ugovora o djelu iskazane su u neto iznosu od 3.041.299 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 394.327 KM. Kao što je konstatirano u Izvješću, prethodne godine i u revidiranoj godini ugovori o djelu su se zaključivali za obavljanje poslova i zadatka utvrđenih Pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu, odnosno za poslove koji opisom odgovaraju poslovima iz nadležnosti revidiranih institucija. Navedeno je pravdano nedostatkom potrebnog broja izvršitelja, kako bi se osigurao kontinuitet u radu i neodložnost obavljanja stručnih poslova.

³⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 63/10, 22/11, 66/11 i 51/12

Ugovori su se sa izvršiteljima posla zaključivali u kontinuitetu (sa kraćim prekidima) tijekom cijele 2018. godine, a pojedini i više godina, temeljem pribavljene suglasnosti Vlade FBiH. Iz prezentirane dokumentacije nije se mogao potvrditi način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora, kao ni transparentnost izbora osoba za zaključivanje ugovora o djelu. **Imajući u vidu da bi se ugovori o djelu trebali zaključivati za obavljanje određenog ugovorenog jednokratnog posla i uzimajući u obzir da se iz godine u godinu ponavlja angažiranje fizičkih lica za obavljanje poslova putem ugovora o djelu, ne može se potvrditi opravdanost njihovog angažiranja.** Smatramo da ugovori o djelu, zaključeni na ovakav način, predstavljaju netransparentan način zapošljavanja, što se ne može prihvati kada je u pitanju javni sektor.

Popuna nedostajućeg kadra, neophodnog za poslovanje institucija, nije se provodila uz poštivanje odredbi Zakona o državnoj službi u FBiH i Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Ugovori o djelu nisu zaključivani jednokratno i za obavljanje točno utvrđene vrste posla i zadatka, koji traje dok se ugovoreno djelo ne izvrši, nego kontinuirano tijekom cijele godine.

Preporuke:

- *potretno je da Vlada FBiH poduzme aktivnosti kako bi se ugovori o djelu zaključivali samo za poslove i radne zadatke predviđene zakonskim propisima, te da se isti zaključuju jednokratno, na određeno vrijeme, s točno definiranim poslovima koje treba uraditi;*
- *za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mesta potrebno je da proračunski korisnici angažiranje izvršitelja vrše sukladno Zakonu o državnoj službi u FBiH i Zakonu o namještenicima u organima državne službe u FBiH.*

Naknade za rad stručnih povjerenstava i drugih radnih tijela iskazane su u neto iznosu od 2.071.225 KM, što je za 269.490 KM više u odnosu na prethodnu godinu. Isplate se odnose na naknade članovima povjerenstava, formiranih sukladno Uredbi o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe,³⁸ koje se isplaćuju iz proračunskih sredstava i naknade članovima povjerenstava, formiranih sukladno posebnim zakonskim propisima, a financiraju se od naplate usluga fizičkih i pravnih osoba za izvršene poslove po posebnim propisima i iz namjenskih sredstava. Provedenim revizijama proračunskih korisnika, kao i u prethodnom razdoblju konstatirana je nedosljedna primjena navedene Uredbe kod isplate naknade članovima povjerenstava za poslove iz nadležnosti proračunskih korisnika, te definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima radnih tijela. Ne možemo potvrditi opravdanost isplata naknada članovima povjerenstava koji su uposlenici institucija, a koji obavljaju poslove iz nadležnosti revidiranih institucija (javne nabave, slaganje arhivske građe, prijem djelatnika i sl.).

³⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/14, 77/14, 97/14 i 58/15

Naglašavamo da članstvo u određenom radnom tijelu ne podrazumijeva obveznu isplatu naknade, jer je člankom 8., stavak 1. Uredbe isplata naknade uvjetovana obavljanjem poslova izvan radnog vremena, a što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate.

Skrećemo pozornost na to da iako je određeni broj povjerenstava formiran temeljem posebnih propisa, u njima se navodi da se radi o poslovima i zadacima koji su u nadležnosti ministarstava, te da bi trebali biti u okviru redovnih radnih zadataka (kao npr. povjerenstva formirana u Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu unutarnjih poslova).

Također, za poslove iz nadležnosti **Povjerenstva za administrativna pitanja i Povjerenstva za statusna pitanja** članova Vlade FBiH i njihovih savjetnika – a koji se odnose na pripremu prijedloga rješenja o imenovanju, odnosno postavljenju rukovodećih državnih službenika koje imenuje Vlada FBiH, na donošenje rješenja o plaćama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće za članove Vlade FBiH i ostale koje imenuje Vlada FBiH, na odlučivanje o dodjeli stanova za privremeni smještaj, donošenje pojedinačnih akata o pitanjima koja se odnose na stambenu problematiku iz nadležnosti Vlade FBiH, rješavanje u upravnom postupku o pitanjima iz nadležnosti Vlade FBiH i ostale poslove koji se zaključkom Vlade FBiH stave u nadležnost povjerenstva – smatramo da su to redoviti poslovi iz nadležnosti Vlade FBiH, sukladno Zakonu o Vladi FBiH i Poslovniku o radu Vlade FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih isplata za ta povjerenstva.

Izračun poreza i doprinosa članovima povjerenstva iz reda djelatnika nije imao tretman plaće, kako je propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak.³⁹ Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje djelatniku za njegovo angažiranje izvan radnog vremena na poslovima nesamostalne djelatnosti ili pretežno nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom temeljem nesamostalne djelatnosti iz članka 10., stavak 2., točka 3. navedenog Zakona i oporezuju se na način propisan člankom 27. istog Zakona.

Smatramo da se radi o obavljanju nesamostalne djelatnosti, imajući u vidu činjenice da se značajan dio poslova obavlja po uputama poslodavca, da su zaposlenici za obavljanje poslova koristili sredstva za rad poslodavca (poslovni prostor, opremu, uredski materijal i sl.), kao i da su zaposlenici koristili samo svoju sposobnost, a ne i svoja sredstva i materijal za rad.

Preporuke:

- **potrebno je da Vlada FBiH preispita Uredbu o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela utemeljenih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe, u cilju smanjenja izdvajanja proračunskih sredstava za naknade povjerenstvima čiji su članovi uposlenici proračunskih korisnika;**
- **potrebno je da Ministarstvo financija preispita dane upute koje se odnose na pitanje izračuna poreza i doprinosa na naknadu za rad članova povjerenstava.**

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

Izdaci za unajmljivanje imovine iskazani su u iznosu od 7.700.518 KM i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 427.263 KM. Na unajmljivanje prostora i zgrada odnosi se 4.272.328 KM, od čega se na unajmljivanje poslovnih prostora za koje je zadužena Služba za zajedničke poslove organa i tijela odnosi 3.035.337 KM. Na ime unajmljivanja skladišta za uskladištenje robe utrošeno je 1.246.392 KM i najveći dio (95%) odnosi se na Federalnu direkciju robnih rezervi. Troškovi unajmljivanja opreme iskazani su u iznosu od 1.428.075 KM, a unajmljivanje stalnih sredstava u obliku prava (licence) iskazano je u iznosu od 753.455 KM i evidentirano na poziciji Vlade FBiH.

Za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Sarajevu zaključeno je jedanaest ugovora o najmu, i to: za smještaj četiri ministarstva i tri druga proračunska korisnika (1.652.366 KM, najmodavac Unipromet d.d. Sarajevo), za Vladu Federacije BiH i druge institucije (82.609 KM, Ugovor za važio do 28. 2. 2018. godine), za Vladu Federacije BiH (278.265 KM za Ugovor od 1. 3. 2018. do 27. 9. 2018. godine, najmodavac Energoinvest d.d.), te šest proračunskih korisnika temeljem ugovora sa različitim najmodavcima (365.286 KM).

Temeljem tri ugovora o najmu poslovnog prostora za smještaj federalnih institucija sa sjedištem u Mostaru (četiri ministarstva i Porezna uprava) iskazano je ukupno 656.810 KM.

U tijeku 2018. godine završen je dio aktivnosti po pitanju smještaja federalnih institucija, što se odnosi na smještaj Vlade Federacije BiH i dijela federalnih institucija u poslovnoj zgradbi Energoinvesta d.d. Sarajevo, objekt „B“. Sukladno Zaključku Vlade Federacije BiH, Služba je provela postupak prikupljanja ponuda putem Poziva za izjašnjenje o slobodnom uredskom prostoru od cca 2.000 m² + prateći prostor, te garažni ili parking prostor za cca deset vozila u objektu i neposredno uz objekt, za potrebe alternativnog privremenog smještaja Vlade Federacije BiH, do rješavanja pitanja trajnog smještaja u Sarajevu, koji bi bili predmet zakupa. Radna grupa koju je formirala Vlada FBiH sačinila je Izvješće za analizu i pripremu za najam ili preuzimanje/kupovinu zgrade Energoinvesta d.d. Sarajevo za trajni smještaj federalnih organa i tijela u Sarajevu, na koji je mišljenje dalo Federalno pravobraniteljstvo, nakon čega je Vlada Federacije BiH donijela Odluku o zakupu poslovnog prostora. Na temelju Odluke o zakupu poslovnog prostora u Sarajevu za smještaj Vlade Federacije BiH i drugih organa i tijela Federacije BiH i Zaključka Vlade Federacije BiH od 27. 12. 2017. godine, Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH je u ime Vlade Federacije BiH zaključila Ugovor o zakupu poslovnog prostora u poslovnoj zgradbi Energoinvesta, objekt „B“, Ulica Hamdije Ćemerlića 2, Sarajevo. Predmet zakupa je poslovni prostor ukupne površine od 2.300,60 m², po cijeni od 17,55 KM/m² sa uračunatim PDV-om, što mjesечно iznosi 40.376 KM. Služba je u ime Vlade Federacije zaključila i Aneks 1. na dan 16. 4. 2018. godine kojim se prvo bitni Ugovor o zakupu poslovnog prostora zaključuje na određeno vrijeme, od 2. 6. 2018. godine do 31. 12. 2020. godine.

Tijekom 2018. godine (9. 10. 2018. godine) zaključen je sporazumno raskid Ugovora o zakupu poslovnog prostora između Energoinvesta d.d. i Službe za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH u ime Vlade Federacije BiH i ugovorne strane su 29. 8. 2018. godine zaključile Ugovor o kupoprodaji zgrade za trajni smještaj Vlade Federacije BiH.

Predmet kupoprodaje bile su i nekretnine povodom kojih je zaključen Ugovor o zakupu poslovnog prostora od 10. 1. 2018. godine.

Izdaci za gorivo, autogume, održavanje i osiguranje vozila iskazani su u iznosu od 3.307.850 KM, od čega na gorivo odnosi 1.900.438 KM, na autogume 191.555 KM, na održavanje vozila 803.184 KM i na osiguranje vozila 412.673 KM. Kao i prethodne godine, konstatirano je da se Uredba o uvjetima i načinu uporabe službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH i unutarnji pravilnici o uporabi službenih putničkih automobila kod jednog broja proračunskih korisnika nisu primjenjivali. Također, fakturirane cijene za isporučeno gorivo na isti dan bile su različite, u zavisnosti od toga na kojoj je benzinskoj crpki izabranog dobavljača gorivo točeno, što nije sukladno sačinjenim ugovorima. Temeljem navedenog utvrđeno je da nisu uspostavljene adekvatne kontrole, odnosno nadzor nad korištenjem istih.

Preporuka:

- ***potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s Ministarstvom financija i proračunskim korisnicima, uspostavi kontrolne aktivnosti kod uporabe i korištenja službenih vozila.***

Izdaci za fiksne, mobilne telefone i internetske usluge iskazani su u iznosu od 2.250.848 KM, od čega se na usluge mobilne telefonije odnosi 628.406 KM. Zaključkom Vlade FBiH definirano je pravo uporabe službenih telefona i utvrđeni mjesечni iznosi potrošnje za rukovoditelje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija (do 150 KM) i rukovodeće državne službenike, državne službenike i namještenike (do 50 KM). Generalni sekretarijat Vlade FBiH je u 2017. godini internim aktom ograničio troškove uporabe službenog telefona za premijera i tajnika Vlade FBiH, ali nije izmijenjen Zaključak u dijelu utvrđivanja ograničenja za sve članove Vlade FBiH. **Uporaba telefona za ministre nije limitirana, a Zaključkom nisu obuhvaćeni savjetnici premijera Vlade FBiH i savjetnici ministara.**

Preporuka:

- ***potrebno je da Vlada FBiH preispita Zaključak o pravu korištenja službenih telefona u dijelu limitiranja potrošnje za ministre i savjetnike.***

Putni troškovi iskazani su u iznosu od 2.393.050 KM, od čega se na troškove u zemlji odnosi 1.526.765 KM, a na troškove u inozemstvu 748.828 KM. Način, postupak ostvarivanja i visina naknade troškova za službena putovanja regulirani su Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja.⁴⁰

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 438.380 KM. Kod određenih proračunskih korisnika utvrđeno je da unutarnji akti nisu sukladni Uredbi o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama, koju je usvojila Vlada FBiH, da istim nisu propisani limiti, odnosno gornja granica do koje korisnici imaju pravo na stvaranje izdataka za reprezentaciju.

⁴⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 44/16, 50/16

S obzirom na navedeno, konstatirano je da pojedini proračunski korisnici nisu uspostavili adekvatnu kontrolu ovih troškova, te da nije postupljeno sukladno navedenoj Uredbi.

Preporuka:

- ***potrebno je da Vlada FBiH osigura primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbe o reprezentaciji i poklonima u federalnim organima uprave i federalnim upravnim organizacijama svih proračunskih korisnika.***

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi (grantovi) i drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 1.003.860.588 KM i u ukupnim rashodima Proračuna FBiH za 2018. godinu sudjeluju 41%. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 1% ili 10.990.231 KM, a u odnosu na plan manji su za 2%.

U tabličnom pregledu dani su iznosi i procentualni udio pojedinih tekućih transfera prema računovodstvenoj klasifikaciji:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	7
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.031.151.245	1.003.860.588	992.870.357	97	101	100
Tekući transferi drugim razinama vlasti	380.322.491	375.139.027	351.506.849	99	106	37
Tekući transferi pojedincima	471.305.000	468.290.480	468.504.631	99	100	47
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	21.473.200	20.357.637	23.115.808	95	88	2
Potpore javnim poduzećima	47.147.159	45.043.964	39.095.660	96	115	4
Potpore privatnim poduz. i poduzetnicima	78.130.000	76.115.225	93.090.843	97	82	8
Tekući transferi u inozemstvo		865.024	2.112.313		41	0
Drugi tek. rashodi (izvršne sudske presude)	32.773.395	18.049.231	15.444.253	55	86	2

Najznačajnija sredstva tekućih transfera realizirana su putem Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, u ukupnom iznosu od 749.367.747 KM, što predstavlja 75% realiziranih tekućih transfera, čija je raspodjela sredstava utvrđena zakonskim propisima. Navedena sredstva su se doznačavala krajnjim korisnicima putem redovnih mjesecnih tranši.

Obavljenom revizijom tekućih transfera revidiranih proračunskih korisnika utvrđeno je sljedeće:

- 1) Proces planiranja i odobravanja sredstava nije u svim slučajevima proveden sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i članku 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu u dijelu utvrđivanja bitnih elemenata programa, što se najvećim dijelom odnosi na utvrđivanje jasnih i mjerljivih kriterija za raspodjelu sredstava, a što je utjecalo na način realizacije tekućih transfera i iznos utrošenih sredstava;

- 2) Pojedinim *lex specialis* zakonima utvrđeno je financiranje određenih područja iz Proračuna FBiH u znatno većem iznosu sredstava nego što se planiraju i realno mogu izdvojiti iz Proračuna FBiH (financiranje Federalnog fonda solidarnosti; poljoprivreda – poticaji u biljnoj i animalnoj proizvodnji; potpore javnim poduzećima, od kojih se najznačajniji dio odnosi na JP Željeznice Federacije BiH, te braniteljsko-invalidsku zaštitu). Člankom 105. Zakona o proračunima u FBiH utvrđeno je da će se, u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti s navedenim zakonom, primjenjivati Zakon o proračunima u FBiH. Ovi problemi su prisutni već duži niz godina, zbog čega se može zaključiti da nije izvršena adekvatna procjena utjecaja pojedinih zakona i propisa na Proračun FBiH, pa bi trebalo pokrenuti njihove izmjene i dopune, te ih uskladiti sa Zakonom o proračunima u FBiH;
- 3) Programi utroška sredstava nisu pravodobno doneseni, njihova realizacija je u značajnom iznosu izvršena u posljednjem kvartalu fiskalne godine, što je utjecalo na pravovremenost nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava (Ministarstvo kulture i sporta i Ministarstvo okoliša i turizma);
- 4) Pojedini proračunski korisnici koji su bili predmet revizije nisu osigurali javno objavljivanje o dodijeljenim sredstvima transfera, kako korisnika tako i dodijeljenih iznosa (Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica);
- 5) Sredstva tekućih transfera se planiraju i odobravaju, a da nije utvrđena zakonska obveza financiranja istih iz Proračuna FBiH (transferi neprofitnim organizacijama, udruženjima, političkim strankama i drugi realizirani transferi putem Parlamenta FBiH, predsjednika FBiH i dva dopredsjednika FBiH, Vlade FBiH, Ministarstva rada i socijalne politike, Ministarstva obrazovanja i nauke, Ministarstva okoliša i turizma, Ministarstva finansija i Ministarstva kulture i sporta);
- 6) Nije uspostavljen odgovarajući nadzor i izvješćivanje o utrošku transfera na relaciji: korisnici sredstava – nadležna ministarstva – Ministarstvo finansija – Vlada FBiH – Parlament FBiH;
- 7) Nadležni organi i institucije ne vrše procjenu rezultata i efekata dodijeljenih transfera;
- 8) Nije uspostavljena sveobuhvatna i adekvatna baza podataka korisnika tekućih transfera (braniteljsko-invalidska zaštita, socijalna zaštita, oblast raseljenih osoba i izbjeglica, razvoj, poduzetništvo i obrt, okoliš i turizam i druga područja), tako da se financiranje pojedinih oblasti, programa i projekata na federalnoj razini (horizontalno) vrši istovremeno od strane dva ili više proračunskih korisnika, ali i sa viših i nižih razina vlasti (vertikalno);
- 9) Kao i prethodnih godina, prilikom planiranja transfera i donošenja programa utroška po pojedinim transferima, u okviru istih planirana su takozvana interventna sredstva ili sredstva pričuve, koja se raspodjeljuju po odlukama rukovodilaca proračunskih korisnika, a da nije osigurana transparentnost i kriteriji raspodjele koji bi bili temelj za visinu dodijeljenih sredstava.

Preporuke:

- *blagovremeno predlagati programe utroška sredstava transfera kako bi se realizirali u godini za koju su i planirani;*
- *sukladno nadležnostima, potrebno je da Vlada FBiH, u suradnji s resornim ministarstvima, poduzme aktivnosti na prijedlogu izmjena i dopuna zakonskih propisa koji reguliraju financiranje pojedinih oblasti u zdravstvu, poljoprivredi, potpore javnim poduzećima i braniteljsko-invalidskoj zaštiti;*
- *programima o utrošku sredstava tekućih transfera utvrditi mjerljive kriterije, jasno definirati svrhu odobravanja sredstava, utvrditi obvezu izvješćivanja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, te osigurati kontrolu nad utroškom ovih sredstava;*
- *potrebno je da Vlada FBiH i Ministarstvo financija poduzmu mjere za ocjenu opravdanosti financiranja transfera koji nemaju zakonsku utemeljenost;*
- *programima utroška sredstava precizirati svrhu i način korištenja i izvješćivanja o utrošku, sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH.*

Strukturu izvršenja tekućih transfera po namjeni dajemo u sljedećoj tabeli:

Opis	Izmjene i dopune Proračuna Federacije BIH za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2018. godinu	Ostvareni rashodi i izdaci za 2017. godinu	Index (3/2x100)	Index (3/4x100)	% udjela
1	2	3	4	5	6	
Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.031.151.245	1.003.860.587	992.870.357	97	101	100
Tekući transferi u oblasti socijalnih prava	769.013.677	762.743.347	714.867.065	99	102	76
Tekući transferi – poticajna sredstva	78.130.000	76.115.225	93.090.844	97	82	8
Tekući transferi – subvencije	47.147.159	45.043.964	39.095.660	96	115	4
Tekući transferi – grant (nepovratna) sredstva	98.587.014	98.706.917	113.202.580	100	107	10
Tekući transfer za financ. obveza Proračuna FBiH	32.773.395	18.049.230	27.328.185	55	117	2
Tekući transfer iz namjenskih sredstava	5.500.000	3.201.904	5.286.023	58	61	0

6.1.2.3.1 Tekući transferi iz oblasti socijalnih prava

Tekući transferi iz oblasti socijalnih prava realizirani su u okviru planiranog proračuna i utvrđeni Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom, Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju i Zakonom o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata. Iako bi trebala imati tendenciju smanjenja, iz godine u godinu ova izdvajanja se povećavaju i u odnosu na prethodnu godinu veća su za 0,77%. Sredstva se realiziraju preko Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata i doznačavaju krajnjim korisnicima putem redovnih mjesecnih tranši. Doznačena sredstva iz oblasti socijalnih prava najvećim dijelom odnose se na:

- Transfer za MIO 260.796.344 KM
- Transfer civilnim žrtvama rata 25.127.938 KM
- Transfer za invalidnine 279.522.223 KM

• Implementacija Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja	15.304.071 KM
• Transfer za osobe sa invaliditetom – neratni invalidi	139.747.515 KM
• Transferi za raseljene osobe i izbjeglice	21.097.207 KM
• Ostali transferi temeljem prava braniteljsko-invalidske zaštite	14.711.514 KM
UKUPNO:	756.306.812 KM

Transfer Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje (u dalnjem tekstu: Zavod za MIO) izvršen je u iznosu od 260.796.344 KM, a odnosi se na pokriće dijela mirovina po temelju priznatog posebnog staža iz članka 36. Zakona o MIO (136.286.788 KM), transfer po temelju Zakona o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata (67.928.022 KM), verificiranje duga prema Zavodu za MIO (18.097.988 KM), prava boraca i članova njihovih porodica (14.181.032KM), prava demobiliziranih boraca i članova njihovih porodica (13.049.070 KM), minimalne mirovine (5.926.887 KM), preuzete obveze pripadnika bivše JNA iz članka 129. Zakona o MIO (3.741.079 KM), transfer po temelju Zakona o službi u Vojsci FBiH (1.482.889 KM) i plaćene kamate na revolving kredit (102.589 KM). Revizijom je konstatirano da je Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje **za sredstva po temelju Zakona o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata** ispostavio fakture u iznosu od 71.849.972 KM, pa više stvorene obveze, koje nisu iskazane na bilančnim pozicijama iznose 3.921.950 KM. Također, utvrdili smo da se više stvorene obveze odnose i na sredstva za **obiteljske mirovine iza poginulog borca – šehida po članku 70., stav 9) i 71., stav 8) Zakona o MIO** u iznosu od 1.760.907 KM i da ista nisu predviđena u Proračunu FBiH za 2018. godinu. **Utvrđili smo da Ministarstvo nije uspostavilo adekvatnu pomoćnu evidenciju korisnika i prava po korisnicima koja se isplaćuju putem Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje, te nije u mogućnosti da zaprimljene podatke adekvatno usporedi i utvrdi eventualna odstupanja.** Vezano za kontrolu zahtjeva za osiguranje sredstava, utvrdili smo da se ne postupa sukladno donesenoj Mapi procesa, te da ista nije dovoljna u dijelu kontrole prava i promjena u pravu svakog korisnika, što može imati za posljedicu nezakonito korištenje prava, kao i odlijevanje proračunskih sredstava, zbog čega je bitno uspostaviti automatsku kontrolu u okviru softverskog rješenja.

Preporuka:

- **rashode i izdatke priznavati na temelju nastanka poslovnog događaja (obveze), u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja, sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.**

Transfer za invalidnine, prema podacima Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, doznačen je za 85.629 korisnika, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.405 korisnika ovog prava.

Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branitelja i članova njihovih obitelji,⁴¹ utvrđeno je da će se visina osnovice usklađivati sa odredbama Zakona o proračunima u FBiH, a da će se za obračun i isplatu mjesecnih novčanih naknada primjenjivati koeficijent sukladno navedenom Zakonu, temeljem čega je za 2018. godinu izvršeno usklađivanje i primjenjivana je osnovica od 867,50 KM sa koeficijentom za izračun i isplatu mjesecnih novčanih naknada korisnika braniteljsko-invalidske zaštite u FBiH (invalidnina) od 0,979736, što je uvećanje od 1,5% u odnosu na prethodnu godinu. Sukladno Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji, Ministarstvo vrši nadzor nad provođenjem navedenog Zakona i propisa donesenih temeljem istog, izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor i kontrolu namjenskog trošenja sredstava za ostvarivanje prava po ovom Zakonu. Izračun invalidnina u 2018. godini vršio se putem novog Informacionog sustava za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (ISVDV).

Transfer za osobe sa invaliditetom – neratni invalidi realizira se preko Ministarstva rada i socijalne politike i odnosi se na tekuće obveze iz 2018. godine, utvrđene Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom⁴² i izmjenama i dopunama istog. Sredstva za ostvarivanje ovih prava se osiguravaju u Proračunu FBiH, a osnovica za obračun mjesecnih novčanih primanja od 274,40 KM utvrđena je izmjenama i dopunama Zakona u 2016. godini. Broj korisnika sredstava ovog transfera u prosincu 2018. godine u odnosu na prosinac 2017. godine povećan je sa 44.046 na 44.251, dok je broj rješenja o ostvarivanju prava sa 47.084 smanjen na 46.784 KM. Zbog neblagovremenog utvrđivanja činjenice o smrti korisnika, dešava se da se neutemeljeno nastavi isplata novčanih primanja, za što Ministarstvo kontinuirano poduzima aktivnosti na povratu tih sredstava, te je prvostupanjskim organima dostavljalo upute o postupanju u smislu da i oni pribavljaju informacije o smrti, donose rješenja o prestanku prava, te blokiraju pravovremeno karticu isplate po saznanju. Kao rezultat poduzetih aktivnosti, u 2018. godini je izvršen povrat sredstava na Jedinstveni račun Riznice u iznosu od 519.919 KM, dok su tražbine koje se nisu mogle naplatiti za 539 korisnika iznosile 695.064 KM i evidentirane su na poziciji ostale tražbine.

Transfer civilnim žrtvama rata realizira se preko Ministarstva rada i socijalne politike. Korisnici prava ostvaruju naknadu sukladno Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom. Osnovica za izračun iznosi 70% od osnovice utvrđene federalnim propisima o pravima branitelja i članova njihovih obitelji i usklađuje se na način kako se vrši usklađivanje novčanih primanja za navedene korisnike. Odlukom o utvrđivanju koeficijenta za obračun i isplatu mjesecnih novčanih naknada korisnika braniteljsko-invalidske zaštite u FBiH za 2018. godinu uvećan je koeficijent za obračune na 0,979736, što je rezultiralo i povećanjem osnovice za 2018. godinu na 594,94 KM (867,50 KM x 0,979736 x 70%).

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

⁴² „Sl. novine FBiH“, br. 14/09

Za realizaciju ovih sredstava doneseno je Uputstvo o načinu isplate novčanih primanja civilnih žrtava rata i o načinu vođenja evidencija o korisnicima prava,⁴³ koje općinske službe nisu primjenjivale u dijelu da se sve promjene od utjecaja na ostvarivanje prava korisnika unose u bazu podataka i da se u roku od 15 dana sa dokaznom dokumentacijom dostave nadležnim kantonalnim organima. Posljedica toga jeste isplata sredstava iz federalnog proračuna i onim korisnicima koji su ta prava izgubili. Ministarstvo je poduzimalo sve potrebne mjere i aktivnosti na povratu ovih sredstava. Povrat sredstava nije vršen na način da se ona vraćaju u Proračun FBiH, već se umanjuju obveze prema kantonima za tekući mjesec za iznos više isplaćenih sredstava u prethodnom razdoblju. Način povrata ovih sredstava nije uređen propisima.

Ove aktivnosti provode se kontinuirano i rezultat poduzetih aktivnosti u 2018. godini jeste povrat sredstava u iznosu od 107.312 KM. Za preostali iznos tražbina u iznosu od 92.881 KM poduzete su aktivnosti za povrat sredstava ili se vrši povrat u ratama, a za tri korisnika u tijeku je sudski spor u vrijednosti od 69.956 KM.

Transferi raseljenim osobama, povratnicima i izbjeglicama iskazani su u iznosu od 21.097.207 KM, a odnose se na transfere za raseljene osobe i povratnike (16.098.896 KM), zajedničke međuentitetske, općinske projekte i projekte sa nevladnim organizacijama (1.999.113 KM) i programe podrške razvoja održivosti povratka u RS (2.999.198 KM). Plan povratka, obnove, gradnje i razvoja održivog povratka za 2018. godinu je na prijedlog Ministarstva usvojila Vlada FBiH. U Planu je navedeno da je u cilju realizacije Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za BiH i Revidirane strategije za njegovu provedbu neophodno nastaviti aktivnosti na osiguranju pretpostavki za povratak i njegovu održivost. Temeljne pretpostavke u realizaciji navedenog cilja su obnova devastiranog stambenog fonda, ekonomska održivost, ruralni razvoj, obnova infrastrukture u povratničkim naseljima i reintegracija povratnika u lokalnu zajednicu. Planom monitoringa i kontrole namjenskog utroška sredstava realiziranih u 2018. godini obuhvaćeno je 138 klijenata za korisnike Programa podrške investicijskim projektima u cilju zapošljavanja povratnika, Programa zapošljavanja povratnika u maloj privredi i Programa podrške razvoju start up (početnog biznisa) povratnika, koji se redovno prate sukladno trajanju ugovora. Za monitoring realizacije projekata održivosti povratka u 2017. i 2018. godini ministar je imenovao četiri povjerenstva. **Konstatirali smo da se evidencija korisnika kojima su dodijeljena sredstva prati na godišnjoj razini i da Ministarstvo objavljuje preliminarne i konačne liste potencijalnih korisnika sredstava po programima.** Realizacija sredstava transfera iskazuje se po programima i provedenim mjerama, u ukupnom iznosu i broju korisnika. Međutim, nisu objavljene odluke po korisnicima sredstava i iznosima dodijeljenih sredstava, čime nije osigurana potpuna transparentnost dodjele sredstava sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

Transfer pojedincima za implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja⁴⁴ realiziran je u iznosu od 15.304.071 KM.

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 55/06

⁴⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 33/04, 56/05, 70/07, 9/10, 90/17

Prema podacima, broj korisnika u prosincu 2018. godine (4.871) manji je za 81 u odnosu na siječanj iste godine (4.952). Vlada FBiH je 12. 4. 2018. godine donijela Odluku o utvrđivanju osnove za isplatu mjesecnih novčanih naknada dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih obitelji u 2018. godini u iznosu od 641,66 KM i Odluku o utvrđivanju koeficijenta za obračun i isplatu ovih mjesecnih naknada od 0,979727. Uvidom u bazu podataka – likvidacione kartone korisnika novčanog dodatka, konstatovano je da su na njima evidentirani obračunati iznosi, isplate, kao i povrati sredstava za koje su izvršene uplate u 2018. i 2017. godini. Nisu preuzeti podaci iz stare baze podataka i nisu evidentirani povrati iz prethodnih godina. Stanje iskazano u pomoćnim evidencijama odgovara stanju iskazanom u Glavnoj knjizi.

Shodno navedenom, pojedinim *lex specialis* zakonima utvrđeno je financiranje određenih područja iz Proračuna FBiH u znatno većem iznosu sredstava nego što se planiraju i realno mogu izdvojiti iz Proračuna FBiH (financiranje Federalnog fonda solidarnosti; poljoprivreda – poticaji u biljnoj i animalnoj proizvodnji; potpore javnim poduzećima, od kojih se najznačajniji dio odnosi na JP Željeznice Federacije BiH, te braniteljsko-invalidsku zaštitu). Člankom 105. Zakona o proračunima u FBiH utvrđeno je da u slučaju da su odredbe drugih zakona i propisa u suprotnosti s ovim zakonom, primjenjivat će se Zakon o proračunima u FBiH. Također, nije uspostavljena sveobuhvatna i adekvatna baza podataka korisnika tekućih transfera (braniteljsko-invalidska zaštita, socijalna zaštita, oblast raseljenih osoba i izbjeglica, razvoj, poduzetništvo i obrt, okoliš i turizam i druga područja), tako da se financiranje pojedinih oblasti, programa i projekata na federalnoj razini (horizontalno) vrši istovremeno od strane dva ili više proračunskih korisnika, ali i sa viših i nižih razina vlasti (vertikalno).

6.1.2.3.2 Tekući transferi – poticajna sredstva

Tekući transferi – poticajna sredstva iskazani su u iznosu od 76.115.225 KM. Oni u ukupnom izvršenju tekućih transfera sudjeluju sa 8%, a u odnosu na plan ostvareni su 97%. Realizirani su preko Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (71.676.691 KM), Ministarstva razvoja poduzetništva i obrta (3.438.534 KM) i Ministarstva energije, rудarstva i industrije (1.000.000 KM).

Poticaji za poljoprivredu izvršeni su u iznosu od 58.015.315 KM, temeljem Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju,⁴⁵ Programa utroška sredstava koji usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim su detaljnije propisani uvjeti i način realizacije sredstava. Podrške obuhvaćaju modele poticanja poljoprivredne proizvodnje, kapitalnih ulaganja, ruralnog razvoja, podrške dohotku i ostalih vrsta podrški. Dodatkom II Zakona o novčanim podrškama propisana je minimalna količina za svaku mjeru unutar modela proizvodnje, a Programom podrški za 2018. godinu propisana je maksimalna poticajna količina. **Programom nisu definirani iznosi po pojedinim mjerama podrški, nego je samo iskazan ukupan iznos za biljnu i ukupan iznos za animalnu proizvodnju.**

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 42/10

Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo na koji način se prate pojedine proizvodnje, utvrđuju količine i poticajne cijene, što ima za posljedicu konstantno stvaranje obveza u većem iznosu od iznosa odobrenog Proračunom FBiH. Programom podrški je, za svaku mjeru poticaja unutar modela poticaja proizvodnji, utvrđena poticajna cijena po jedinici mjere. Cijene se u razdoblju 2015.-2017. godine nisu mijenjale, osim za cijenu mlijeka koja je u 2016. godini sa 0,30 KM smanjena na 0,28 KM po litru. Programom za 2018. godinu izvršeno je umanjenje svih cijena po jedinici mjere za biljnu i animalnu proizvodnju. Članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju propisano je da će se visina sredstava za podršku pojedinom klijentu srazmerno smanjiti ako ukupni zahtjevi za podršku po modelu poticaja proizvodnji premaže maksimalno poticanu količinu. Pravilnikom o načinu i uvjetima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji za najveći dio proizvodnji propisano je da kantonalno ministarstvo do 20. 10. tekuće godine dostavlja Ministarstvu zahtjev i obračun, dok se za proizvodnju svježeg mlijeka zahtjev sa objedinjenom obračunskom tabelom u pisanoj formi dostavlja najkasnije do 25. dana u mjesecu za prethodni kvartal. **S obzirom na to da Ministarstvo kontinuirano na kraju svake godine u sljedeću godinu prenosi nerealizirane zahtjeve, ne može se potvrditi opravdanost da se član 10. navedenog Zakona primjenjuje kako je i propisano.** Ministarstvo stvara obveze iznad visine sredstava koja su Proračunom FBiH odobrena za navedene namjene, te su nerealizirane obveze temeljem biljne i animalne proizvodnje na dan 31. 12. 2018. godine za 3.096 zahtjeva iznosile 7.766.886 KM i iskazane su u pomoćnim i izvanbilančnim evidencijama. Navedeno potvrđuje da maksimalno poticane količine nisu usklađene sa sredstvima odobrenim Proračunom FBiH, niti Ministarstvo kontinuirano vrši usklađivanje poticajnih cijena u cilju postupanja sukladno članku 10. navedenog Zakona.

S obzirom na to da je Programom utroška sredstava po modelu podrške proizvodnji za 2018. godinu, za biljnu i animalnu proizvodnju, pristiglo 26.487 zahtjeva, konstatirano je da je kontrola od strane kantonalnih poljoprivrednih inspekcija i Federalne uprave za inspekcijske poslove obavljena samo na temelju 293 zahtjeva klijenta ili 1%, te se ne može potvrditi da je uspostavljen nadzor i kontrola sukladno Zakonu o novčanim podrškama.

Transfer za financiranje prvog zapošljavanja i samozapošljavanja iskazan je u iznosu od 561.897 KM. Sredstva se osiguravaju u proračunu Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, a realiziraju se putem Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje. Člankom 8. Uredbe o poticanju zapošljavanja predviđeno je da poslodavac koji zaposli nezaposlenu osobu i osoba koja se sama zapošljava, neovisno o stupnju stručne spreme na razdoblje od 12 mjeseci, ima pravo na refundiranje, odnosno subvenciju za obavljanje djelatnosti, u iznosu koji odgovara ukupnom iznosu najniže plaće u Federaciji BiH sa pripadajućim doprinosima, uključujući i porez na dohodak (preračunato 578 KM mjesečno po osobi, ukupno za godinu dana 6.936 KM).

Propisano je da radni odnos djelatnika koji se zapošljavaju i osoba koje se same zapošljavaju uz subvencioniranje, traje koliko i razdoblje za koje se osigurava subvencija, odnosno maksimalno još godinu dana nakon isteka subvencije. Na temelju prezentiranih dokaza, kantonalne službe za zapošljavanje sačinjavale su izvješća o ispunjavanju uvjeta za isplatu i dostavlja Federalnom zavodu, koji je ista sublimirao i proslijedio Ministarstvu na dalji postupak, radi refundiranja sredstava za protekli mjesec. **Konstatirali smo da su Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje za navedene namjene imale na raspolaganju 25.729.820 KM iz prethodnog razdoblja, te ne možemo potvrditi opravdanost odobravanja sredstava u revidiranoj godini.** S obzirom na navedeno, a kako je određenom broju poslodavaca zbog nepoštivanja zaključenih ugovora utvrđena obveza povrata sredstava, može se zaključiti da se Program utroška sredstava ne realizira sukladno planiranoj dinamici, te da Ministarstvo i institucije u čijoj je nadležnosti realizacija sredstava transfera ne poduzimaju adekvatne mjere.

Subvencije privatnim poduzećima Ministarstva energije, rудarstva i industrije iskazane su u iznosu od 1.000.000 KM. Programom utroška sredstava predviđeno je da se sredstva odobravaju privatnim poduzećima i poduzetnicima za uplatu doprinosa za mirovinsko osiguranje djelatnicima koji ostvaruju uvjete za mirovinu do kraja proračunske 2018. godine (doprinose za zdravstveno osiguranje i za nezaposlene u obvezi je platiti poslodavac). Sredstva su odobrena za „Konjuh“ d.d. – u stečaju Živinice u iznosu od 145.487 KM (umirovljenje 21 djelatnika), „Olimp“ d.d. Gračanica u iznosu od 148.525 KM (umirovljenje 10 djelatnika), „Remontmontaža“ d.d. Tuzla u iznosu od 68.748 KM (umirovljenje 11 djelatnika), „Rudstroj“ d.d. – u stečaju Kakanj u iznosu od 142.670 KM (umirovljenje 9 djelatnika), „Krivaja-Mebel“ d.o.o. – u stečaju Zavidovići u iznosu od 149.320 KM (umirovljenje 68 djelatnika), „Fortuna“ d.d. – u stečaju Gračanica u iznosu od 142.203 KM (umirovljenje 12 djelatnika), „IRM Company“ d.o.o. Tuzla u iznosu od 21.361 KM (umirovljenje 7 djelatnika) i „Rudarinvest“ d.o.o. – u stečaju Banovići u iznosu od 93.969 KM (umirovljenje 5 djelatnika). Ugovori s korisnicima sredstava su zaključeni 26. 10. 2018. godine i u njima je definirana obveza korisnika sredstava da u roku od najkasnije tri mjeseca od dana uplate sredstava dostave Ministarstvu uvjerenje izdano od Porezne uprave FBiH da su sredstva utrošena za definirane namjene. U slučaju da korisnik sredstava ne postupi sukladno odredbama zaključenih ugovora, Ministarstvo je u obvezi dati nalog Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje da izvrši povrat sredstava na račun Proračuna FBiH. Odobrena sredstva su doznačena na račun Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje u razdoblju od 15. 11. 2018. godine do 25. 1. 2019. godine.

U propisanom roku četiri korisnika sredstava nisu dostavila uvjerenje Porezne uprave FBiH kojima se dokazuje da su za osobe navedene u uvjerenju izmirene sve obveze radi odlaska u mirovinu. Ministarstvo nije dalo nalog Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje da izvrši povrat odobrenih sredstava u Proračun FBiH za korisnike koji nisu izmirili obveze uplate doprinosa definirane u potpisanim ugovorima.

6.1.2.3.3 Tekući transferi – subvencije

Tekući transferi – subvencije, koji se doznačavaju poduzećima i poduzetnicima, iskazani su u iznosu od 45.043.964 KM, što je 4% od ukupnog izvršenja tekućih transfera, a u odnosu na plan ostvareni su 96%. Ovi transferi su realizirani putem Ministarstva prometa i komunikacija (29.860.000 KM), Ministarstva energije, rудarstva i industrije (12.866.607 KM) i Ministarstva rada i socijalne politike (2.317.357 KM). Prilikom realizacije, nadzora i izvješćivanja ovih transfera, konstatirani su propusti koji se najvećim dijelom odnose na: nedosljednu primjenu zakonskih propisa u stvaranju preuvjeta za financiranje, pravovremeno zaključivanje ugovora s korisnicima, uspostavljanje adekvatnog nadzora i izvješćivanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Transfer JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo iskazan je u iznosu od 22.000.000 KM. Proračunom FBiH odobravala su se i doznačavala sredstva koja nisu bila dovoljna u odnosu na stvarne troškove JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo, zbog čega se Zakon o financiranju željezničke infrastrukture i sufinanciranju putničkog i kombiniranog saobraćaja provodio samo djelomično. Temelj za utvrđivanje elemenata u ugovoru su godišnji i petogodišnji planovi. S tim u vezi, Vlada FBiH je 13. 11. 2014. godine donijela Odluku kojom je dana suglasnost za usvajanje Plana finansijskih sredstava za namjenu financiranja željezničke infrastrukture za razdoblje 2014.-2018. godine, kojom su u tom razdoblju predviđena sredstva u godišnjim iznosima, u rasponu od 64.199.213 KM do 68.622.836 KM, pri čemu je za 2018. godinu predviđeno 66.624.340 KM. Parlament FBiH nije dao suglasnost na navedenu Odluku. Od ukupno odobrenih sredstava u iznosu od 22.000.000 KM, iznos od 21.340.000 KM raspoređen je poduzeću Željeznice FBiH, i to: 19.300.000 KM za financiranje željezničke infrastrukture; 2.000.000 KM za sufinanciranje obavljanja usluga željezničkog i putničkog saobraćaja; 100.000 KM za sufinanciranje obavljanja usluga željezničkog kombiniranog saobraćaja i 600.000 KM namijenjeno je Bosanskohercegovačkoj željezničkoj javnoj korporaciji (BHŽJK), kao učešće FBiH u njenom financiranju. Izvješće o financiranju održavanja željezničke infrastrukture za 2018. godinu Željeznice FBiH nisu dostavile u ugovorenom roku. Navedeno poduzeće je dostavilo informaciju uz dokaz o namjenskom utrošku, a u njoj je navedeno da je pokrenuta procedura povećanja državnog kapitala za doznačeni iznos sredstava. Ministarstvo nije ostvarilo potreban, potpun i adekvatan nadzor ni nad utroškom sredstava tekućih transfera, radi čega ne možemo potvrditi da su ona u potpunosti namjenski utrošena.

Za unapređenje aviomonta u Federaciji BiH doznačeno je 1.860.000 KM, i to za: JP „Međunarodna zračna luka – aerodrom Mostar“ d.o.o. (930.000 KM) i JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. (930.000 KM). Od navedenog iznosa po 500.000 KM za oba aerodroma odobreno je za subvencioniranje redovnih aerodromskih linija, što će se koristiti za pokrivanje troškova avio prevoznika radi rentabilnosti i kontinuiteta. Ministarstvo je s ovim poduzećima zaključilo ugovore o prijenosu sredstava i izvješćivanju o utrošenim sredstvima. Programima utroška sredstava transfera nije utvrđen način i rokovi izvješćivanja sukladno članku 37., stavak (2) Zakona o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2018. godinu.

JP „Međunarodna zračna luka – aerodrom Mostar“ d.o.o. je Izvješće o utrošku sredstava u iznosu od 430.000 KM dostavilo 14. 3. 2019. godine, s Odlukom Nadzornog odbora o usvajanju istog, nakon urgencije Ministarstva. U njemu su pravdani, između ostalih, i troškovi koji nisu odobreni Odlukom o usvajanju programa utroška utvrđenog Proračunom za 2018. godinu, a samim tim sredstva nisu u cijelini utrošena za utvrđene namjene. JP „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. je Izvješće o utrošku sredstava u iznosu od 430.000 KM, sa pratećom dokumentacijom, dostavilo 4. 3. 2019. godine uz Odluku o usvajanju Izvješća od Nadzornog odbora. Tu su navedene zbirne pozicije utrošenih sredstava. Nije dostavljeno Izvješće o utrošku sredstava u iznosu od 500.000 KM za pokrivanje troškova avio prijevoznika radi rentabilnosti i kontinuiteta, sukladno zaključenom ugovoru, nego je dostavljeno Izvješće o statusu projekta uspostave avionske linije na relaciji Tuzla – London, u kojem se navodi da je projekat u pripremnoj fazi, što nije sukladno članku 57. Zakona o proračunima u FBiH. Odlukama o usvajanju programa utroška transfera nije utvrđen način i rokovi izvješćivanja sukladno članku 37., stavak (2) Zakona o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2018. godinu.

Zakonom o naftnim derivatima u FBiH propisana je pristojba za uspostavu rezervi naftnih derivata, koja je **namjenski prihod Operatora – Terminali FBiH**, i iskazana je u iznosu od 8.796.153 KM. Namjena utroška prikupljenih sredstava definirana je Odlukom Vlade FBiH o načinu namjenskog utroška sredstava ostvarenih temeljem pristojbe za uspostavu rezervi naftnih derivata za razdoblje 2014.-2018. godine. Pristojba se plaća u visini od 0,01 KM po litru naftnih derivata, a obveznici uplate su energetski subjekti koji se bave prometom naftnih derivata na malo i kupac koji naftne derivate koristi za pretvaranje u topotnu ili mehaničku energiju i posjeduje internu stanicu za snabdijevanje goriva ili u tehnološkom procesu proizvodnje. Planom namjenskog utroška pristojbe predviđeno je da se za 2014. godinu 100%, za 2015. godinu 44,98%, za 2016. godinu 40%, za 2017. godinu 36,16%, a za 2018. godinu 28,57% realiziraju za troškove rada Operatora, dok se preostali prihodi koriste za nabavu rezervi naftnih derivata, nabavu i izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta. Ministarstvo je, sukladno odluci Vlade FBiH o isplati sredstava prikupljenih temeljem pristojbe za uspostavu rezervi naftnih derivata, donijelo Rješenje o proceduri prijenosa raspoloživih sredstava, kojim je predviđeno da se prikupljena sredstva prenose mjesечно kroz dva naloga u omjerima 34,76% i 65,24%, sukladno utvrđenoj namjeni sredstava.

Prema prezentiranim izvješćima, od donošenja Zakona je, zaključno sa 31. 12. 2018. godine, prikupljeno 38.329.540 KM, a Operator je uložio 1.063.200 KM u osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postrojenja i skladišta i 353 KM u kontrolu kvalitete rezervi naftnih derivata, dok u nabavu naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi i nabavu i izgradnju novih skladišta nije bilo izdvajanja. Operator ja na datum bilanciranja na namjenskim računima raspolagao sa 13.182.685 KM za izgradnju novih skladišta i osiguranje tehničko-tehnološke ispravnosti postojećih skladišnih kapaciteta, a sa 5.496.627 KM namijenjenih za nabavu naftnih derivata, ugovaranje osiguranja rezervi naftnih derivata i kontrolu kvaliteta.

U cilju osiguranja skladišnih prostora za skladištenje rezervi naftnih derivata Vlada FBiH je 19. 10. 2018. godine donijela Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o davanju suglasnosti upravi gospodarskog društva Operator – Terminali Federacije za pokretanje i uknjižbu imovine na terminalima tekućih tereta Bihać, Blažuj, Mostar i Živinice u korist FBiH, a zatim na Operator – Terminali Federacije. **Iz navedenog je vidljivo da Operator ne raspolaže tehničkim preduvjetima za skladištenje rezervi naftnih derivata, te samim tim nema mogućnost nabave rezervi naftnih derivata, što je bila temeljna namjera prilikom usvajanja Zakona o naftnim derivatima u FBiH.**

Subvencije javnim poduzećima, za uplatu doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, iskazane su u iznosu od 1.469.768 KM. Programom utroška sredstava je predviđeno da se sredstva odobravaju javnim poduzećima, odnosno poduzećima s većinskim učešćem državnog kapitala, a koriste za uplatu doprinosa mirovinskog osiguranja djelatnika koji ostvaruju pravo na mirovinu do kraja proračunske 2018. godine. Na objavljeni javni poziv u predviđenom roku je pristiglo 11 zahtjeva u kojima je traženo 3.789.247 KM za umirovljenje 335 djelatnika. Sredstva su odobrena „Tvornici konfekcije Borac“ – u stečaju Banovići u iznosu od 71.773 KM, „KTK Visoko“ d.d. Visoko u iznosu od 300.794 KM, „Tvornici transportnih uređaja“ d.d. – u stečaju Tuzla u iznosu od 97.862 KM i „Hidrogradnji“ d.d. – u stečaju Vogošća u iznosu od 999.820 KM za ukupno 160 djelatnika. Zaključenim ugovorima je definirana obveza korisnika sredstava da u roku od najkasnije tri mjeseca od dana uplate sredstava dostave Ministarstvu uvjerenje izdano od Porezne uprave FBiH da su sredstva utrošena za definirane namjene. Odobrena sredstva u ime korisnika doznačena su na račun Federalnog zavoda za mirovinsko i invalidsko osiguranje 28. 11. 2018. godine, s izuzetkom „Hidrogradnje“ d.d. Sarajevo, za koju je izvršena uplata 25. 1. 2019. godine. **Konstatirali smo da izbor korisnika sredstava transfera nije izvršen primjenom jasnih i mjerljivih kriterija, jer pojedinim podnositeljima zahtjeva, čiji zahtjevi su ocijenjeni formalno ispravnim, sredstva nisu odobrena. Jedan broj korisnika sredstava za koji su sredstva doznačena 28. 11. 2018. godine, nije u definiranom roku dostavio uvjerenja Porezne uprave FBiH. Također, nije dan nalog Federalnom zavodu za mirovinsko i invalidsko osiguranje da izvrši povrat odobrenih sredstava u Proračun FBiH u iznosu od 470.948 KM, iako se to moralo učiniti sukladno odredbama zaključenih ugovora. Uvažavajući navedeno, smatramo da nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima, sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna u FBiH za 2018. godinu.**

Prilikom realizacije, nadzora i izvješćivanja ovih transfera, konstatirana je nedosljedna primjena zakonskih propisa u stvaranju preduvjeta za financiranje, pravovremeno zaključivanje ugovora s korisnicima, uspostavljanje adekvatnog nadzora i izvješćivanje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

6.1.2.3.4 Tekući transferi – grant (nepovratna) sredstva

Tekući transferi koji se doznačavaju kao grant (nepovratna) sredstva krajnjim korisnicima, drugim razinama vlasti i neprofitnim organizacijama, iskazani su u iznosu od 98.706.917 KM, što je 10% od ukupnog izvršenja tekućih transfera, a u odnosu na plan ostvareni su 100%. Ovi transferi su realizirani putem Ministarstva zdravstva (37.932.761 KM), Ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica (21.097.207 KM), Ministarstva financija (18.896.187 KM), Ministarstva kulture i sporta (9.077.250 KM), Ministarstva obrazovanja i nauke (6.814.526 KM), Ministarstva okoliša i turizma (4.799.800 KM), Vlade Federacije BiH (4.457.420 KM), Ministarstva prostornog uređenja (3.000.000 KM), Ministarstva rada i socijalne politike (1.855.000), predsjednika i dopredsjednika Federacije BiH (561.947 KM) i Parlamenta Federacije BiH (227.650KM).

Od ovih transfera, u Izvješću ćemo dati kraća obrazloženja za one koji su značajniji po iznosu odobrenih sredstava i po utvrđenim nepravilnostima, kako slijedi:

Transfer Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH iskazan je u iznosu od 30.507.761 KM temeljem Zakona o zdravstvenom osiguranju i Odluke Vlade FBiH o izdvajaju sredstava u Fond solidarnosti FBiH, kojim je utvrđeno da će se 10,2% od ukupnih prihoda ostvarenih temeljem doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje izdvajati iz Proračuna FBiH. Proračunski zahtjev Ministarstva je sačinjen temeljem Instrukcije Ministarstva financija na usuglašen prijedlog Ministarstva zdravstva i Zavoda. **Problem financiranja federalnog Fonda solidarnosti je evidentan već duži niz godina. Ministarstvo je u prethodnom razdoblju pokrenulo izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju, u kojem je predviđeno i financiranje federalnog Fonda solidarnosti, ali je vraćen iz parlamentarne procedure. Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o zdravstvenom osiguranju Vlada FBiH je 18. 1. 2018. godine utvrdila i uputila u Parlament FBiH, ali do okončanja predmetne revizije on nije usvojen.**

Transferi kantonima i općinama iskazani su u iznosu od 18.000.000 KM, a odobreni su kao finansijska potpora kanonima (6.000.000 KM) i općinama i gradovima (12.000.000 KM). Odlukom Vlade FBiH propisani su kriteriji za raspodjelu sredstava (broj stanovnika, površina, broj učenika u osnovnom i srednjem obrazovanju, smanjenje broja zaposlenih i projekti od značaja za razvoj pojedinih općina), te da će se za primjenu istih koristiti podaci Federalnog zavoda za statistiku i Porezne uprave FBiH. Sredstva su raspodijeljena na osam kantona i 57 gradova i općina. Kantoni su zaduženi da sredstva troše sukladno principima i načelima restriktivne proračunske politike koju sprovodi Vlada FBiH, a koja se, između ostalog, odnosi i na ograničenje rasta troškova plaća i naknada za zaposlene, te smanjenje ukupne javne potrošnje. Općinama i gradovima sredstva su dodijeljena u iznosu od 40.000 KM do 750.000 KM. **Konstatirali smo da je raspodjela sredstava kantonima izvršena bez javnog oglašavanja, bez prethodno dostavljenih prijava ili zahtjeva korisnika i bez primjene utvrđenih kriterija, kako je to propisano Odlukom Vlade FBiH. Također, Odlukom nije predviđeno zaključivanje ugovora sa općinama i gradovima, tako da nisu regulirana međusobna prava i obveze, a za značajan iznos odobrenih sredstava nije utvrđena konkretna namjena, niti efekti koji se očekuju od utroška proračunskih sredstava.**

Značajan iznos sredstava (najmanje 9.000.000 KM) odobren je općinama i gradovima za kapitalna ulaganja u infrastrukturne projekte, što nije bilo planirano niti odobreno na odgovarajućoj poziciji sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH. Zbog navedenog, ne može se potvrditi način realiziranja sredstava i namjenskog utroška tekućih transfera Ministarstva financija.

Značajan dio sredstava tekućih transfera odobrila je Vlada FBiH odlukama o usvajanju programa utroška s kriterijima raspodjele sredstava transfera koje su predložila ministarstva, a izdvajamo sljedeće:

Za sanaciju zdravstvenih ustanova u FBiH odobreno je ukupno 6.000.000 KM (Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu 2.000.000 KM, Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar 2.000.000 KM i Univerzitetsko-kliničkom centru Tuzla 2.000.000 KM) za financiranje osiguravanja dostignute razine standarda sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga sekundarnog i tercijarnog nivoa, koje se pružaju pacijentima iz cijele FBiH, kroz održavanje i poboljšanje likvidnosti javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač FBiH. Sredstvima transfera ove zdravstvene institucije trebaju izmiriti dio dospjelih obveza za nabavu lijekova i drugog potrošnog materijala, te servisiranje i obnavljanje medicinske opreme zbog dotrajalosti. Način utvrđivanja visine sredstava i kriterij za odabir korisnika nije adekvatan i mjerljiv, s obzirom na to da su zdravstvenim institucijama odobrena sredstva u istom iznosu, iako se razlikuju po broju zaposlenih, visini stvorenih obveza i iskazanim gubicima.

Tekući transfer za izgradnju poduzetničkih zona realiziran je u iznosu od 5.262.827 KM i odnosi se na izgradnju nove i unapređenje postojeće komunalne infrastrukture u poduzetničkim zonama FBiH, tamo gdje predstavljaju prepreku razvoju poduzetništva, kao i unapređenje usluga za upravljanje razvojem poduzetničkih zona u FBiH. Korisnici sredstava su isključivo jedinice lokalne samouprave, koje imaju pravo podnošenja projektnih prijedloga za financiranje, sukladno utvrđenim kriterijima, iz Programa utroška sredstava.

Transferi iz oblasti kulture i sporta iskazani su u iznosu od 4.469.250 KM i realizirani temeljem donesenih programa utroška sredstava i po objavljenim javnim pozivima. Konstatirali smo da su sredstva transfera za obnovu kulturnog i graditeljskog nasljeđa od najmanje 553.000 KM i transfera za sport u iznosu od najmanje 491.750 KM planirana i iskazana na poziciji tekućih transfera, iako se radi o nepovratnim davanjima u svrhu nabave kapitalne imovine i kapitalnih ulaganja, zbog čega nisu iskazana sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu. Također, pri raspodjeli navedenih sredstava, od korisnika nije zahtijevana dokumentacija koja dokazuje da imaju pravo izvođenja radova na predmetnim objektima. Za transfere iz oblasti kulture i sporta usvojeni podkriteriji nisu jasni i mjerljivi, niti je precizirana dokumentacija koju je potrebno dostaviti kao dokaz o ispunjavanju kriterija.

Transfer za razvoj turizma u FBiH u iznosu od 3.099.800 KM najvećim dijelom se odnosi na Sufinanciranje projekata od posebnog značaja za turistički razvoj FBiH i Sufinanciranje projekata za unapređenje turističke i ugostiteljske infrastrukture u cilju povećanja konkurentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva i produžetka turističke sezone. Ni u tijeku 2018. godine nije usvojena Strategija za razvoj turizma, koja je trebala biti temelj za planiranje transfera za razvoj turizma. Kriteriji za raspodjelu transfera za razvoj turizma u 2018. godini jednim dijelom su unaprijeđeni, ali je bodovanje vršeno kao i prethodnih godina, te je jedan dio kriterija ostao uopćen i teško mjerljiv (jasno definiranje projekta, koji nosi do 50 ili više od 50% bodova). Javnim pozivom tražena dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenost uvjeta za određene programe Ministarstva uopćena je i za nju je teško verificirati točnost podataka jer se većinom odnosi na izjave, a ne zvanične potvrde trećih lica.

Transferi za sanaciju šteta nastalih uslijed poplava i klizišta iskazani su u iznosu od 1.800.000 KM i za njih u svim uzorkovanim projektima nije bilo moguće potvrditi dodijeljeni broj bodova na temelju utvrđenih kriterija (broj ugroženih objekata i ugrožena putna infrastruktura u metrima) iz razloga što niti u jednoj projektnoj dokumentaciji nije iskazan točan podatak o broju objekata ili preciznoj dužini puta koji bi bili predmet sanacije. Kriterij „financijski plan“ razrađen je na podkriterije koji se ocjenjuju isključivo temeljem subjektivne procjene članova povjerenstva.

Transfer „Akcijski plan Strategije okoliša“ iskazan je u iznosu od 1.200.000 KM i najvećim dijelom obuhvaća Podršku regionalnim centrima za upravljanje otpadom i regionalnim sanitarnim deponijama za upravljanje komunalnim otpadom u FBiH, Sufinanciranje projekata za unapređenje upravljanja komunalnim otpadom na području FBiH i Sufinanciranje projekata zaštite prirode u FBiH. Sredstva su krajnjim korisnicima doznačena tek u posljednjem kvartalu 2018. godine ili početkom 2019. godine, što je utjecalo na pravovremenost nadzora nad namjenskim utroškom doznačenih sredstava. Za Sufinanciranje projekata zaštite prirode u FBiH doneseni kriteriji i podkriteriji za vrednovanje projekta nisu jasni i mjerljivi, niti je ispunjenost uvjeta po određenim kriterijima potvrđena jasno definiranom dokumentacijom.

Transferi za projekte utopljavanja zgrada radi uštede energije iskazani su u iznosu od 1.200.000 KM. Pojedini opći i posebni kriteriji koji su utvrđeni Odlukom Vlade FBiH, kao što su „kvalitet kandidiranog programa“, „financijski plan“ i „značaj objekta“ razrađeni su na podkriterije koji se ocjenjuju isključivo temeljem subjektivne procjene članova povjerenstva.

Ustanovama socijalne zaštite za zbrinjavanje odobren je iznos od 671.000 KM (Zavodu za vaspitanje muške djece i omladine Sarajevo 375.500 KM i Ustanovi iz djelokruga socijalne zaštite Ljubuški 295.500 KM). Ove ustanove sredstva iz Proračuna FBiH koriste za financiranje redovnih izdataka za plaće uposlenih i za materijalne troškove, a da Ministarstvo nije utvrdilo kvalitativne i kvantitativne efekte koji se žele postići kroz transfere. Nisu prezentirani jasni kriteriji za izračun dodijeljenih sredstava.

Sredstva za organizacije civilnih invalida iskazana su u iznosu od 500.000 KM i raspodijeljena na 14 korisnika, u pojedinačnim iznosima između 33.000 i 40.000 KM, putem javnog poziva. Svrha ovog transfera je finansijska potpora organizacijama osoba sa invaliditetom za podmirenje temeljnih troškova rada, kako bi se osigurale pretpostavke za razvoj kapaciteta organizacija i jačanje partnerskog odnosa u rješavanju pitanja značajnih za populaciju osoba sa invaliditetom. Kriteriji za ocjenu aplikacija nisu detaljno razrađeni i nisu u potpunosti mjerljivi, što ostavlja mogućnost subjektivnog odabira korisnika sredstava.

Navedeno upućuje na to da proces planiranja i odobravanja sredstava nije u svim slučajevima proveden sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i članku 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2018. godinu, s obzirom na to da programima utroška sredstava tekućih transfera nisu propisani jasni, adekvatni i dovoljno mjerljivi kriteriji za objektivno vrednovanje, rangiranje i izbor zahtjeva aplikanata, što omogućuje subjektivnu ocjenu i favoriziranje pojedinih zahtjeva. Zbog toga ne možemo potvrditi da je na adekvatan način utvrđena visina dodijeljenih sredstava, kao ni da je osigurana transparentnost i efikasnost upravljanja proračunskim sredstvima, što nije sukladno člancima 37. i 38. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu. Također, može se zaključiti da se planiranje i raspodjela sredstava transfera ne vrši sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH sa točno utvrđenim ciljevima i mjerljivim kriterijima, a u cilju vršenja adekvatnog nadzora nad namjenskim utroškom i praćenje efekata utrošenih sredstava.

Transfer za političke stranke i koalicije iskazan je u iznosu od 3.800.000 KM, i za njega Vlada FBiH nije utvrdila svrhu korištenja sredstava, niti su predviđeni način i rokovi izvješćivanja korisnika sredstava. Osim Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu, financiranje političkih partija nema zakonski temelj za planiranje transfera. Također, utvrdili smo da se prihvaćaju izvješća korisnika sredstava bez relevantne dokumentacije, zbog čega se ne može izvršiti adekvatan nadzor nad utroškom danih sredstava i smanjiti mogućnosti zlouporabe i nenamjenskog trošenja proračunskih sredstava.

Transferi neprofitnim organizacijama realizirani su u iznosu od 1.855.000 KM i odnose se na transfere ustanovama socijalne zaštite za zbrinjavanje na razini FBiH (671.000 KM), organizacijama civilnih invalida (500.000 KM) i Ekonomsko-socijalnom vijeću (150.000 KM), kao i na **Transfer za institucije nauke i kulture od značaja za BiH** u iznosu od 1.050.000 KM, i oni nemaju zakonski temelj planiranja i financiranja iz Proračuna FBiH.

Zbog navedenog, može se zaključiti da se sredstva pojedinih tekućih transfera planiraju i odobravaju, a da nije utvrđena zakonska obveza financiranja istih iz Proračuna FBiH, što se najvećim dijelom odnosi na transfere političkim strankama, te neprofitnim organizacijama i udruženjima, kao i određenim institucijama.

Predsjednik i dva dopredsjednika FBiH (561.947 KM), **predsjedavajući i dopredsjedavajući domova Parlamenta FBiH** (227.650 KM) i **premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH** (135.100 KM iz Tekuće pričuve) iskazali su ukupno 924.697 KM.

Sredstva su odobrena neprofitnim organizacijama (510.047 KM), pojedincima (292.650 KM) i nižim razinama vlasti (122.000 KM) temeljem zahtjeva istih, a najvećim dijelom se odnose na financiranje udruga iz oblasti kulture, sporta, turizma, zaštite okoliša, te braniteljskih i vjerskih organizacija, kao i ostalih udruga građana i jednokratne potpore pojedincima. Za planiranje ovih sredstava, sa pozicija predsjednika i dopredsjednika FBiH i Parlamenta FBiH, nema posebne zakonske regulative, niti je Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu uređen način raspodjele istih. Spomenutim Zakonom regulirana je visina sredstava koju mogu odobrati premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH i podnošenje izvješća o utrošku ovih sredstava. Sredstva se realiziraju temeljem pojedinačnih odluka o odobravanju sredstava. Definirana je njihova namjena, ali nisu definirani jasni i mjerljivi kriteriji za odabir korisnika i utvrđivanje visine sredstava za raspodjelu. Provedenom revizijom ne može se potvrditi da je osigurana dokumentacija na temelju koje bi se potvrdio način izbora krajnjih korisnika sredstava tekućih transfera, niti da je osigurana transparentnost raspodjele. Također, raspodjela sredstava transfera je u nadležnosti izvršne vlasti, odnosno pojedinih federalnih ministarstava.

6.1.2.3.5 Tekući transferi za financiranje obveza Proračuna FBiH

Drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 18.049.230 KM, a najvećim dijelom se odnose na izvršenje tekućih transfera za financiranje obveza Proračuna koje je iskazalo Ministarstvo financija u iznosu od 13.983.466 KM. Ova sredstva odnose se na povrat pogrešno ili više isplaćenih poreza (10.423.808 KM), izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju (6.370.640 KM), izmirenje preuzetih obveza Prijašnjeg FMO i VF (806.3214 KM) i izvršenje odluka Ustavnog suda BiH/Europskog suda za ljudska prava (448.568 KM).

6.1.2.3.6 Transferi iz namjenskih sredstava na podračunima u okviru Jedinstvenog računa Riznice

Ministarstvo financija iskazalo je **transfere neprofitnim organizacijama** u iznosu od 3.201.904 KM temeljem raspodjele prihoda ostvarenih od naknada za priređivanje igara na sreću, uplaćenih u Proračun Federacije BiH u 2018. godini. Raspodjelu sredstava krajnjim korisnicima vrše nadležna ministarstva nakon provedenog javnog natječaja (Ministarstvu rada i socijalne politike, Ministarstvu nauke i obrazovanja, Ministarstvu kulture i sporta, Ministarstvu zdravstva i Ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta). Za sredstva realizirana preko Ministarstva zdravstva, Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta i Ministarstva kulture i sporta konstatirali smo da utvrđeni kriteriji za raspodjelu nisu bili mjerljivi, što je imalo utjecaja na objektivnu i transparentnu raspodjelu sredstava.

6.1.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi realizirani su u iznosu od 168.496.514 KM, što je 54% od planiranih sredstava, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 144.591.515 KM ili 70%.

Revidirani proračunski korisnici iskazali su kapitalne transfere kako slijedi: Ministarstvo prometa i komunikacija (160.289.320 KM), Ministarstvo energije, rудarstva i industrije (4.000.000 KM), Ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (1.499.194 KM), Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata (1.497.000 KM), Ministarstvo rada i socijalne politike (1.110.000 KM), Ministarstvo prostornog uređenja (101.000 KM).

Ministarstvo prometa i komunikacija sredstva je odobrilo za izgradnju autocesta i brzih cesta (153.000.000 KM), JP „Aerodrom Tuzla“ (2.498.619 KM), JP „Zračna luka – aerodrom Mostar“ (2.490.701 KM) i JP Željeznice BiH d.o.o. (2.300.000 KM). Ministarstvo je temeljem transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta iskazalo rashode i obveze u iznosu od 153.000.000 KM, iako navedena sredstva nisu utrošena u namjene predviđene Odlukom o usvajanju Programa utroška sredstava transfera od 12. 12. 2018. godine, nego su samo prenesena na namjenski račun Ministarstva. **Isto nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, s obzirom na to da su rashodi i izdaci neutemeljeno priznati, a da u izvještajnom razdoblju sredstva nisu utrošena, jer se poslovni događaj nije ni desio.**

Odlukama Vlade FBiH o usvajanju programa utroška sredstava za JP „Aerodrom Tuzla“ i JP „Zračna luka – aerodrom Mostar“ predviđena je namjena i kapitalni projekti koji će se realizirati iz odobrenih sredstava. Ministarstvo je s ovim poduzećima zaključilo ugovore kojima je utvrđen sukcesivan prijenos namjenskih sredstava s posebnog transakcijskog računa na temelju dokumentacije iz koje je vidljiva provedba javne nabave za svaku pojedinačnu stavku, te da po završetku radova formiraju povjerenstva za tehnički prijem radova ili objekata i u iste imenuju i djelatnike Ministarstva. Pošto se sredstva aerodromima doznačavaju prije nego što dobavljači ispostave fakture, mišljenja smo da Ministarstvo ne može ostvariti potpuni nadzor i kontrolu nad odobrenim sredstvima, što potvrđuje i dostavljeno Izvješće o utrošku sredstava, po kome je JP „Aerodrom Tuzla“ do 4. 3. 2019. godine utrošilo 696.676 KM. **Utvrđili smo da korisnici sredstava nisu ispunjavali svoje ugovorne obveze u dijelu koji se odnosi na sudjelovanje djelatnika Ministarstva u povjerenstvima za tehnički prijem. Posebno ističemo potrebu da se izvrši evaluacija efekata i namjenske potrošnje sredstava za unapređenje aviosaobraćaja u FBiH, kao i analiza pokazatelja razvoja i preispitaju efekti financiranja u svrhu razvoja i poticanja pružanja usluga navedenih poduzeća, s obzirom na to da se radi o korisnicima kojima se značajna sredstva dodjeljuju duži niz godina.**

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije financiralo je razvojne projekte javnih poduzeća iz oblasti namjenske industrije (3.000.000 KM) i privatnim poduzećima (1.000.000 KM). Projekti za javna poduzeća realizirani su temeljem Programa utroška sredstava, usvojenog od Vlade FBiH, kojim su predviđeni ciljevi koji se žele postići. Kriteriji za odobravanje sredstava bili su da su gospodarska društva razvrstana u grupu namjenske industrije i da zapošljavaju najmanje 50 uposlenika.

Po objavljenom javnom pozivu i na prijedlog Ministarstva, Vlada FBiH je donijela odluku o odobravanju iznosa od 3.000.000 KM javnim poduzećima: „Unis Ginex“ d.d. Goražde (500.000 KM), „Igman“ d.d. Konjic (1.500.000 KM), „Pretis“ d.d. Vogošća (600.000 KM) i „BNT Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik (400.000 KM). S korisnicima sredstava zaključeni su ugovori kojima je definirana obveza da odmah po realizaciji dobivenih sredstava, a najkasnije šest mjeseci od dodjele istih, dostave Ministarstvu izvješće o namjenskom utrošku, te da su u slučaju nepoštivanja istog dužni sredstva vratiti u Proračun FBiH. Korisnicima su sredstva doznačena 3. 1. 2019. godine i do okončanja revizije nisu dostavljena izvješća o namjenskom utrošku odobrenih sredstava. **S obzirom na iznos sredstava iz zahtjeva i iznos odobrenih sredstava, može se zaključiti da sredstva za financiranje razvojnih projekata nisu realizirana temeljem jasnih i mjerljivih kriterija i na način definiran Programom utroška istih, te da nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima, sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna u FBiH za 2018. godinu.** Zaključkom Vlade FBiH od 17. 8. 2018. godine Ministarstvo je zaduženo da, sukladno odredbama zaključenih ugovora, pokrene aktivnosti u cilju povrata dodijeljenih sredstava u Proračun FBiH. **Poslovni sustav Vitezit, koji nije dostavio izvješće o namjenskom utrošku sredstava u iznosu od 1.177.464 KM, doznačenih u 2016. godini i 2017. godini, izvjestio je Ministarstvo 7. 11. 2018. godine da sredstva nisu utrošena za odobrene namjene, kao i da nisu u mogućnosti izvršiti povrat doznačenih sredstava jer ista nisu na transakcijskom računu društva.**

Za financiranje razvojnih projekata privatnih poduzeća iz oblasti namjenske industrije donesen je Program utroška sredstava, usvojen od Vlade FBiH, kojim su predviđeni ciljevi koji se žele postići. Kriteriji za odobravanje sredstava bili su: da su gospodarska društva razvrstana u grupu namjenske industrije, što se dokazuje obaviješću nadležnog zavoda za statistiku o razvrstavanju prema djelatnosti, i da zapošljavaju najmanje deset djelatnika. Po objavljenom javnom pozivu ministar je predložio, a Vlada FBiH 12. 12. 2018. godine donijela odluku o odobravanju sredstava za „AC Unity“ d.o.o. Goražde (450.000 KM), „Pobjeda-Rudet“ d.d. Goražde (177.000 KM) i „Pobjeda-Tehnology“ d.d. Goražde (373.000 KM). **Konstatirali smo da gospodarsko društvo „Pobjeda-Rudet“ d.d. Goražde nije prezentiralo dozvolu za proizvodnju naoružanja i vojne opreme izdanu od Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, te da je u prezentiranoj obavijesti nadležnog zavoda za statistiku o razvrstavanju prema djelatnosti klasificirano kao društvo za proizvodnju eksploziva za ruderstvo, zbog čega nisu zadovoljeni propisani kriteriji.**

Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata je iz sredstava kapitalnog transfera u iznosu od 1.497.000 KM realiziralo nabavu 60 putničkih automobila za potrebe ratnih vojnih invalida 100% prve grupe. Revizijom smo utvrdili da je za pojedine krajnje korisnike automobila izvršena nabava i u 2018. godini, iako nije protekao rok zabrane otuđenja vozila od sedam godina, te da je u razdoblju zabrane otuđenja istim korisnicima odobreno vozilo čak tri puta.

S obzirom na navedeno, može se konstatirati zlouporaba proračunskih sredstava krajnjih korisnika, kao i Ministarstva koje nije postupilo sukladno odredbama Uredbe o osiguranju sredstava za nabavu putničkih automobila ratnim vojnim invalidima 100% prve grupe.⁴⁶

Ministarstvo rada i socijalne politike odobrilo je iznos od 1.110.000 KM kapitalnih transfera, od čega je 700.000 KM odobreno ustanovama za zbrinjavanje na razini FBiH, čiji je osnivač Federacija BiH (JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Baković (187.742 KM), JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić (187.741 KM), JU Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba Drin (140.000 KM), JU Zavod za vaspitanje muške djece i omladine Sarajevo (126.518 KM) i Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite Ljubuški (58.000 KM)). Ove ustanove se kontinuirano, dugi niz godina, financiraju iz Proračuna FBiH, i u razdoblju od 2009. do 2018. godine doznačena su im sredstva u ukupnom iznosu od 17.756.928 KM, iako je Zakonom o preuzimanju prava i obveza osnivača nad ustanovama socijalne skrbi u FBiH predviđeno da se sredstva za njihov rad osiguravaju iz naknada na temelju obavljenih usluga. Konstatirali smo da su navedene ustanove 31. 12. 2017. godine iskazale neraspoređenu dobit (u ukupnom iznosu od 4.964.297 KM), te da Ministarstvo nije sačinilo analizu efekata dosadašnjih učinaka. Također, Ministarstvo nije preispitalo potrebu kontinuiranog financiranja istih iz Proračuna FBiH, niti je Programom utroška sredstava određeno učeće ustanova iz vlastitih sredstava u financiranju predloženih projekata, pa je raspodjela sredstava izvršena bez jasno utvrđenih (mjerljivih) kriterija.

Ministarstvo prostornog uređenja iskazalo je kapitalni transfer drugim razinama vlasti i fondovima – sudjelovanje Vlade FBiH u sufinanciranju kantonalnih i lokalnih zajednica – zaštita nacionalnih spomenika u iznosu od 101.000 KM. Transfer je realiziran na temelju donesenog Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava i objavljenog javnog poziva. Konstatirali smo da su kriteriji i podkriteriji općeniti, nisu mjerljivi i dovoljno razrađeni kako bi poslužili kao temelj za objektivno vrednovanje, rangiranje i izbor projekta, te da omogućuju favoriziranje pojedinih projekata prilikom izbora korisnika sredstava. Također, nije definirana dokumentacija kojom bi se dokazalo ispunjavanje posebnih kriterija iz Javnog poziva.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da programima utroška sredstava kapitalnih transfera, koje je usvojila Vlada FBiH na prijedlog nadležnih ministarstava, nisu propisani jasni i mjerljivi kriteriji za raspodjelu sredstava, koji su jedan od bitnih elemenata programa, kao i da u određenim slučajevima nisu zadovoljeni kriteriji iz Programa utroška – financiranje razvojnih projekata privatnih poduzeća iz oblasti namjenske industrije. Također, nije osigurano efikasno upravljanje proračunskim sredstvima i princip transparentnosti, propisan člankom 4. Zakona o proračunima u FBiH i člankom 38. Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu.

⁴⁶ Sl. novine FBiH", br. 58/06, 34/07, 44/11 i 10/14

Može se zaključiti da je od ukupno planiranih kapitalnih transfera u iznosu od 309.701.000 KM, iskazana realizacija od 168.496.514 KM ili 54%. Međutim, izvršenom revizijom konstatovano je da kapitalni transfer za izgradnju autosesta i brzih cesta nije realiziran i da se nije mogao iskazati na poziciji kapitalnih transfera, tako da je ukupno realizirano samo 15.496.514 KM ili 5%. To ukazuje na neefikasnu realizaciju korištenja kapitalnih transfera.

Preporuke:

- *programima utroška sredstava kapitalnih transfera propisati jasne i mjerljive kriterije za raspodjelu sredstava i osigurati transparentnost sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji BiH i Zakonu o izvršavanju Proračuna u FBiH;*
- *sredstva za izgradnju autosesta i brzih cesta u iznosu od 153.000.000 KM prenijeti na poseban namjenski račun u okviru JRR-a, a rashode po istom iskazati sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH.*

6.1.2.5 Interventna sredstva ili sredstva pričuve

Interventna sredstva ili sredstva pričuve proračunski korisnici planirali su programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, koje je Vlada FBiH usvojila odlukama. Kao kriteriji za raspodjelu navedenih sredstava propisani su hitnost i nepredviđenost, te u određenim slučajevima specifičnosti projekata i programa. Raspodjela ovih sredstava vrši se bez uporabe kriterija za raspodjelu i prijave potencijalnih korisnika na javni poziv, zbog čega se ne može potvrditi utemeljenost i opravdanost planiranja i realizacije istih. Smatramo da navedena sredstva predstavljaju jednu vrstu tekuće pričuve, čija je namjena i korištenje regulirano posebnim propisima, a u pojedinim slučajevima sredstva pričuve ili intervenntna sredstva odobravaju se korisnicima koji nisu zadovoljili propisane kriterije i čiji se zahtjevi, nakon ocjene povjerenstva, nalaze na listi aplikanata koji nisu ispunili uvjete iz javnog poziva. S obzirom na to da intervenntna sredstva na neki način imaju karakter pričuve, koja ministrima, u čijoj nadležnosti je raspodjela istih, daje pravo raspodjele sredstava krajnjim korisnicima bez kriterija, smatramo da se na ovakav način ministrima kroz programe i Zakon o izvršavanju proračuna daje veće pravo nego što je predviđeno Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Proračuna. **Sukladno navedenom, imajući u vidu namjenu korištenja i način raspodjele ovih sredstava, može se zaključiti da nije osigurana transparentnost i kriteriji raspodjele, koji bi bili temelj za visinu dodijeljenih sredstava.** Također, ne postoji temelj za planiranje sredstava rezerve ili intervenntnih sredstava u programima utroška tekućih i kapitalnih transfera.

Primjera radi, navodimo sljedeće: **Ministarstvo kulture i sporta** je raspodjelu intervenntnih sredstava (375.250 KM) izvršilo bez jasnih i pisanih procedura i pravila za odabir korisnika i bez primjene kriterija za dodjelu intervenntnih sredstava utvrđenih Programom utroška sredstava (hitnosti, nepredviđenosti i specifičnosti projekata i programa). **Ministarstvo prostornog uređenja** odobrilo je intervenntna sredstva (300.000 KM) bez primjene propisanih kriterija, kao i bez dokaza o hitnosti i nepredvidivosti.

Ministarstvo obrazovanja i nauke odobrilo je interventna sredstva (205.091 KM) najvećim dijelom za projekte koji nisu ispunjavali u potpunosti kriterije propisane programima utroška sredstava, a odnose se na hitne i nepredviđene izdatke. **Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata** odobrilo je interventna sredstva (199.500 KM) za financiranje rada i redovnih aktivnosti udruženja, a ne za hitne i nepredviđene slučajeve, kako je to predviđeno Programima utroška. **Ministarstvo okoliša i turizma** prilikom realizacije interventnih sredstava (154.800 KM) nije dosljedno primijenilo Procedure za dodjelu i utrošak interventnih sredstava za 2018. godinu, u dijelu visine dodijeljenih sredstava u odnosu na ostvareni broj bodova.

Preporuka:

- *programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera za raspodjelu interventnih sredstava utvrditi namjenu, korisnike i jasne i mjerljive kriterije za utvrđivanje iznosa i raspodjele sredstava.*

6.1.2.6 Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvješćivanje i praćenje efikasnosti uloženih sredstava

Kada je u pitanju nadzor nad namjenskim utroškom sredstava, konstatirali smo da su proračunski korisnici isti uspostavili i imenovali komisije koje zapisnički konstatiraju stanje u vezi s namjenskim utroškom sredstava. Uočene nepravilnosti odnose se na to da uopće nije definiran način postupanja u situacijama kada korisnici nisu namjenski utrošili sredstva, kao i u situacijama kada korisnik ne dostavi izvješće o utrošku sredstava (Ministarstvo prostornog uređenja); ne prati se kontinuirano namjenski utrošak doznačenih sredstava krajnjim korisnicima i ne poduzimaju se pravovremeno aktivnosti na povratu neutrošenih ili nemamjenski utrošenih sredstava (Ministarstvo prostornog uređenja, Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, Ministarstvo kulture i sporta, Ministarstvo energije, rudarstva i industrije).

U vezi s praćenjem efikasnosti uloženih sredstava konstatirali smo da, izuzev Ministarstva obrazovanja i nauke, proračunski korisnici ne sačinjavaju Analizu podržanih projekata iz sredstava tekućih i kapitalnih transfera s ciljem utvrđivanja efikasnosti uloženih sredstava i da procijene je li potrebno nastaviti dalju realizaciju istih ili ih zamijeniti drugim projektima.

Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu propisana je obveza izvješćivanja proračunskih korisnika prema Ministarstvu financija, kao i istog prema Vladi FBiH. Međutim, navedenim Zakonom nije propisana forma niti bitni elementi koje bi izvješće trebalo sadržavati. S obzirom na navedeno, prihvaćaju se narativna izvješća koja su formalnog karaktera i uglavnom sadrže naziv dodijeljenog transfera sa iznosom realiziranih sredstava. Smatramo da bi izvješće trebalo sadržavati analizu efekata uloženih sredstava, sa očekivanim rezultatima u budućem razdoblju (povećanje proizvodnje, povećanje zaposlenosti, povećanje izvoza i sl.)

Preporuke:

- *kontinuirano vršiti kontrolu namjenskog utroška doznačenih sredstava transfera na terenu, uvažavajući rokove zastare;*

- *u slučajevima kada se ustanovi da sredstva nisu utrošena ili su nenamjenski utrošena, potrebno je pravovremeno poduzimati sve zakonom propisane radnje radi povrata sredstava na JRR FBiH, sukladno članku 46., stav 2. Zakona o proračunima u FBiH;*
- *potrebno je godišnje sačinjavati Analizu podržanih projekata iz sredstava tekućih i kapitalnih transfera s ciljem utvrđivanja efikasnosti uloženih sredstava i procjene da li je potrebno nastaviti dalju realizaciju istih ili ih zamijeniti drugim projektima.*

6.1.2.7 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 96.262.775 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.588.929 KM. Kamate po vanjskom dugu iskazane su u iznosu od 81.022.154 KM, od čega su kamate na pozajmice primljene kroz Državu BiH – relevantne obveze 78.656.266 KM, a kamate na pozajmice direktnih inostranih obveza FBiH 2.365.888 KM. Izdaci za kamate po vanjskom dugu izmiruju se sukladno otplatnim planovima po kreditima, uz dostavu obavijesti Ministarstva financija i Riznice BiH, izvoda Centralne banke BiH i uz suglasnost Federalnog ministarstva financija.

Kamate na domaće pozajmljivanje iskazane su u iznosu od 15.240.622 KM, a čine ih kamate po emitiranim dugoročnim obveznicama: 15.217.500 KM i kamate po emisiji trezorskih zapisa: 23.122 KM.

6.1.2.8 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 15.860.640 KM i izvršenje istih je 77,6% u odnosu na plan. Ovi izdaci se odnose na Ministarstvo financija (11.500.640 KM), Ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (2.000.000 KM) i Ministarstvo energije, rудarstva i industrije (2.360.000 KM).

Izdatke za finansijsku imovinu **Ministarstvo financija** realiziralo je po odlukama Vlade FBiH, od kojih se 10.000.000 KM odnosi na odobravanje kredita Union banci d.d. Sarajevo po zaključenom Ugovoru o kreditu, po kojem će se sredstva koristiti za formiranje kreditne linije namijenjene mladima za rješavanje stambenog pitanja, sukladno poslovnoj strategiji Banke. Povrat kredita će se izvršiti jednokratno, po roku dospijeća od 20 godina uz fiksnu godišnju kamatu po stopi od 0,10 % i polugodišnji obračun i uplatu iste. **Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** odobren je iznos od 973.000 KM za sufinanciranje Projekata Razvoj ruralnog poduzetništva i Razvoj ruralne konkurentnosti. Iznos od 290.000 KM odnosi se na **Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica** za sufinanciranje Projekta CEB II – Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja za 2018. godinu.

Ostala domaća pozajmljivanja u okviru **Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** iskazana su u iznosu od 2.000.000 KM, a odnose se na plasman sredstava putem Razvojne banke FBiH za realizaciju Programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“, sukladno zaključenom Ugovoru o komisionim poslovima i aneksima na isti, Odluci Vlade FBiH o odobravanju utroška sredstava sa navedene pozicije (12. 7. 2018. godine) i Odluci ministra o realizaciji navedenog programa u 2018. godini (26. 7. 2018. godine).

Iako su sredstva prenesena na Union banku, još uvijek nisu odobrena krajnjim korisnicima jer klijenti koje je predložilo Ministarstvo ne ispunjavaju propisane kriterije banke u pogledu ocjene kreditnog rizika. Konstatovano je da Ministarstvo nije poduzimalo dodatne aktivnosti u cilju povećanja stupnja iskorištenosti slobodnih novčanih sredstava za realizaciju programa „Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta“.

U okviru **Ministarstva energije, rudarstva i industrije**, tijekom revidirane godine je, temeljem Odluke Vlade FBiH o usvajanju programa utroška Trajnog revolving fonda za dugoročno financiranje projekata, putem dodjele kredita od 21. 3. 2018. godine, realizirano 2.360.000 KM preko Union banke d.d. Sarajevo, od kojih je u revidiranoj godini zaključen samo jedan ugovor o kreditu od 300.000 KM, dok su ostali zahtjevi u fazi provjere boniteta ili nadopune predmeta.

Preporuka:

- *potrebno je da Vlada FBiH sa nadležnim ministarstvom poduzme adekvatne aktivnosti u cilju što efikasnijeg korištenja proračunskih sredstava koja se nalaze na računu namjenskog dugoročnog depozita Vlade FBiH – Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta kod Razvojne banke FBiH, sukladno zaključenom Ugovoru o komisionim poslovima i aneksima na isti.*

6.1.2.9 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova realizirani su u iznosu od 814.138.565 KM, što predstavlja izvršenje 72,9% plana, a u odnosu na prethodnu godinu smanjeni su za 182.361.471 KM ili za 18,3%. Struktura navedenih izdataka je sljedeća: otplate dugova primljenih kroz Državu – relevantne obveze 533.285.891 KM, otplate domaćeg pozajmljivanja 219.976.879 KM, otplate unutarnjeg duga 56.946.1209 KM i vanjske otplate 3.929.675 KM.

Proračunom FBiH za 2018. godinu, kao i prethodnih godina, odobrena su sredstva za izmirenje **općih obveza (između ostalih i neisplaćenih plaća i naknada djelatnika prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH i neisplaćenih obveza prema dobavljačima nastalih u razdoblju od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine)**, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obveza FBiH⁴⁷ utvrđeno da će se opće obveze temeljem unutarnjeg duga izmiriti do kraja 2008. godine.

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

Iako je bilo dužno, Ministarstvo finacija ni do kraja 2018. godine nije postupilo po Zaključku Vlade FBiH od 31. 10. 2013. godine i nije sačinilo informaciju o stanju realiziranja preporuka koje se odnose na finansijske obveze iz Izvješća o reviziji finansijskih izvješća prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.

Rješenjem ministrice financija od 16. 11. 2018. godine imenovano je Povjerenstvo za popis primljenih i izdanih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom na dan 31. 12. 2018. godine, te za usuglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Riznice svih realiziranih obveza prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane temeljem neisplaćenih neto plaća, naknada i obveza prema dobavljačima, kao i svih realiziranih obveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2018. godinu. Povjerenstvo je izvršilo samo popis izmirenih obveza za plaće i regres u iznosu od 10.359 KM, dok nije bilo izmirivanja obveza prema dobavljačima koje se iskazuju kao unutarnji dug. Njihovo realiziranje evidentira se na poziciji otplata unutarnjeg duga i sačinjen je nalog za knjiženje u cilju zatvaranja obveza iskazanih u bruto bilanci prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH u korist finansijskog rezultata.

Na poziciji tekućih transfera – drugi tekući rashodi, u okviru Ministarstva financija iskazano je izmirenje preuzetih obveza prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH – doprinosi za MIO od 806.214 KM i izvršenje sudske presude temeljem neisplaćenih plaća Vojsci FBiH od 11.125 KM, ali iste nisu obuhvaćene navedenim popisom Povjerenstva, niti je temeljem ovih izmirenih obveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obveza prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske FBiH. Također, konstatirano je da nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obveza prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, kao ni da je izvršena verifikacija obveza (obveze prema dobavljačima, obveze za plaće i naknade uposlenika i ostale obveze) i tražbina iskazanih u Glavnoj knjizi Riznice u knjigovodstvenim evidencijama prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH.

Iz prezentiranog Izvješća o izvršenom popisu neizmirenih obveza temeljem sudske presude i izvršnih rješenja, kao i povrata pogrešno ili više uplaćenih prihoda na Jedinstveni račun Riznice, zaprimljenih u Riznici Federalnog ministarstva financija sa stanjem na dan 31. 12. 2018. godine, ne može se utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i tražbina prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, s obzirom na to da u Izvješću nisu iskazane.

Preporuka:

- **u okviru Riznice Ministarstva financija neophodno je utvrditi točan iznos duga, zaduženja i ostalih obveza, kao i tražbina prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane, Vojske Federacije BiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH.**

6.1.3 Tekuća pričuva

Proračunom FBiH za 2018. godinu planirana su sredstva tekuće pričuve u iznosu od 5.155.000 KM (5.000.000 KM tekuća pričuva Vlade FBiH, 75.000 KM premijera i po 40.000 KM za dva zamjenika premijera). Sredstva tekuće pričuve povećana su u iznosu od 18.950.000 KM, te su ukupno iznosila 24.105.000 KM, a temeljem odluka Vlade FBiH, rješenja premijera i zamjenika premijera su odobrena u iznosu od 23.020.453 KM. Od ukupno realiziranih sredstava, 22.885.353 KM realizirano je temeljem odluka Vlade FBiH, a 135.100 KM realizirali su premijer i zamjenici premijera Vlade FBiH. Tekuća pričuva Vlade FBiH (22.885.353 KM) realizirana je odlukama Vlade FBiH za nabavu stalnih sredstava u iznosu od 19.309.800 KM, za tekuće transfere u iznosu od 2.906.827 KM, kapitalne transfere u iznosu od 150.000 KM i za materijalne izdatke u iznosu od 518.726 KM. Konstatirano je da su sredstva za nabavu stalnih sredstava od 18.950.000 KM planirana Proračunom FBiH na poziciji Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH, te prenesena u tekuću pričuvu Vlade FBiH i u konačnici realizirana sa pozicije Vlade FBiH za kupovinu zgrade za smještaj institucija Vlade FBiH. Za preostali iznos sredstava tekuće pričuve od 3.935.353 KM ne može se potvrditi da je realiziran za hitne i nepredviđene izdatke, kako je to propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH. Navedena sredstva realizirana su za financiranje obveza koje su se mogle planirati, a navodimo sljedeće: sredstva Federalnog fonda za pomoć nastrandalim područjima od prirodne nesreće na teritoriji FBiH (251.733 KM), za podršku ustanovama obrazovanja (240.000 KM), financiranje tekućeg poslovanja „Aluminij“ d.d. Mostar (1.100.000 KM), za financiranje provođenja II faze revizije korisnika BIZ-a i troškove za institut za medicinsko vještačenje (450.000 KM), osiguranje sredstava Financijsko-informatičkoj agenciji za izvršenje sudske presude odjela Brčko (696.142 KM), za financiranje nagrada sportašima i sportskim organizacijama (299.500 KM). Tekuća pričuva premijera i dva zamjenika premijera realizirana je temeljem pojedinačnih rješenja o odobravanju sredstava, u iznosu od 135.100 KM. Za realizaciju ovih sredstava premijer i zamjenici premijera su donijeli odluke o planu i kriterijima uporabe tekuće pričuve za 2018. godinu. Navedenim odlukama je definirano za koje namjene se sredstva mogu odobravati, ali nisu definirani jasni i mjerljivi kriteriji za odabir korisnika i utvrđivanje visine sredstava. U pojedinačnim slučajevima odobravala su se sredstva za iste korisnike iz tekuće pričuve i premijera i zamjenika premijera, kao i nakon održavanja manifestacije, što predstavlja refundaciju troškova. Rješenjima o odobravanju sredstava definirana je obveza korisnika da dostave izvješće o utrošku, ali nije propisan rok dostavljanja, sadržaj izvješća i način izvješćivanja o utrošku sredstava.

Preporuke:

- **sredstva tekuće pričuve Vlade FBiH koristiti samo za namjene propisane Zakonom o proračunima u FBiH;**
- **prilikom raspodjele tekuće pričuve premijera Vlade FBiH i zamjenika premijera Vlade FBiH utvrditi kriterije za odabir korisnika i osigurati nadzor nad utroškom doznačenih sredstava.**

6.1.4 Financijski rezultat

U financijskim izvješćima za 2018. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

R. br.	Opis	Izmjene i dopune Proračuna FBiH za 2018. godinu	Ostvareno u 2018. godini	Ostvareno u 2017. godini	Index (4/3)	Index (4/5)
1	2	3	4	5	6	7
I	PRIHODI (1+2+3)	2.269.661.837	2.158.066.511	2.119.834.478	95	102
1	Prihodi od poreza	1.661.978.242	1.662.673.080	1.600.094.278	100	104
2	Neporezni prihodi	607.683.595	495.291.411	519.699.270	82	95
3	Transferi i donacije	0	102.020	40.929	-	249
II	RASHODI (1+2+3+4)	1.805.514.349	1.558.234.842	1.403.632.627	86	111
1	Tekući rashodi	1.365.745.821	1.293.475.552	1.281.875.924	95	101
2	Kapitalni transferi	309.701.000	168.496.514	23.904.999	54	705
3	Izdaci za kamate	124.912.528	96.262.775	97.851.704	77	98
4	Tekuća pričuva	5.155.000	0	0	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT (I-II)	464.147.488	599.831.669	716.201.851	142	166
IV	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	47.282.542	-32.895.428	-105.086.089	-69	-31
1	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	161.868	120.165.998	-	-
2	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	47.282.542	33.057.296	15.079.909	70	219
V	UKUPAN SUFICIT (III-IV)	416.864.946	566.936.241	821.287.940	136	69
VI	NETO POVEĆANJE FINANCIJSKE IMOVINE (1-2)	-20.450.000	-15.860.640	-2.661.700	-78	596
1	Primici od finansijske imovine	0	0	0	-	-
2	Izdaci za finansijsku imovinu	20.450.000	15.860.640	2.661.700	78	596
VII	NETO ZADUŽIVANJE (1-2)	-503.414.946	-559.449.874	-706.464.509	111	79
1	Primici od zaduživanja	613.000.000	254.688.691	290.035.527	41	88
2	Izdaci za otplate dugova	1.116.414.946	814.138.565	996.500.036	73	82
VIII	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT/DEFICIT (V+VI+VII)	-107.000.000	-8.374.273	112.161.731	8	7
IX	OSTVARENI SUFICIT IZ RANIJEG RAZDOBLJA	107.000.000				
X	UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (IX-VIII)	0	-8.374.273			

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu od 2.158.228.379 KM, financiranje u iznosu od 254.688.691 KM, rashodi i izdaci u iznosu od 1.607.152.778 KM, otplate primljenih kredita i zajmova u iznosu od 814.138.565 KM, te višak rashoda nad prihodima/deficit u iznosu od 8.374.273 KM.

Akumulirani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima/suficit u bilanci stanja Proračuna FBiH na dan 31. 12. 2018. godine iskazan je u iznosu od 114.189.861 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 8.268.596 KM.

Iskazani financijski rezultat u 2018. godini u iznosu od 8.374.273 KM ne možemo potvrditi, jer je revizijom utvrđeno sljedeće:

1. Kapitalni transferi su precijenjeni za iznos od 153.000.000 KM, jer su rashodi temeljem obveze za kapitalni transfer za izgradnju autocesta i brzih cesta iskazani u Glavnoj knjizi Riznice, iako isti nije realiziran i nisu se stekli uvjeti za realizaciju i iskazivanje na navedenoj poziciji (točka 6.1.2.4);

2. Tekući transferi su podcijenjeni za iznos od 5.682.857 KM, a isti se odnosi na obveze temeljem Zakona o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata i Zakona o MIO, za obiteljske mirovine iza poginulog branitelja koje nisu iskazane na odgovarajućim pozicijama transfera (točka 6.1.2.3.1);
3. Tekući transferi su podcijenjeni za iznos od 8.015.010 KM, a isti se odnosi na obveze za poticaje za biljnu i animalnu proizvodnju, nastale sukladno Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, te obveze za poticaje iz oblasti veterinarstva, koje nisu iskazane na odgovarajućim pozicijama transfera (točka 6.1.2.3.2).

Zbog navedenog, ne može se potvrditi iskazani negativan financijski rezultat za 2018. godinu u iznosu od 8.374.273 KM najmanje za 139.302.133 KM, pošto su rashodi po osnovu kapitalnih transfera više evidentirani za 153.000.000 KM, a obveze temeljem tekućih transfera u iznosu od 13.697.867 KM nisu evidentirane na poziciji rashoda. Navedeno ukazuje na to da je za 2018. godinu trebao biti iskazan pozitivan financijski rezultat.

Također ističemo da Proračunom Federacije BiH za 2018. godinu, kao i prethodnih godina, nije planirano izmirenje dospjelih obveza po temelju pravomoćnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju, koje su evidentirane na razgraničenim rashodima i vanbilančnoj evidenciji u iznosu od 63.001.325 KM. Obveze po navedenom temelju nisu evidentirane sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, zbog čega su podcijenjeni rashodi i financijski rezultati obračunskih razdoblja u kojima su obveze nastale, kao i ukupno iskazani višak rashoda nad prihodima.

Preporuka:

- *rashode i izdatke priznavati na temelju relevantne dokumentacije o nastanku poslovnog događaja, sukladno Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*

6.2 BILANCA STANJA

U konsolidiranim financijskim izvješćima Proračuna Federacije BiH na dan 31. 12. 2018. godine iskazana je imovina u iznosu od 1.541.106.521 KM, a odnosi se na: dugoročna razgraničenja u iznosu od 316.200.890 KM, dugoročne plasmane u iznosu od 345.424.100 KM, novčana sredstva u iznosu od 316.415.348 KM, stalna sredstva u iznosu od 278.302.193 KM (nabavna vrijednost 519.721.371 KM, otpisana vrijednost 241.419.178 KM), kratkoročne tražbine u iznosu od 181.206.071 KM, kratkoročne plasmane u iznosu od 35.991.182 KM, kratkoročna razgraničenja u iznosu od 65.807.988 KM, financijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama u iznosu od 760.399 KM i vrijednosne papire u iznosu od 998.350 KM.

Obveze i izvori sredstava iskazani su u iznosu od 1.541.106.521 KM, a čine ih dugoročne obveze i razgraničenja u iznosu od 5.448.885.366 KM, kratkoročne obveze i razgraničenja u iznosu od 532.308.621 KM i izvori stalnih sredstava u iznosu od 4.440.087.466 KM (aktivni konto).

6.2.1 Gotovina, kratkoročne tražbine, razgraničenja i zalihe

Novčana sredstva iskazana su 31. 12. 2018. godine u iznosu od 316.415.348 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 11.722.452 KM.

Stanje na transakcijskim računima na 31. 12. 2018. godine iznosilo je 309.111.368 KM. U okviru navedenog iznosa novčanih sredstava, na posebnim namjenskim računima iskazan je ukupan iznos od 61.361.649 KM. Najznačajniji iznosi posebnih namjenskih sredstava odnose se na sredstva za zaštitu i spašavanje u iznosu od 22.680.080 KM, takse od uplaćenih sredstava za avio promet u iznosu od 21.109.230 KM, PDV – revolving u iznosu od 4.780.386 KM), prihode od lutrije od 2.896.984 KM, polaganje specijalističkih i stručnih ispita zdravstvenih radnika od 2.623.397 KM, taksu za uspostavu rezervi naftnih derivata u iznosu od 2.307.614 KM, sredstva Escrow računa od 1.833.181 KM, te prikupljena sredstva od uplate naknada prihoda za šume u iznosu od 1.638.877 KM.

Kratkoročne tražbine iskazane su u iznosu od 181.206.071 KM. Najznačajniji iznos istih od 135.512.208 KM odnosi na tražbine od krajnjih korisnika temeljem dospjelih kreditnih sredstava, za obveze koje su izmirene iz Proračuna FBiH i evidentirane u Ministarstvu financija.

Tražbine od krajnjih korisnika kreditnih sredstava u odnosu na 2017. godinu (91.333.708 KM) povećane su za 44.178.500 KM, a najznačajnije su od: JP Ceste FBiH (71.680.048 KM), JP „Željeznice Federacije BiH“ (42.439.455 KM), Općine Livno (3.234.711 KM), JKP Vodovod Posušje (3.317.949 KM), Općine Posušje (2.957.381 KM), te Unsko-sanskog kantona (2.391.989 KM).

Tražbine od kantona po Stand by aranžmanima III i IV sa MMF-om u iznosu od 35.607.506 KM (dug od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine od 3.397.000 KM) nisu evidentirane u knjigovodstvenim evidencijama, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu. Ove tražbine se odnose na: Tuzlanski kanton (17.000.250 KM), Bosansko-podrinjski kanton (10.244.878 KM), Unsko-sanski kanton (6.730.769 KM) i Zapadnohercegovačku županiju (2.404.048 KM). **Navedeno ističemo jer direktno utječe na primitke i likvidnost Proračuna Federacije BiH, s obzirom na to da Federacija BiH obveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu.**

Za neizmirene obveze po kreditima danim krajnjim korisnicima temeljem vanjskog duga, te zbog konstantnog kašnjenja u otplati, odnosno izostanka plaćanja obveza prema Federaciji BiH, izvršeni su reprogrami kreditnih obveza za: Željeznice Federacije BiH (šest kredita), JKP „10. Juli“ Bosanska Krupa, JKP „Vodovod“ Cazin, Rudnike „Kreka“ Tuzla, Općinu Grude i Zapadnohercegovačku županiju.

Skupština Županije Zapadnohercegovačke donijela je 4. 9. 2018. godine Odluku o prihvaćanju reprograma obveza po kreditnom zaduženju prema Federaciji BiH iz sredstava MMF-a po IV Stand by aranžmanu,⁴⁸ sa rokom otplate od sedam godina i grace razdobljem od četiri godine.

Najveći dio tražbina nastao je po kreditima iz ranijeg razdoblja, prije donošenja Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama u Federaciji BiH, kada u cilju naplate nisu osigurani instrumenti osiguranja naplate kredita od krajanjih korisnika. Po isteku ugovornog roka za naplatu svake pojedinačne tražbine, koji ne može biti duži od šest mjeseci, korisnik proračuna dužan je poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu istog, te izvršiti preknjiženje na sumnjive i sporne tražbine.

Ministarstvo financija nije poduzelo sve zakonom propisane radnje za naplatu nenaplaćenih tražbina, sukladno zaključenim ugovorima o dodjeli sredstava, niti je iste evidentiralo na poziciji sumnjivih i spornih tražbina. Navedeno nije sukladno članku 46. Zakona o proračunima u FBiH, kao ni Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Preporuka:

- ***potrebno je da Ministarstvo financija sa nadležnim institucijama i organima poduzme sve zakonom propisane radnje za naplatu tražbina po kreditima, temeljem zaključenih ugovora.***

6.2.2 Stalna sredstva

Stalna sredstva su 31. 12. 2018. godine iskazana u iznosu od 278.302.193 KM sadašnje vrijednosti (nabavna vrijednost 519.721.371 KM, ispravka vrijednosti 241.419.178 KM) i nisu usuglašena sa izvorima stalnih sredstava (275.124.194 KM) za 3.177.999 KM.

Najznačajnije povećanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava u 2018. godini odnosi se na građevinske objekte kod Vlade FBiH u iznosu od 18.950.000 KM temeljem revaloriziranja dijela zaključenog Ugovora o kupoprodaji zgrade Energoinvesta za trajni smještaj institucija Vlade FBiH. Ugovor o kupoprodaji potpisан je 29. 8. 2018. godine na iznos od 54.000.000 KM za kupovinu niskog i visokog prizemlja i 19 katova objekta B ukupne površine 24.600 m² sa ugovorenim plaćanjem u tri tranše, zaključno sa 30. 6. 2020. godine sa ugovorenim zateznim kamatama na kašnjenje. Od kupljene 21 etaže, u ZK izvatu samo šest etaža nije bilo opterećeno hipotekama za obveze po kreditima Energoinvesta d.d. Sarajevo, koje su u ukupnom iznosu na dan kupovine za sve četiri banke iznosile 29.320.770 KM. Ugovorom je utvrđeno da će prodavac izvršiti brisanje založnih prava na nekretninama koje su predmet kupoprodaje prije dospijeća svake rate kupoprodajne cijene najkasnije pet dana prije dospijeća svake rate kupoprodajne cijene. Aneks Ugovora o kupoprodaji je potpisana 21. 12. 2018. godine, čime je u 2018. godini dodana tranša u iznosu od 8.950.000 KM, a zadnja tranša je umanjena na iznos od 13.050.000 KM.

⁴⁸ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 16/18

U postupku revizije proračunskih korisnika (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo kulture i sporta, Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH) izvršena je provjera dokumentacije, temeljem koje su iskazani građevinski objekti i zemljišta, te je utvrđeno da su pojedine građevine (zgrade, stanovi, garaže) evidentirane, iako za njih proračunski korisnici ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju o posjedu i nemaju uknjiženo pravo vlasništva nad imovinom, jer je ona, prema prezentiranoj dokumentaciji, u vlasništvu i posjedu drugih pravnih osoba.

S obzirom na to da pojedine nekretnine nisu iskazane temeljem vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava niti je FBiH u posjedu svih objekata, konstatirali smo da nije realno iskazana vrijednost građevinskih objekata u Glavnoj knjizi Riznice i finansijskim izvješćima, kako je to propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Zakonom o proračunima u FBiH i Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *potrebno je osigurati vjerodostojnu dokumentaciju o vlasništvu i posjedu građevina i zemljišta, koja bi bila temelj za knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi Riznice.*

6.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročni plasmani su 31. 12. 2018. godine iskazani u iznosu od 345.424.100 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 4.440.191 KM. Predstavljaju realizaciju plasmana putem Razvojne banke FBiH i Union banke Sarajevo.

Sredstva uložena u Razvojnu banku Federacije BiH iskazana su u iznosu od 179.243.156 KM, sukladno ugovorima o komisionim poslovima, što je u odnosu na prethodnu godinu (172.597.900 KM) više za 6.645.256 KM. Navedeno povećanje nastalo je kao rezultat negativnih tečajnih razlika. Razvojna banka Federacije BiH je u 2018. godini po komisionim kreditima naplatila iznos od 15.391.438 KM (glavnica 12.286.761 KM i kamata 3.104.677 KM). Kompenzirana sredstva odnose se na naknadu po Ugovoru o reprogramu kredita, odobrenom društvu Pretis d.d. Vogošća, naknade po kreditima odobreni društvima PS Vitezit d.o.o. Vitez, Binas d.d. Bugojno, te sudske takse po komisionim projektima Saudijski fond za razvoj S-082 i TAC BiH, po odlukama Vlade FBiH iz ranijih godina. Sukladno Ugovoru o upravljanju kreditnim sredstvima u okviru Projekta Lokalnog razvoja u iznosu od 125.876 KM 31. 12. 2018. godine izvršena je uplata razlike do minimalno ugovorene naknade.

Temeljem odluke Skupštine Razvojne banke Federacije BiH o zalogu sredstava za osiguranje povrata kredita JP Autoceste Federacije BiH od 3. 2. 2017. godine, Ugovora o kreditu od 13. 2. 2017. godine i Odluke Vlade Federacije BiH o davanju suglasnosti za zaključivanje ugovora o namjenskom garantnom depozitu od 10. 3. 2017. godine, Razvojna banka Federacije BiH i Vlada Federacije BiH zaključile su Ugovor o namjenskom garantnom depozitu. Predmet ovog ugovora je formiranje namjenskog garantnog depozita u iznosu od 48.084.579 KM.

Deponent i Banka su se usuglasili da se namjenski depozit formira od novčanih sredstva koja su naplaćena i koja će biti naplaćena iz založenih tražbina po kreditima odobrenim iz komisionih kreditnih linija kojima Banka upravlja u ime i za račun Vlade Federacije BiH. Deponent i Banka su se usuglasili da će se Depozit sukcesivno povećavati za iznose novčanih sredstva koja će se naplaćivati iz založenih tražbina po kreditima iz komisionih kreditnih linija, a najviše do iznosa depozita iz Ugovora. Visina založenih tražbina će se retrospektivno smanjivati za iznose novčanih sredstava za koje se povećava iznos depozita. Za osiguranje izvršenja obveza iz Ugovora o kreditu od 13. 2. 2017. godine zalogodavac daje u zalog novčana sredstva koja su naplaćena iz komisionih kreditnih linija kojima Razvojna banka Federacije BiH upravlja, u ime i za račun Vlade Federacije BiH u ukupnom iznosu od 48.084.579 KM.

U okviru iskazanih dugoročnih plasmana, na **Ministarstvo energije, rударства и индустрије** odnosi se 14.587.250 KM i to su sredstva plasirana putem Union banke Sarajevo (4.987.255 KM), Razvojne banke FBiH (599.995 KM), depozit kod Izvozno-kreditne agencije BiH u svrhu osiguranja garancije (5.000.000 KM) i oročeni depozit kod Intesa Sanpaolo banke (4.000.000 KM), koji služi kao instrument osiguranja povrata kredita odobrenog Operatoru – Terminalu Federacije. Sredstva plasirana putem Union banke d.d. Sarajevo dodijeljena su kao kredit za 24 gospodarska društva, a sredstva plasirana putem Razvojne banke FBiH za 19 gospodarskih društava. Sa pozicije navedenog Ministarstva tijekom 2018. godine, temeljem Odluke Vlade FBiH o usvajanju programa utroška Trajnog revolving fonda za dugoročno financiranje projekata putem dodjele kredita od 21. 3. 2018. godine, realiziran je iznos od 2.360.000 KM putem Union banke d.d. Sarajevo.

U razdoblju od 2012. do 2014. godine preko Razvojne banke FBiH plasirano je pet kredita u vrijednosti od 756.121 KM, a preko Union banke 10 kredita u vrijednosti od 1.935.605 KM za uvezivanje radnog staža djelatnicima koji su ostvarili pravo na odlazak u mirovinu. Za spomenute kredite nisu predviđeni instrumenti osiguranja povrata kredita. Prema zaključenim ugovorima o komisionim poslovima sa bankama, Ministarstvo snosi rizik 100% nevraćanja kredita i pripadajućih kamata od korisnika kredita, što ima za posljedicu obvezu isplate naknade bankama iz proračuna, koja je definirana u identičnom iznosu kao i visina kamate na kredite.

Ministarstvo prometa i komunikacija u Bruto bilanci iskazalo je dugoročne plasmane u iznosu od 35.266.036 KM i odnose se na učešće Vlade FBiH u temeljnog kapitalu JP „B&H Airlines“ d.o.o. Sarajevo. Evidentiranje udjela u Ministarstvu izvršeno je temeljem odluka Vlade FBiH za doznačena sredstva iz Proračuna, zaključno sa 2012. godinom. Prema raspoloživim podacima aktuelnog izvoda iz sudskog registra Općinskog suda u Sarajevu od 15. 1. 2016. godine, jedini osnivač bila je Federacija BiH sa stopostotnim udjelom osnivača i ugovorenim (upisanim) i uplaćenim kapitalom od 18.773.273 KM. Za preostali iznos od 16.492.763 KM udjela Vlade FBiH u temeljnog kapitalu JP „BH Airlines“ d.o.o. Sarajevo, koji je evidentiran na poziciji Ministarstva, nije izvršeno usklađivanje stanja udjela (povećanje udjela) upisom u registar kod nadležnog suda, kako je propisano Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH.

U 2016. godini pokrenut je stečaj u JP „BH Airlines“ d.o.o. Sarajevo zbog gubitka koji u značajnom dijelu premašuje ukupni kapital, te je neizvjesno da li će od iskazanih dugoročnih plasmana biti ekonomskih koristi. Kada je u pitanju rješavanje statusa navedenog udjela u tijeku 2018. godine, Ministarstvo nije imalo nikakvih aktivnosti.

Kod **Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta** na poziciji dugoročnih plasmana iskazan je iznos od 24.648.465 KM i isti se odnosi na dugoročni depozit za kreditne plasmane putem Razvojne banke FBiH. Sukladno odlukama Vlade FBiH, navedena sredstva se plasiraju na revolving temelju i sa rokom povrata na JRR u Proračun FBiH do 2030. godine.

Ministarstvo okoliša i turizma iskazalo je dugoročne plasmane u iznosu od 193.485 KM, koji se odnose na tražbine za deponovana sredstva u Razvojnoj banci FBiH. Ministarstvo je zaključilo Protokole sa Bankom kojima je definiran način sufinanciranja kamata po programima: „Sufinanciranje kamata na kredite koji se koriste za izgradnju turističko-ugostiteljskog kapaciteta, održivog razvoja turizma na selu, te izgradnja temeljne turističke infrastrukture“ iz 2010. godine (500.000 KM) i „Transfer za razvoj turizma u FBiH“ iz 2014. godine (500.000 KM). Do kraja 2018. godine iz doznačenih sredstava 2010. godine potpisani su ugovori o subvencioniranju kamata sa sedam korisnika iz navedene kreditne linije i isplaćene subvencije u iznosu od 477.722 KM, tako da stanje istih na datum bilance iznosi 22.201 KM. Iz doznačenih sredstava u 2014. godini potpisani su ugovori o subvencioniranju kamata sa sedam korisnika, po kom temelju su do 31. 12. 2018. godine isplaćene subvencije u iznosu od 328.793 KM. Stanje ugovorenih subvencija na datum bilance iznosi 102.197 KM, dok razlika po ovoj kreditnoj liniji od 69.010 KM ni u 2018. godini nije raspoređena.

6.2.4 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze u konsolidiranim finansijskim izvješćima Proračuna FBiH na dan 31. 12. 2018. godine iskazane su u iznosu od 532.308.621 KM. U okviru ovih obveza najznačajniji iznos odnosi se na: kratkoročne tekuće obveze prema pravnim i fizičkim osobama u iznosu od 162.606.768 KM, obveze prema djelatnicima od 90.434.412 KM, obveze od domaćeg zaduživanja od 40.008.116 KM i kratkoročna razgraničenja u iznosu od 238.265.412 KM.

U okviru **kratkoročnih tekućih obveza prema pravnim i fizičkim osobama** najznačajnije su kratkoročne tekuće obveze u iznosu od 95.037.761 KM, obveze za subvencije u iznosu od 6.659.867 KM i ostale kratkoročne obveze u iznosu od 59.389.783 KM. Od ukupnog iznosa kratkoročnih tekućih obveza, na obveze prema dobavljačima odnosi se 95% obveza, dok se ostatak istih odnosi na obveze za PDV. Na obveze temeljem pravomoćnih sudskih presuda i sudskih rješenja iz radnih sporova i ostalih presuda odnosi se 59.389.889 KM.

U okviru **obveza prema djelatnicima** proračunskih korisnika (obveze za plaće, naknade, poreze i doprinose na plaće) koje se odnose na prosinac 2018. godine, iskazane su i obveze institucija koje su sa federalne prešle na državnu razinu, od kojih su najznačajnije obveze bivšeg Federalnog ministarstva obrane u iznosu od 64.391.328 KM i iste u ukupnim obvezama iznose 71%.

U okviru **obveza od domaćeg zaduživanja**, iznos od 40.000.000 KM odnosi se na obveze temeljem izdanih trezorskih zapisa. U IV kvartalu 2018. godine dvaput je izvršena emisija trezorskih zapisa, ukupne nominalne vrijednosti od 40.000.000 KM, uz negativnu kamatnu stopu od -0,134% do -0,105%. Po navedenom temelju prikupljeno je 40.035.730 KM (prihod od negativne kamate 35.730 KM).

Kratkoročna razgraničenja najvećim dijelom se odnose na razgraničene prihode u iznosu od 84.358.880 KM, razgraničene rashode u iznosu od 10.117268 KM i ostala razgraničenja u iznosu od 138.329.495 KM.

Od ostalih razgraničenja, 135.512.208 KM odnosi se na razgraničene primitke koji su evidentirani za tražbine od krajnjih korisnika kreditnih sredstava i isti su u odnosu na 2017. godinu veći za 44.170.500 KM. Najznačajnije tražbine su od: JP Ceste FBiH (71.680.048 KM), JP „Željeznice Federacije BiH“ (42.439.455 KM), Općine Livno (3.234.711 KM), JKP Vodovod Posušje (3.317.949 KM), Općine Posušje (2.957.381 KM), te Unsko-sanskog kantona (2.391.989 KM). U okviru ovih tražbina nisu iskazane dospjele tražbine od kantona po Stand by aranžmanima III i IV sa MMF-om u iznosu od 35.607.506 KM (dug od 1. 1. do 31. 12. 2018. godine, iskazan u iznosu od 3.397.000 KM), niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu istih.

U okviru ostalih kratkoročnih obveza temeljem pravomoćnih presuda i izvršnih sudske rješenja iz radnog odnosa iskazan je iznos od 43.527.151 KM i ostalih pravomoćnih presuda i sudske izvršne rješenja i upravnih sporova iznos od 15.125.730 KM. Navedeni iznosi su evidentirani po Instrukciji Ministarstva financija iz veljače 2019. godine na poziciji razgraničenih rashoda i obveza. Jedan broj revidiranih korisnika nije postupio po ovoj instrukciji i obveze po pravomoćnim sudske presudama iz radnog odnosa su po ranijoj instrukciji iz 2015. godine „ostale“ na izvanbilančnoj evidenciji. Stoga rashodi i izdaci nisu iskazani sukladno članku 76. Zakona o proračunima u Federaciji BiH, kojim je regulirano da se oni priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja (obveze) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja. Evidentiranje ovih obveza nije sukladno članku 16. Uredbe o računovodstvu Proračuna FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. **Provedenom revizijom finansijskih izvješća u 2018. godini proračunskih korisnika koji su bili predmet revizije, utvrdili smo da su proračunski korisnici u FBiH različito postupali kod evidentiranja ovih obveza. Naime, jedan broj proračunskih korisnika ove obveze je evidentirao na vanbilančnoj evidenciji. Zbog takvog načina evidentiranja u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu i Bilanci stanja na dan 31. 12. 2018. godine nisu realno iskazane pozicije rashoda i obveza, što je u konačnici utjecalo na točnost ovih pozicija, te samim tim i na finansijski rezultat u Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu.**

Pravomoćne presude i sudska rješenja o izvršenju predstavljaju dospjele obveze i nisu knjigovodstveno evidentirane u izvještajnim razdobljima na koja se odnose. Radi se o obvezama koje su nastale nakon okončanih sudske postupaka, vođenih temeljem tužbi djelatnika zbog nepoštivanja prava iz radnih odnosa.

Ovi postupci su okončani u prethodnim godinama i obveze temeljem navedenog nisu se evidentirale sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, prema kojima se rashodi i izdaci priznaju u razdobljima u kojima su obveze nastale, neovisno od njihovog izmirenja, već su se iz godine u godinu uvećavale. Zbog neprovedenih računovodstvenih postupaka i neevidentiranja ovih obveza podcijenjeni su rashodi obračunskih razdoblja u kojima su nastale, a samim tim nisu točno iskazivani ni financijski rezultati tih razdoblja.

Zakonom o izvršavanju Proračuna FBiH za 2018. godinu utvrđeni su prioriteti izvršavanja Proračuna FBiH, gdje su na prvom mjestu predviđene otplate kamata vanjskog i unutarnjeg duga FBiH, zatim transfer za braniteljske invalidnine, druga braniteljska davanja i invalidnine za neratne invalide i civilne žrtve rata, potom plaće i naknade troškova zaposlenih. Na sljedećem mjestu je transfer za poljoprivredu i razvojni projekti, transfer za raseljene i izbjegle osobe, potom tekući transferi kantonima, te nižim razinama vlasti, javnim poduzećima i kapitalne investicije. Na posljednjem mjestu prioriteta je kategorija ostalo, za koju nije decidno navedeno koje obveze obuhvaća. S obzirom na navedeno, može se zaključiti da su i obveze po temelju pravomoćnih sudske presude i izvršnih rješenja na posljednjem mjestu prioriteta izvršavanja Proračuna FBiH. Ovo naglašavamo zato što obveze po temelju pravomoćnih sudske presude i izvršnih rješenja čine značajan iznos obveza FBiH, koje se dodatno uvećavaju za sudske troškove i troškove zateznih kamata, a točan iznos istih bit će poznat i konačan danom isplate glavnog duga. S obzirom na iznos ovih sredstava, datum nastanka glavnog duga i odgovornost nadležnih za planiranje i realizaciju ovih obveza, kao i utvrđivanje prioriteta plaćanja, ne može se potvrditi opravdanost svrstavanja ovih obveza u posljednji red prioriteta u izvršavanju Proračuna u FBiH.

Razgraničeni rashodi najvećim dijelom su iskazani kod Ministarstva za pitanje branitelja i invalida domovinskog rata, Ministarstva rada i socijalne politike i Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Evidentiranja na razgraničene rashode izvršena su po Instrukciji Ministarstva financija i odnose se na pravomoćne sudske presude korisnika prava temeljem Zakona o pravima branilaca i članova njihovih obitelji, kao i temeljem Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih obitelji, Zakona o prijevremenom povoljnijem umirovljenju branitelja domovinskog rata i Zakona o mirovinsko-invalidskom osiguranju, te kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva po temelju pravomoćnih sudske presude i izvršnih rješenja iz radnih sporova za djelatnike Ministarstva. Ističemo da su na pozicije razgraničenih rashoda evidentirani iznosi koji se odnose na vrijednost spora bez zateznih kamata i troškova spora.

Pošto su navedene obveze dospjele, nisu iskazane i evidentirane na poziciji rashoda sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, po članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Stanje na kontima 360000 – Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama, na dan 31. 12. 2018. godine je 0 KM i isto ne korespondira sa stanjem iskazanim na kontima glavne kategorije 160000 – Financijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama, koje je iskazano u iznosu od 760.399 KM. Navedeno nije sukladno odredbama Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu.

Razgraničeni prihodi iskazani su u iznosu od 89.818.649 KM i najvećim dijelom se odnose na namjenska sredstva naplaćena po posebnim zakonskim i drugim propisima, za čiju realizaciju su zadužena pojedina ministarstva i iznose 82.965.302 KM (40.199.776 KM razgraničeni ostali prihodi i 42.765.526 KM razgraničeni redovni prihodi za namjenska sredstva), dok se na naplaćene redovne prihode odnosi 5.955.745 KM. Naplaćeni redovni prihodi iskazani su kod Federalne direkcije robnih rezervi, JU Centar za edukaciju sudaca i tužitelja – „BERP“ i Federalnog ministarstva okoliša i turizma.

U okviru razgraničenih prihoda su namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje, sredstva aviotakse, sredstva od privatizacije, pristojba za uspostavu rezervi naftnih derivata, naknade za šume, sredstva od igara na sreću, namjenski prihodi od uplate fizičkih i pravnih osoba kod Ministarstva zdravstva i drugi. Zajednički problem koji je utvrđen revizijom pojedinačnih proračunskih korisnika je da se raspodjela i trošenje ovih sredstava u svim slučajevima ne vrši pravovremeno i namjenski.

Preporuke:

- ***potrebno je dospijele obveze iskazivati sukladno načelu modificiranog nastanka poslovnog događaja, po članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i riznicu;***
- ***izvršiti usuglašavanje stanja na kontima financijskih i obračunskih odnosa sa drugim povezanim jedinicama, te evidentiranje na istim vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.***

6.2.5 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze u konsolidiranim financijskim izvješćima na dan 31. 12. 2018. godine iskazane su u iznosu od 5.448.885.366 KM, od čega se na dugoročne zajmove odnosi 5.350.728.381 KM, ostale dugoročne obveze 94.709.343 KM i na dugoročna razgraničenja 3.447.642 KM. Temeljem dugoročnog zaduženja u Bruto bilanci Ministarstva financija iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate, te kratkoročne obveze temeljem zaduženja.

Vanjski dug FBiH na dan 31. 12. 2018. godine iznosio je 4.702.740.083 KM. U ukupnim dugoročnim obvezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na izvanbilančnoj evidenciji Bruto bilance Riznice u iznosu od 2.362.187.670 KM, sredstva odobrena kantonima iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana u iznosu od 49.339.895 KM, te se na obveze Federacije BiH odnosi iznos od 2.291.212.516 KM.

U narednoj tabeli dan je pregled vanjskog duga:

Vanjski dug koji je ugovorila Bosna i Hercegovina	4.623.743.214
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	652.568.369
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.155.800.627
Zajmovi za javnu proračunsku potrošnju	1.436.065.375
Zajmovi za privredne djelatnosti	379.308.842
Vanjski dug koji je direktno ugovorila Federacija Bosne i Hercegovine	78.996.867
Zajmovi za javnu proračunsku potrošnju plasirani za projekte obrazovanja	1.422.449
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosнabдijevanja i prometa u FBiH	77.574.418

U 2018. godini na pozicijama dugoročnih obveza po vanjskom dugu Federacije BiH evidentirano je 394.788.509 KM, temeljem sukcesivnog povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima, koji do kraja 2018. godine nisu završeni. Također, pozicije dugoročnih obveza po vanjskom dugu Federacije BiH su korigirane za tečajne razlike prema tečajnoj listi Centralne banke na dan 31. 12. 2018. godine, te ukoliko bi povučena sredstva iskazivali po tečajevima koji su važili na datum povlačenja sredstva, iznos povučenih sredstava bio bi 390.060.548 KM. Smanjenje vanjskog duga, temeljem otplata glavnice u revidiranoj godini, izvršeno je u iznosu od 537.215.266, a odnosi se na otplate duga primljenog kroz Državu – relevantne obveze u iznosu od 533.285.891 KM i vanjske otplate u iznosu od 3.929.675 KM. Kamate po navedenim otplatama duga iskazane su u iznosu od 81.022.154 KM, a odnose se na kamate po ugovorenim kreditima za relevantni dug u iznosu od 78.656.266 KM i za direktne obveze Federacije BiH u iznosu od 2.365.888 KM.

Kao i prethodnih godina, tečajne razlike nisu iskazane sukladno Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu i odredbama Upute o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga Federacije BiH u Glavnoj knjizi Riznice.

Prema evidencijama Ministarstva financija, nepovučena kreditna sredstva iskazana su u iznosu od 837.494.976 KM i na ista su plaćeni ugovoreni troškovi u iznosu od 5.002.596 KM u 2018. godini. Sve obveze po troškovima na nepovučena sredstva snose krajnji korisnici kredita, osim obveza po kreditima Svjetske banke – IBRD, koji se plaćaju iz Proračuna Federacije BiH.

Dugoročne obveze po unutarnjem dugu iskazane su u iznosu od 667.139.863 KM i u odnosu na prethodnu godinu (801.583.213 KM) manje su za 134.443.350 KM. Navedene obveze iskazane su na pozicijama dugoročnih obveznika, dugoročnih vlastitih obveznika i ostalih dugoročnih obveza.

U 2018. godini Federacija BiH se zadužila temeljem jedne **emisije obveznica** u ukupnom iznosu od 20.000.000 KM, uz kamatnu stopu od 0,85% do 0,99%, te je temeljem nje prikupljeno 19.986.407 KM. Otplate su izvršene u iznosu od 120.000.000 KM, a kamate po istim u iznosu od 1.552.500 KM. Nedospjeli dug po emitiranim obveznicama na dan 31. 12. 2018. godine iskazan je u iznosu od 430.000.000 KM (od 2019. do 2023. godine), od čega za naplatu u 2019. godini dospijeva 90.000.000 KM.

Po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), sa podračuna za servisiranje ino duga Federacije BiH plaćene su dospjele kreditne obveze u iznosu od 370.587 KM (glavnica 308.146 KM i kamate 62.442 KM). Po navedenim obvezama, u ranijem razdoblju Sporazumom o kreditu je reguliran kreditni odnos između Kraljevine Španjolske i Ministarstva financija i trezora BiH, kao i odnos između španjolskih izvođača i općina kao krajnjih korisnika kredita. Obveze po navedenom kreditu još uvijek nisu prenesene sa BiH na Federaciju BiH, odnosno sa Federacije BiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobraniteljstvu. Obveze po ovom kreditu na dan 31. 12. 2018. godine iznosile su 2.927.383 KM. **S obzirom na to da su ove obveze teretile Proračun FBiH sukladno zakonskim i ostalim propisima, Ministarstvo financija kao nadležno za planiranje i evidentiranje obveza po vanjskom dugu ove obveze nije evidentiralo u Glavnoj knjizi Riznice, niti su poduzete aktivnosti na tome da se one vrati u Proračun FBiH.**

Preporuka:

- ***potrebno je da Ministarstvo financija u Glavnoj knjizi Riznice izvrši sva potrebna evidentiranja knjigovodstvenih promjena, koja su nastala odljevom sredstava po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske.***

6.2.6 Izvori sredstava

Na datum bilance izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 275.124.194 KM, dok je sadašnja vrijednost stalnih sredstava iskazana u iznosu od 278.302.193 KM, te isto nije usuglašeno za iznos od 3.177.999 KM.

Ostali izvori sredstava iskazani su u iznosu od 306.711.537 KM, dok su dugoročni plasmani 345.424.100 KM, te neusuglašenost iznosi 38.712.563 KM.

Izvori stalnih sredstva u bilanci stanja iskazani su kao negativna vrijednost od - 4.440.087.466 KM, što ukazuje na to da su primici od kreditnih zaduženja veći od vrijednosti imovine i predstavljaju prikaz kumuliranog negativnog finansijskog rezultata Proračuna FBiH na dan 31. 12. 2018. godine. Navedeno je posljedica stvaranja obveza iznad ostvarenog prihoda duži niz godina.

6.2.7 Popis imovine i obveza

Provedenim revizijama finansijskih izvješća proračunskih korisnika za 2018. godinu kod jednog broja konstatirano je da popis sredstava i obveza nije proveden sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Kod pojedinih korisnika koji su bili predmet revizije evidentno je odsustvo pravovremenih i kvalitetnih pripremnih radnji za provođenje popisa; usuglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije bilo cjelovito, te je prisutno kašnjenje knjigovodstvenog evidentiranja utvrđenih razlika.

Nedostatak validne dokumentacije (ZK izvadak i izvod iz posjedovnog lista) kojom bi se potvrdilo vlasništvo i posjed na građevinama otežava utvrđivanje stvarnog činjeničnog stanja nekretnina **kod Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva kulture i sporta, Ministarstva rada i socijalne politike i Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.** U Ministarstvu za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata – iako je Uredbom o privremenom preuzimanju funkcija prijašnjeg FMO-a iz oblasti vođenja evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradavanja utvrđeno da će ministar formirati Povjerenstvo za primopredaju opreme, inventara, dokumentacije i sredstava od prijašnjeg FMO-a, a Vlada FBiH je 2009. godine donijela zaključke koji tretiraju pitanje navedene imovine – ni u tijeku 2018. godine nije izvršena primopredaja imovine između Ministarstva i institucije nadležne za imovinu prijašnjeg FMO-a i nije utvrđen konačan status predmetne imovine.

Kod Ministarstva pravde nije iskazan manjak službenog putničkog automobila Passat, iako je otuđen kod Zastupničkog doma Parlamenta FBiH, za vrijeme korištenja temeljem zaključenog Ugovora o preuzimanju na posudbu iz 2012. godine.

U Ministarstvu prometa i komunikacija revizijom je utvrđeno da nije izvršen popis stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 5.178.164 KM, odnosno nije utvrđeno stvarno stanje, a samim tim nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem sredstava danih na korištenje Agenciji BHANSA. Iz Ministarstva je neblagovremeno dopisom od 12. 2. 2019. godine traženo od Agencije BHANSA da izvrši popis stalnih sredstava i sitnog inventara koji su u vlasništvu Ministarstva i dostave primjerak popisnih lista. Međutim, navedeno je Agencija uradila nakon zakonski utvrđenog roka za usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja i izrade finansijskih izvješća, tek 5. 4. 2019. godine.

Redovitim godišnjim popisom obveza u Riznici, Ministarstvo financija nije obuhvatilo niti popisalo ukupne obveze po pravomoćnim sudskim presudama evidentirane kod proračunskih korisnika, tako da se ne može točno potvrditi o kojim obvezama se radi, odnosno koji se iznos obveza odnosi ponaosob na svakog proračunskog korisnika.

Popisna povjerenstva su kod pojedinih korisnika preuzela stanja iz knjigovodstvenih evidencija bez utvrđivanja stvarnog stanja, što ukazuje na to da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, niti je popis na 31. 12. 2018. godine izvršen sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Preporuka:

- *popis imovine, obveza i tražbina izvršiti blagovremeno i sveobuhvatno, te uskladiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH propisano.*

6.2.7.1 Popis imovine i obveza institucija koje su prešle sa federalne na državnu razinu

Ministarstvo financija je, sukladno utvrđenim nadležnostima iz Zaključka Vlade FBiH (V. broj 396/06), bilo obvezno preuzeti sve poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH. U cilju rješavanja navedenog, Ministarstvo financija je u prethodnom razdoblju, kao i u 2018. godini, formiralo povjerenstva sa zadatkom da izvrše usuglašavanje i pripreme naloge za knjigovodstveno zatvaranje svih realiziranih obveza prijašnjeg FMO-a po temelju neisplaćenih neto plaća i naknada i obveza prema dobavljačima. Međutim, navedene komisije, a što je konstatirano i u prethodnim izvješćima o izvršenim revizijama, nisu u cijelosti izvršile poslove za koje su formirane. Vlada FBiH je Zaključkom od 20. 10. 2016. godine zadužila Ministarstvo financija da u roku od 60 dana, u suradnji sa Službom za zajedničke poslove organa i tijela FBiH i Ministarstvom za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, sačini detaljan pregled Plana postupanja po preporukama danim u Izvješću o reviziji finansijskih izvješća FMO-a i Vojske FBiH za 2005. godinu i o tome informira Vladi FBiH. **Vezano za utvrđivanje ukupnog iznosa duga, zaduženja i ostalih obveza prijašnjeg FMO-a i Vojske FBiH**, od kojih je dio iskazan u Proračunu FBiH, a za koje je i dalje odgovorna Vlada FBiH, iz prezentirane dokumentacije se nije moglo potvrditi da je do kraja 2018. godine utvrđen ukupan iznos istih. Povjerenstva koje je Vlada FBiH imenovala u prethodnim godinama **nisu u cijelosti izvršila poslove radi kojih su formirana**, a isplaćivane su im naknade za rad, što smo detaljnije elaborirali u revizorskim izvješćima prethodnih godina.

Popis imovine, obveza i tražbina na 31. 12. 2018. godine za institucije koje su u prethodnom razdoblju prešle sa federalne na državnu razinu (prijašnje Federalno ministarstvo odbrane, Vojska Federacije, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna služba), a čija je imovina, tražbine i obveze ostala iskazana u Glavnoj knjizi Riznice FBiH, nije vršen kao ni prethodnih godina, niti se raspolaze relevantnom dokumentacijom vezanom za stanje imovine na kraju fiskalne godine. U Glavnoj knjizi Riznice na poziciji prijašnjeg FMO iskazano je stanje stalnih sredstava sadašnje vrijednosti od 12.895.849 KM, kratkoročnih tražbina i plasmana od 16.080.118 KM, dugoročnih i kratkoročnih obveza i razgraničenja od 71.835.970 KM. Naglašavamo da je i u prethodnim Izvješćima o reviziji finansijskih izvješća o izvršenju Proračuna FBiH ukazivano na to i Vladi FBiH su davane preporuke u cilju dosljedne provedbe obveza utvrđenih Zakonom o prestanku važenja Zakona o odbrani FBiH i Zakonom o odbrani BiH (doneseni u prosincu 2005. i siječnju 2006.), s posebnim osvrtom na popis imovine, tražbina i obveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Ne može se potvrditi da su do kraja godine realizirane obveze utvrđene navedenim Zakonima, kao ni da je izvršen popis stalnih sredstava.

Vezano za rješavanje pitanja imovine, obveza i tražbina institucija čije nadležnosti su u 2004. godini prenesene sa federalne na državnu razinu, ni u tijeku 2018. godine nisu provedeni zakonski propisi radi prikazivanja točnog i istinitog stanja istih u Glavnoj knjizi Riznice. Prilikom prenosa nadležnosti nije izvršeno usuglašavanje knjigovodstvenog stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, a nije izvršen ni popis i usuglašavanje poslije prenosa nadležnosti.

Iako je Vlada FBiH poduzimala određene aktivnosti, ne može se potvrditi da se pristupilo sistemski i sveobuhvatno rješavanju poslova prijašnjeg Federalnog ministarstva obrane i Vojske Federacije BiH vezano za zakonski utvrđene obveze, što može utjecati na zaštitu i namjensko korištenje nepokretne i pokretne imovine koja je ostala u nadležnosti Federacije BiH, povećanje proračunskih izdvajanja za zatezne kamate i sudske troškove temeljem podnesenih tužbi za neizmirene obveze, nedovoljnu naplatu prihoda temeljem uporabe poslovnih prostora, kao i istinit i točan prikaz stanja imovine i obveza u Proračunu FBiH.

Preporuke:

- *potrebitno je da Ministarstvo financija u suradnji sa Ministarstvom branitelja i invalida domovinskog rata i Službom za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH poduzme aktivnosti na okončanju pitanja raspolažanja pravima i obvezama na pokretnoj i nepokretnoj imovini bivšeg FMO-a i Vojske FBiH, sukladno Zaključku Vlade FBiH iz 2016. godine;*
- *potrebitno je da Vlada FBiH i sve relevantne institucije poduzmu aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi se konačno riješilo pitanje raspolažanja pravima i obvezama na imovini, te evidentiranje iste za institucije koje su sa federalne prešle na državnu razinu.*

7. IZVANBILANČNA EVIDENCIJA

U izvanbilančnoj evidenciji sa 31. 12. 2018. godine iskazano je 7.627.391.311 KM. Navedeni iznos najvećim dijelom se odnosi na primljene mjenice za osiguranje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 4.919.124.320 KM, te izdane garancije za osiguranje kredita, zajmova i grantova u iznosu od 90.261.653 KM, dugoročne obveze FBiH od krajnjih korisnika, kojima je FBiH temeljem supsidijarnih sporazuma ustupila na korištenje kreditna sredstva u iznosu od 2.379.918.730 KM.

Obveze Federacije BiH po temelju pravomoćnih presuda i izvršnih sudske rješenja iskazane su u iznosu od 4.348.444 KM, što nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, jer su iste dospjele i trebaju se evidentirati na pripadajućim pozicijama rashoda i obveza u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno od plaćanja.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na izvanbilančnoj evidenciji je iskazalo 19.043.662 KM, od čega se 10.756.202 KM odnosi na obveze za ruralni razvoj iz 2012. godine, 8.015.010 KM na obveze temeljem stvorenih nerealiziranih poticaja u poljoprivredi i poticaja iz oblasti veterinarstva iz tekuće godine te 272.450 KM na ostale obveze iz prethodnih godina. Ove obveze je trebalo evidentirati na poziciji rashoda i obveza pripadajućeg razdoblja.

Ministarstvo financija je na izvanbilančnoj evidenciji iskazalo 2.353.780 KM, od čega se na federalne upravne taksene marke odnosi 1.240.500 KM, a preostalih 1.113.280 KM na mjenice.

Preporuka:

- *obveze, odnosno rashode proračunski korisnici trebaju planirati i evidentirati sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i riznicu.*

8. JAVNE NABAVE

Nabavu roba, usluga i ustupanje radova korisnici Proračuna FBiH bili su dužni provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama.⁴⁹ Odredbe navedenog Zakona i propisa vezanih za provođenje javnih nabava u 2018. godini nisu u potpunosti primjenjivane kod: Parlamenta FBiH, Ureda predsjednika i dva dopredsjednika FBiH, Vlade FBiH, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva financija, Ministarstva energije, rudarstva i industrije, Ministarstva prometa i komunikacija, Ministarstva zdravstva, Ministarstva trgovine, Ministarstva prostornog uređenja, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, Ministarstva kulture i sporta, Ministarstva okoliša i turizma, te Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH.

Proračunski korisnici su, sukladno Zakonu o javnim nabavama, prije pokretanja postupaka javnih nabava donosili Plan nabava i on je u najvećem broju slučajeva mijenjan u tijeku 2018. godine, a kod pojedinih i po nekoliko puta. Najčešći konstatirani propusti u dijelu sačinjavanja plana nabave, provođenja postupka javne nabave, te zaključivanja i realizacije ugovora su sljedeći:

- planovi nabave ne sadrže sve provedene postupke, a pojedine nabave vršene su bez provođenja postupka javne nabave;
- zaključivanje ugovora sa odabranim dobavljačima vršeno je u drugoj polovini ili pred sami kraj proračunske godine, na razdoblje od dvije fiskalne godine, što nije sukladno članku 17., stavak (3) Zakona o javnim nabavama, s obzirom na to da obveze koje dospijevaju u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojim se uređuje izvršenje proračuna. Ovakav način preuzimanja obveza nije sukladan članku 6., stavak 4. Zakona o proračunima u FBiH, po kojem proračunski korisnici mogu preuzeti obveze na teret proračuna tekuće godine samo za namjene i do visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna, ako su za to ispunjeni svi zakonom i drugim propisima utvrđeni uvjeti;
- tenderska dokumentacija nije sačinjavana u potpunosti sukladno zakonskim i podzakonskim propisima na način da svim ponuđačima pruža jednak i nediskriminirajući tretman;

⁴⁹ „Sl. glasnik BiH“, br. 39/14

- vršene su nabave roba i usluga bez primjene odredbi Zakona o javnim nabavama, dijeljenje predmeta nabave protivno odredbama članka 15., točka 6. Zakona;
- primjenom izravnog postupka nabave nije zadovoljen princip nediskriminacije (nije vršeno istraživanje tržišta i nema dokaza da se pregovaralo o cijeni);
- zaključeni ugovori sa dobavljačima nemaju preciziranu ukupnu vrijednost ugovora; nedostatak unutarnjih kontrola prilikom realizacije zaključenih ugovora (nabavljanje roba i usluga koje nisu sadržane u ponudi dobavljača; fakturirane cijene dobara i usluga ne odgovaraju cijenama koje su ugovorene i prihvaćene u ponudi putem provedenih postupaka, rokovi isporuke roba i pružanja usluga nisu sukladni ugovorenim).

Preporuka:

- *potrebno je da proračunski korisnici u potpunosti primjenjuju Zakon o javnim nabavama u dijelu blagovremenog započinjanja procedura javnih nabava, kao i u dijelu praćenja realizacije zaključenih ugovora.*

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Ministarstvo financija je 31. 7. 2019. godine dostavilo komentar na Nacrt izvješća o izvršenoj finansijskoj reviziji Izvješća o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu, dok se Vlada FBiH nije očitovala, iako je nadležna za implementaciju značajanog broja preporuka.

U komentaru su navedena neslaganja na nalaze revizije, koja se odnose na: planiranje, donošenje proračuna i izvješćivanje, pitanje obračuna poreza i doprinosa za naknade za rad članova povjerenstava, zaključivanje ugovora o djelu, planiranje izmirenja dospjelih obveza po pravomoćnim sudskim presudama i evidentiranje istih na propisanim pozicijama, Registar proračunskih korisnika, primjenu kriterija za raspodjelu tekućih i kapitalnih transfera i evidentiranje knjigovodstvenih promjena uslijed odljeva novčanih sredstava zbog plaćanja kredita Vladi Kraljevine Španjolske. Obrazloženja i komentare koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola u dijelu unutarnje revizije, finansijskog upravljanja i kontrole prihvatili smo i ugradili u Izvješće.

S obzirom na to da nije dano adekvatno obrazloženje niti priložena relevantna dokumentacija, nismo prihvatali neslaganja i primjedbe, za što dajemo sljedeća pojašnjenja, a odnose se na:

- informaciju o početnom stanju novčanih sredstava Jedinstvenog računa riznice u Vladinom Izvješću o izvršenju Proračuna FBiH za 2018. godinu, jer je isto regulirano člankom 97., točka 3. Zakona o Proračunima u FBiH;

- obračun i uplatu poreza i doprinosa temeljem naknada djelatnicima proračunskih korisnika, za sudjelovanje u radu povjerenstava, s obzirom na to da su dužni izvršiti obračun i uplatu poreza i punih doprinosa, kako je propisano odredbama članka 27. Zakona o porezu na dohodak i članka 16. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i odredbama članka 10. i 11. Zakona o doprinosima i odredbama članaka od 17. do 20. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa;
- izdatke temeljem ugovora o djelu, jer su proračunski korisnici ugovore zaključivali za obavljanje poslova iz nadležnosti, koji su utvrđeni pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu;
- evidentiranje pravomoćnih sudskih presuda i izvršnih rješenja o izvršenju, s obzirom na to da su obveze dospjele u prethodnim godinama i da je za izmirenje istih potrebno planirati sredstva u Proračunu FBiH, a evidentiranje izvršiti u Glavnoj knjizi na propisanim pozicijama;
- Registar proračunskih korisnika FBiH, jer nije usuglašen sa člankom 3. Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra proračunskih korisnika proračuna u FBiH, što se odražava na planiranje i realizaciju sredstava pojedinih proračunskih korisnika;
- kriterije po kojima se vrši rasподjela tekućih i kapitalnih transfera, jer su oni u većini slučajeva formalnog karaktera i nisu jasni i mjerljivi, kako bi se u potpunosti mogao potvrditi iznos dodijeljenih sredstava krajnjim korisnicima;
- otplate po kreditu Vlade Kraljevine Španjolske, s obzirom na to da se ne mogu knjižiti na poziciji izdataka Proračuna FBiH, jer navedena obveza ne postoji niti je planirana Proračunom FBiH za 2018. godinu, kao ni Godišnjim planom otplate kredita. Plaćanje je izvršeno bez adekvatne dokumentacije i suglasnosti Federalnog ministarstva financija, te je iste trebalo evidentirati na poziciji tražbina od institucije koja je izvršila plaćanja. Također, potrebno je poduzeti aktivnosti na povratu plaćenih sredstava u Proračun FBiH.

Za određeni broj preporuka u komentaru navedeno je da su poduzete aktivnosti na njihovom rješavanju u 2019. godini.

Rukovoditelj Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Mirko Mišić, dipl. oec. – voditelj tima

Anisa Prasko, dipl. oec. – član tima

Marija Marković, dipl. oec. – član tima

Adija Babić, dipl. oec. – član tima

Sabina Muderizović, MA menadžmenta – član tima

**IV. PRVITAK
KONSOLIDIRANA GODIŠNJA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I PREGLED
REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA**

**KONSOLIDIRANO GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZA 2018.
GODINU**

Naziv institucije: Proračun Federacije BiH

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	2.269.661.837	2.158.066.511	2.119.834.478	-111.595.326	95,1
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.661.978.242	1.662.673.080	1.600.094.278	694.838	100
1. Porez na dobit pojedinaca i poduzeća	67.521.620	84.968.827	75.573.677	17.447.207	125
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	-
Porezi na dobit poduzeća	0	0	0	0	-
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i osoba, pravnih osoba iz područja elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih osoba iz područja igara na sreću i ostalih poduzeća	67.521.620	84.968.827	75.573.677	17.447.207	125,8
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	-
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	-
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	-
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	-
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	-
7. Prihodi od indirektnih poreza	1.594.356.662	1.577.669.663	1.524.473.930	- 16.686.959	99
8. Ostali porezi	100.000	34.590	46.670	-65.410	34,6
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	607.683.595	495.291.411	519.699.270	-112.392.184	81,5
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	465.953.366	388.145.136	384.038.165	-77.808.230	83,3
Prihodi od nefinansijskih javnih poduzeća i finansijskih javnih institucija	428.794.229	381.842.089	372.702.254	-46.952.140	89,1
Ostali prihodi od imovine	9.742.434	6.053.201	10.770.709	-3.689.233	62,1
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	546.703	238.309	565.088	-308.394	43,6
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	77	114	77	-
Prihodi od privatizacije	0	11.460	0	11.460	-
Prihodi na temelju premije i provizije za izdanu garanciju	26.870.000	0	0	-26.870.000	-

10.	Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	126.456.262	93.691.849	121.724.415	-32.764.413	74,1
	Administrativne takse	23.423.373	18.430.848	25.347.810	-4.992.525	78,7
	Sudske takse	25.640	32.847	33.269	7.207	128,1
	Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	-
	Ostale proračunske naknade i takse	17.347.476	15.319.618	15.926.388	-2.027.858	88,3
	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	36.877.149	26.594.181	23.932.755	-10.282.968	72,1
	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	24.294.124	21.453.455	20.120.663	-2.840.669	88,3
	Neplanirane uplate – prihodi	24.488.500	11.860.900	36.363.530	-12.627.600	48,4
	Novčane kazne	15.273.967	13.453.331	13.930.270	-1.820.636	88,1
	Drugi tekući prihodi	0	1.095	6.419	1.095	-
	PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	102.020	40.929	102.020	-
11.	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija					-
12.	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	102.020	40.929	102.020	-
13.	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada					-
14.	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova					-
15.	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					-
16.	Donacije					-

	II. RASHODI (od 1 do 7)	1.805.514.349	1.558.234.842	1.403.632.627	-247.279.507	86,3
1.	Plaće i naknade troškova uposlenih	218.038.117	199.162.418	198.077.369	-18.875.699	91,3
	Bruto plaće i naknade plaća	190.336.233	174.428.582	173.244.804	-15.907.651	91,6
	Naknade troškova uposlenih	27.701.884	24.733.837	24.832.565	-2.968.047	89,3
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	23.397.776	21.466.613	21.378.197	-1.931.163	91,7
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	93.158.683	68.985.934	69.550.001	-24.172.749	74,1
	Putni troškovi	3.010.550	2.393.050	2.461.753	-617.500	79,5
	Izdaci za energiju	6.127.810	5.246.579	5.293.518	-881.231	85,6
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	5.955.230	5.306.296	5.429.742	-648.934	89,1
	Nabava materijala i sitnog inventara	17.716.129	16.224.462	14.730.624	-1.491.667	91,6
	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	3.291.480	2.252.424	1.973.363	-1.039.056	68,4

	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	8.941.953	7.700.518	8.127.781	-1.241.435	86,1
	Izdaci za tekuće održavanje	5.834.009	4.011.519	3.895.863	-1.822.490	68,8
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	2.380.123	1.311.719	1.513.221	-1.068.404	55,1
	Ugovorene i druge posebne usluge	39.901.399	24.539.367	26.124.136	-15.362.032	61,5
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.031.151.245	1.003.860.587	992.870.357	-27.290.658	97,4
	Tekući transferi drugim razinama vlasti	380.322.491	375.139.027	351.506.848	-5.183.464	98,6
	Tekući transferi pojedincima	471.305.000	468.290.480	468.504.630	-3.014.520	99,4
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	21.473.200	20.357.637	23.115.808	-1.115.563	94,8
	Subvencije javnim poduzećima	47.147.159	45.043.964	39.095.660	-2.103.195	95,5
	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	78.130.000	76.115.225	93.090.844	-2.014.775	97,4
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Tekući transferi u inozemstvo	0	865.024	2.112.314	865.024	-
	Drugi tekući rashodi	32.773.395	18.049.231	15.444.253	-14.724.164	55,1
5.	Kapitalni transferi	309.701.000	168.496.514	23.904.999	-141.204.486	
	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	3.201.000	1.600.194	1.840.933	-1.600.806	50
	Kapitalni transferi pojedincima	1.500.000	1.497.000	1.491.000	-3.000	99,8
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	1.200.000	1.110.000	1.000.000	-90.000	92,5
	Kapitalni transferi javnim poduzećima	302.800.000	163.289.320	19.573.066	-139.510.680	53,9
	Kapitalni transferi privatnim poduze. i poduzetnicima	1.000.000	1.000.000	0	0	100
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	0	0	0	0	-
	Kapitalni transferi u inozemstvo	0	0	0	0	-
6.	Izdaci za kamate	124.912.528	96.262.775	97.851.704	-28.649.753	77,1
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	79.148.448	78.656.266	74.624.618	-492.182	99,4
	Izdaci za inozemne kamate	2.534.080	2.365.888	2.461.614	-168.192	93,4
	Kamate na domaće pozajmice	19.200.000	15.240.622	20.765.473	-3.959.379	79,4
	Izdaci za kamate u svezi za dug po izdanim garancijama	24.030.000	0	0	-24.030.000	-
7.	Tekuća proračunska pričuva	5.155.000	0	0	0	-
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	464.147.488	599.831.669	716.201.851	135.684.181	129,2
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	0	0	0	0	-

1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	161.868	120.165.998	161.868	-
	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	161.868	120.165.998	161.868	-
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	-
	Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	-
2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	47.282.542	33.057.296	15.079.909	-14.225.246	69,9
	Nabava zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0	0	-1.000	-
	Nabava građevina	16.534.400	22.679.336	5.944.297	6.144.936	137,2
	Nabava opreme	9.847.542	6.468.254	6.165.721	-3.379.288	65,7
	Nabava ostalih stalnih sredstava	2.000.000	657.951	482.332	-1.342.049	32,9
	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	8.121.750	2.909.096	1.866.020	-5.212.654	35,8
	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	10.777.850	342.659	621.539	-10.435.191	3,2
	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	47.282.542	32.895.428	-105.086.088	-14.387.114	69,6
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tекуći suficit/deficit – Neto nabava stalnih sredstava)	416.864.946	566.936.241	821.287.939	150.071.295	136
	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	-
1.	Primici od finansijske imovine					
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama javnih poduzeća					
	Primitak sredstava temeljem sudjelovanja u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvu					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	20.450.0001	15.860.640	2.661.700	-4.589.360	77,6

	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima					
	Pozajmljivanje javnim poduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	6.090.000	1.500.640	661.700	-4.589.360	24,6
	Ostala domaća pozajmljivanja	14.360.000	14.360.000	2.000.000	0	100
	Pozajmljivanje u inozemstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	-20.450.000	-15.860.640	-2.661.700	4.589.360	77,6
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	613.000.000	254.688.691	290.035.527	-358.311.309	41,5
	Primici od dugoročnog zaduživanja	253.000.000	214.688.691	30.202.799	-38.311.309	84,9
	Zajmovi primljeni kroz Državu	227.000.000	194.393.542	0	-32.606.458	
	Primici od inozemnog zaduživanja		308.742	203.645	308.742	
	Primici od domaćeg zaduživanja	26.000.0001	19.986.407	29.999.154	-6.013.593	76,9
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	360.000.000	40.000.000	259.832.728	-320.000.000	11,1
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inozemnog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja	360.000.000	40.000.000	259.832.728	-320.000.000	11,1
2.	Izdaci za otplate dugova	1.116.414.946	814.138.565	996.500.036	-302.276.381	72,9%
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	566.015.801	533.285.891	557.328.669	-32.729.910	94,2
	Inozemne otplate	4.203.700	3.929.675	3.932.792	-274.025	93,5
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	480.000.000	219.976.879	400.379.528	-260.023.122	45,8
	Otplate unutarnjeg duga	64.695.445	56.946.120	34.859.047	-7.749.325	88
	Otplate duga po izdanim garancijama	1.500.000	0	0	-1.500.000	0
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	-503.414.946	-559.449.874	-706.464.508	-56.034.928	111,1
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-107.000.000	-8.374.272	112.161.731	98.625.728	

Rukovodstvo Ministarstva financija je konsolidirano Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2018. godinu odobrilo 15. 3. 2019. godine

**Ministrica financija
Jelka Milićević**

KONSOLIDIRANA BILANCA STANJA NA DAN 31. 12. 2018. GODINE

Naziv institucije: Proračun FBiH

Opis	U obračunskom razdoblju tekuće godine	U istom obračunskom razdoblju prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročne tražbine, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	600.180.988	504.339.209	119
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	316.415.348	328.137.800	96,4
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročne tražbine	181.206.071	137.729.477	131,6
4. Kratkoročni plasmani	35.991.182	35.991.183	100
5. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	760.399	759.934	100
6. Zalihe materijala i robe	850	-4.760	-17,9
7. Zalihe sitnog inventara	850	4.760	-17,9
8. Kratkoročna razgraničenja	65.807.988	1.720.815	3.824,2
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	940.925.533	963.357.630	97,7
9. Stalna sredstva	519.721.371	477.082.001	108,9
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	241.419.178	233.500.337	103,4
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	278.302.193	243.581.664	114,3
12. Dugoročni plasmani	345.424.100	340.983.909	101,3
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	345.424.100	340.983.909	101,3
15. Vrijednosni papiri	932.945	932.945	100
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	-65.405	278.888	-23,5
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	998.350	654.056	152,6
18. Dugoročna razgraničenja	316.200.890	378.138.001	83,6
UKUPNO AKTIVA (A+B)	1.541.106.521	1.467.696.839	105
II PASIVA			
C. Kratkoročne obveze i razgraničenja (19+...+24)	532.308.621	488.283.897	109
19. Kratkoročne tekuće obveze	162.606.768	175.781.721	92,5
20. Obveze po temelju vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	41.002.029	100.073.342	41
22. Obveze prema zaposlenicima	90.434.412	90.274.111	100,2
23. Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24. Kratkoročna razgraničenja	238.265.412	122.154.723	195,1
D. Dugoročne obveze i razgraničenja (25+26+27)	5.448.885.366	5.647.397.699	96,5
25. Dugoročni krediti i zajmovi	5.350.728.381	5.525.853.928	96,8
26. Ostale dugoročne obveze	94.709.343	65.094.170	145,5
27. Dugoročna razgraničenja	3.447.642	56.449.601	6,1
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	-4.440.087.466	-4.667.984.757	95,1
28. Izvori stalnih sredstava	-4.860.988.864	-5.092.436.734	95,5
29. Ostali izvori sredstava	306.711.537	301.993.520	101,6
30. Izvori sredstava rezervi			
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	114.189.861	122.458.457	93,2
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	1.541.106.521	1.467.696.839	105

Rukovodstvo Ministarstva finacija je konsolidiranu Bilancu stanja na dan 31. 12. 2018. godine odobrilo 15. 3. 2019. godine.

**Ministrica financija
Jelka Milićević**

**KONSOLIDIRANO IZVJEŠĆE O NOVČANIM TIJEKOVIMA
ZA RAZDOBLJE IZVJEŠĆIVANJA OD 1. 1. DO 31. 12. 2018. GODINE**

Naziv institucije: Proračun FBiH

Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 6)	2.158.066.512
2	Prihodi od poreza	1.662.673.081
3	Neporezni prihodi	495.290.316
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	102.020
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po temelju zaostalih obveza	1.095
7	Kapitalni primici i transferi (8)	161.868
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	161.868
9	Financiranje (od 10 do 12)	254.688.691
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	214.688.691
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	40.000.000
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	2.412.917.071
II NOVČANE ISPLATE		
15	Rashodi (od 16 do 21)	1.565.463.068
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	200.005.967
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	21.649.549
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	67.235.548
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.006.484.539
20	Kapitalni transferi	173.824.690
21	Izdaci za kamate	96.262.775
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	28.354.680
23	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	28.354.680
24	Financiranje (25 + 26)	828.865.156
25	Izdaci za finansijsku imovinu	15.650.640
26	Izdaci za otplate dugova	813.214.516
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	2.422.682.904
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-9.765.833
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	318.877.201
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	309.111.368

Rukovodstvo Ministarstva financija je konsolidirano Izvješće o novčanim tijekovima za razdoblje izvješćivanja od 1. 1. 2018. do 31. 12. 2018. godine odobrilo 15. 3. 2019. godine.

**Ministrica financija
Jelka Milićević**

PREGLED REALIZIRANIH TEKUĆIH TRANSFERA U 2018. GODINI

Redni broj	Institucija	<i>Tekući transferi drugim razinama vlasti</i>	<i>Tekući transferi pojedincima</i>	<i>Tekući transferi neprofitnim organizacijama</i>	<i>Potpore javnim poduzećima</i>	<i>Potpore privatnim poduzećima</i>	<i>Tekući transferi u inozemstvo</i>	<i>Drugi tekući rashodi</i>	Ukupno (3 -9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Parlament FBiH		115.850	111.800				2.498	230.148
2.	Predsjednik i potpredsjednici FBiH	122.000	130.000	309.947				5.177	586.427
3.	Vlada Federacije BiH		46.800	4.410.620				17.167	4.474.587
4.	Federalno ministarstvo unutarnjih poslova		5.000	10.600				87.019	102.619
5.	Federalno ministarstvo pravde							11.202	11.202
6.	Federalno ministarstvo finansija	18.200.045		3.898.046				13.983.467	36.081.558
7.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije			150.000	12.866.607	1.000.000		71.796	14.087.803
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija				29.860.000			96.606	29.956.606
9.	Federalno ministarstvo zdravstva	37.932.761					865.024	18.720	38.816.505
10.	Federalno ministarstvo trgovine			70.000				13.647	83.647
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	3.000.000						21.831	,3.021.831
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva		14.391			71.676.691		24.584	71.715.666
13.	Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata		307.033.717	2.504.093				1.117.962	310.655.772
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	5.262.827	100.000	234.743		3.438.534		15.997	9.052.101
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	294.745.517	139.747.515	1.855.000	2.317.357			43.586	438.708.975
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	6.847.250		2.230.000				26.642	9.103.892
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica		21.097.207					30.556	21.127.763
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	3.215.277		3.599.249				12.494	6.827.020
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	4.799.800						25.664	4.825.464
UKUPNO (1 – 19)		374.125.477	468.290.480	19.384.098	45.043.964	76.115.225	865.024	15.627.318	999.451.586

Broj: 01-02-06-14-1-1378-7/19
Sarajevo, 20. 8. 2019. godine

Na osnovu člana 21. Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH („Sl. novine FBiH“, broj 22/06), generalni revizor donosi

ZAKLJUČAK O ISPRAVCI GREŠKE

U Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2018. godinu, broj: 01-02-06-14-1-1378-4/19, od avgusta 2019. godine, način na strani 39. koji se odnosi na Ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, ispravlja se i glasi:

- **Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata** je iz sredstava kapitalnog transfera u iznosu od 1.497.000 KM realiziralo nabavu 60 putničkih automobila za potrebe ratnih vojnih invalida 100% prve grupe. Nabava i podjela automobila je izvršena sukladno Uredbi o obezbjedjenju sredstava za nabavu putničkih automobila ratnim vojnim invalidima 100% prve grupe, kojom nije jasno utvrđeno da li korisnici ovog prava, kada i pod kojim uvjetima imaju pravo da ponovo dobiju automobil, s obzirom na to da su pojedini korisnici automobile dobili po tredji put. Također navedenom Uredbom nije regulirano postupanje sa prethodno dobijenim automobilem, u slučaju kada korisnik dobije novi automobil.

Ovaj Zaključak o ispravci greške dostavlja se Vladi Federacije BiH, Federalnom ministarstvu finansija i ostalim relevantnim organima i tijelima kojima je dostavljen Izvještaj o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2018. godinu, broj: 01-02-06-14-1-1378-4/19 i objavit će se na internet stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH.

Rukovodstvo Ureda

Dževad Nekić, dipl. oec. – generalni revizor

Dragan Kolobarić, dipl. oec. – zamjenik generalnog revizora

Šef Kabineta

Mia Buljubašić, dipl. oec.

Rukovodilac Sektora za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta

Munib Ovčina, dipl. oec.

Rukovodioci sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Dunja Logo, dipl. oec.

Sead Čorbo, dipl. oec.

Mira Pažin, dipl. oec.

Koordinator Sektora za Reviziju učinka

Mr. sci. Aida Đozić

Viši revizor za IT

Derviša Harbaš, dipl. ing. org. rada

Kompjuterska obrada

Odjeljenje za informacijske tehnologije

Lektura

Mr. sci. Šejla Hukara

Izvor fotografije s naslovnice

<http://www.deltalinea.rs/kupi/konji-u-galopu-uramljena-slika-50x100cm-400904>

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH

71000 Sarajevo
Ul. Ložionička 3
Bosna i Hercegovina

Tel.

+387 (0) 33 723 550

Fax:

+387 (0) 33 716 400

E-mail:

vrifbih@vrifbih.ba

Web:

www.vrifbih.ba